

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE

OBMOČNA ENOTA SLOVENJ GRADEC

OSNUTEK

**GOZDNOGOSPODARSKEGA NAČRTA
GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE**

PAŠKI KOZJAK

2026 - 2035

Štev.: 11-02/26

Kazalo vsebine

POVZETEK.....	8
UVOD.....	11
1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	13
1.1 Opis naravnih razmer.....	13
1.1.1 Lega.....	13
1.1.2 Relief.....	13
1.1.3 Podnebne značilnosti.....	14
1.1.4 Hidrološke razmere.....	14
1.1.5 Matična podlaga in tla.....	14
1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost.....	16
1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote.....	17
1.1.8 Živalski svet.....	22
1.2 Površina in lastništvo gozdov.....	25
1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa.....	26
1.4 Družbeno gospodarske razmere.....	29
1.5 Gospodarske in druge dejavnosti povezane z gozdom.....	30
1.5.1 Lovstvo.....	30
1.5.2 Kmetijstvo.....	31
1.5.3 Poselitev.....	31
1.5.4 Infrastruktura.....	31
1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.).....	31
1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti.....	32
1.6 Požarno ogroženi gozdovi.....	32
1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote.....	32
1.8 Organiziranost javne gozdarske službe.....	33
2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV.....	34
2.1 Ekološke funkcije.....	35
2.1.1 Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.....	36
2.1.2 Hidrološka funkcija.....	36
2.1.3 Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti.....	36
2.1.4 Klimatska funkcija.....	42
2.2 Socialne funkcije.....	42
2.2.1 Zaščitna funkcija.....	42
2.2.2 Higiensko-zdravstvena funkcija.....	42
2.2.3 Obrambna funkcija.....	42
2.2.4 Rekreatijska funkcija.....	43
2.2.5 Turistična funkcija.....	43
2.2.6 Poučna funkcija.....	43
2.2.7 Raziskovalna funkcija.....	43
2.2.8 Funkcija varovanja naravnih vrednot.....	43
2.2.9 Funkcija varovanja kulturne dediščine.....	49
2.2.10 Estetska funkcija.....	50
2.3 Proizvodne funkcije.....	50
2.3.1 Lesnoproizvodna funkcija.....	50
2.3.2 Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.....	51
2.3.3 Lovnogospodarska funkcija.....	51
3 OPIS STANJA GOZDOV.....	52
3.1 Gospodarske kategorije gozdov.....	52
3.2 Lesna zaloga.....	53
3.3 Prirastek.....	56
3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev.....	57
3.5 Tipi sestojev.....	59
3.6 Ohranjenost gozdov.....	60
3.7 Kakovost drevja.....	60
3.8 Poškodovanost drevja.....	61
3.9 Objedenost gozdnega mladja.....	61
3.10 Odmrlo drevje.....	62
4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI.....	63
4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti.....	63
4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju.....	63
4.2.1 Posek.....	65

4.2.2	Gojitvena in varstvena dela	69
4.2.3	Gradnja gozdnih prometnic	70
4.2.4	Opravljen dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov	71
4.2.5	Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2016 – 2025.....	71
4.2.7	Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2016 - 2025	72
5	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	74
5.1	Razvoj gozdnih fondov	74
5.2	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti	77
5.2.1	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev	77
5.2.2	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov.....	78
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI	79
6.1	Splošni cilj	79
6.2	Usmeritve.....	81
6.2.1	Splošne usmeritve.....	81
6.2.2	Usmeritve za krepitev in usklajevanje funkcij gozdov.....	87
6.2.1	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali	109
6.2.2	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom	109
6.2.3	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi.....	111
6.2.4	Usmeritve za delo s semenskimi objekti.....	111
6.2.5	Usmeritve za tehnologijo dela ter gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.....	112
6.2.6	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	117
6.2.7	Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih (daljnovodi, obore)	121
6.3	Ukrepi.....	122
6.3.1	Možni posek	122
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	124
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali.....	125
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozda	126
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic	126
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ.....	127
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	128
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	130
9.1	Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov.....	130
9.2	Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih	132
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred: Zmerno kisloljubna bukovja - 063	132
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred: Osojna bukovja – 072	142
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja - 090	152
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi iglavcev na rastiščih toploljubnih bukovji – 111	162
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 200.....	171
10	LITERATURA	177
11	NAČRT SO IZDELALI	178
12	PRILOGE	180
12.1.1	OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote	181
12.1.2	OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda	184
12.1.3	OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah	199
12.2	Seznam tarif po odsekih	201
12.3	Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih.....	203
12.4	Seznam gozdnih cest	204
13	KARTNI IN PROSTORSKI DEL GOZDNOGOSPODARSKEGA NAČRTA GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	205
13.1	Kartni del.....	205
13.1.1	Pregledna karta	205
13.1.2	Karta tipov drevesne sestave gozdov	205
13.1.3	Karta rastišč	205
13.1.4	Karta kategorij gozdov	205
13.1.5	Karta rastiščnogojitvenih razredov	206
13.1.6	Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst.....	206
13.1.7	Karta funkcij gozdov	207
13.1.8	Karta ukrepov	207
13.1.9	Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del.....	207
13.1.10	Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek	207
13.1.11	Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila	208
13.1.12	Karta požarne ogroženosti gozdov	208

13.2	Prostorski del načrta	208
13.2.1	Stanje in razvoj gozdnih površin	208
13.2.2	Večfunkcionalna območja	209
13.2.3	Intenzivnost gospodarjenja	209
13.2.4	Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi	210
13.2.5	Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja	210
13.2.6	Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali in za ohranitev biotske raznovrstnosti	210
13.2.7	Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah	211
13.2.8	Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov	212
13.2.9	Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru	212

Kazalo preglednic

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih	13
Preglednica 2/D-K: Krajinski tipi v GGE Paški Kozjak (vir: digitalizacija)	16
Preglednica 3/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	17
Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah gozdnih rastiščnih tipov	18
Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah	25
Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov	25
Preglednica 7/D-LS: Razvoj posestne sestave	25
Preglednica 8//SPR: Spravilne razmere (obstoječe vrste spravila)	26
Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)	28
Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami	28
Preglednica 11/D-C: Odprtost gozdov z vlakami	29
Preglednica 12: Primerjava demografskih kazalcev za lokalne skupnosti GGE in RS (2026)	29
Preglednica 13/D-LD: Pregled lovišč	30
Preglednica 14/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami	35
Preglednica 15/N-PSCI: Območja Natura 2000 in evropsko pomembne vrste in habitatni tipi, ki se nahajajo znotraj GGE Paški Kozjak	37
Preglednica 16/KHT: Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Paški Kozjak	38
Preglednica 17/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Paški Kozjak	39
Preglednica 18/Pregled naravnih vrednot na območju GGE Paški Kozjak	44
Preglednica 19/Pregled jam in pripadajočega režima vstopa ter konkretnih varstvenih usmeritev	46
Preglednica 20/Pregled območij pričakovanih naravnih vrednot	48
Preglednica 21/Seznam objektov kulturne dediščine v gozdu (in bližini gozdnega roba) GGE Paški Kozjak	49
Preglednica 22/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)	52
Preglednica 23/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih	52
Preglednica 24/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih	53
Preglednica 25/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah	54
Preglednica 26/D-LZU: Način ugotavljanja lesne	54
Preglednica 27/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	56
Preglednica 28/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	56
Preglednica 29/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev	57
Preglednica 30/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst	57
Preglednica 31/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	58
Preglednica 32/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov	59
Preglednica 33/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov	60
Preglednica 34/K: Kakovost drevja	60
Preglednica 35/PSD: Poškodovanost drevja	61
Preglednica 36: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah v PE Pohorje (območje OE Slovenj Gradec - 17 ploskev)	61
Preglednica 37/OD: Odmrlo drevje v GGE (število dreves na ha)	62
Preglednica 38/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju	65
Preglednica 39/P: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco	65
Preglednica 40/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih	66
Preglednica 41/D-PL1: Primerjava realizacija poseka po lastniških kategorijah	67
Preglednica 42/VP: Posek po vrstah poseka	67
Preglednica 43/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst	68
Preglednica 44/ PDR: Posek po debelinskih razredih	68
Preglednica 45/OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupaj v GGE	69
Preglednica 46/ Gradnja in rekonstrukcija gozdnih vlak po lastništvu in odsekih (2016 – 2025)	70

Preglednica 47/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2016 do 2025 po namenu	71
Preglednica 48/D-GFR1: Razvoj gozdnih površin v obdobju 1956 do 2025	74
Preglednica 49/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1955 do 2025	75
Preglednica 50/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026	75
Preglednica 51/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka v %	75
Preglednica 52D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po kategorijah lastništva – GGE, Zasebni gozdovi	76
Preglednica 53/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem	77
Preglednica 54: Pregled območij pričakovanih naravnih vrednot	102
Preglednica 55/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m ³)-Skupaj GGE	122
Preglednica 56/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah	124
Preglednica 57/EP1: Prikaz prihodka od lesa	128
Preglednica 58/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti	128
Preglednica 59/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja za zasebne gozdove	128
Preglednica 60/D-GHT: Gozdni habitatni tipi, v katerih se nahajajo RGR in gozdni rastiščni tipi	131
Preglednica 61/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	132
Preglednica 62/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	133
Preglednica 63/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	133
Preglednica 64/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	134
Preglednica 65/K: Kakovost drevja	134
Preglednica 66: Odmrla biomasa	134
Preglednica 67/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	135
Preglednica 68/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026	136
Preglednica 69/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026	136
Preglednica 70/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	136
Preglednica 71/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	140
Preglednica 72/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	140
Preglednica 73/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	141
Preglednica 74/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	143
Preglednica 75/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	143
Preglednica 76/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	143
Preglednica 77/K: Kakovost drevja	144
Preglednica 78: Odmrla biomasa	144
Preglednica 79/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	145
Preglednica 80/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026	146
Preglednica 81/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026	146
Preglednica 82/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	146
Preglednica 83/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	150
Preglednica 84/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	150
Preglednica 85/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	150
Preglednica 86/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	153
Preglednica 87/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	155
Preglednica 88/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	160
Preglednica 89/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	160
Preglednica 90/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	160
Preglednica 91/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	162
Preglednica 92/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	163
Preglednica 93/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	163
Preglednica 94/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	164
Preglednica 95/K: Kakovost drevja	164
Preglednica 96: Odmrla biomasa	164
Preglednica 97/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	165
Preglednica 98/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2006 do 2026	166
Preglednica 99/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju od 2015 do 2025	166
Preglednica 100/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	166
Preglednica 101/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	169
Preglednica 102/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	169
Preglednica 103/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	170
Preglednica 104/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	171
Preglednica 105/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	172
Preglednica 106/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	172
Preglednica 107/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	172
Preglednica 108/K: Kakovost drevja	173
Preglednica 109: Odmrla biomasa	173
Preglednica 110/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	173

Preglednica 111/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026	174
Preglednica 112/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	174
Preglednica 113/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	176
Preglednica 114/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	176
Preglednica 115/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	176

Preglednice v prilogah

Obrazec E1: LP, F2, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, D-GZ1, ,OHR, OD, RF1, D-POM, K, PŠD,RGR, PDV, PDR, GFR2, EVP, EVGD

Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Seznam tarif po odsekih

Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Kazalo grafikonov

Grafikon 1: Površine po načinu spravila (obstoječe)	27
Grafikon 2: Deleži površin po pravilnih razdaljah (obstoječe)	27
Grafikon 3: Površine po načinu spravila (potencialno)	28
Grafikon 4: Deleži površin po pravilnih razdaljah (potencialno)	28
Grafikon 5: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah	53
Grafikon 6: Pregled in struktura poseka po letih ureditvenega obdobja	68
Grafikon 7: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah gozdov.	77
Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	137
Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	147
Grafikon 10: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	157
Grafikon 11: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	167

Kazalo kart

Karta 1: Krajinski tipi	16
Karta 2: Pregledna karta lovišč	30
Karta 3: Revirji v GGE Paški Kozjak	33
Karta 4: Ekološke funkcije v GGE Mislinja	35
Karta 5: Socialne funkcije v GGE Mislinja	42
Karta 6: Proizvodne funkcije v GGE Paški Kozjak	50
Karta 7: Prikaz območij sanacije v GGE Paški Kozjak	63

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

POVZETEK

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Paški Kozjak velja za ureditveno obdobje od 1. januarja 2026 do 31. decembra 2035. Površina gozdnogospodarske enote je 3.547,40 ha, od tega je skupna površina gozdov 2.281,17 ha kar predstavlja 64,31 % gozdnatost.

Načrt obravnava gozdove v katastrskih občinah Kozjak, Šentvid nad Valdekom, Završe, Šentilj pod Turjakom ter Gornji in Srednji Dolič. Z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l.RS 1/2013 z dne 19. 01. 2013) je izločenih 131,75 ha varovalnih gozdov, večnamenskih gozdov je 2.149,42 ha.

GGN GGE temelji na usmeritvah Gozdnogospodarskega in lovsko upravljaljskega načrta GGO Slovenj Gradec za obdobje veljavnosti 2021 - 2030. Narejen je v skladu s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l.RS, št. 91/2010 in 200/20). Usklajen je z Naravovarstvenimi smernicami za GGN GGE Paški Kozjak (2026 - 2035), ki jih je izdal Zavod republike Slovenije za varstvo narave, OE Maribor (september 2025). Vključuje Splošne kulturno varstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulturne dediščine in Podrobne kulturno varstvene usmeritve za načrtovanje GGN GGE Paški Kozjak (2026 - 2035), ki jih je izdal Zavod za varstvo kulturne dediščine Republike Slovenije, OE Maribor (september 2025). Vključuje tudi Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov (MOP, Direkcija RS za vode, Ljubljana, april 2025).

V gozdovih GGE Paški Kozjak prevladuje zasebno lastništvo, v šestih odsekih so manjše površine državnih gozdov, ki predstavljajo 1,64 % površine gozdov. V enoti prevladuje srednje velika gozdna posest od 10 do 30 ha in v povprečju meri 4,57 ha. Večji del GGE je poseljen, kar omogoča relief. V večini gre za kmetije, ki jim gozd pomeni pomemben ali celo glavni vir dohodka za življenje in investicije na kmetijah. Poseljenost je skoncentrirana v manjših in večjih zaselkih ob prometnih povezavah, medtem, ko so na višje ležečih območjih ohranjene le posamezne kmetije. Za to območje je značilno prepletanje gozdnih in odprtih površin, pri čemer se večji strnjeni gozdovi pojavljajo predvsem pod grebenom Kozjaka. Na območju enote je evidentirano zaraščanje kmetijskih površin, predvsem strmih travnikov, na 37,70 ha.

Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha)

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.281,17	0,00	0,00	2.281,17
Delež (%)	100,0	0,0	0,0	100,0

V enoti Paški Kozjak je skupna lesna zaloga 418 m³/ha. V lesni zalogi predstavljajo iglavci 73,92 %, med njimi prevladuje smreka 58,24%. Listavci predstavljajo 26,08 %, med njimi prevladuje bukev z 17,09 % in plemeniti listavci s 8,02 %. Skupni letni prirastek v GGE je 9,33 m³/ha.

Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha	igl.	lst.	sk.	m ³ /ha	igl.	lst.	sk.	% od lesne zaloge	% na PR
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	2.149,42	310,1	110,6	420,8	6,39	3,06	9,45	20,5	22,5	21,0	93,5
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	131,75	289,9	79,1	369,0	5,78	1,59	7,37	8,5	5,8	7,9	39,6
Skupaj vsi gozdovi	2.281,17	309,0	108,8	417,8	6,35	2,98	9,33	19,8	21,8	20,3	91,0
Zasebni gozdovi	2.149,42	310,1	110,6	420,8	6,39	3,06	9,45	20,5	22,5	21,0	93,5
Večnamenski gozdovi	2.149,42	310,1	110,6	420,8	6,39	3,06	9,45	20,5	22,5	21,0	93,5
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0

V enoti prevladujejo odrasli sestoji, med katerimi je največ debeljakov 60,5 % (1379,23 ha) in sestojev v obnovi 23,8 % (543,65 ha) površine. Razmerje razvojnih faz je neuravnoteženo, pri primerjavi z modelnim stanjem primanjkuje mladih razvojnih faz. Drogovnjaki pokrivajo 7,1 %

Površine in sproščena mladovja 6,0 % površine. Mlajše razvojne faze se v obliki podmladka pod zastorom starejših razvojnih faz nahajajo še na 391,78 ha. To predstavlja dobro osnovo za povečanje deleža mladovij ter drogovnjakov in dolgoročno zagotavljanje uravnoteženosti razvojnih faz. V manjšem obsegu so v GGE opredeljeni raznomerni sestoji 2,6 %, ki so pretežno v varovalnih gozdovih.

Pri gospodarjenju z gozdovi imajo pomembno vlogo funkcije gozdov, zlasti tiste na prvi stopnji poudarjenosti, ki usmerjajo ali pomembno vplivajo na način gospodarjenja. V GGE Paški Kozjak je na 1. stopnji poudarjeno 3.548,67 ha, kar predstavlja 99,96 % površine v GGE. Lesnoproizvodna funkcija je na 1. stopnji poudarjena na 91,86 % večnamenskih gozdov. To so gozdovi, kjer rastiščne možnosti, stanje sestojev in razvojna dinamika omogočajo posek več kot 5m³/ha letno. V GGE je na

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.stopnji poudarjeno 1.412,00 ha ekoloških funkcij in 41,24 ha socialnih funkcij. Poleg funkcij je pomembno tudi posebno varstveno območje Natura 2000 in ekološko pomembna območja (EPO).

V skladu s državnim dokumentom Programom upravljanja območij Natura 2000 in Naravovarstvenimi smernicami za GGN GGE Paški Kozjak za obdobje 2026 – 2035 je neposredno potreben za upravljanje območij Natura 2000 za SI3000293 - Jenina in SI3000224 - Huda luknja. Skupna površina gozda v območju Natura 2000 je 1107,11 ha, kar predstavlja 48,5 % površine vseh gozdov.

Na večjem delu površine GGE je izločeno ekološko pomembno območje (EPO) 11500 Velenjsko-Konjiško hribovje, na manjšem delu površine pa ekološko pomembno območje 93400 Jenina. Skupna površina ekološko pomembnega območja je 1692,76 ha, kar predstavlja 74,21 % površine vseh gozdov.

Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami – D- F

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj	
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	% g. prost.
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	818,69	35,89	35,78	210,03	9,21	9,18	1.259,65	55,22	55,04	2.288,37	100,00
Hidrološka funkcija	98,48	4,32	4,30	389,80	17,09	17,03	1.800,09	78,91	78,67	2.288,37	100,00
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	488,90	21,43	21,36	1438,47	63,06	62,86	361,00	15,83	15,78	2.288,37	100,00
Klimatska funkcija	5,93	0,26	0,26	4,42	0,19	0,19	2.278,02	99,86	99,55	2.288,37	100,00
Zaščitna funkcija	37,41	1,64	1,63	0,00	0,00	0,00				37,41	1,63
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,00	0,00	0,00	2,61	0,11	0,11	2.285,76	100,2	99,89	2.288,37	100,00
Obrambna funkcija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				0,00	0,00
Rekreacijska funkcija	0,00	0,00	0,00	5,93	0,26	0,26	2.282,44	100,06	99,74	2.288,37	100,00
Turistična funkcija	0,00	0,00	0,00	5,93	0,26	0,26	2.282,44	100,06	99,74	2.288,37	100,00
Poučna funkcija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.288,37	100,32	100	2.288,37	100,00
Raziskovalna funkcija	0,00	0,00	0,00							0,00	0,00
Funkcija varovanja naravnih vrednot	0,00	0,00	0,00	124,29	5,45	5,43				124,29	5,43
Funkcija varovanja kulturne dediščine	3,67	0,16	0,16	3,37	0,15	0,15				7,04	0,307
Estetska funkcija	0,16	0,01	0,01	98,31	4,31	4,30				98,47	4,31
Lesnoproizvodna funkcija	2.095,43	91,86	91,57	10,41	0,46	0,45	175,33	7,69	7,66	2.281,17	99,68
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	0,00	0,00	0,00	27,97	1,23	1,22				27,97	1,22
Lovnogospodarska funkcija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				0,00	0,00

GGE Paški Kozjak so osnovni poudarki za gospodarjenje z gozdovi v ureditvenem obdobju 2026–2035 naslednji:

- sonaravno gospodarjenje, usmerjeno v trajno in optimalno proizvodno zmogljivost, ki je skladna z naravnimi danostmi, proizvodno sposobnostjo rastišč, razvojno dinamiko gozdov ter potrebami lastnikov in širše družbe,
- stabilni, mešani in razvojno uravnoteženi sestoji zagotavljajo gospodarjenje za proizvodne, ekološke in socialne vloge gozda,
- pospeševanje naravne obnove gozdov in pospeševanje kvalitetnih listavcev,
- z intenzitetami ukrepov sečnje in nege povečati delež mladovij in zmanjšati delež debeljakov,
- dosledna realizacija načrtovanih ukrepov, ki pelje proti zastavljenim ciljem,
- optimalna odprtost z gozdnimi prometnicami in uporaba ustreznih tehnologij,
- usklajevanje ukrepov na območjih s poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami.

Za usmerjanje razvoja gozdov so osnovne ureditvene enote po rastiščnih značilnostih razdeljene v 4 rastišnogojitvene razrede, v katerih so načrtovani cilji in ukrepi za prihodnje gospodarjenje z gozdovi.

Na osnovi stanja sestojev, rastiščnih danosti, razvojne dinamike ter potreb lastnikov, sta načrtovana višina in struktura možnega poseka. Najvišji načrtovan možni posek je v GGE Paški Kozjak za obdobje 2026 – 2035 znaša 193.786 m³, od tega 139,767 m³ iglavcev in 54.019 m³ listavcev. Intenziteta možnega poseka je 9,33m³/ha/leto, oziroma 91,0 % od prirastka. V strukturi načrtovanih sečenj prevladujejo pomladitvene sečnje (71 %), ki so načrtovane v pomlajenih, zrelih debeljkih ter v sestojih v obnovi kjer se predvideva pospešeno nadaljevanje obnove in končne poseke, s ciljem povečanja deleža mladovij.

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Za ureditveno obdobje 2026 - 2035 so v GGE Paški Kozjak gojitvena dela (obnova in nega) načrtovana na površini 559,52 ha. Obnova je načrtovana na 103,77 ha. Večino del v obnovi predstavlja priprava sestojev na naravno obnovo (87,37 ha). Nega je s ponovitvami načrtovana na 455,75 ha. Od načrtovanih gojitvenih del je 35,8 % neposredno vezanih na sproščena mladovja, ostala načrtovana dela (64,2 %) so vezana na realizacijo pomladitvenih sečenj v starejših razvojnih fazah. Večji del načrtovane nege v odraslih sestojih je pogojena z izvedbo pomladitvenih sečenj, kjer se po izvedeni sečnji opravi nega mladovja.

Za ohranjanje in izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali so načrtovana biomeliorativna dela. V GGE je izločeno 11,67 ha ekocelic, kjer so predpisani ukrepi za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti.

Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Skupaj
Priprava sestoja	ha	87,37	87,37
Priprava tal	ha	0,12	0,12
Dopolnilna sadnja	ha	9,3	9,3
Priprava tal	ha	3,58	3,58
Sadnja	ha	3,4	3,4
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	5,25	5,25
Vzdrž.pašn. in travn. v gozdu	ha	32,9	32,9
Vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozd	kos	10	10
Sajenje sad.plod.drev. in grm.	kos	100	100
Postavitev gnezdnic	kos	3	3
Vzdrževanje gnezdnic	kos	12	12
Vzdrževanje sadik plod. drevja	kos	620	620
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	60	60
Ohranjanje biotopov - nega	ha	11,18	11,18
Naravni razvoj biotopov	m3	29,01	29,01
Obžetev	ha	5,43	5,43
Nega mladja	ha	139,89	139,89
Nega gošče	ha	148,78	148,78
Nega letvenjaka	ha	84,09	84,09
Nega drogovnjaka	ha	78,92	78,92
Zaščita s tulci	kos	435	435
Odstranjevanje tulcev	kos	50	50

Glavni ukrepi na področju tehnologije pridobivanja lesa vključujejo novogradnjo, rekonstrukcijo in vzdrževanje obstoječih gozdnih prometnic, s ciljem izboljšanja odprtosti gozdov in učinkovitega spravila lesa. Gradnja gozdnih cest se prednostno izvaja na območjih, ki niso dovolj odprta za traktorsko spravilo, na območjih ročnega in kombiniranega spravila pa je načrtovano zgoščevanje omrežja gozdnih vlak. Tehnologija sečnje in spravila mora biti strokovno načrtovana in prilagojena terenskim razmeram, razvojnim fazam sestojev ter funkcijam gozda, ob upoštevanju omejitev na občutljivih območjih. Redno vzdrževanje in sanacija gozdnih cest in vlak zagotavljata njihovo stalno prevoznost, varnost ter nemoteno izvajanje gozdne proizvodnje.

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

UVOD

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Paški Kozjak (v nadaljevanju GGN GGE Paški Kozjak) velja za ureditveno obdobje od 1. januarja 2026 do 31. decembra 2035.

Je sedma revizija gozdnogospodarskih načrtov prvotnih gozdnogospodarskih enot Tolsti vrh, Paški Kozjak in Završe iz leta 1956. Leta 1985 je bila katastrska občina Tolsti vrh vključena v GGE Mislinja, gozdovi ostalih dveh enot so ostali združeni v sedanjo GGE Paški Kozjak. Načrt tako obravnava gozdove v katastrskih občinah Kozjak, Šentvid nad Valdekom, Završe, Šentilj pod Turjakom ter Gornji in Srednji Dolič. Površina GGE je 3.547,40 ha, od tega je skupna površina gozdov 2.281,17 ha. V gozdovih GGE prevladuje zasebno lastništvo, v šestih odsekih so manjše površine državnih gozdov, ki predstavljajo 1,64 % površine vseh gozdov.

GGN GGE temelji na usmeritvah Gozdnogospodarskega in lovsko upravljaljskega načrta GGO Slovenj Gradec za obdobje veljavnosti 2021 - 2030. Narejen je v skladu s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/2010 in 200/20). Usklajen je z Naravovarstvenimi smernicami za GGN GGE Paški Kozjak (2026–2035), ki jih je izdal Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, OE Maribor (september 2025), ter s Programom upravljanja območij Natura 2000. V skladu z navedenima dokumentoma je neposredno potreben za upravljanje in ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov in habitatnih vrst območij Natura 2000 za naslednja posebna varstvena območja na podlagi direktive o habitatih:

- SI3000293 – Jenina in
- SI3000224 – Huda luknja.

Varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst, njihovih habitatov ter gozdnih habitatnih tipov na območju Natura 2000 so vsebinsko vključene v poglavjih 6.2.1 in 6.2.3, ustrezni ukrepi za njihovo izvajanje pa v poglavjih 6.3.2 in 6.3.3.

GGN GGE Paški Kozjak vključuje Splošne kulturno varstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulturne dediščine in Podrobne kulturno varstvene usmeritve za načrtovanje GGN GGE Paški Kozjak (2026 - 2035), ki jih je izdal Zavod za varstvo kulturne dediščine Republike Slovenije, OE Maribor (september 2025). Usmeritve s področja kulturne dediščine, so vključene v poglavju 6.2.2 - Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij – dunktija varovanja kulturne dediščine. Vključuje tudi Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov (MOP, Direkcija RS za vode, Ljubljana, april 2025). Usmeritve s področja upravljanja z vodami so vključene v poglavju 6.2.2 - Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij - hidrološka funkcija.

V načrtu so za pogostejše izraze uporabljene naslednje okrajšave imen in strokovnih pojmov:

GGO	- gozdnogospodarsko območje
GGE	- gozdnogospodarska enota
GGN	- gozdnogospodarski načrt
LZ	- lesna zaloga
P	- prirastek
GR	- gospodarski razred (za preteklo obdobje)
RGR	- rastiščnogojitveni razred
SVP	- stalne vzorčne ploskve
Ur. l. RS	- Uradni list Republike Slovenije
IGL (igl)	- iglavci
LST (lst)	- listavci
ZG	- zasebni gozd
DG	- državni gozd (RS - zanj SiDG –Slovenski državni gozdovi)
ZGS	- Zavod za gozdove Slovenije
OE	- Območna enota
ZOG	- Zakon o gozdovih
ZV-1	- Zakon o vodah
ZVKD -1	- Zakon o varstvu kulturne dediščine
KE	- Krajevna enota
KC	- kamionska cesta
NV	- nadmorska višina
UE	- upravna enota

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

KO	- katastrska občina
ODD	- oddelek
ODS	- odsek
GGN GGO	- gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja
PSR	- proizvodna sposobnost rastišča
P	- proizvodne funkcije
E	- ekološke funkcije
S	- socialne funkcije
LD	- lovska družina
LPN	- lovišče s posebnim namenom
EPO	- ekološko pomembna območja
POO	- posebna ohranitvena območja - direktiva o habitatih
PVO	- posebna varstvena območja - direktiva o pticah
GPN	- gozd s posebnim namenom
GRT	- gozdni rastiščni tip
RK	- rastiščni koeficient
GZK	- gozdnata krajina
GOK	- gozdna krajina
KPK	- kmetijska in primestna krajina
GGK	- gorska krajina
ARSO	- Agencija republike Slovenije za okolje
SURS	- Statistični urad republike Slovenije
MOPE	- Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo Republike Slovenije
MNVP	- Ministrstvo za naravne vire in prostor
ZVKDS	- Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
ZRSVN	- Zavod republike Slovenije za varstvo narave

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

Gozdnogospodarska enota Paški Kozjak leži v Občini Mislinja ter upravno spada pod Upravno enoto Slovenj Gradec. Gozdovi se nahajajo v šestih katastrskih občinah. Površina gozdnogospodarske enote je 3.547,40 ha, od tega je skupna površina gozdov 2.281,17 ha. Meje s sosednjima GGO Celje in GGO Nazarje so bile usklajene z GGN GGO (2021-2030).

GGE se nahaja na skrajnem jugovzhodnem delu GGO Slovenj Gradec. Na severni strani jo omejuje reka Mislinja, nato se v naselju Mislinja meja usmeri proti jugu ob potoku Movžanka. Pri Gornjem Doliču poteka proti vzhodu po dolini Pake do sedla Lošperk, kjer se dvigne proti jugu na Basališče. Od tam poteka po grebenu Paškega Kozjaka in se nato spusti do najnižje točke ob cesti Mislinja–Velenje. Pri Hudi Luknji se ponovno dvigne in sledi grebenu do Metulovega vrha, kjer zavije proti severu ter se pri Dovžah ponovno priključi reki Mislinji. Detajlna karta v merilu 1:25.000 je prikazana v kartnem delu GGN (Karta 1: Pregledna karta).

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra K.O.	Katastrska občina	Pov. K.O. v GGE	Pov. gozda K.O. v GGE	Opomba
Mislinja	0863	ŠENTILJ POD TURJAKOM	322,45	177,86	20,52%
Mislinja	0865	GORNJI DOLIČ	222,31	137,30	
Mislinja	0866	ŠENTVID NAD VALDEKOM	1189,22	752,62	
Mislinja	0867	ZAVRŠE	286,79	190,25	
Mislinja	0868	KOZJAK	1285,48	856,17	
Mislinja	2646	SREDNJI DOLIČ	241,15	166,97	48,02%
		Skupaj	3547,40	2281,17	

Pod opombo je vpisan delež površine KO Šentilj pod Turjakom in Srednji Dolič, ki leži v GGE, (gozd in negozd skupaj).

1.1.2 Relief

GGE Paški Kozjak geološko sodi v skrajni jugovzhodni del Karavank. Zaradi prepletanja karbonatne in silikatne matične podlage ima območje razgiban in razčlenjen reliefa. Cesta–Velenje–Mislinja deli enoto na dva izrazita dela. Na vzhodni strani prevladuje apnenčasto pogorje Paškega Kozjaka, kjer se glavni greben razteza v smeri vzhod–zahod in se od vrha Špik (1109 m) nato strmo spušča proti soteski reke Pake. Iz grebena se proti dolini spuščajo številni hudourniški potoki, ki so v vzporednem nižjem grebenu oblikovali več samostojnih vrhov (Irštajn, Mežnarčev vrh, Janški vrh in Pečenikov vrh).

Zahodni del enote, med Pohorje in Graško goro, je v primerjavi nižji, vendar še vedno zelo razgiban. Najvišja točka tega dela je Fričev vrh z 880 m nadmorske višine. Relief tvorijo grebeni, ki se izmenjujejo z vmesnimi dolinami. Višji deli grebenov so položni in poseljeni, medtem ko se nižje lege preoblikujejo v strma ter z gozdom porasla vznožja. Med dolinami posebej izstopa zanimiva dolina Ponikve, kjer površinski vodotok ponika v apnenčasto podlago pod Tisnikom. Območje Tisnika je tudi z vidika krasa izjemno pomembno, saj spada med območja z največjim številom podzemnih jam na kvadratni kilometer v Sloveniji. Pomembna reliefna posebnost je tudi soteska Hude Luknje, ki jo zaznamujejo zelo strma, mestoma skoraj prepadna pobočja. Najnižji del enote se nahaja na njenem južnem robu ob reki Paki (464 m n. v.), najvišje pa se relief povzpne pod Basališčem do približno 1.230 m n. v.

1.1.3 Podnebne značilnosti

GGE se nahaja v območju zmerno celinskega podnebja, pri čemer se zaradi bližine Pohorskega masiva izrazito kažejo tudi vplivi gorskega podnebja. Ti se odražajo v nižjih temperaturah, večji količini padavin, zlasti v obliki snega, ter pogostem pojavu temperaturnih inverzij v Mislinjski dolini. Povprečne zimske temperature se gibljejo okoli 0 do 3 °C, medtem ko so povprečne letne temperature približno med 15 in 20 °C.

Po podatkih meteorološke postaje Mislinja (589 m n. v.) znaša povprečna letna količina padavin okoli 1200–1250 mm, lokalno lahko doseže tudi približno 1300 mm. Padavine so razporejene na približno 130 do 135 dni v letu, snežna odeja pa v povprečju traja okoli 80 dni, kar kaže na rahel upad v primerjavi s starejšimi podatki. Vegetacijska doba traja približno šest mesecev, količina in razpored padavin pa zagotavljata ugodne razmere za uspevanje in razvoj gozdne vegetacije.

Pomemben podnebni dejavnik na območju so tudi vetrovi, predvsem v višjih legah in na izpostavljenih grebenih. Posebno nevarnost predstavljajo vlažni severovzhodni vetrovi, ki lahko ob neugodnih vremenskih razmerah povzročajo večje poškodbe v gozdovih.

1.1.4 Hidrološke razmere

Enoto hidrološko zaznamujeta reka Paka, ki teče proti jugu in spada v savsko porečje, ter Mislinja, ki teče proti severu in pripada dravskemu porečju. Obe reki zbirata vode številnih manjših vodotokov, ki gosto razčlenjujejo območje. Kljub večjemu deležu karbonatne in mešane matične podlage je območje dobro preskrbljeno z vodo, kar je posledica obilnih padavin, visoke zračne vlage, prevladujočih severnih leg ter velike gozdnatosti. Izjemo predstavljajo posamezni predeli na dolomitni podlagi, zlasti v okolici Doliča, kjer so vodne razmere manj ugodne.

S pobočij Paškega Kozjaka se proti jugu odvajajo štirje pomembnejši potoki, ki se izlivajo v reko Pako. Na območju Završ greben Šentvida tvori razvodnico med savskim in dravskim porečjem. Južno od tega grebena se vodotoki stekajo v Ponikvo, ki ponika v kraškem svetu in se pri Hudi Luknji ponovno pojavi ter izlije v Pako. Severno od šentviškega grebena vodo zbirata potoka Mevlja in Jenina, ki se izlivata v Mislinjo.

Večina potokov ob intenzivnejših padavinah pridobi hudourniški značaj, kar je posledica prisotnosti slabše prepustnih kamenin, ki omogočajo hiter površinski odtok. Najbolj sušna območja so plitve rendzine na dolomitni podlagi, kjer ekstremne rastiščne razmere najboljše prenaša rdeči bor.

1.1.5 Matična podlaga in tla

a) Matična podlaga

Več kot polovico površine GGE Paški Kozjak pokrivajo silikatne kamnine. Med njimi prevladujejo zmerno kisli peščenjaki s plastmi konglomeratov (soteške plasti), ki se pojavljajo predvsem ob vznožju Paškega Kozjaka, na območju Zgornjih Završ ter na večjem delu Šentvida nad Valdekom. Manjši rečni nanosi v Mislinjski dolini so prav tako silikatnega izvora.

Med karbonatnimi kamninami izstopajo dolomiti, ki prevladujejo na območjih Spodnjih Završ, Mrakovega jarka, ob Movžanki ter deloma tudi ob Paki. Na vršnem delu Paškega Kozjaka in v območju Hude Luknje se pojavlja predvsem apnenčasta matična podlaga, sicer pa se na večjem delu enote apnenec in dolomit med seboj prepletata.

Pregled razporeditve kamnin na površju gozdnogospodarske enote, pripravljen na podlagi geološke karte Slovenije, je bil podrobneje predstavljen že v gozdnogospodarskem načrtu za obdobje 2006–2015.

OP. Pregledna površinska razdelitev kamnin v GGE je predstavljena v GGN GGE (2006-2015).

b) Gozdna tla

Tla v GGE so tesno povezana z raznoliko matično podlago, ki pomembno vpliva na njihovo kemično sestavo in fizikalne lastnosti. Poleg tega na razvoj tal vplivajo podnebje, vegetacija ter človekovi posegi. Prav ti so v preteklosti močno zaznamovali razvoj tal in s tem tudi gozdnih združb. Na revnejših rastiščih so se zaradi degradacijskih procesov, kot sta krčenje gozdov in ponovno zaraščanje osiromašenih površin, pogosto razvili borovi sestoji. K poslabšanju tal so prispevale tudi dejavnosti, kot so steljarjenje, paša ter izsekavanje redkih listavcev za kurjavo. Čeprav je delež karbonatnih kamnin velik, v enoti prevladuje smreka, kar je posledica dolgotrajnega gospodarjenja v njeno korist. Takšna usmeritev negativno vpliva na lastnosti tal in procese v njih, še posebej na dolomitni podlagi, kjer plitve rendzine nimajo enake puferske sposobnosti kot bolj razvita pokarbonatna tla.

Na **silikatnih kamninah** so se oblikovala **distrična rjava tla**, za katera je značilna majhna nasičenost z bazami. Zaradi njihove kisle reakcije so jih nekoč imenovali tudi kislja rjava tla. Najpogosteje se pojavljajo na metamorfnih kamninah, peščenjakih in skrilavcih. Na manj ugodnih reliefnih oblikah, kot so grebeni, slemenata, vrhovi in zgornji

deli pobočij, kjer izpiranje hranil presega njihov dotok in kroženje, nastajajo revnejše oblike teh tal. Zanje je značilna neugodna humusna sestava, ki sega od surovega humusa do prhnine. Takšne razmere omogočajo razvoj *kisloljubnega bukovja z rebrenjačo*. Na hranilno bogatejših silikatnih podlagah in ob ugodnejših talnih razmerah se razvijejo globlja distrična rjava tla z bolj razvito humusno plastjo, ki je lahko prhninasta ali sprsteninasta. Ta tla predstavljajo osnovo za *kisloljubno gorsko* in *zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico*. V gozdovih na teh tleh pogosto prevladujejo iglavci. Zaradi kislega okolja in hladnejšega podnebja je humus slabše kakovosti, dodatno pa k nastanku surovega humusa prispeva obilen opad iglavcev. Zato je pomembno ohranjati ustrezen delež listavcev.

Koluvialna tla se pojavljajo predvsem v strmih spodnjih delih pobočij. Zanje je značilno nenehno premikanje talnih horizontov ter dobra oskrba s hranili, minerali in vlago. Ta tla omogočajo razvoj zelo produktivnih rastišč, na primer *jelovij s praprotni*, pri čemer se glede na vlago in toploto lahko pojavljajo tudi druge rastlinske združbe. Ob vodotokih in na območjih s podtalnico se razvije posebna oblika koluvialnih tal, imenovana aceretalna rastišča. Ta imajo večinoma sprsteninasto obliko humusa in se pojavljajo v manjših, razpršenih površinah. Porasla so predvsem s plemenitimi listavci, ki s svojim koreninskim sistemom učinkovito utrjujejo tla in omogočajo optimalno opravljanje vseh gozdnih funkcij.

Na **karbonatni podlagi** se na apnencih in pri zmernih naklonih oblikujejo rjava pokarbonatna tla, medtem ko na dolomitih, strmejših pobočjih in prisojnih legah prevladujejo rendzine. Oba tipa tal se pogosto prepletata. **Rjava pokarbonatna tla** imajo v primerjavi z distričnimi rjavimi tlemi večjo pufersko sposobnost ter so bolj odporna na fizikalne in kemične vplive degradacije. Njihova globina je odvisna od skalovitosti: ob manjši skalovitosti so globoka, ob večji pa se globina zelo spreminja. Humus je večinoma sprsteninast, rodovitnost pa dobra. Na teh tleh uspevata *predalpsko gorsko bukovje* in *predalpsko jelovo bukovje*. **Rendzine** se razvijejo predvsem na dolomitih, deloma tudi na apnencih in pobočnih gruščih. Glede na matično podlago se razlikujejo po globini, sušnosti in lastnostih humusa. Najmanj rodovitne so plitve rendzine s surovim humusom na dolomitu, kjer uspevata *bazofilno rdečeborovje* ter *alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje*. Na globljih rendzinah s prhninastim humusom pa se pojavljata *predalpsko-alpsko toploljubno bukovje* in *osojno bukovje s kresničevjem*.

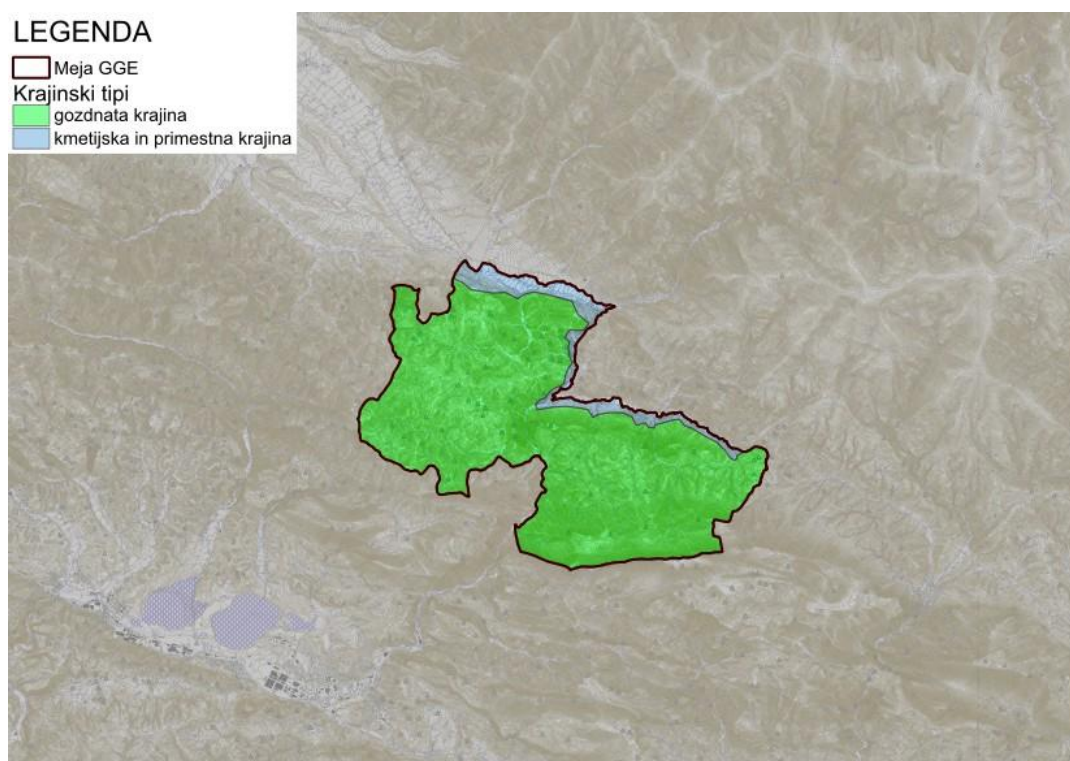
1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

Na območju GGE Paški Kozjak sta zastopana dva tipa krajine. Po površini prevladuje gozdnata krajina na 3.324,30 ha, za katero je značilno prepletanje gozdnih površin s kmetijskimi površinami. Manjši del območja zavzema kmetijska in primestna krajina na 223,10 ha, ki je omejena predvsem na ravninske predele ob reki Mislinji in Paki ter na območja ob glavnih prometnih povezavah. Gozdnatost je le 2.08 %

Preglednica 2/D-K: Krajinski tipi v GGE Paški Kozjak (vir: digitalizacija)

Tip krajine	Pov. gozda (ha)	Površina krajine (ha)	Gozdnatost (%)	Delež krajine v GGE (%)	Delež gozda (%)
Kmetijska in primestna	4,65	223,10	2,08	0,2	0,2
Gozdnata	2276,52	3324,30	68,48	99,80	99,8
Gozdna	-	-	-	-	-
Skupaj	2281,17	3547,40	64,31	100,00	100,00

Karta 1: Krajinski tipi

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

V GGE Paški Kozjak je površina gozdnega prostora 2288,37 ha. Povprečna gozdnatost GGE je 64,31 %. Gozdni prostor določa gozd na 2281,17 ha in negozdne površine na 7,2 ha, med katerimi največjo površino predstavljajo daljnovodi.

Preglednica 3/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Gozdnogospodarska enota	3547,40	100,00
Gozd	2281,17	64,31
Ostala gozdna zemljišča	0,00	0,00
Daljnovodi	3,32	0,09
Obore	2,37	0,07
Gozdni prostor	2288,37	64,51
Močvirja	0,00	0,00
Pobočni grušč	0,00	0,00
Skalovja in površine pod gozdno mejo	0,00	0,00
Senožeti in lazi	0,00	0,00
Zaraščajoče površine	0,00	0,00
Obore		
Infrastrukturni objekti	1,51	0,04
Drugo (infrastrukturni objekti)	0,00	0,00
Negozdni prostor	1259,03	35,49
Zaraščajoče površine	37,70	1,06
Ostale površine znotraj gozda	0,00	0,00
Drugo (98+99)	1221,32	34,43

Opomba: Površine negozdnih in zaraščajočih površin so pridobljene z digitalizacijo kart.

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Za GGE je značilna velika raznolikost ter prepletanje različnih gozdnih združb. V preteklosti so bila izvedena fitocenološka kartiranja, pri katerih so bile izdelane karte po metodi optimalnih značilnic (Piskernik), kasneje pa so bile prilagojene srednjeevropskemu fitocenološkemu pristopu. Pri izdelavi GGN GGO za obdobje 2021 – 2030 so bile nekatere združbe poimenovane na novo in usklajene. V GGE je evidentiranih enajst gozdnih združb.

Naravna rastišča na tem območju predstavljajo predvsem mešani gozdovi z večjim deležem listavcev. Zaradi dolgotrajnega vpliva človeka in načrtnega pospeševanja smreke je današnja vrstna sestava pomaknjena v korist iglavcev. Zaradi večjega deleža karbonatnih kamenin, na katerih je konkurenčna moč bukve in drugih listavcev v primerjavi s smreko večja kot na silikatu, je delež smreke v GGE Paški Kozjak relativno najmanjši med vsemi GGE v območju. Kljub temu pa floristična sestava posameznih gozdnih združb v enoti odstopa od opisanih združb v bolj ohranjenem naravnem okolju.

Rastiščni koeficienti, vezani na posamezne GRT, ne odražajo trenutnega stanja gozda, ampak trajno proizvodno sposobnost rastišča. Podani so kot rangirana razmerja med najnižjim (1) in najvišjim koeficientom (17). Povzeti so iz podatkovne baze ZGS (kot podlaga za vrednotenje proizvodne sposobnosti gozdnih rastišč in ocenjevanje katastrskega dohodka iz gozda). Dejanski rastiščni koeficienti za GRT v GGE so zaradi prepletanja in mešanja različnih GRT na manjših površinah in zaradi tradicionalnega gospodarjenja, kjer se rastiščne razlike premalo upoštevajo, bolj izenačeni. RK za bogatejše GRT (Jelovje s praprotni) je dejansko nižji, ker je prevladujoča drevesna vrsta smreka, ki je manj produktivna kot jelka. Obratno je v revnejših GRT, kjer so na manjših površinah primešani bogatejši rastiščni vložki (še posebej, kjer se silikatni podlagi primeša karbonatna). Rastiščni koeficient za GGE je izračunan kot ponderirana sredina RK posameznih GRT

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah gozdnih rastiščnih tipov

Skupina gozdnih rastiščnih tipov	Gozdni rastiščni tipi	Površina (ha)	Delež(%)
06	Podgorska bukovja na silikatnih kamninah	17,05	0,75
751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	17,05	0,75
07	Gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	563,96	24,72
581	Osojno bukovje s kresničevjem	374,3	16,41
632	Predalpsko gorsko bukovje	189,66	8,31
08	Gorska in zgornjegorska bukovja na silikatnih kamninah	838,6	36,76
781	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	838,6	36,76
09	Jelova-bukovja	251,72	11,03
643	Predalpsko jelovo bukovje	251,72	11,03
11	Toploljubna bukovja	305,88	13,41
592	Predalpsko-alpsko toplotoljubno bukovje	305,88	13,41
12	Gozdovi in grmišča toplotoljubnih listavcev	14,85	0,65
563	Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	14,85	0,65
14	Bazoljubna rdečeborovja in črnoborovja	109,74	4,81
621	Predalpsko dinarsko bazoljubno rdečeborovje	109,73	4,81
624	Jugovzhodno alpsko bazoljubno rdečeborovje	0,01	0,00
16	Jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah	0	0
771	Jelovje s praprotni	179,25	7,86
772	Jelovje s trikrpim bičnikom	0,12	0,01
Skupaj		2281,17	100,00

V GGE Paški Kozjak je evidentiranih 11 gozdno rastiščnih tipov (GRT). Podatki o površinah GRT so pridobljeni iz baze odsekov, kot seštevek delnih površin GRT po odsekih. Na površini 836,6 ha prevladujejo Kisloljubna gorska-zgornjegorska bukovja z belkasto bekico (36,76 %). Na dolomitni podlagi se na senčnih legah pojavlja združba Osojno bukovje s kresničevjem (374,3 ha), na sončnih legah je evidentirana združba Predalpsko-alpsko toplotoljubno bukovje (305,88 ha). Na področjih z vlažno klimo se pojavljajo Jelovja s praprotni (179,25 ha). Apnenčasto podlago v višjih legah porašča združba Predalpsko jelovo bukovje, v nižjih legah pa Predalpsko gorsko bukovje. Ekstremne razmere na najsušnejših področjih prenaša združba Predalpsko dinarsko bazoljubno rdečeborovje (109,73 ha).

Znotraj GGE se v okviru območja Natura 2000 SI3000224-Huda Luknja nahajata tudi evropsko pomembna gozdna habitatna tipa Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica*(Aremonio-Fagion)) in Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (*Genista janauensis*-Pinetum). Habitatni tipi so podrobneje opisani v poglavju 2.1.3.

Karta rastišč v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta - Karta št. 3.

OPIS POMEMBNEJŠIH GOZDNIH RASTIŠČNIH TIPOV

781 KISLOLJUBNO GORSKO - ZGORNJEGORSKO BUKOVJE Z BELKASTO BEKICO (*Luzulo-Fagetum*) (838,6 ha, 36,76% površine) RK=9

Po površini je največji GRT v enoti in se pojavlja od nižin pa do 1000 mnv. Vezan je na zmerno kisle silikatne kamenine. Praviloma se pojavlja na ugodnejših reliefih in tudi na strmih pobočjih, kjer se proti jarkom meša z bogatejšimi jelovji in aceretalnimi vložki. Zaradi tega je dejanska rastnost nad pričakovano rastiščno zmogljivostjo. Prevladujejo zmerno kisloljubne vrste. V skupni značilni kombinaciji najbolj izstopajo belkasta bekica, borovnica, orlova praprotna in žlezasta robida. V drevesni sestavi prevladujeta smreka in bukev, možna je tudi manjša primes jelke, macesna in gorskega javorja. Na bogatejši matični podlagi in na ugodnejših legah je rastlinska kombinacija diferencirana s prisotnostjo nekoliko zahtevnejših vrst kot so leska, glistovnica, žlezasta robida in podborka. Tudi delež listavcev je v teh razmerah večji. Na neugodnih reliefnih pogojih, kjer je ponavadi prisotna tudi občasna sušnost, je zasmrečenost večja.

Rastiščno gojitveno so primerni malo do večjepovršinsko skupinsko raznodobni mešani sestoji. V drevesni sestavi prevladuje smreka, pri iglavcih so prisotni še rdeči bor in macesen, na svežih vložkih tudi jelka. Pri listavcih je poleg bukve, gradna, lipe in belega gabra, možna še primes češnje in gorskega javorja na svežih tleh. Naravno pomlajevanje smreke in bukve je dobro do zadovoljivo, medtem ko se bor in macesen pomlajujeta le v večjih odprtinah. Obnova naj poteka zadržano, ob prehitrih in premočnih pomladitvenih sečnjah se lahko močno razraste travna vegetacija, ki otežuje pomlajevanje drevesnih vrst. Za zmanjšanje tveganj je potrebno zmanjšati delež smreke, še posebej na sušnejših delih in jo nadomestiti z višjim deležem listavcev. Združbo uvrščamo med produktivnejša rastišča, ki so primerna za pridelavo kvalitetne hlodovine.

581 OSOJNO BUKOVJE S KRESNIČEVJEM (*Arunco - Fagetum*) RK=7 (374,3 ha, 16,41 % površine)

RGTje pogojena s plitvimi rendzinastimi, večinoma močno skeletnimi tlemi ter svežo mikroklimo. Pojavlja se na osojnih legah v montanskem pasu od 530 do 830 mnv, predvsem na Turjaku in Kališnikovem vrhu. V razširjeni rastlinski kombinaciji prevladujejo zmerno do manj zahtevne rastline, med katerimi izstopajo beli šaš, gozdni planinsec, troperni kozlik, apnenčasta šašuljica, trpežni golšec in črni teloh. Prevelik delež smreke vodi v površinsko zakisovanje (borovnica, beluh, ...), premočni posegi pa v smeri termofilnega bukovega gozda (spomladanska resa, žanjevec, apnenčasta šašuljica).

Rastiščno gojitveno so najbolj primerni mešani, malopovršinski, raznodobni sestoji smreke (do 40%) z znatnim deležem bora in macesna (do 25 %) ter vsaj tretjinskim deležem listavcev. Med njimi naj prevladuje bukev, v manjši meri pa gorski javor in veliki jesen. Črni gaber dosega tukaj relativno najboljšo kvaliteto in dimenzije. Naravna obnova je precej otežena; ob močnejših posegih in presvetlitvah poteka regresija v smeri termofilnega bukovega gozda z večjim deležem gabra, malega jesena in bora. Čim ekstremnejše so ekološke razmere, tem večji naj bo delež listavcev.

592 PREDALPSKO - ALPSKO TOPLOLJUBNO BUKOVJE (*Ostryo - Fagetum*) RK = 5 (305,88 ha, 13,41% površine)

RGT je vezan na plitva rendzinasta tla in sušno mezoklimo, zato se pojavlja največ na prisojnih strmih pobočjih dolomita ali dolomitiziranih apnencev. Pogosto se pojavlja skupaj z GRT Bazoljubno rdečeborovje. Ekstremne razmere najbolj prenaša bukev s primesjo malega jesena in gradna. V drevesnem sloju sta prisotna tudi smreka in rdeči bor. V rastlinski kombinaciji so značilne termofilne, kalcifilne in deloma kserofilne vrste. V grmovnem sloju so prisotni mokovec, mali jesen, redkeje črni gaber. Zeliščni sloj zastopajo šaš, sinjezeleni šaš, apnenčasta šašuljica, žanjevec, vres, lepljiva kadulja in ciklama. Zaradi reliefne razgibanosti in prepletanja s peščenjaki manjkajo nekatere tipične značilnice tega GRT (črni teloh, črni gaber in druge). Močnejši posegi povzročijo regresijo v smeri grmišč termofilnih listavcev. Rastišča imajo poudarjen varovalni značaj. Naravna obnova je močno otežena. Ekstremna rastišča in težavna obnova zahtevajo posege, ki naj bodo zmerni in premišljeni.

Rastiščno gojitveno so primerni mešani, malopovršinsko raznodobni sestoji bukve, bora, macesna in smreke. Delež smreke naj ne bi presegel 50%, delež listavcev pa naj bi bil vsaj 30% (predvsem bukve). Posamezno naj bodo primešani tudi črni gaber, mali jesen, mokovec. Na izrazito sušnih rastiščih naj bo delež bora in listavcev povečan na račun smreke. Tu je vitalnost smreke oslabiljena in je bolj izpostavljena napadu podlubnikov. V višjih legah ima prednost macesen pred borom. Pričakovana kvaliteta lesa je slabša do srednja. Tudi požarna ogroženost je na teh rastiščih večja. GRT ima zmerno varovalen značaj in je občutljiv na večje površinske posege (erozija).

643 PREDALPSKO JELOVO BUKOVJE (*Homogyno - Fagetum*) RK= 11 (251,72 ha; 11,03 % površine)

GRT se pojavlja na razvitih rjavih pokarbonatnih tleh, tudi na boljših rendzinah, pretežno na osojnih in zaščitenih legah. Pogojen je z bogatejšimi karbonatnimi in mešanimi kamninami v zgornjem delu gorskega in spodnjem delu

zgornjegorskega pasu. V enoti se pojavlja na osojnih legah pod vrhom Paškega Kozjaka (850-1230 m nv), kjer je humidna klima in visoka relativna zračna, kar ustvarja ugodne pogoje za bukev in jelko. V drevesnem sestavu prevladuje smreka z večjo primesjo bukve. Od iglavcev je primešan še macesen, jelka zaradi umiranja v preteklosti ne dosega večjega deleža. Zaradi zasmrečenosti je rastlinska kombinacija v primerjavi z jelovim bukovjem na karbonatni podlagi precej slabša. Prevladujejo zmerno acidofilne vrste (borovnica, podborka, navadna glistovnica, širokolistna glistovnica), v manjšem obsegu pa se pojavljajo zahtevnejše mezofilne vrste (fuksov grint, trilistna penuša, beli repuh, vretenčasti pečatnik). Značilna je velika pestrost različnih vrst praproti ter močna pokrovnost žlezaste robide. Med grmovnimi vrstami je predvsem zastopana leska. Pomlajevanje s smreko in jelko poteka dobro, zadovoljivo tudi s plemenitimi listavci. Naravno obnovo otežkočajo v presvetljenih sestojih leska, žlezasta robida in orlova praprot.

Rastiščno gojitveno je najprimernejši skupinsko enomeren gozd smreke in jelke (okrog 70%), bukve in gorskega javorja (okrog 30%). Pri večjem deležu jelke je primerna tudi raznomerna do skupinsko prebiralna zgradba. Naravna obnova poteka ob primerni intenziteti gospodarjenja dobro. Pri vnosu drevesnih vrst so primerni v višjih delih macesen, v nižjih tudi plemeniti listavci. Na omenjenem rastišču je možna proizvodnja kvalitetnega, debelega lesa iglavcev in listavcev. Za doseg kvaliteta lesa bukve so potrebna zgodnja in pogostejša redčenja s primerno intenziteto za oblikovanje sproščenih krošenj.

632 PREDALPSKO GORSKO BUKOVJE (*Lamio orvalae-Fagetum*) (189,66 ha, 8,31 % površine) RK=9

GRT je pogojen s karbonatno geološko podlago ali z njenim vplivom na bogatejšo silikatno kamenino, na kateri so se razvila globoka ilovnato-glinena tla s sprsteninasto do prhninasto obliko humusa. V enoti se pojavlja na severnih legah ob vznožju Paškega Kozjaka in Zgornjih Završ. V značilni rastlinski kombinaciji prevladujejo mezofilne in na dušik in karbonat zahtevnejše vrste (trpežni golšec, navadna glistovnica, velika mrtva kopriča). Kot nakazovalka površinske zakisanosti (zaradi velikega deleža smreke), se pojavlja žlezasta robida. V drevesnem sloju se poleg prevladujoče smreke in bukve pojavljajo tudi plemeniti listavci. Ob jarkih in povirjih prehaja v aceretalna rastišča, kjer se pojavljajo še zahtevnejše vlagoljubne rastline (gozdni čišljak, valovitolistni cvetič, srpe). Za sedanjo drevesno sestavo je značilno ugodno razmerje med iglavci in listavci, le delež jelke in plemenitih listavcev bi lahko bil večji na račun smreke in bukve.

Rastiščno gojitveno je najbolj primeren skupinsko raznodoben mešan gozd iglavcev (smreka, jelka, na izpostavljenih delih tudi macesen) in listavcev (plemeniti listavci, bukev, lipa) v razmerju 40:60. Zaradi možnosti širokega izbora drevesnih vrst, velike rastiščne zmogljivosti in stabilnih tal, je gojitveno načrtovanje lahko zelo pestro. Smiselna so nekoliko večja vlaganja pri obnovi sestojev. Naravna obnova, zlasti listavcev, poteka ob zmernih posegih zadovoljivo, ob močnejših pa se tla zaplevelijo. Kvaliteta vseh vrst, še posebej plemenitih listavcev, je lahko ob ustreznem gojitvenem ukrepanju (polnilni sloj) zelo velika v sorazmerno kratki proizvodni dobi. Iz dolgoročnih ekonomskih in iz varovalnih razlogov je smiselno pospeševati plemenite listavce, predvsem ob jarkih.

771 JELOVJE S PRAPROTMI (*Dryopterido-Abietetum*) (786,02 ha, 17 % površine) RK=17

Združba se pojavlja na silikatnih kamninah, izključno na spodnjih in največkrat strmih pobočjih vzdolž vodotokov, kjer je dotok hranilnih snovi večji kot njihovo izpiranje. V enoti je le malopovršinsko in netipično razvita, predvsem zaradi majhnega deleža jelke. Za značilno rastlinsko kombinacijo je poleg jelke tipična mnogovrstnost in velika pokrovnost različnih vrst praproti (glistovnice, podborka, krpača, bukovčica...) in močna pokrovnost žlezaste robide. V grmovnem sloju prevladuje leska. Jelka in smreka se zelo dobro pomlajujeta, vendar se ob prehitrem odpiranju sestojev rada razširi leska ali pride do zapleveljena tal (robida), kar lahko zelo podraži in upočasni pomladitveni proces.

Rastiščno gojitveno so primerni malo do večjepovršinsko mešani raznodobni gozdovi smreke in jelke, z znatnim deležem bukve in primesjo gorskega javorja. Ob večjem deležu bukve bi bila upravičena tudi skupinsko prebiralna oblika. Bogatejša kolutvalna tla brez večje škode prenesejo tudi daljšo in močnejšo zasmrečenost, vendar je zaradi večje biodiverzitete in ostalih funkcij gozda, smiselno pospeševati rastišču primernejšo jelko, ob jarkih pa plemenite listavce. Z dinamiko odpiranja sestojev in sproščanja naravnega podmladka, se uravnava razmerje smreke, jelke in bukve v naravnem podmladku in preprečuje prevelika zapleveljenost. Pri tem je pomembno prilagajanje pomladitvene dobe deležu in kvaliteti naravnega podmladka. Umetne obnove se poslužujemo le izjemoma in sicer za sadnjo plemenitih listavcev v najmanj izkoriščenih in najvlažnejših delih rastišča. Rastišče je primerno za pridelavo najkvalitetnejšega lesa iglavcev in listavcev, zato so nujna pravočasna in intenzivna gojitvena vlaganja.

621 PREDALPSKO – DINARSKO BAZOLJUBNO RDEČEBOROVJE (*Genisto - Pinetum*), RK 1 (109,73 ha; 4,81 % površine)

Združba je pogojena s plitvimi rendzinami in s suho klimo. Pojavlja se v nižjih predelih enote od 530 mNV do 760 mNV na področju Doliča, Mrakovega jarka in Movž. Prisojne lege in presvetljene sestojne razmere še potencirajo skrajno sušnost rastišča. Zadovoljive življenjske razmere najde tukaj le bor, ki ne dosega večjih dimenzij. Današnje stanje združbe je delno pogojeno z nekdanjim ekstenzivnim pridobivanjem stelje (košnja vresja) in pašo v gozdu. V razširjeni rastlinski kombinaciji prevladujejo termofilne, bazofilne in kserofilne rastline. Značilnice so ognjenec, navadni vrednik, mah *Scleropodium purum*, po pokrovnosti pa močno prevladuje spomladanska resa.

Rastiščno gojitveno je zaradi ekstremnosti rastišča, predvsem edafskih razmer, prevladujoča varovalna funkcij. Gospodarjenje s sestoji, ki niso razglašeni za varovalne, naj bo skrajno zadržano. Listavce je potrebno ščititi, pašo živine v teh gozdovih je potrebno strogo omejiti.

751 KISLOLJUBNO BUKOVJE Z REBRENJAČO (*Blechno – Fagetum*) (17,05 ha , 0,75 % površine) RK=9

To so najrevnejša rastišča na silikatih v srednjegorskem svetu. V rastlinski kombinaciji prevladujejo acidofilne vrste (smreka, bukev, bor, borovnica, vijugasta masnica, trokrpovec, belkasta bekica). Po pokrovnosti prevladuje borovnica, diferencialna vrsta je brusnica. Rebrenjača je na rastišču v GGE skromno zastopana.

Rastiščnogojitveno so primerni malo do velikopovršinsko raznodobni, mešani sestoji. Zaradi revnega talnega substrata je izbira drevesnih vrst omejena. V drevesni sestavi prevladuje smreka z zmernim deležem jelke, rdečega bora in bukve kot glavne primešane in meliorativne vrste. V nižjih in toplejših legah se kot talni meliorator lahko pojavi še graden. Naravna obnova smreke poteka sorazmerno naglo. Negativni antropogeni dejavniki usmerjajo razvoj v smeri acidofilnega borovega gozda, pozitivni dejavniki (pospeševanje listavcev) pa nakazujejo razvoj združbe v smeri Kisloljubnega gorskega bukovja z belkasto bekico.

563 ALPSKO-PREDALPSKO ČRNOGABROVJE IN MALOJESENOVJE (*Ostryo – Fraxinetum ornii*) (14,85 ha , 0,65 % površine) RK=1

Združba je vezana izključno na karbonatno matično podlago in plitve, suhe rendzine. Porašča pretežno prisojna, izredno strma, skalnata in prepadna pobočja nad Hudo luknjo. Zaradi ekspozicije in reliefa so v vegetacijski dobi večkrat prisotne suše. Združba ima strogo varovalen značaj. Z gospodarskega vidika je rastišče nepomembno, ima pa veliko vlogo v okviru funkcije biotske raznovrstnosti. Prevladujeta črni gaber, mali jesen in mokovec, ki se mu na nekoliko položnejših legah pridružita še bukev in rdeči bor. Tudi grmovna in zeliščna vegetacija sta termofilni, v zeliščnem sloju se zaradi specifičnih rastnih pogojev pojavljajo tudi redke vrste.

772 JELOVJE S TRIKRPIM BIČNIKOM (*Bazzanio-Abietetum*) (0,12 ha, 0,01 % površine) RK=15

GRT se pojavlja na revnih silikatnih kameninah, v senčnih, pretežno zaprtih in položnejših legah, ki zagotavljajo vlažnejšo lokalno mikroklimo. Tla so sveža do vlažna, zelo kislja, precej globoka in z razvojno težnjo k surovi obliki humusa. Taki pogoji najboljše odgovarjajo jelki, deloma tudi smreki. Rastlinska kombinacija je močno acidofilna. Podobna je kombinaciji za *Kisloljubno bukovje*, vendar se diferencira z večjo pojavnostjo trikrpega bičnika, belega in šotnega mahu ter širokolistne glistovnice. Velik je tudi delež borovnice. Za rastišče je značilno dobro pomlajevanje jelke in smreke, kar lahko privede do prehitrih pomladitvenih sečenj ter posledično prenizkih lesnih zalog. Na močne antropogene posege v preteklosti nakazuje velik delež rdečega bora.

Rastiščno gojitveno so najprimernejši malopovršinsko raznodobni do skupinsko prebiralni mešani gozdovi iglavcev (smreka, jelka, bor) in listavcev. Razmerje med smreko in jelko naj bo približno enako, uravnavati ga je možno z intenzivnostjo odpiranja sklepa sestojev. Zmernejše odpiranje pospešuje jelko in prebiralen način gospodarjenja, intenzivnejše odpiranje pa smreko in skupinsko raznodoben gozd. Da se ohrani in pospeši pozitivni razvoj tal, bi bilo potrebno pospeševati listavce (vsaj 15%) ter jelko na račun smreke. Pospeševanje rdečega bora ni smiselno.

1.1.8 Živalski svet

Gozdnogospodarska enota leži na skrajno južnem delu širšega življenjskega prostora divjadi, ki ga obravnavamo v okviru Pohorskega lovsko upravljaljskega območja. Južno mejo enote predstavljata Paški Kozjak in Graška gora. Na severu sega do reke Mislinje oziroma do reke Pake v širši okolici Gornjega in Srednjega Doliča. Gozdnogospodarsko enoto v smeri S–J preko Hude luknje skoraj prepolovi reka Paka. Ob njej poteka osrednja transportna pot na tem področju – cesta, ki povezuje Šaleško dolino s Koroško. Reliefno razgibana enota sega vse od manjših ravnin ob reki Mislinji (520 m n. v.) in Paki do gričevnatih predelov Završ (Kranjčev vrh 826 m n. v.) in nekoliko strmejših predelov Paškega Kozjaka (Basališče 1223 m n. v.). Reliefne značilnosti ter prepletenost gozdnih kompleksov in travnih površin predstavljajo dokaj pestro in razgibano okolje.

Izločitev zavarovanih območij, posebnih varstvenih območij (območje Natura 2000) in ekološko pomembnih območij v tej gozdnogospodarski enoti priča o pestri biotski raznovrstnosti. Veliko število različnih živalskih vrst (tako s seznama redkih in ogroženih kot tudi vrst iz skupine divjadi) zahteva skrbno načrtovanje vseh usmeritev in ukrepov tako v živalski kot v rastlinski komponenti biocenozo.

Poudariti je treba, da sta jelenjad in divji prašič kot ekološko najbolj vplivni in konfliktni živalski vrsti v Pohorskem LUO v GGE Paški Kozjak zastopani v manjšem številu in prehodno. Po drugi strani pa prisotnost ostalih vrst divjadi, med katerimi sta najštevilčnejša srna in gams, ne ustvarja konfliktov na relaciji upravljavci lovišč – lastniki zemljišč – gozdarji, nedvomno pa vplivajo na razvoj gozdne vegetacije in jih je pri gospodarjenju treba upoštevati. Omenjeni življenjski prostor ni tako raznolik, da bi ga bilo smiselno razdeliti in opisati kot različna življenjska okolja, ki dajejo osnovo razvoju živalskega sveta.

V okolici rek Mislinje in Pake s pritoki so se izoblikovale manjše terase, ki predstavljajo osnovo zazidalnih površin, kjer so skoncentrirani prebivalstvo in infrastrukturalno omrežje. Delež kmetijskih površin tu ni zanemarljiv, vendar prevladujejo travniki. Nekoč primerni habitati za malo divjad (poljski zajec, fazan) so danes močno spremenjeni. Primanjkuje kmetijskih površin, primerno razpršenih remiz, grmišč in skupin drevja v prostoru. Zato je fazan popolnoma izginil, poljski zajec pa je prisoten v majhnem številu.

Opisano dokaj urbano okolje v tem trenutku še najbolj ustreza vsestransko prilagodljivi srnjadi, ki travniške površine predvsem v nočnem času koristi kot pasišča, ter ob obeh rekah raci mlakarici in sivi čaplji.

Značilnost gričevnatih predelov Završ in Kozjaka je dokaj enakomerna porazdelitev gozdnih in negozdnih površin. Z dvotretjinskim deležem prevladuje gozd. Podlaga je apnenčasta s premalo pestro sestavo drevesnega sloja. Mladovja ter grmovni in zeliščni sloj v zadnjem obdobju pridobivajo na pestrosti. Razlog za to so predvsem povečane sečnje zaradi ujm in gradacij smrekovega lubadarja, ki posledično prinašajo večjo količino svetlobe in toplote v sestoje. Delež iglavcev je kljub temu prevelik, manjkajo listavci ter plodonosno drevje in grmovje. Delež pomlajenih površin z mladovji je premajhen. Sestoji niso zatravljeni, vrstna pestrost zeliščnega sloja je v prehranbnem smislu za divjad primerna. Razporeditev gozda in kmetijskih površin zagotavlja zadosten delež gozdnega roba kot pomembnega habitata za številne živalske vrste. Drevesna in grmovna sestava gozdnih robov kažeta na prevladovanje iglavcev, primanjkuje listavcev in plodonosnih vrst. V smislu dobrih bivalnih in prehranskih pogojev za prostoživeče živali bi morali biti gozdni robovi širši in bolj vertikalno razgibani. Med kmetijskimi površinami prevladujejo travniki in pašniki, njiv je malo. Kmetovanje je intenzivno. Uporaba umetnih gnojil zmanjšuje vrstno pestrost travnikov in pašnikov. Na redkih njivah se goji malo različnih kultur, prevladujeta koruza in krompir. Problematično postaja intenzivno zaraščanje kmetijskih površin zaradi opuščanja rabe predvsem v strmejših in višjih delih GGE.

Opisani habitati najbolj ustrezajo srni kot najštevilčnejši divjadi na tem področju. Če so populacije maloštevilne, je prostor primeren tudi za navadnega jelena in divjega prašiča.

Del struge reke Pake je stisnjen v slikovito sotesko Hude luknje. Gozdni kompleksi Tisnika in Pečnikovega, kjer prevladuje varovalna funkcija, tako po konfiguraciji terena kot tudi po rastlinski pestrosti nudijo idealne bivalne in prehranske pogoje populaciji gamsa. Na strmih skalovitih pobočjih je dovolj trav, zelišč, pritlikavega grmičevja, listov in iglic za zadovoljevanje prehranskih potreb te vrste. Nadaljevanje sicer počasne sukcesije na teh območjih bo v prihodnosti privedlo do pomanjkanja travnih pasišč, zato jih bo z ustreznimi ukrepi treba v zadostni meri ohraniti.

Trenutna vegetacija v širšem predelu Hude luknje, Ponikve in Kozjaka je primerna za gozdnega jereba. Če je bila populacija v prejšnjem obdobju še stabilna ga je trenutno komaj še zaznati. Negativni dejavniki, povezani z množičnim turizmom, pohodništvom, vožnjo z motornimi kolesi in motornimi sanmi, prihajajo do izraza le na vršnih predelih Paškega Kozjaka. Vsekakor je treba s primernimi smerokazi, napisi in sporočili usmeriti obiskovalce v zeleno smer – koridor ter tako na nevsiljiv način vplivati na njihovo zavest, da ne posegajo na območja, ki so z vidika biodiverzitete najbolj ranljiva. GGE spada med tiste, ki so manj izpostavljene množičnemu turizmu in povečanim vplivom, ki ga ta prinaša.

Širše območje Hude luknje je vključeno v Naturo 2000 (Huda luknja SAC, SI3000224). GGE je tudi del ekološko

pomembnih območij (Velenjsko–Konjiško hribovje in Jenina). Prisotne so tudi pomembne naravne vrednote drevesne, geomorfološke, ekosistemske, botanične, zoološke in hidrološke narave.

Divjad in upravljanje z njo podrobno obravnavajo dolgoročni in dvoletni načrti VI. Pohorskega lovsko upravljavskega območja.

Srna (*Capreolus capreolus*)

Kot najštevilčnejša vrsta rastlinojede parkljaste divjadi je prisotna na celotnem območju GGE. V gričevnatem prostoru je najštevilčnejša, prisotna pa je tudi v višjih legah bolj gozdnote krajine. Lahko rečemo, da je življenjsko okolje za to živalsko vrsto v večini GGE dokaj ugodno. Nekoliko slabši pogoji so v bolj poseljenih predelih ter v višjih legah in večjih gozdnih kompleksih, kjer primanjkuje rastlinske pestrosti, pomladka in polnilnega sloja, pa tudi delež pašnih površin in gozdnega roba je tu nekoliko manjši. Ocenjujemo, da se je v prvi polovici desetletja številčnost povečevala, v zadnjih letih pa se je z ukrepi (večji številčni odvzem in primernejša starostna in spolna struktura) številčnost srnjadi stabilizirala. Upravljavski ukrepi morajo biti usmerjeni v izboljševanje prehranskih zmožnosti okolja ter v ohranjanje številčnosti z regulacijo spolne in starostne strukture s poudarkom na odstrelu srn 2+. V pretežnem delu enote srna bistveno ne vpliva na pomlajevalne procese.

Navadni jelen (*Cervus elaphus*)

Navadni jelen je v preteklosti na območje obravnavane enote zahajal le prehodno. Odvzem posameznih osebkov je bil naključen. V zadnjem desetletju se opaža tako prostorska kot številčna težnja po širitvi. Območje predstavlja selitveni koridor med pohorsko in karavanško populacijo jelenjadi, ki težita k združitvi. Trenutno v območju, ki je v začetni fazi poselitve izrazito prevladujejo mlajši samci – jeleni 2-4 let. Zaradi nizkih nadmorskih višin, toplih leg in posledično milih zim ob visokem deležu pašnih površin se v zimskem in spomladanskem času pojavijo večje zgoštevke jelenjadi. Vpliv jelenjadi na vegetacijo ni zanemarljiv in s povečevanjem številčnosti lahko postane ekološko najvplivnejša vrsta v enoti. Ob mrzlih zimah z visoko snežno odejo obstaja visoko tveganje za nastanek poškodb zaradi obgrizanja in lupljenja gozdnega drevja, predvsem smrekovih drogovnjakov. Še večji vpliv je pričakovati na kmetijskih površinah v območju. Morebitno nadaljevanje prostorske in številčne širitve populacije jelenjadi v gozdnogospodarski enoti ni dopustno. Dolgoročno lahko negativno vpliva tudi na populacijo gamsa in srne. S primernimi posegi v populacijo je treba to preprečiti.

Gams (*Rupicapra rupicapra*)

Predeli Tisnika, Pečnikovega in vršni deli Paškega Kozjaka predstavljajo življenjski prostor populacije gamsa. Populacija je vitalna, njena prostorska razporeditev pa stabilna. Prisotnost gamsa v gozdni krajini je posledica naraščanja številčnosti v njegovih tipičnih habitatih visokogorja (Peca, Raduha, Olševa) ter posledične širitve v začetku 20. stoletja na Pohorje, od tam pa tudi na Paški Kozjak. V manj skalovitih predelih si pašne površine deli s srnjadjo, v zadnjem obdobju pa tudi z jelenjadjo. Z ustreznimi ukrepi je treba zagotoviti ohranjanje in izboljševanje prehranskih ter bivalnih zmožnosti življenjskega okolja gamsa, predvsem v smislu preprečevanja zaraščanja travnih površin v Hudi luknji in na Paškem Kozjaku. Posegi v populacijo morajo biti usmerjeni v ohranjanje številčnosti. Vsaka nadaljnja prostorska širitev ali povečevanje številčnosti bi pomenila širitev v manj primeren življenjski prostor, kar povečuje verjetnost izbruha gamsjih garij.

Divji prašič (*Sus scrofa*)

Populacija divjih prašičev je v enoti zastopana prehodno. Odvzem po letih niha. Prisotnost divjih prašičev je v primerjavi z Zaveršami pogostejša na Paškem Kozjaku. Pojav pa kljub temu ni sorazmeren, izrazitemu povečevanju številčnosti v sosednjih loviščih, ki spadajo v Savinjsko – Kozjansko LUO (lovišča Dobrna, Velenje in Škale). Škode, ki jih divji prašiči povzročajo z ritjem na travniških površinah so pogoste in spremljajo skoraj vsakršno prisotnost vrste v območju. Z ustreznimi ukrepi, predvsem s številčno dovolj velikim odvzemom in s poudarkom na odstrelu rodne dela populacije, se mora številčno širjenje divjega prašiča kontrolirati in omejevati.

Damjak (*Dama dama*)

Pojav damjakov v območju je dokaj pogost. Skoraj vsako leto se evidentira odvzem posameznih osebkov. Glavnino odvzema najverjetneje predstavljajo pobegle živali iz dotrajanih obor, ki jih je v območju precej. Nekaj pa je posledica širjenja in prehajanja damjakov iz sosednjih lovišč Škale in Velenje, kjer z vrsto aktivno upravljajo. Kljub visokim številčnostim v omenjenih loviščih ne beležimo redne prisotnosti na območju GGE. Kar priča, da je vrsta precej negibljiva. Ob širjenju jelenjadi in gamsa si ne želimo povečevanja številčnosti neavtohtonega damjaka v tem območju. Primerno zastavljenim ciljem imamo v lovsko upravljavskem načrtu kot ukrep določen popolni odstrel damjakov.

Zveri

Lisica (*Vulpes vulpes*) je najštevilčnejša vrsta. Pojavlja se povsod, od nižin v popolnoma urbani krajini do strnjenih gozdnih kompleksov na višjih nadmorskih višinah. Apnenčasta podlaga s številnimi kraškimi pojavi ji daje odlične

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

bivanjske pogoje. Odstrel med leti niha. Izrazito povečanje številčnosti v populaciji uspešnejše kot lov kontrolirano kužne bolezni – garje. Kuna belica (*Martes foina*) je zelo pogosta, njen odvzem pa je konstanten. Njena številčnost narašča v bližini naselij, prisotna pa je tudi v samih urbanih središčih. Kuna zlatica (*Martes martes*) poseljuje višje lege gozdnate krajine in je redka. Številčnost jazbeca (*Meles meles*) narašča. Prisoten je po celotnem območju. Podobno kot lisici mu tla s številnimi kraškimi pojavi ustrezajo.

Mala divjad

Mala divjad ima na območju gozdnogospodarske enote Paški Kozjak v smislu prehranskih in bivalnih razmer dokaj skromne možnosti. Prepletanje gozdnih in negozdnih površin z večjim deležem gozdnega roba pomeni, predvsem v gričevnatem delu enote, navidezno primeren življenjski prostor za malo divjad. Ta je še najbolj primeren za poljskega zajca (*Lepus europaeus*). Že opisane razmere so vzrok, da sta fazan (*Phasianus colchicus*) in poljska jerebica (*Perdix perdix*) izginila. Ob vodotokih se pojavlja stabilna in vitalna populacija rase mlakarice (*Anas platyrhynchos*). Siva vrana (*Corvus cornix*) je preštevilna, največja gostota pa se pojavlja v okolici polj.

Ptiči

V GGE živi veliko število ptic, od katerih je večina zavarovanih. Divji petelin (*Tetrao urogallus*) je izginil. Za večino gozdov, kjer je bila nekoč prisotna ta vrsta, velja, da so na prenizkih nadmorskih višinah, sestoji so premalo vertikalno strukturirani, sklep krošenj je pretesen, kar posledično vpliva na zmanjševanje deleža borovnice, ni manjših vrzeli in preletnih con, delež bora in macesna je prenizek, pomlajevanj je hitro in intenzivno, nenazadnje pa se je povečal tudi nemir v gozdovih.

Gozdni jereb (*Bonasa bonasia*) je prisoten predvsem v presvetljenih in vrstno pestrih gozdovih z bogatim grmovnim in zeliščnim slojem. Zanj ugodno življenjsko okolje predstavljajo tudi gozdovi z večjim deležem grmišč, gozdnih jas in gozdnega roba. Najdemo ga v sredogorju od 650 do 1000 m nadmorske višine in je redek. Opažamo, da je številčnost vrste kljub primernosti habitata izrazito upadla in da ga v območju komaj še zaznamo.

Lovne vrste:

Sesalci: srna (*Capreolus capreolus*), navadni jelen (*Cervus elaphus*), gams (*Rupicapra rupicapra*), divji prašič (*Sus scrofa*), damjak (*Dama dama*), lisica (*Vulpes vulpes*), jazbec (*Meles meles*), kuna belica (*Martes foina*), kuna zlatica (*Martes martes*), poljski zajec (*Lepus europaeus*), navadni polh (*Glis glis*) in pižmovka (*Ondatra zibethica*), ki je tujerodna vrsta.

Ptiči: raca mlakarica (*Anas platyrhynchos*), siva vrana (*Corvus cornix*), šoja (*Garrulus glandarius*), sraka (*Pica pica*).

Zavarovane vrste

Znotraj GGE so na območjih Natura 2000 prisotne naslednje evropsko pomembne oziroma kvalifikacijske vrste:

1. SI3000224 Huda luknja:
 - Metulji: gozdni postavnež (*Euphydryas maturna*)
 - Netopirji: širokouhi netopir (*Barbastella barbastellus*)
 - Raki: navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*)
 - Rastline: Loeselijeva grezovka (*Liparis loeselii*)
2. SI3000293 Jenina:
 - Raki: navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*).

Nekatere druge pomembnejše prisotne zavarovane vrste

Ptice:

Sršenar (*Pernis apivorus*), kragulj (*Accipiter gentilis*), skobec (*Accipiter nisus*), navadna kanja (*Buteo buteo*), navadna postovka (*Falco tinnunculus*), škrjančar (*Falco subbuteo*), golob duplar (*Columba oenas*), golob grivar (*Columba palumbus*), turška grlica (*Streptopelia decaocto*), divja grlica (*Streptopelia turtur*), kukavica (*Cuculus canorus*), čuk (*Athene noctua*), lesna sova (*Strix aluco*), kozača (*Strix uralensis*), mala uharica (*Asio otus*), črni hudournik (*Apus apus*), vodomec (*Alcedo atthis*), smrdokavra (*Upupa epops*), vijeglavka (*Jynx torquilla*), siva žolna (*Picus canus*), zelena žolna (*Picus viridis*), veliki detel (*Dendrocopos major*), mali detel (*Dendrocopos minor*), krokar (*Corvus corax*) in mnogi pevci (red Passeriformes).

Sesalci:

Navadna veverica (*Sciurus vulgaris*), podlessek (*Muscardinus avellanarius*), beloprski jež (*Erinaceus concolor*), navadni krt (*Talpa europaea*), navadni netopir (*Myotis myotis*), dihur (*Mustela putorius*), mala podlasica (*Mustela nivalis*) in velika podlasica (*Mustela erminea*).

Zveri:

Vidra (*Lutra lutra*).

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Skupna površina gozda v GGE znaša 2.281,17 ha. V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se je povečalo za 17,62 ha. Največji del tega povečanja predstavljajo površine sestojev, ki so začele izpolnjevati zakonske kriterije za gozd in so bile ob soglasju lastnikov tudi uradno opredeljene kot gozdna površina. Manjše spremembe so posledica drugih dejavnikov, kot so krčitve ali popravki pri določanju gozdnega roba.

Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah.

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	2228,21	37,49	15,47	2281,17
Delež (%)	97,68	1,64	0,68	100,0

Lastništvo in velikost posesti pomembno vplivata na gospodarjenje z gozdovi, zlasti na realizacijo poseka in gojitvenih ukrepov, zato ju je treba upoštevati pri načrtovanju. V GGN GGE so kategorije lastništva gozdov prikazane tako, da je upoštevan večinski lastniški delež v okviru osnovne ureditvene enote (odsek). Upoštevani so podatki lastništva iz Zemljiškoknjižnega načrta, kjer je v okviru odseka tudi več parcel. Večina odsekov ima eno lastništvo, v nekaterih je evidentirano mešano lastništvo.

Gozdovi v GGE Paški Kozjak so v zasebni lasti, skupno je 342 posestnikov. Glede na preteklo ureditveno obdobje se je število posestnikov zmanjšalo, povečala pa se je povprečna gozdna posesti, ki znaša 6,52 ha. V enoti prevladuje srednje velika posest, od 10 do 30 ha (na 21,3 %), ki so značilne za kmetije, kjer ima dohodek iz lesa pomembno vlogo pri preživetju in investicijah. Po številu lastnikov v enoti prevladujejo posestniki, ki imajo gozdno posest do 1 ha, ti predstavljajo 33,0 % vseh posestnikov. Glede na preteklo obdobje se je število posestnikov zmanjšalo, povečala pa se je povprečna gozdna posest.

Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov.

Velikost gozdne posesti	Sestava v %							
	Površina (ha)	Število solastnikov	po številu posestnikov				po gozdni površini	
			število	% v razredu	kumulativa število	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1	27,80	208	113	33,0	113,0	33,0	1,2	1,2
od 1 do 5	228,90	151	88	25,7	201,0	58,8	10,0	11,3
od 5 do 10	392,58	83	57	16,7	258,0	75,4	17,2	28,5
od 10 do 30	1242,09	106	73	21,3	331,0	96,8	54,4	82,9
od 30 do 100	389,80	12	11	3,2	342,0	100,0	17,1	100,0
nad 100	0,00	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	2281,17	560	342	100,0			100,0	

Opomba: (Vir: Zemljiško knjižni načrt, s solastniki)

Preglednica 7/D-LS: Razvoj posestne sestave

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto 2015	Delež (%) Leto 2025	Število lastnikov-posestnikov	Število lastnikov-posestnikov (kumulativa)
do 1 ha	44,04	33,0	113	113,0
1 do 5 ha	25,86	25,7	88	201,0
5 do 10 ha	14,34	16,7	57	258,0
10 do 30 ha	14,75	21,3	73	331,0
30 do 100 ha	1,01	3,2	11	342,0
nad 100 ha	0	0,0	0	0,0

Opomba: (Vir: Zemljiško knjižni načrt)

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

V GGE Kozjak so razmere za pridobivanje lesa zelo dobre. GGE je dobro odprta z gozdnimi prometnicami.

Bogati gozdovi, gosta poseljenost in razvita industrija v Mislinjski in Šaleški dolini je zahtevala, da se gozdovi v enoti GGE Kozjak načrtno odprejo z gozdnimi cestami že v sedemdesetih in osemdesetih letih prejšnjega stoletja. Gostota produktivnih cest znaša 29,45 m/ha in ne zahteva dodatnega zgoščevanja za namen odpiranja gozdov za gozdno proizvodnjo. Na gosteje poseljenih južnih pobočjih GGE Kozjak gozdne ceste velikokrat prevzamejo vlogo javnega značaja in odpirajo kmetije.

Gozdne ceste pomembne za vožnjo javnega prometa so v preteklosti bile prekategORIZIRANE v lokalne občinske ceste. Postopek prekategORIZIRANJE diktira 38. člen posodobljenega Zakona o gozdovih, ki nalaga, da gozdne ceste, ki primarno omogočajo dostop do kmetij, zaselkov, turističnih objektov, izletniških objektov in so pretežno javnega značaja, prevzamejo lokalne skupnosti. Tako je ZGS leta 2025 pozval Občino Mislinja, da prekategORIZIRAJA na območju GGE Kozjak 11 km gozdnih cest v občinske. Občina Mislinja je sprejela občinski odlok (še čaka na potrditev v Uradnem listu RS) v katerem je prekategORIZIRAJA DOBRA 2 km gozdnih cest. Počasna prekategORIZIRAJA je posledica visokih stroškov odkupa in vpisa zemljišč v last občine, ter nestrinjanje lastnikov zemljišč s prodajo in prekategORIZIRAJA zaradi kasnejših morebitnih omejitev pri sečnji in spravilu

Občinske ceste zaradi svojih karakteristik in zakonskih predpisov otežijo ali celo onemogočijo direktno zbiranje (ročno ali strojno) in nalaganje lesa, ter s tem vplivajo na gospodarjenje z gozdovi.

V zadnjem ureditvenem obdobju se je nadaljevalo načrtno odpiranje gozdnega prostora z vlakami. V GGE je skupna dolžina gozdnih vlak 315 km. Gostota vlak v gospodarskih gozdovih znaša 138 m/ha. GGE Kozjak je tako že skoraj maksimalno zakonsko dovoljeno prepletena z gozdnimi vlakami.

Spravilno zahtevni tereni (razgibanega reliefa, velike vodnatosti in strmih pobočjih) ki se nahajajo med vršnimi položnejšimi deli in dolino so se sistematično glede na potrebe gospodarjenja dopolnjevali z dograditvijo omrežja vlak. Na območja GGE Kozjak je tako mogoče sodobno traktorsko spravo (94%). Na ekstremih terenih se poslužujemo traktorskega sprava z ročnim predspravilom (5%), ostali načini so zanemarljivi. Žično spravo v razdrobljeni privatni posesti ni ekonomsko zanimivo. Gospodarsko neodprti so gozdovi nad sotesko Hude Luknje. Zaprtih gozdov po Uredbi o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest v GGE Kozjak ni, ker ni strnjenih 100 ha kompleksov gozdov brez gozdnih cest.

Preglednica 8//SPR: Spravilne razmere (obstoječe vrste sprava)

Način sprava	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
traktor	2135,47	93,61	8,0	51,0	36,0	5,0		
žičnica								
ročno	7,59	0,33	26,0	74,0				
kombinirano traktor	111,32	4,88	1,0	59,0	36,0	3,0		
kombinirano žičnica								
neodprti	26,79	1,17						
Skupaj	2281,17	100,0						

*Opomba: Kombinirano traktor = traktor + ročno; Kombinirano žičnica = žičnica + ročno

Iz pregleda deležev po načinih sprava in deležih spravilnih razdalj po intervalih v okviru posameznih načinov sprava je razvidno naslednje:

- Spravilo s traktorjem: GGE Kozjak je dobro prilagojena na gospodarjenje s traktorskim spravilom. Delež odprtih terenov za spravo s traktorji je z 93,61 %. Prevladujejo spravilne razdalje od 200 do 400 m, kar je pri veliki gostoti cest na traktorskih terenih tudi za pričakovati. Razgiban teren mestoma podaljša spravilno razdaljo od 400 do 600m. Krajše (do 200 m) in daljše vlake (od 600 do 800 m) so zastopane v manjših predelih. Dolgih vlak (nad 800 m) v GGE Kozjak praktično ni. Potencialno tako ni predvideno povečevanje zgoščevanjem omrežja gozdnih vlak in skrajševanje razdalj zbiranja. Obstoječe omrežje vlak pa bo potrebno z rekonstrukcijami obnavljati in prilagajati sodobnih tehnologijam (širši gozdarski traktorji in spravo lesa s traktorskimi prikolicami).
- Z žičnico: Ob dobri odprtosti z gozdni cestami in vlakami, razdrobljeno privatno posestjo se žično spravo v GGE Kozjak ne izvaja. Žično spravo je tako potencialno predvideno samo ob sanacijah večjih ujm in ekstremnih primerih.
- Ročno: v GGE Kozjak se je ročno spravo ohranilo le še na zelo zahtevnem terenu (manj kot 0,5 %).

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

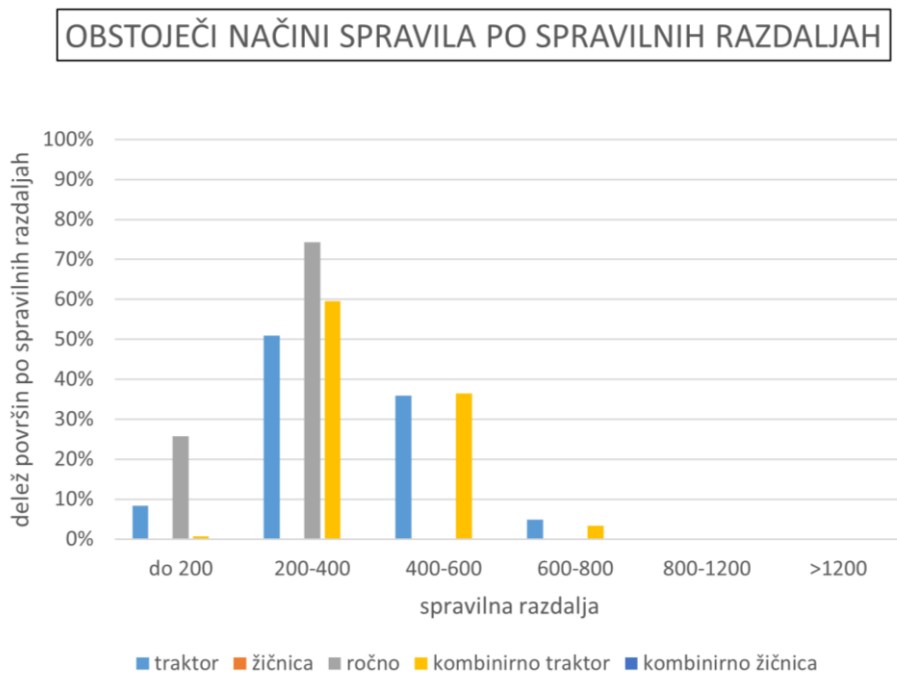
- Kombinirano ročno-traktor: Kombinirano spravila se izvaja na zelo strmih terenih 5 % Na teh predelih je gradnja dodatnih vlak ekonomsko vprašljiva, gostota že izgrajenega omrežja vlak pa v določenih odsekih že močno približuje zgornji dopustni meji 150 m/ha.
- Kombinirano žičnica-ročno: V GGE Kozjak se tega načina spravila ne poslužujemo. Takšen način spravila je tako potencialno predviden samo ob sanacijah večjih ujm in ekstremnih primerih.

Strojna sečnja je možna na položnejših predelih enote na cca 10% površine, vendar se zaradi razdrobljene zasebne posesti izvaja v manjši meri. Do sedaj se je izvajala predvsem ob sanaciji večjih snegolomov in vetrolomov. Zanimanje za izvajanje strojne sečnje je v porastu.

Grafikon 1: Površine po načinu spravila (obstoječe)

Grafikon 2: Deleži površin po spravilnih razdaljah (obstoječe)

Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta - Karta št. 11.

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

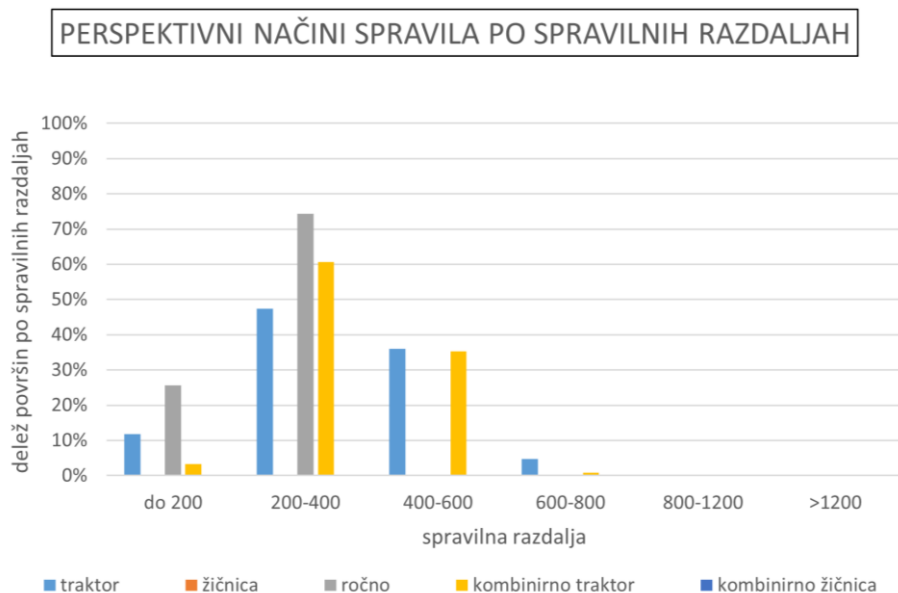
Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
traktor	2150,02	94,29	12,0	36,0	5,0%			
žičnica								
ročno	7,59	0,33	26,0	74,0				
kombinirano traktor	111,32	4,2	3,0	61,0	35,0	1,0		
kombinirano žičnica								
neodprti	26,79	1,17	100,0					
Skupaj	2281,17	100						

*Opomba: Kombinirano I = traktor + ročno; Kombinirano II = žičnica + ročno

Grafikon 3: Površine po načinu spravila (potencialno)

Grafikon 4: Deleži površin po spravilnih razdaljah (potencialno)

Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Povezovalne km	Skupaj km	Gostota pr. cest m/ha
Gozdne ceste	67,18	/	67,18	29,45
Javne ceste	/	/	1.408,63	/
Skupaj	/	/	1.475,81	/

*Opomba: Pri izračunu gostote cestnega omrežja se upošteva samo produktivne ceste ter vse gozdove (tudi varovalne), razen gozdov s posebnim namenom brez ukrepanja.

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Preglednica 11/D-C: Odprtost gozdov z vlakami

Gozdne vlake	Dolžina gozdnih vlak (km)	Gostota gozdnih vlak (m/ha)
Skupaj	311,12	136,39

Opomba: Pregled in primerjava s preteklim gospodarskim načrtom ni več mogoč. Iz uradne evidence gozdnih vlak so se izbrisali deli vlak, ki so potekali po kmetijskih in gradbenih zemljiščih.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Občina Mislinja se nahaja na jugovzhodnem robu Koroške regije in od leta 1995 deluje kot samostojna občina. Po svoji velikosti, ki znaša 112 km², sodi med večje občine v Sloveniji. Gre za pretežno podeželsko območje z 11 večjimi in manjšimi naselji, med njimi v GGE Paški Kozjak zajema 5 naselij. Poselitev se je skozi čas razvijala predvsem ob rekah Mislinja in Paka, kjer potekajo tudi glavne prometne povezave, zato je tam zgoščena večina prebivalstva. Urbano središče predstavlja Mislinja, med pomembnejšimi naselji sta ob reki Mislinji še Šentilj pod

Preglednica 12: Primerjava demografskih kazalcev za lokalne skupnosti GGE in RS (2026)

Naselje	Število prebivalcev	Število prebivalcev/km ²	Povprečna starost
Kozjak	401	32	43,7
Završe	424	30	43,6
Mislinja*	1830*	43	45,9
Gornji Dolič*	509	116	46,4
Srednji Dolič*	243	50	44,1
Skupaj	825	105	133,2

*Le del naselja je v GGE Mislinja

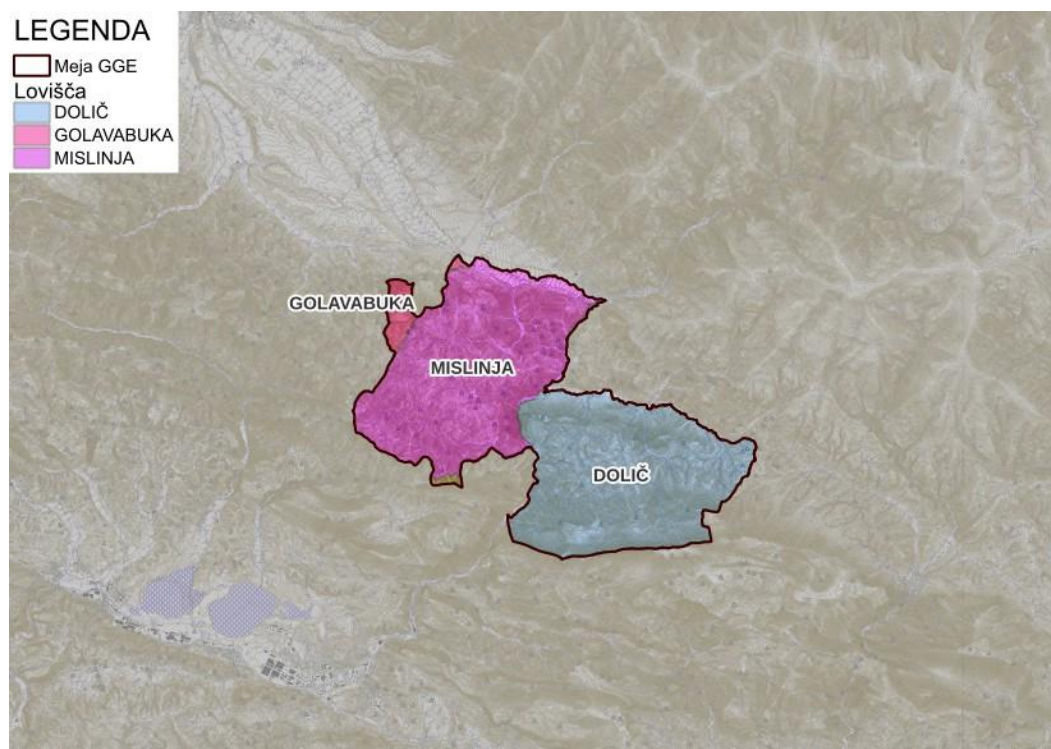
Vir podatkov: Statističnega urada RS za leto 2025 in leto 2026

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

Na območju GGE je prisotna štiri lovišča, vendar nobeno ne leži v celoti v enoti. Z lovišči upravljajo lovske družine (LD). Po površini največji del GGE pokrivata lovišči Dolič na 1136,4 ha (38,91 %) in Mislinja na 1057,26 ha (32,38 %). Z minimalnim deležem površine sta prisotni lovišči Golavabuka (1,47 %) in Škale (0,49 %). Povprečna gozdnatost lovišč je 74,76 %, najvišja je v loviščih Škale (96,39 %) in Golavabuka (74,88 %).

Karta 2: Pregledna karta lovišč

Preglednica 13/D-LD: Pregled lovišč

Lovišče		Površina lovišča v GGE		Površina gozda v lovišču v GGE	
Šifra	Ime lovišča	ha	%	ha	Gozdnatost (%)
0616	Dolič	1136,4	38,91	1136,4	66,71
0614	Golavabuka	73,64	1,47	73,64	74,88
0617	Mislinja	1057,26	32,38	13,87	96,39
0615	Škale	13,87	0,49	13,87	96,39
Skupaj		2281,17		2281,17	64,31

1.5.2 Kmetijstvo

Kmetijska dejavnost v enoti je močno pogojena z naravnimi razmerami, ki ne omogočajo intenzivnega poljedelstva. Zato prevladujejo travniki in pašniki, ki predstavljajo osnovo za živinorejo. Ta se razvija v smeri ekonomskih oblik, ki hkrati upoštevajo okoljske in ekološke zahteve. Pomembno vlogo ima predvsem predelava mleka, v manjši meri tudi prodaja živine. Najbolj razširjena je govedoreja, v zadnjem času pa se povečuje tudi reja drobnice. Poljedelstvo je omejeno na manjše površine in večinoma služi lastnim potrebam, predvsem v dolinah, kjer so ravninski predeli. Najpogostejša kultura je koruza, ki skupaj s travo služi kot krma, večinoma v obliki silaže.

Le redke kmetije se preživljajo izključno s kmetijstvom. Večini kmetij pomeni gozd pomemben ali celo najpomembnejši finančni vir za življenje in večje investicije. Kot dopolnilne dejavnosti se pojavljajo prodaja domačih pridelkov, predelava lesa, domača obrt in različne storitve. V zadnjem obdobju se povečuje tudi število kmetij, usmerjenih v ekološko pridelavo hrane. V Mislinji deluje sadjarsko društvo, ki spodbuja obnovo starih sadovnjakov in ohranjanje sadnih vrst, prilagojenih lokalnim razmeram. Večina kmetij sodeluje s Koroško kmetijsko-gozdarsko zadrugo, nekateri lastniki pa se za skupen nastop na trgu povezujejo v Društvo lastnikov gozdov Mislinjske doline ter v LAS MDD – zadrugo, ki združuje ponudbo podeželskega prostora Mislinjske in Dravske doline.

1.5.3 Poselitev

Poselitev se je skozi zgodovino razvijala predvsem na ugodnejših terenih ob reki Mislinji in Paki, kjer potekajo tudi glavne prometnice. Zaradi pomanjkanja prostora za širitev v dolinah se stanovanjska gradnja postopoma usmerja na bližnja pobočja, ob gozdne robove in na kmetijska zemljišča. Strokovno usmerjanje posegov v gozd zaradi pozidave izvaja ZGS v okviru občinskih prostorskih načrtov.

Gozd je imel pomembno vlogo tudi pri razvoju naselij in gospodarskih dejavnosti. Čeprav so začetki industrije tesno povezani z obsežnimi pohorskimi gozdovi, so ti vplivi segli tudi v obravnavano enoto. Po letu 1970 je razvoj industrije povzročil izrazito odseljevanje iz višje ležečih območij v doline, kjer so bile boljše zaposlitvene možnosti. Med demografsko ogrožena območja sodi Kozjak, kjer se trend izseljevanja nadaljuje še danes. Kljub temu del prebivalstva ostaja v višje ležečih zaselkih, kot so Kozjak, Završe in Šentvid, ki dopolnjujejo tradicionalno razpršeno poselitev. V gozdnatem prostoru še vedno prevladujejo posamezne kmetije, raztresene po hribovitem svetu. Na teh območjih prihaja do opuščanja kmetijske dejavnosti in zaraščanja površin, kar negativno vpliva na krajino in biotsko raznovrstnost. Obenem se pojavlja tudi gradnja počitniških objektov in manjših turističnih naselij, ki spreminjajo tradicionalne vzorce poselitve, povečujejo obremenitve gozdnega prostora (dostop, oskrba z vodo in elektriko) ter zahtevajo ustrezno infrastrukturo in njeno redno vzdrževanje.

1.5.4 Infrastruktura

Osrednjo prometno povezavo predstavlja cesta Dravograd–Velenje, ki poteka skozi Mislinjsko dolino in se nadaljuje po dolini reke Pake. Pomembno vlogo ima tudi regionalna cesta, ki občino Mislinja proti vzhodu povezuje z Vitanjem in Celjsko kotlino. Na obe glavni prometnici se navezuje razvejana mreža lokalnih in gozdnih cest, katerih gostota je zaradi razpršene poselitve razmeroma velika. Te ceste so ključne za povezovanje kmetij in dostop do doline. Med pomembnejšo infrastrukturo v GGE sodi tudi kolesarska pot »Štrekna«, speljana po nekdanji železniški trasi med Velenjem in Dravogradom. Območje prečka tudi Šaleška planinska pot, ki povezuje ključne razgledne točke, poleg nje pa po pobočjih enote potekajo še številne druge lokalno pomembne pešpoti.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.)

Na območju Metulovega vrha deloma skozi gozd poteka visokonapetostni daljnovod. Nizkonapetostni vodi z ožjimi koridorji, ki služijo predvsem oskrbi posameznih uporabnikov, gozdnega prostora bistveno ne obremenjujejo. Med dejavnostmi, ki posegajo v prostor, so prisotni tudi manjši peskokopi, ki se večinoma izkoriščajo občasno in se ne širijo. Večji, aktivni peskokop pri Doliču (Batič) se sicer nahaja že v sosednji GGE Mislinja.

1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti

V GGE sta ključni gospodarski dejavnosti kmetijstvo in gozdarstvo. Zaradi ugodnih naravnih razmer je gozdarstvo na tem območju tradicionalno močno prisotno in tudi danes predstavlja eno pomembnejših panog. V preteklosti je bilo v gozdarstvu ter lesnopredelovalni industriji občine Mislinja zaposlenih veliko prebivalcev z območja GGE. Les iz domačih gozdov se je predeloval v žagi Mislinja, danes pa deluje le še nekaj manjših zasebnih žag (npr. Logar, Pustinek). Večina hlodovine se iz območja odvaža, v zadnjem obdobju tudi v večjem obsegu v Avstrijo. Med gozdarskimi dejavnostmi so prisotne še sečnja, spravilo lesa ter trgovanje z lesom, vendar v omejenem obsegu. Organizirane predelave lesa z višjo dodano vrednostjo v enoti ni.

Na območju GGE prav tako ni večjih industrijskih obratov. Prisotno je predvsem manjše gospodarstvo, ki vključuje kovinsko in predelovalno dejavnost ter različne obrti, kot so prevoznništvo, trgovina, gradbena dela in storitvene dejavnosti.

Razvita je tudi turistična dejavnost, ki temelji na ugodni legi območja ter njegovi bogati naravni in kulturni dediščini. Med najpomembnejše naravne znamenitosti sodi območje Hude Luknje, ki predstavlja osamel kras z značilnimi kraškimi pojavi ter prisotnostjo endemičnih rastlinskih in živalskih vrst.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Podatki o požarni ogroženosti temeljijo na stanju gozdov (razvojne faze, zgradba sestojev, prevladujoče gozdne združbe, stopnja negovanosti) ter na klimatskih in reliefnih značilnostih območja.

Na območju sta evidentirani 3. in 4. stopnja požarne ogroženosti, kar pomeni srednjo oziroma majhno požarno ogroženost. Srednja stopnja ogroženosti obsega 54,50 % površine in je značilna predvsem za območja s plitvimi dolomitnimi podlagami na območju Movž, Doliča in Hude Luknje. Prav na teh območjih se nahaja tudi večina varovalnih gozdov, kjer je gospodarjenje manj intenzivno. Majhna stopnja (4. stopnja) požarne ogroženosti obsega 45,39 % površine. Na 0,12% površine je velika požarna ogroženost.

Karta požarno ogroženih gozdov v merilu 1:25.000 je prikazana v kartnem delu - Karta 12.

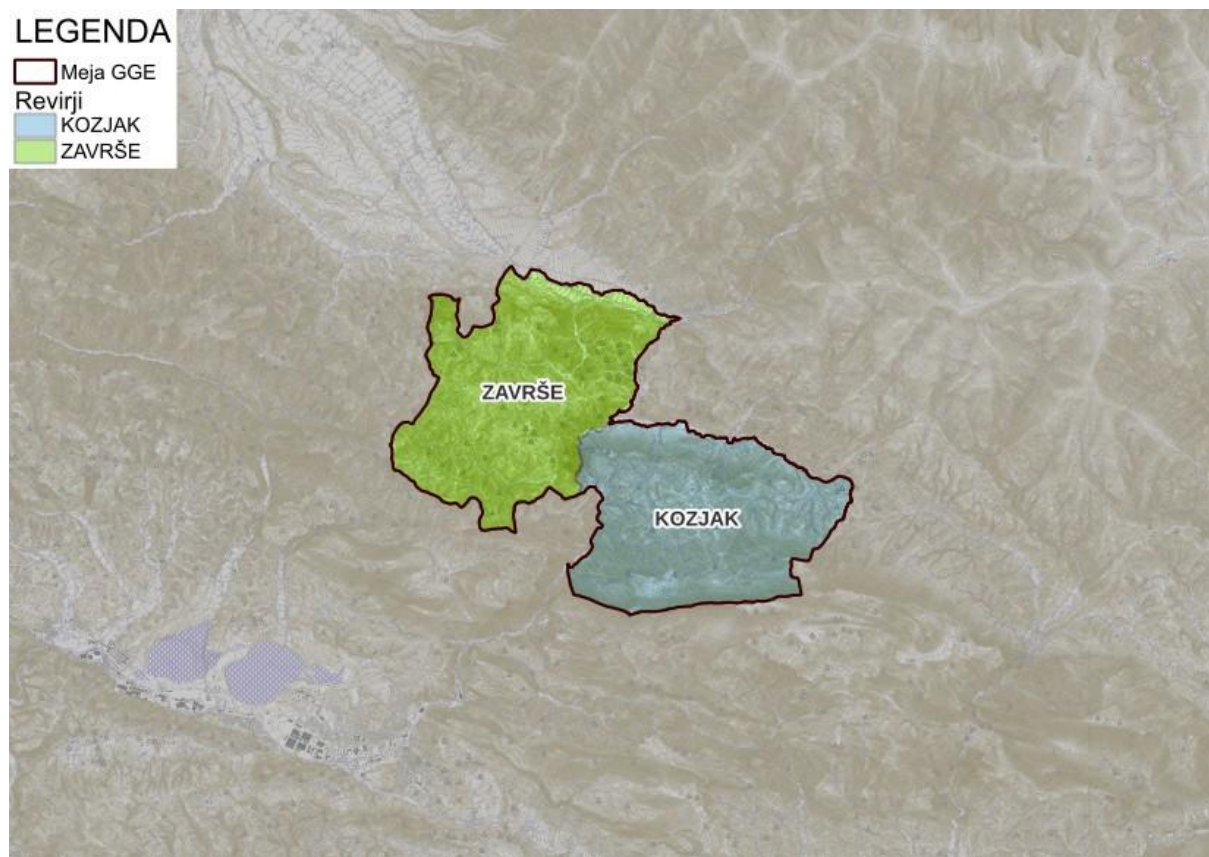
1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

V ureditvenem obdobju 2026–2035 je v GGE Paški Kozjak opredeljenih 95 odsekov, kar je enako kot v prejšnjem obdobju. Povprečna površina posameznega odseka znaša 21,37 ha. Večje gozdne posesti oziroma kmetije se praviloma obravnavajo kot samostojne ureditvene enote, medtem ko so manjše posesti in parcele lastnikov nekmetov združene v večje celote. Spremembe v obsegu varovalnih gozdov, ki izhajajo iz Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS 01/2013), niso vplivale na skupno število osnovnih ureditvenih enot. Meje odsekov večinoma sledijo mejam katastrskih občin, z izjemo območij KO Šentilj pod Turjakom, KO Gornji Dolič in KO Srednji Dolič, kjer v GGE Paški Kozjak sega le del njihove površine.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Za strokovno delo na območju GGE Paški Kozjak je pristojna Krajevna enota Mislinja, kjer delujejo vodja enote in trije revirni gozdarji z ustrezno strokovno izobrazbo. S svojim delom pokrivajo tako GGE Mislinja kot tudi GGE Paški Kozjak. Slednja je razdeljena na revir Završe, ki obsega 1139,70 ha gozda in revir Kozjak, ki obsega 1141,47 ha.

Karta 3: Revirji v GGE Paški Kozjak

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Pri gospodarjenju z gozdovi je treba upoštevati vse njihove funkcije, katerih pomen v zadnjem času narašča. Te funkcije odražajo tudi različne potrebe družbe po gozdu, ki so tesno povezane z gospodarskimi in družbeno-ekonomskimi razmerami. Posamezne funkcije različno vplivajo na način gospodarjenja, odvisno od njihove stopnje poudarjenosti, pri čemer imajo funkcije na prvi stopnji poseben pomen, saj neposredno usmerjajo rabo in ukrepe v gozdu.

V skladu s 39. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20) je prikaz funkcij v GGE Paški Kozjak povzet iz sloja funkcij veljavnega GGN GGO Slovenj Gradec (2021–2030). V okviru obnove GGN GGE Paški Kozjak so bile vključene Naravovarstvene smernice za omenjeni GGN, ki jih je pripravil ZRSVN OE Maribor (september 2025), ter Smernice s področja upravljanja z vodami Direkcije RS za vode (april 2025). Upoštevane so bile tudi splošne in podrobne kulturnovarstvene usmeritve ZVKDS OE Maribor (oktober 2025), ki se nanašajo na varstvo kulturne dediščine.

Funkcije za GGN GGE Paški Kozjak so večinoma povzete po GGN GGO, z določenimi prilagoditvami:

- pri površinah s poudarjenimi funkcijami so bile izločene tiste, ki so v GGN GGO še sodile v gozdni prostor, v GGN GGE Paški Kozjak pa zaradi sprememb rabe zemljišč (izkrčitve ali spremembe gozdnega roba) tega statusa nimajo več;
- na novo v gozd vključene površine, skladno z ZG, imajo začasno določeno 3. stopnjo poudarjenosti, dokler jim ob naslednji obnovi GGN GGO ne bo določena ustrežnejša opredelitev;
- pri preverjanju podatkov iz slojev ZRSVN (naravovarstvene smernice, september 2025), portala e-vode (april 2025) in ZVKDS (karta kulturne dediščine, oktober 2025) niso bile ugotovljene vsebinske spremembe, ki bi vplivale na opredelitev hidrološke funkcije, funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti ali funkcije varstva kulturne dediščine; manjša odstopanja izhajajo zgolj iz prilagoditev gozdnega roba.

Gozdni prostor v GGE obsega 2.281,17 ha gozda, zaradi raznolike krajine in različnih načinov rabe prostora so v enoti poleg lesnoproizvodne poudarjene tudi številne ekološke in socialne funkcije gozda. Te glede na stopnjo poudarjenosti usmerjajo oziroma omejujejo gospodarjenje z gozdovi, zato jih je potrebno upoštevati pri načrtovanju nadaljnjega razvoja gozdov.

Funkcije na 1. stopnji poudarjenosti določajo način gospodarjenja z gozdom in sicer:

- proizvodne funkcije na površini 2.116,0 ha,
- ekološke funkcije na površini 1.037,95 ha
- socialne funkcije na površini 40,65 ha.

Najpomembnejša vloga v GGE ostaja lesnoproizvodna funkcija, ki je posebej pomembna za lastnike gozdov, odvisne od dohodka iz gozda. Med ekološkimi funkcijami najbolj izstopa funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, med socialnimi pa funkcije na območjih planinskih in rekreacijskih poti, naravnih vrednot ter objektov kulturne dediščine.

V GGE so evidentirana tudi območja prekrivanja funkcij na 1. stopnji poudarjenosti: ekoloških in proizvodnih funkcij (E1P1) na 896,14 ha, ekoloških in socialnih funkcij (E1S1) na 38,01 ha ter proizvodnih in socialnih funkcij (P1S1) na 15,51 ha. Na 12,87 ha se hkrati prekrivajo proizvodne, ekološke in socialne funkcije. Gre predvsem za gospodarske gozdove na območju vodnih zajetij nad Miklavžem, na Metulovem vrhu, v Šentilju pod Lučevcem ter na delu območja vodnega zajetja pod Merzdovnikom.

Karta funkcij gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta - Karta št. 7.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 14/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj	
	Ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	% g. prost.
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	818,69	35,89	35,78	210,03	9,21	9,18	1.259,65	55,22	55,04	2.288,37	100,00
Hidrološka funkcija	98,48	4,32	4,30	389,80	17,09	17,03	1.800,09	78,91	78,67	2.288,37	100,00
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	488,90	21,43	21,36	1438,47	63,06	62,86	361,00	15,83	15,78	2.288,37	100,00
Klimatska funkcija	5,93	0,26	0,26	4,42	0,19	0,19	2.278,02	99,86	99,55	2.288,37	100,00
Zaščitna funkcija	37,41	1,64	1,63	0,00	0,00	0,00				37,41	1,63
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,00	0,00	0,00	2,61	0,11	0,11	2.285,76	100,2	99,89	2.288,37	100,00
Obrambna funkcija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				0,00	0,00
Rekreacijska funkcija	0,00	0,00	0,00	5,93	0,26	0,26	2.282,44	100,06	99,74	2.288,37	100,00
Turistična funkcija	0,00	0,00	0,00	5,93	0,26	0,26	2.282,44	100,06	99,74	2.288,37	100,00
Poučna funkcija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.288,37	100,32	100	2.288,37	100,00
Raziskovalna funkcija	0,00	0,00	0,00							0,00	0,00
Funkcija varovanja naravnih vrednot	0,00	0,00	0,00	124,29	5,45	5,43				124,29	5,43
Funkcija varovanja kulturne dediščine	3,67	0,16	0,16	3,37	0,15	0,15				7,04	0,307
Estetska funkcija	0,16	0,01	0,01	98,31	4,31	4,30				98,47	4,31
Lesnoproizvodna funkcija	2.095,43	91,86	91,57	10,41	0,46	0,45	175,33	7,69	7,66	2.281,17	99,68
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	0,00	0,00	0,00	27,97	1,23	1,22				27,97	1,22
Lovnogospodarska funkcija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				0,00	0,00

*Lesnoproizvodnja funkcija se določa samo v gozdu. Prav tako pri Lesnoproizvodni funkciji določamo tudi 0 stopnjo kamor uvrščamo gozdne rezervate.

2.1 Ekološke funkcije

V GGE je na prvi stopnji poudarjenosti evidentiranih 1.412,0 ha gozdov z izrazitimi ekološkimi funkcijami. Posamezne funkcije se med seboj prekrivajo. Najbolj zastopani sta funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Na 2. stopnji poudarjenosti so ekološke funkcije opredeljene na površini 2042,72 ha.

Karta 4: Ekološke funkcije v GGE Mislinja

Legenda

- Ekološke 1
- Ekološke 2
- Ekološke 3

Biotska raznovrstnost

- 1
- 2

Hidrološke

- 2
- 1
- 2

2.1.1 Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Najbolj razširjena ekološka vloga v GGE je zaščitna funkcija gozdnih tal in sestojev, ki preprečuje oziroma blaži posledice različnih erozijskih procesov. Na prvi stopnji poudarjenosti obsega 818,69 ha in bistveno usmerja način gospodarjenja z gozdovi. Sem sodijo gozdovi na strmih pobočjih (naklon nad 35°) s kompaktno matično podlago, kot so erozijsko ogrožena in plazovita območja ob reki Paki, drugih vodotokih ter jarkih in na grebenu Kozjaka. V to skupino spadajo tudi vsi trajno varovalni gozdovi, zaščiteni z uredbo na 131,75 ha. Na isti stopnji poudarjenosti so vključeni tudi gozdovi na plitvih dolomitnih rendzinah, in sicer v združbah bazoljubnega rdečeborovja ter alpsko-predalpskega črnogabrovja in malojesenovja, ki v celoti ležijo znotraj območja varovalnih gozdov.

Druga stopnja poudarjenosti zajema 210,03 ha in prav tako pomembno vpliva na gospodarjenje. Vanjo sodijo gozdovi združb predalpsko-alpskega toploljubnega bukovja ter osojnega bukovja s kresničevjem.

2.1.2 Hidrološka funkcija

V GGE imajo pomembno hidrološko vlogo gozdovi, ki se nahajajo na vodovarstvenih in potencialnih vodovarstvenih območjih, opredeljenih z vodno zakonodajo. Na prvi stopnji poudarjenosti je evidentiranih 98,48 ha takšnih gozdov. Ti vključujejo območja vodnih zajetij in drugih vodnih virov skupaj z njihovo neposredno okolico ter površine znotraj 1. in 2. varstvene cone po odlokih o zaščiti pitne vode. Med pomembnejšimi zajetji so tista na območjih Završ in Šentvida (Metulov vrh, pod Merzdovnikom in pod Lučevcem), na Kozjaku nad Miklavžem ter največje vodovarstveno območje pri Hudi Luknji pri Migalecu, ki oskrbuje tudi večji del velenjskega zaledja.

Na drugi stopnji poudarjenosti je zajetih 389,80 ha gozdov. Sem spada širše zaledje navedenih vodozbirnih območij ter območje nad podzemnim tokom Ponikve, ki ponikne pod Tisnikom in se ponovno pojavi pri Hudi Luknji, kjer se izliva v reko Pako.

V širšem smislu imajo hidrološko funkcijo vsi gozdovi, saj prispevajo k zadrževanju vode, uravnavanju podtalnice ter vplivajo na vodni režim znotraj celotne enote

2.1.3 Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Funkcija zajema zagotavljanje življenjskega prostora za rastlinske in živalske vrste, vezane na gozd, ter ohranjanje biotske raznovrstnosti in naravnega ravnovesja. Na prvi stopnji poudarjenosti je evidentirana na 488,90 ha. Sem sodijo vzdrževane travne površine v gozdni krajini, ki izboljšujejo življenjske pogoje za prstoživeče živali, katerih razvoj je tesno povezan z gozdom. Vključene so tudi kaluže na Pečovnikovem vrhu ter manjše ekocelice, pomembne za ohranitev redkih vrst. Na isti stopnji je upoštevana tudi manjša gozdna površina na območju Šentvida v kmetijski in primestni krajini, ki služi kot zatočišče in prehod za divjad.

Na drugi stopnji poudarjenosti funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti obsega 1438,47 ha. V to skupino sodijo ekološko pomembna območja (EPO), posebna varstvena območja Natura 2000 ter gozdovi z zimovališči, grmišči in mirnimi conami. Posebej izstopajo območja Tisnika in Hude Luknje, kjer se pojavljajo številni specifični biotopi, pomembni za ohranitev različnih vrst. Huda Luknja je značilna tudi po podzemnem svetu ter posebni jamski flori in favni. Pomembni habitati se nahajajo še v dolinah Movžanke in Ponikve, kjer površinske vode ustvarjajo loge in močvirja, ki so življenjski prostor številnih dvoživk.

V GGE sta kot ekološko pomembni območji opredeljeni dve enoti: Velenjsko–Konjiško hribovje, ki zajema 1694,7 ha, ter Jenina, ki obsega pas ob potoku 0,7 ha. Obe območji se v celoti prekrivata z območji Natura 2000.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Na podlagi habitatne direktive sta v GGE določeni tudi dve posebni varstveni območji Natura 2000: SI3000270 Jenina (0,7 ha gozda) in SI3000224 Huda Luknja (1.694,7 ha gozda).

Posebno varstveno območje **Natura 2000** je v GGE Paški Kozjak izločeno na podlagi direktive o habitatih in direktive o pticah na površini 1695,4 ha. Opredeljena sta dva varstvena območja:

- SI3000224 Huda luknja – POO (1.694,7 ha),
- SI3000293 Jenina - POO (0,7 ha).

Preglednica 15/N-PSCI: Območja Natura 2000 in evropsko pomembne vrste in habitatni tipi, ki se nahajajo znotraj GGE Paški Kozjak

KODA IN IME	STATUS	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE PAŠKI KOZJAK
SI3000224 Huda luknja	POO	navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)* mulasti netopir, širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>) dolgokrili netopir (<i>Miniopterus schreibersii</i>) navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>) veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>) mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>) Loeselova grezovka (<i>Liparis loeselii</i>) (8310) Jame, ki niso odprte za javnost (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)) (91R0) Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto januensis-Pinetum</i>)
SI3000293 Jenina	POO	navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*

Opomba: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Pregled evropsko pomembnih gozdnih habitatnih tipov in vrst, ki se nahajajo v GGE z njihovimi ekološkimi zahtevami in referenčnimi vrednostmi ugodnega stanja na območju nahajanja, je povzet iz Naravovarstvenih smernic za GGN GGE Paški Kozjak (2026-20235), ki jih je izdelal Zavod republike Slovenije za varstvo narave, OE Maribor.

Preglednica 16/KHT: Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Paški Kozjak

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO/POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
(8310) Jame, ki niso odprte za javnost	SI3000224 Huda luknja Cona CGP Huda luknja	To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu. Ogrožajo jih onesnaževanje voda, množičen obisk turistov (osvetlitev, hrup) in ponekod odlaganje odpadkov.	2.964 ha	1.647 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion))	SI3000224 Huda luknja Cona ilirski bukovi gozdovi	Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najbolj ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji (Orlica, Bohor, Kum, Boč, Donačka gora). V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevsko gospodarjenje, steljarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in otežkočeno pomlajevanje zaradi objedanja.	133 ha	80 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
(91R0) Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (Genisto januensis-Pinetum)	SI3000224 Huda luknja Cona dinarski gozdovi rdečega bora	Dinarski gozdovi rdečega bora so ostanek iz ledene dobe. Obdržali so se na ekstremnih rastiščih, kjer je bil rdeči bor dovolj konkurenčen drugim vrstam. Rastejo na apnencu ali dolomitu, na skalovju, grušču ali suhem rečnem prodru na nadmorskih višinah 300 do 800 m. Tla so zelo plitva in podvržena eroziji, zato imajo ti gozdovi velik varovalni pomen. V Sloveniji se pojavljajo v severni polovici države (Raduha, Olševa, Razbor, Karavanke, Tošč). Ogrožajo jih erozijski procesi in požari.	119 ha	60 ha	ugodno stanje ohranjenosti (FV)**

Opomba: Z * so označeni prednostni kvalifikacijski habitatni tipi.

VIR: ZRSVN poročilo iz leta 2019 po 17. členu Direktive o habitatih (** na celotnem območju alpske biogeografske regije).

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 17/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Paški Kozjak.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO/POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*	SI3000224 Huda luknja Cona koščaka - potoki	Telesna dolžina tega raka redko preseže 10 cm. Hrbtna stran je ponavadi svetlo rjava, trebušna stran je svetlejša, motno bela; površina škarij zelo groba in z velikimi zmi. Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje z ribe, v času levitve je pogost tudi kanibalizem). V Sloveniji je bil nekoč ogrožen zaradi boleznj račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, rejo rib) ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iz Avstrije po reki Muri.	61 ha	42 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
	SI3000293 Jenina Cona koščaka - potoki		10 ha	manj kot 1 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
mulasti netopir, širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)	SI3000224 Huda luknja Cona CGP Huda luknja	Razmeroma majhen netopir (trup z glavo meri 45-58 mm). Na kratkem gobčku ima črno golo kožo, nosnice so usmerjene navzgor, uhlji so črni, široki, na čelu pri osnovi zrasli, majhne oči ležijo ob sami osnovi uhljev. Dlaka je dolga in svilnata, pri osnovi črna, kasneje rjavo črna, konice pa so belkaste ali rumenkaste, trebuh je sivo rjav, letalna opna je črna, prhut je široka. Živi v gozdnatih območjih. Prezimi večinoma v jamah z nizkimi temperaturami (do 5°C in visoko zračno vlago). Poleti se čez dan zateče v drevesne dupline, stavbe ali jame, ki jih dnevno menja. Lovi v počasnem, okretnem letu nizko nad vodo, nad drevesnimi krošnjami (raje ima listopaden gozd) in ob gozdnem robu. Hrani se z žuželkami, med katerimi prevladujejo majhni nočni metulji, hrošči in mrežekrilci. Priložnostni selivec - do 290 km, razdalje, ki jih preleti med zimskim in poletnim zatočiščem pa merijo do 20 km. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu, izguba zatočišč (dupline) pa tudi raba zaščitnih sredstev za les na podstrešjih.	2.423 ha	1.298 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
dolgokrili netopir (<i>Miniopterus schreibersii</i>)	SI3000224 Huda luknja	Netopir s razmeroma majhno glavo, gobček ima izrazito kratek, čelo strmo, kratek, trikoten uhlj ne preseže glave, ki jo porašča kratka, gosta in pokončna dlaka. Tudi sicer je kožuh gost in kratek, na hrbtu sivo rjav do pepelnato siv, na trebuhu nekoliko svetlejši in pretežno siv. Letalna opna je sivo rjava, prhut je dolga, ob telesu široka, proti koncu pa zožena. Živi do višine 1000 metrov, prezimuje v jamah, poletna zatočišča (poleg jam lahko še podstrešja stavb) pa si najde v prehransko bogatem okolju tudi več kot 100 km oddaljena od prezimovališč. Prehranjuje se z žuželkami v gozdu, na gozdnem robu in jasah; prevladujejo nočni metulji, v manjši meri pa mrežekrilci in hrošči. Vrsta je ranljiva zaradi ozkih ekoloških zahtev, zaradi katerih se na zelo omejenem prostoru zgnete pomembni del lokalne populacije. Ogroža jo pomanjkanje zatočišč ter vznemirjanje na zatočiščih in kotiščih.	3.018 ha	1.694 ha	ugodno stanje ohranjenosti (FV)**

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO/POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>)	SI3000224 Huda luknja	Velik in močan netopir (trup z glavo meri 68-83 mm). Kratek, širok gobček je kratek in širok, skoraj gol, rožnato rjave barve; uhlji so razmeroma visoki in široki; telo je pokrito z zmerno dolgo in gosto dlako, pri osnovi rjave, na konicah pa svetlo sivo rjave barve, včasih z rdečkastim odtenkom; trebuh je belkasto siv. Prhut je razmeroma široka. Zelo je podoben ostrouhemu netopirju, le nekoliko večji. Živi v odprih in svetlih listopadnih gozdovih do 1200 m visoko; poleti in pozimi si najde zatočišče v jamah in stavbah; za prezimovanje potrebuje visoko zračno vlago. Lovi predvsem velike žuželke na košenih travnikih, v sadovnjakih in gozdovih brez podrasti. Plen pobira v nizkem letu s tal in listov (krešiči, gosenice metuljev, bramorji, kobilice, mumi). Občasno se seli na razdalje večje od 100 km. Ogroža ga predvsem izguba življenjskega prostora ter neustrezne prenove zgradb in preprečevanje dostopa v zatočišča (jame in drugi podzemni habitati, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov).	3.015 ha	1.694 ha	slabo stanje ohranjenosti (U2)**
veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>)	SI3000224 Huda luknja	Največji netopir v skupini podkovnjakov, ki imajo ime po nenavadni kožnati tvorbi okrog nosnic v obliki konjske podkve (trup z glavo meri okoli 5-7 cm). Ušesa so velika, koničasta, dlaka je fina in svilnata, po hrbtu je svetlo rjava, po trebuhu bolj sivkasta, letalna opna je močna in skoraj povsem črna. Živi v toplih gozdovih na zakraseli podlagi, s številnimi jamami in bližino vode. Je izrazito jamska vrsta - v jame se zateka tako v času zimskega spanja kot poleti, ko tam preživi dan. Poleti ga najdemo tudi na podstrešjih. Prehranjuje se z žužlkami, med katerimi prevladujejo hrošči in nočni metulji. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu ter vznemirjanje na zatočiščih in kotiščih (od vandalizma, motenj, do neustreznih prenov zgradb).	2.748 ha	1.516 ha	slabo stanje ohranjenosti (U2)**
mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	SI3000224 Huda luknja	Najmanjši netopir v skupini podkovnjakov, ki imajo ime po nenavadni kožnati tvorbi okrog nosnic v obliki konjske podkve (trup z glavo meri okoli 4-5 cm). Ušesa so velika, koničasta, dlaka je fina in svilnata, po hrbtu je sivkasto rjava, po trebuhu nekoliko svetlejša, letalna opna je tanka in temna. V zatočišču z zloženimi krili prekrijejo telo. Živi v toplih zavetnih dolinah z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami. Prehranjuje se z žužlkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci in mladoletnice. Podnevi se zatekajo na podstrešja stavb, redkeje jame. Kotišča so v stavbah, kjer so izpostavljena človekovim posegom (od vandalizma do neustreznih prenov zgradb). V jamah je vrsta izpostavljena vandalizmu ali motnjam s strani obiskovalcev.	2.758 ha	1.523 ha	slabo stanje ohranjenosti (U2)**
gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>)	SI3000224 Huda luknja Cona CGP Huda luknja	38-46 mm velik metulj. Zgornja stran kril ima rdečkasto osnovno barvo s črnim mrežastim vzorcem in kremasto belimi lisami. Živi v vlažnih dolinah s travniki in mešanimi gozdnimi sestoji. Gosenice se do zime skupinsko hranijo z listi velikega	1.505 ha	869 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO/POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		jesena in topola. Prezimijo v skupnih gnezdih iz listov hranilne rastline spetih s svilnatimi nitmi. Spomladi se gosenice hranijo posamič jesenom in topolom, poleg tega pa še z ozkolistnim trpotcem, vrednikovim jetičnikom, kosteničevjem ali travniško izjevko. Odrasli osebkci se zadržujejo večinoma na gozdnih robovih in gozdnih poteh, ki so le del dneva osončene. Hranijo se v galvem na belo cvetočih rastlinah (kobulnice, navadna kalin, dobrovita ipd.). Na populacije negativno vpliva predvsem intenzifikacija kmetijske rabe travniških površin v bližini življenjskega prostora, način gospodarjenja z gozdom (odstranjevanje vegetacije na gozdnih obronkih in monokulturno pogozdovanje z iglavci) ter reguliranje manjših potokov z odstranjevanjem obrežne vegetacije.			
Loeselova grezovka (<i>Liparis loeselii</i>)	SI3000224 Huda luknja Cona bazična in nizka barja	Loeselijeva grezovka je 5-15 cm visoka trajnica. Pritlični sulicasti listi (1-3) obdajajo pri dnu gomoljasto odebeljeno steblo. Na trikotnem steblo je 3-15 zeleno rumenih cvetov, za katere je značilna samooprašitev. Raste na nizkih barjih in zamočvirjenih predelih, bogatih z mahovi, šaši, ločki ali modro stožko. Tla na rastiščih so praviloma bogata s karbonati, lahko pa tudi nekoliko zakisana. V Sloveniji se pojavlja raztreseno v osrednjem delu države, na Gorenjskem in Koroškem, populacije pa so praviloma maloštevilne. Zelo je občutljiva na zmanjšano vlažnost rastišča in na povečan vnos hranil. Ogrožajo jo osuševanje in zasipavanje mokrišč, gnojenje travnikov in urbanizacija (gradnja prometnic).	5 ha	1 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**

Opomba: Z * so označeni prednostne kvalifikacijske vrste; ** na celotnem območju alpske biogeografske regije (habitatna direktiva).

VIR: ZRSVN poročilo iz leta 2019 po 17. členu Direktive o habitatih (** na celotnem območju alpske biogeografske regije).

Na uskladištenem sestanku z ZRSVN OE Maribor julija 2025 smo pregledali predlog naravovarstvenih smernic za GGN GGE Paški Kozjak 2026–2035, uskladili pripombe in pobude ter jih potrdili. V tem načrtu se zato zgolj evidentirajo predlogi dopolnitev in sprememb, ki bodo ustrezno upoštevani pri pripravi naslednjega območnega gozdnogospodarskega načrta.

Na seznam jam se ob obnovi območnega načrta dodajo:

- NV – 40521 - Jama pod južnim vrhom Tisnika
- NV – 40522 –Jama nad požiralnikom Ponikve
- NV – 43313 – Lisičja luknja pri Koprivnikarju:
- NV – 48711 –Tinetova jama
- NV – 54414 – Patrikovo okno:
- NV – 54415 – Pozabljena jama na Tisniku:

Ob obnovi območnega načrta se upošteva predlog in se pri vseh jamah iz seznama opredeli 1. stopnja poudarjenosti funkcije biotske raznovrstnosti.

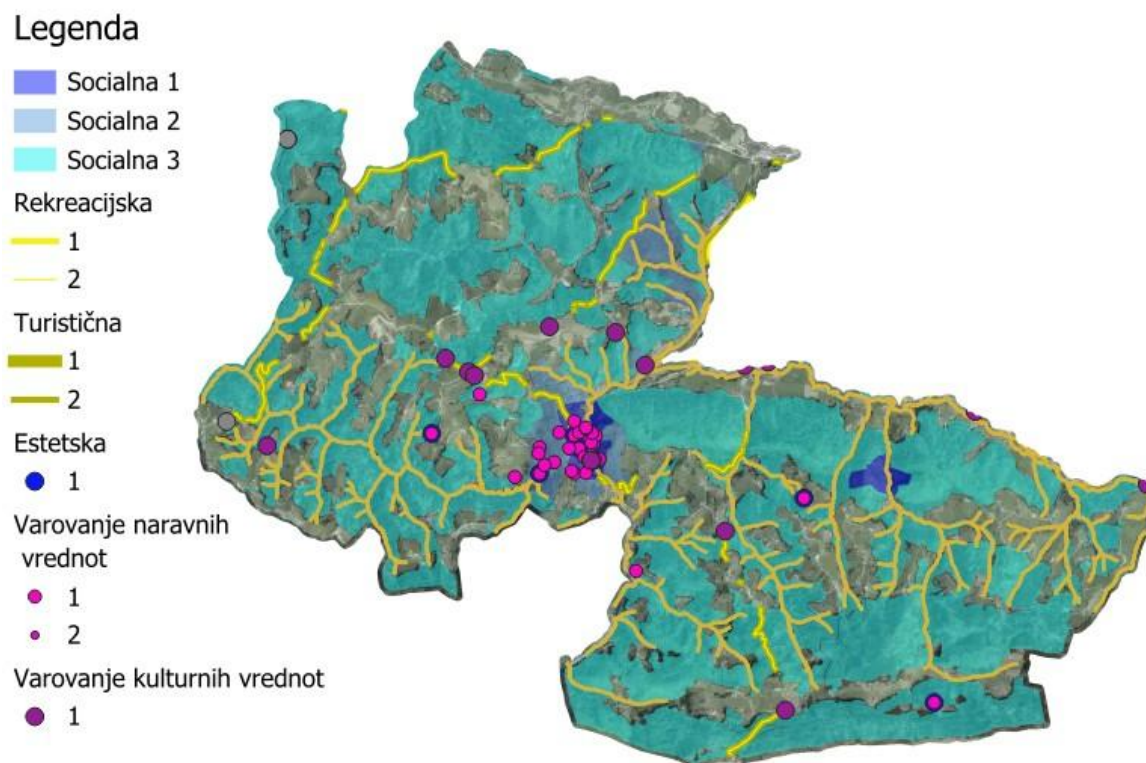
2.1.4 Klimatska funkcija

Klimatska funkcija je opredeljena v gozdovih na južni strani strnjenih naselij Mislinja in Šentilj, pasovi gozda v kmetijski in primestni krajini ter gozdne površine v okolici rekreacijskih objektov v Doliču in na Šentvidu. Na 1.stopnji poudarjenosti opredeljena na površini 5,93 ha (0,26 % gozdnega prostora). Na drugi stopnji poudarjenosti je opredeljena na 4,42 ha.

2.2 Socialne funkcije

V GGE so zastopane vse socialne funkcije, z izjemo raziskovalne in obrambne funkcije. Na prvi stopnji poudarjenosti obsegajo 41,24 ha, najpomembnejša med njimi je Zaščitna funkcija (37,41 ha). Na drugi stopnji poudarjenosti so prisotne na 240,44 ha, med njimi sta najpomembnejši funkcija varovanja naravnih vrednot (124,29 ha) in estetska funkcija (98,31 ha).

Karta 5: Socialne funkcije v GGE Mislinja

2.2.1 Zaščitna funkcija

Zaščitna funkcija na prvi stopnji poudarjenosti obsega 37,41 ha na območju Hude Luknje, kjer gozdovi na strmih pobočjih varujejo nižje ležečo magistralno cesto Mislinja–Velenje pred padanjem kamenja in plazenjem tal.

2.2.2 Higienko-zdravstvena funkcija

Higienko-zdravstvena funkcija v enoti na 1. stopnji poudarjenosti ni opredeljena. Funkcija je na drugi stopnji poudarjenosti prisotna na 2,61 ha. Gre za gozdove v neposredni bližini strnjenih naselij Mislinja, Šentilj in Movže, ki prispevajo k ohranjanju zdravega bivalnega okolja ter zmanjšujejo vplive onesnaženja, podnebnih obremenitev in hrupa.

2.2.3 Obrambna funkcija

Obrambna funkcija je v enoti ni opredeljena.

2.2.4 Rekreatijska funkcija

Rekreatijsko funkcijo opravljajo gozdovi, kjer so možne razne oblike rekreacije, telesno in duševno sproščanje, so dostopni in opremljeni z ustrežno infrastrukturo in pripadajočimi objekti (informacijske table, klopi). Funkcija v enoti na 1. stopnji poudarjenosti ni opredeljena. Na drugi stopnji zajema 5,93 ha gozdov, skozi katere vodijo planinske in rekreacijske poti ter območja okoli športnih in rekreacijskih objektov (npr. Dolič–Interbožek, Straže, okolica šole na Šentvidu in Kozjaku, Špik). Skupno je evidentiranih 26,3 km poti, katerim pripada 100-metrski vplivni pas gozda. Najdaljša in najbolj obiskana je Šaleška transverzala, ki povezuje ključne razgledne točke. Poti potekajo tako po cestah kot skozi gozdne sestoje, pogosto pa se križajo z vlakami ter lovskimi in drugimi stezami.

Na prvi stopnji poudarjenosti obsega 23,26 ha, predvsem gozdove ob kolesarski poti, ki poteka po trasi nekdanje železnice in v GGE meri 4,8 km.

2.2.5 Turistična funkcija

Turistična funkcija je opredeljena le na drugi stopnji poudarjenosti in obsega 5,93 ha in se večinoma prekriva z rekreacijsko funkcijo. Območje ima velik potencial za razvoj turizma zaradi razgibanega reliefa, razglednih točk, kraškega podzemlja ter številnih naravnih in kulturnih znamenitosti.

2.2.6 Poučna funkcija

Poučne funkcije na prvi stopnji poudarjenosti ni evidentirana, saj v GGE ni gozdov z urejenimi učnimi potmi, interpretacijskimi objekti ali muzeji na prostem.

2.2.7 Raziskovalna funkcija

Raziskovalna funkcija je v enoti ni opredeljena. Raziskovalne funkcije na 2. stopnji poudarjenosti ne določamo.

2.2.8 Funkcija varovanja naravnih vrednot

Funkcija pomeni varovanje redkih, dragocenih, znamenitih ali drugih vrednih naravnih pojavov. Poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot imajo gozdovi ali deli gozdov, ki imajo po predpisih status naravne vrednote, zavarovanega območja in izjemna drevesa v gozdnem prostoru. Funkcija v enoti na 1. stopnji poudarjenosti ni opredeljena. Na drugi stopnji poudarjenosti funkcija zajema 124,29 ha površin. To vključuje gozdove na območjih naravnih vrednot in v njihovi širši okolici, kjer mora biti gospodarjenje prilagojeno tako, da ne ogroža obstoja ali ne poslabšuje življenjskih pogojev vrst, zaradi katerih je območje opredeljeno kot naravna vrednota. V to kategorijo sodijo tudi posebna varstvena območja Natura 2000.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 18/Pregled naravnih vrednot na območju GGE Paški Kozjak

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	POMEN	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	Stopnja poudarjenosti*	
						NV	BR
209**	Paka	Zgornji tok Pake, levega pritoka Savinje, s pritoki, jugovzhodno od Mislinje	HIDR, EKOS	lokalni	- Na območju vodotoka in brežine naj se praviloma ne načrtuje novih gozdnih prometnic; če ni drugih rešitev, naj se prometnice načrtujejo in usklajujejo v sodelovanju z ZRSVN. Morebitna prečkanja vodotoka naj se načrtujejo čim bolj pravokotno na potok. Varujejo naj se hidrološke značilnosti vodotokov: tolmane, kaskade, slapišča. - Na območju naravne vrednote naj bo gospodarjenje prilagojeno oz. prednostno namenjeno ohranjanju obrežne vegetacije: z obrežno vegetacijo naj se gospodari na način, da se zagotavlja sklenjenost krošenj oz. zasenčenost vodnih površin. - Na območju naravne vrednote naj se krčitev gozda ne izvaja. - Z namenom preprečevanja plavljenja sečnih ostankov in gozdnih lesnih sortimentov ob visokih vodah naj se teh ne zлага neposredno ob vodotok oz. pas, ki ga dosegajo visoke vode. - Neselektivnih kemičnih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja. - Pri delih v gozdu naj se uporablja biorazgradljiva olja in maziva.	1**	1**
6734**	Gornji Dolič - mokrotni travniki 1	Mokrotni travnik ob Movžanki v Gornjem Doliču, južno od Mislinje	ZOOL, BOT	državni	- Na območju naravne vrednote naj se ne načrtuje novih gozdnih prometnic.	2**	1**
6737**	Ponikva	Ponikalnica jugozahodno od Mislinje	HIDR, ZOOL	državni	- Ohranja naj se pas gozda oz. posameznih dreves in grmovne vegetacije ob vodotokih. - Dopustna je le sečnja posamičnega drevja v obvodnem pasu tako, da se v čim večji meri ohranja zastrtost. - V in ob strugi potoka naj se ne pušča lesa in sečnih ostankov, ki bi jih narasle vode lahko odnesle in povzročile zamašitev ponorov. - Neselektivnih kemičnih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja. - Pri delih v gozdu naj se uporablja biorazgradljiva olja in maziva. - Predlagamo umeščanje ekocelice brez ukrepanja na začetnem delu NV 6737 Ponikva (odseka 02041 in 02042B).	1	1**
6959**	Movžanka - povirje	Povirni del potoka Movžanka, desnega pritoka Pake, jugozahodno od Mislinje	ZOOL, BOT	državni	- Na območju naravne vrednote naj se v obvodnem pasu ne načrtuje novih gozdnih prometnic. - Ohranja se obstoječa gozdna površina, preprečuje se zaraščanje mokrotnih travnikov. - Na območju naravne vrednote na območju mokrišč in vodotokov naj se krčitev gozda ne izvaja. - Ohranja se zastrtost vodotokov – možna je le sečnja posamičnega drevja v obvodnem pasu. - Neselektivnih kemičnih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja. - Pri delih v gozdu naj se uporablja biorazgradljiva olja in maziva.	2**	1
1380**	Cesarjev graben - slapišče	Slapišče ob Paki v Cesarjevem grabnu pri Šmartinskih Cirkovcah, severovzhodno od Velenja	HIDR	lokalni	- Ohranja naj se naravno drevesno in grmovno zarast ob slapišču. - V vplivnem območju slapišča (30 metrski pas) naj se ne načrtuje novih gozdnih prometnic. - V vplivnem območju slapišča (30 metrski pas) je dopustna le sečnja posamičnega drevja tako, da se v čim večji meri ohranja zastrtost ter spravilo lesa, ki ne bo poškodovalo tal. - V, nad in pod slapom naj se podrti drevesa in sečni ostanki ne puščajo v strugi potoka. - Iz struge se lahko odstranijo tista drevesa, ki so padla in ovirajo pretočnost vodotoka.	1**	/

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

71V**	Huda luknja - osamelni kras	Območje osamelega krasa v okolici soteske Hude luknje, jugozahodno od Mislinje	BOT, ZOOL, GEOM ORF, EKOS, (GEO MORF P)	državni	- Na obočju naravne vrednote, ki se prekriva z območjem Natura 2000 Huda luknja, naj se upoštevajo usmeritve podane za: cono koščaka – potoki in CGP Huda luknja (konkretna varstvena usmeritve za posebna varstvena območja (območja Natura 2000)). Sicer naj se: - V območju vhoda v jame ali brezna v oddaljenosti do 30 m od vhoda naj se ne gradi gozdnih prometnic. - Ožji varovalni pas okoli brezen in jam (20 - 30 m) je potrebno izločiti iz sečnje in spravila lesa (razen kadar gre za sanitarne sečnje oz. nujne posege na podlagi drugih predpisov/vsebin, pri čemer je potrebno upoštevati ostale v smernicah podane usmeritve za območje), - V širšem varovalnem pasu (gozdne površine nad znanimi rovi) naj se izvaja le raznodobno malopovršinsko gospodarjenje, ki zagotavlja stalno zastrtost tal z vegetacijo. - Ohranja naj se obstoječa gozdna površina. - Na območju naravne vrednote naj se krčitev gozda praviloma ne izvaja (pred izdajo odločb o krčitvi se je potrebno o krčitvah uskladiti z ZRSVN). - Pri delih v gozdu naj se uporablja biorazgradljiva olja in maziva.	2	1**
1222	Huda luknja - naravni most	Naravni most pred vhodom v jamo Huda luknja, jugozahodno od Mislinje	GEOM ORF	lokalni	- Ožji varovalni pas okoli naravnega mosta, spodmola in naravnega okna (30 m) naj se prepusti naravnemu razvoju. V primeru sanitarnih sečenj, naj se vršita posek in spravilo lesa na način, da se ne poškoduje naravnih vrednot.	1	/
7455	Huda luknja - spodmol in naravno okno	Spodmol in naravno okno ob cesti v soteski Huda luknja, jugozahodno od Mislinje	GEOM ORF	lokalni	- V vplivnem območju naravne vrednote (30 metrski pas) naj se ne načrtuje gozdnih prometnic.	1	/
6747**	Bornikova lipa	Debela lipa pri domačiji Bornik na Kozjaku, južno od Mislinje	DREV	lokalni	- Dreves naj se ne poseka ali poškoduje. Možna je odstranitev – posek morebitnih konkurentov, vendar na način, da se izpostavljenost krošnje svetlobi in vetru drastično ne spremeni.	1**	/
6748	Germičeva lipa	Debela lipa pri domačiji Germič na Paškem Kozjaku, jugovzhodno od Mislinje	DREV	lokalni	- Preko ravnega prostora dreves (tloris krošnje + vsaj 2 m) naj se ne gradi gozdnih prometnic. Prav tako se praviloma ne gradi gozdnih prometnic, ki bi lahko imele vpliv na spremembe rastiščnih pogojev, izven tega prostora v razdalji dveh povprečnih drevesnih višin.	1	/
6767	Skočajeve lipa	Debela lipa pri domačiji Skočaj v Završah, jugozahodno od Mislinje	DREV	državni	- Preko rastišča naj se ne vlačijo lesa in na rastišču naj se ne skladiščijo lesa. - Na rastišču naj se ne parkira sredstev za prevoz, spravilo in transport. - Na drevesu naj se izvajajo samo strokovni arboristični posegi, ki ne bodo škodili vitalnosti drevesa skladno s pogoji Zavoda RS za varstvo narave. - Rastišča v radiju krošnje +2 m naj se ne spreminjajo. V vplivnem območju drevesa naj se ne krči ali spreminja gozdnega roba.	1	/

Opombe:

* - V stolpcih »Stopnja poudarjenosti« je naveden predlog poudarjenosti stopnje funkcije varovanja naravnih vrednot in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

** - Poudarjenost funkcije se spremeni ob naslednji obnovi območnega načrta.

V skladu s Pravilnikom o določitvi in varstvu naravnih vrednot so:

- z oznako V označene naravne vrednote, katerih površina je večja od 1 km² ali so linijsko daljše od 1 km (2. člen).

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Na območju GGE je tudi veliko jam in brezen, ki so prikazane v karti funkcij. Pregled vseh jam z identifikacijskimi številkami in pripadajočimi varstvenimi usmeritvami je prikazan v Naravovarstvenih smernicah za GGN GGE Paški Kozjak (2026-2035).

Preglednica 19/Pregled jam in pripadajočega režima vstopa ter konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
40413	Huda luknja	Jama stalni izvir, Jamski sistem	odprta jama z nadzorovanim vstopom	Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam ter usmeritve navedene v poglavju 2.2.2. (podrobnejše varstvene in razvojne usmeritve za podzemeljske geomorfološke naravne vrednote : - V neposredni okolici jam in brezen se ohranja gozdne površine, krčenje gozda naj se ne izvaja. - Novih gozdnih prometnic naj se na območju jam ne umešča oz. naj se zagotavlja ustrezen odmik od le teh. - Pri sečnji in spravilu lesa v okolici jam in brezen se uporablja biološko razgradljiva olja. - Ker potek rogov jam ni natančno znan, naj se v izogib morebitnega uničenja med gradbenimi deli (obsežnejša dela, npr. gradnja gozdnih cest), pred začetkom del pridobi dokumentacijo stanja jame oz. potek njenih rogov. Nad znanimi rovi naj se prilagodi potek trase (naj se jim izogne). Predlagamo umeščanje ekocelice brez ukrepanja na območju požiralnika Ponikve (NV 44616 Požiralnik Ponikve v odseku 02042B).
40509	Špehovka	Vodoravna jama	odprta jama z nadzorovanim vstopom	
40520	Pilanca	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama z nadzorovanim vstopom	
40521	Jama pod južnim vrhom Tisnika	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
40522	Jama nad požiralnikom Ponikve	Jama z občasnim tokom, Vodoravna jama	odprta jama z nadzorovanim vstopom	
41660	Jama pod Gladko pečjo	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
41661	Klet	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
43310	Blatni rov pod južnim vrhom Tisnika	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
43311	Jama Školjka	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
43312	Južni požiralnik	Jama občasni ponor ob stalnem toku	odprta jama s prostim vstopom	
43313*	Lisičja luknja pri Koprivnikarju	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
43439	Lisičina	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
43471	Jurčeva luknja	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
43489	Nova jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
43490	Kratka jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
43491	Dimnik	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom	
43539	Maticova luknja	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
44153	Jama nad Hudo luknjo	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
44215	Jama na Pečovniku	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
44616	Požiralnik Ponikve	Jama občasni ponor ob stalnem toku	odprta jama s prostim vstopom	
44617	Spodmol pri Hudi luknji	Spodmol, kevdrc	odprta jama s prostim vstopom	
47392	Zasuta etaža	Spodmol, kevdrc	odprta jama s prostim vstopom	
47931	Skregana jama	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
48703	Kratka jama 2	Spodmol, kevdrc	odprta jama s prostim vstopom	
48704	Kratka jama 4	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
48705	Kratka jama 5	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
48706	Kratka jama 6	Spodmol, kevdrc	odprta jama s prostim vstopom	
48711	Tinetova jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
51361**	Šibancova zasuta luknja	Brezno s stalnim tokom	odprta jama s prostim vstopom	
54414***	Patrikovo okno	Spodmol, kevdrc	odprta jama s prostim vstopom	
54415***	Pozabljena jama na Tisniku	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Na uskladištenem sestanku z ZRSVN OE Maribor julija 2025 smo pregledali predlog naravovarstvenih smernic za GGN GGE Paški Kozjak 2026–2035, uskladili pripombe in pobude ter jih potrdili. V tem načrtu se zato zgolj evidentirajo predlogi dopolnitev in sprememb, ki bodo ustrezno upoštevani pri pripravi naslednjega območnega gozdnogospodarskega načrta.

Naravne vrednote (NV):

- **NV 209 – Paka:** je linijski objekt kjer se ob obnovi območnega načrta, upošteva predlog in v vplivnem območju 50 – 100m opredeli 1. stopnja poudarjenosti funkcije varovanja naravne vrednote in 1. stopnja poudarjenosti funkcije biotske raznovrstnosti.
- **NV 6737 – Ponikva:** je linijski objekt kjer se ob obnovi območnega načrta upošteva predlog in v vplivnem območju 50 – 100m opredeli 1. stopnja poudarjenosti funkcije varovanja naravne vrednote. Pri naravni vrednoti upoštevamo predlog umeščanja ekocelice brez ukrepanja na začetnem delu NV 6737 Ponikva (odseka 02041 in 02042B).
- **NV 6959 Movžanka – povirje:** je območje kjer se ob obnovi območnega načrta, upošteva predlog in na celotnem območju opredeli 1. stopnja poudarjenosti funkcije biotske raznovrstnosti. Pri naravni vrednoti predlagamo zapis »Na območju naravne vrednote naj se v obvodnem pasu ne načrtuje novih gozdnih prometnic.« in »Na območju naravne vrednote na območju mokrišč in vodotokov naj se krčitev gozda ne izvaja.«
- **NV 1380 Cesarjev graben - slapišče:** je območje kjer se ob obnovi območnega načrta, upošteva predlog in na celotnem območju opredeli 1. stopnja poudarjenosti funkcije biotske raznovrstnosti in 1. stopnja poudarjenosti funkcije varovanja naravne vrednote.
- **NV – 71V – Huda Luknja-osameli kras:** je območje kjer se ob obnovi območnega načrta, upošteva predlog in uskladi zaris območja in opredeli in 1. stopnja poudarjenosti funkcije biotske raznovrstnosti. Pri naravni vrednoti predlagamo zapis »Na območju naravne vrednote naj se krčitev gozda praviloma ne izvaja (pred izdajo odločb o krčitvi se je potrebno o krčitvah uskladiti z ZRSVN).«
- **Pri NV – 1222 – Huda Luknja-naravni most;** upoštevamo predlog umeščanja ekocelice.
- **Pri NV – 44616 – Požiralnik Ponikve;** upoštevamo predlog umeščanja ekocelice brez ukrepanja na območju požiralnika Ponikve (v odseku 02042B).
-

Na seznam jam se ob obnovi območnega načrta dodajo:

- NV – 40521 - Jama pod južnim vrhom Tisnika
- NV – 40522 –Jama nad požiralnikom Ponikve
- NV – 43313 – Lisičja luknja pri Koprivnikarju:
- NV – 48711 –Tinetova jama
- NV – 54414 – Patrikovo okno:
- NV – 54415 – Pozabljena jama na Tisniku:

Ob obnovi območnega načrta se upošteva predlog in se pri vseh jamah iz seznama opredeli 1. stopnja poudarjenosti funkcije biotske raznovrstnosti.

Pri naslednjih pa se še opredeli 1. stopnja poudarjenosti funkcije varovanja naravne vrednote:

- NV – 40521 - Jama pod južnim vrhom Tisnika
- NV – 40522 –Jama nad požiralnikom Ponikve
- NV – 43313 – Lisičja luknja pri Koprivnikarju:
- NV – 48711 –Tinetova jama
- NV – 54414 – Patrikovo okno:
- NV – 54415 – Pozabljena jama na Tisniku:

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

V GGE je določeno tudi območje pričakovanih naravnih vrednot, kjer se spremljajo posegi v naravo, predvsem zemeljska dela, pri katerih obstaja velika verjetnost odkritja novih naravnih vrednot, zlasti geoloških in podzemeljskih geomorfoloških pojavov. Namen takega spremljanja je pravočasno odkrivanje, dokumentiranje, vrednotenje ter ohranjanje morebitnih novo odkritih naravnih vrednot.

Splošne in podrobnejše varstvene usmeritve za naravne vrednote ter območja pričakovanih naravnih vrednot so navedene v poglavjih 6.2.2 (Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov) ter 6.2.3 (Usmeritve za ohranjanje biotske raznovrstnosti).

Preglednica 20/Pregled območij pričakovanih naravnih vrednot

IME	KRATKA OZNAKA
Območje pričakovanih geomorfoloških podzemskih naravnih vrednot	Območje karbonatnih kamnin v Sloveniji

2.2.9 Funkcija varovanja kulturne dediščine

Funkcija zajema varovanje in ohranjanje območij ter objektov kulturne dediščine, ki so nastali kot rezultat človekove ustvarjalnosti v različnih zgodovinskih obdobjih. Poudarjeno vlogo imajo gozdovi v neposredni bližini teh objektov, saj jih s svojo prisotnostjo dodatno varujejo in prispevajo k njihovi ohranitvi. Seznam enot kulturne dediščine, opredeljenih kot prostorske ali točkovne, je bil pridobljen pri Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Maribor. Na prvi stopnji poudarjenosti je evidentiranih 3,67 ha gozdov, kjer se nahajajo objekti kulturne dediščine. Na teh območjih je izkoriščanje gozdnih dobrin prepovedano, saj so namenjena izključno varovanju.

Na drugi stopnji poudarjenosti funkcija obsega 3,37 ha gozdov, ki predstavljajo širšo okolico teh objektov. Tukaj velja milejši varstveni režim, ki omogoča omejeno rabo gozdnih virov. Med pomembnejšimi objekti kulturne dediščine v GGE so cerkve, kapelice, spominska obeležja, stare domačije ter podobni objekti. Posebej izstopajo arheološka območja jam Špehovka in Pilanca, razvaline gradu Valdek ter arheološko najdišče gradu Irštajn.

Splošne in konkretne varstvene usmeritve za objekte kulturne dediščine so podane v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Preglednica 21/Seznam objektov kulturne dediščine v gozdu (in bližini gozdnega roba) GGE Paški Kozjak

EŠD	IME ENOTE KULTURNE DEDIŠČINE	REŽIM	PODREŽIM	ZVRST	ODDELEK/ODSEK
1-00888	Završe – Arheološko najdišče območje jama Špehovka	spomenik		arheološka najdišča	02042C
1-02950	Kozjak – Cerkev sv. Mohorja in Fortunata	vplivno območje spomenika		stavbe	02059B 02060A 02067
1-03016	Mislinja – Cerkv sv Lenarta	vplivno območje spomenika		stavbe	02006A
1-03036	Strmec nad Dobrno - Cerkev sv. Jošta	vplivno območje		stavbe	02079
1-03478	Završe - Cerkev sv. Vida	spomenik		stavbe	02030B 02039 02040A 02040B 02040B
1-03479	Završe - Cerkev sv. Ruperta	vplivno območje spomenika		stavbe	02032B 02033A
1-04249	Paški Kozjak - Zgodovinsko območje Paški Kozjak	spomenik		spominski objekti in kraji	02079 02080 02083 02089B
1-07956	Završe - Arheološko območje jama Huda Luknja	spomenik		arheološka najdišča	02042C 02071
1-07957	Završe - Arheološko območje jama Pilanca	spomenik		arheološka najdišča	02042C
1-07963	Gornji Dolič - Razvaline gradu Valdek	spomenik		stavbe	02009A 02009B 02026A
1-08024	Završe - Pristovnikovo znamenje	spomenik		spominski objekti in kraji	02030A
1-08062	Završe - Spomenik nadvojvodi Janezu	spomenik		spominski objekti in kraji	02056B
1-16817	Završe - Farovška kapelica	dediščina		spominski objekti in kraji	02039 02040B
1-18344	Završe - Domačija Purge	dediščina		stavbe	02041
1-24532	Kozjak - Grad Irštajn	spomenik		arheološka najdišča	02060A 02060B
1-25108	Završe - Krištanova kapelica	dediščina		spominski objekti in kraji	02026A

2.2.10 Estetska funkcija

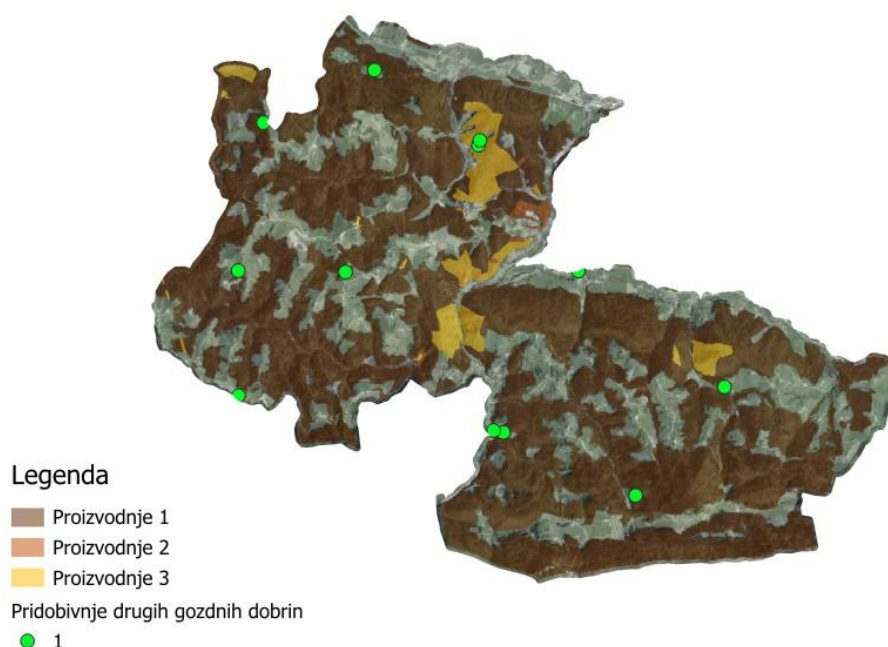
Estetska funkcija na prvi stopnji poudarjenosti obsega 0,16 ha gozdov, ki se nahajajo v neposredni bližini kulturnih spomenikov ali naravnih vrednot in delujejo kot njihova vizualna kulisa. Na drugi stopnji je evidentiranih 98,31 ha, kamor sodijo gozdovi v okolici gradov Irštajn in Valdek ter območja ob vhodih v jame Pilanca, Špehovka in Huda Luknja.

Večji del GGE ima izrazito estetsko vrednost kot krajina, za katero je značilen razgiban relief ter preplet gozdnih in odprtih površin. Takšna struktura ustvarja dolge, raznolike gozdne robove, ki pomembno prispevajo k vizualni podobi prostora. Posebej izstopa območje Završ, kjer se na zaobljenih grebenih pojavljajo kmetije, medtem ko so nižja pobočja poraščena z gozdom. Med najbolj privlačnimi deli krajine sta tudi soteska Hude Luknje in dolina Ponikve.

2.3 Proizvodne funkcije

V GGE je proizvodna funkcija so prisotna na celotnem območju, med njimi sta prisotni. Najpomembnejša je lesnoproizvodna funkcija in je na prvi stopnji poudarjenosti opredeljene na površini 2.095,43 ha oziroma 91,57 % gozdnega prostora. Na drugi stopnji poudarjenosti sta poudarjeni tako lesnoproizvodna funkcija in funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin ter obsegata 38,38 ha.

Karta 6: Proizvodne funkcije v GGE Paški Kozjak

2.3.1 Lesnoproizvodna funkcija

Lesnoproizvodno funkcijo, za razliko od vseh ostalih funkcijah, določamo le na gozd. Lesnoproizvodna funkcija na prvi stopnji poudarjenosti obsega 2.095,43 ha gozdov, kjer je dolgoročno mogoče posekati več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar. To je še posebej pomemben vidik za lastnike gozdov, ki so ekonomsko odvisni od gozdne proizvodnje.

Gozdovi, kjer je lesno proizvodna funkcija opredeljena na drugi stopnji poudarjenosti obsegajo 10,41 ha oziroma 0,46 % gozda. V teh gozdovih je gospodarjenje manj intenzivno in je dolgoročni možni posek med 2 m³ in 5 m³ bruto lesne mase na hektar.

Na tretji stopnji poudarjenosti je 175,33 ha gozdov, kjer je možni posek manjši od 2 m³ bruto lesne mase na hektar. V to skupino spadajo varovalni gozdovi, gozdovi na slabših rastiščih, gozdovi, poškodovani zaradi ujm, ter ekocelice z ukrepanjem.

2.3.2 Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin na prvi stopnji v enoti ni opredeljena. Na drugi stopnji poudarjenosti je funkcija prisotna na 27,97 ha gozda. Zajemajo površine gozdne čebelje paše po celotni GGE. S čebelarjenjem se ukvarjajo pretežno v okviru kmetij, nekateri pa pripeljejo čebele na pašo tudi od drugod. Nabiranje gozdnih sadežev in zelišč je razširjeno po celotni enoti, vendar ne vpliva negativno na gozdne sestoje in ne omejuje gospodarjenja.

2.3.3 Lovnogospodarska funkcija

V GGE ni gozdov v katerih bi bila opredeljena lovnogospodarska funkcija na 1. stopnji poudarjenosti.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

V GGE Paški Kozjak sta prisotni dve osnovni kategoriji gozdov. Največji delež predstavljajo večnamenski gozdovi, ki obsegajo 2.149,42 ha. Varovalni gozdovi zavzemajo 5,8 % celotne gozdne površine. Razporejeni so predvsem na strmih in prepadnih pobočjih v dolini reke Pake pri Hudi Luknji, na manjših območjih na Kozjaku ter na rastiščih bazoljubnega rdečeborovja na območju med Mrakovim jarkom in regionalno cesto Mislinja–Velenje.

Preglednica 22/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti
Večnamenski gozdovi	2.149,42	0,00	0,00
Varovalni gozdovi	131,75	0,00	0,00
Skupaj	2.281,17	0,00	0,00

Opomba1: Gospodarske kategorije gozdov so prikazane na pregledni karti 1.4 Karta kategorij gozdov (M 1:25000) v Prilogi 2.

Opomba 2: Podlaga za uvrstitev gozdov med varovalne je Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l.RS 88/05 z dne 04.10.2005, 56/07 z dne 26.06.2007, 29/09 z dne 14.04.2009, 31/2010 z dne 15.11.2010, 1/2013 z dne 19.01.2013, 39/2015 z dne 05.06.2015, 191/2020 z dne 18.12.2020).

Karta kategorij gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta - Karta št. 4.

Preglednica 23/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
00063-Zmerno kisloljubna bukovja	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	720,5	74,64
	Jelovje s praprotmi	143,01	14,82
	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	32,32	3,35
Skupaj RGR		965,26	
00072-Osojna bukovja	Osojno bukovje s kresničevjem	229,9	65,79
	Predalpsko gorsko bukovje	51,78	14,82
	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	31,91	9,13
Skupaj RGR		349,44	
00090-Jelova bukovja	Predalpsko-jelovo-bukovje	217,69	45,29
	Predalpsko gorsko bukovje	114,71	23,86
	Osojno bukovje s kresničevjem	64,29	13,37
Skupaj RGR		480,68	
00111-Gozdovi iglavcev na rastiščih toploljubnih bukovij	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	200,57	56,66
	Predalpsko dinarsko bazoljubno rdečeborovje	58,07	16,40
	Osojno bukovje s kresničevjem	40,57	11,46
Skupaj RGR		353,98	
VEČNAMENSKI GOZDOVI		2149,42	
00200-Varovalni gozdovi	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	45,45	34,50
	Predalpsko dinarsko bazoljubno rdečeborovje	42,78	32,47
	Osojno bukovje s kresničevjem	26,11	19,82
Skupaj RGR		131,75	
VAROVALNI GOZDOVI		131,75	
Skupaj vsi gozdovi		2.281,17	

Opomba: V posameznem RGR so prikazane le tri gozdne združbe z največjim deležem.

3.2 Lesna zaloga

V GGE Paški Kozjak povprečna lesna zaloga v vseh gozdovih znaša 418 m³/ha in se je od prejšnjega ureditvenega obdobja povečala za 44,4 m³/ha. V strukturi lesne zaloge prevladujejo iglavci, vendar se je njihov delež zmanjšal – s 74,4 % na 73,95 %. Posledično se je povečal delež listavcev s 25,6 % na 26,05 %. Analiza debelinske strukture nakazuje izrazit delež debelega drevja. Pri iglavcih ima tretjina lesne mase premer debelejši od 50 cm (V debelinski razred), deleži tanjšega drevja so nižji. Pri listavcih je razporeditev med debelinskimi razredi bolj enakomerna, največ lesne mase in je skoncentrirane v tretjem debelinskem razredu, kjer ima lesna masa premer med 30 in 39 cm.

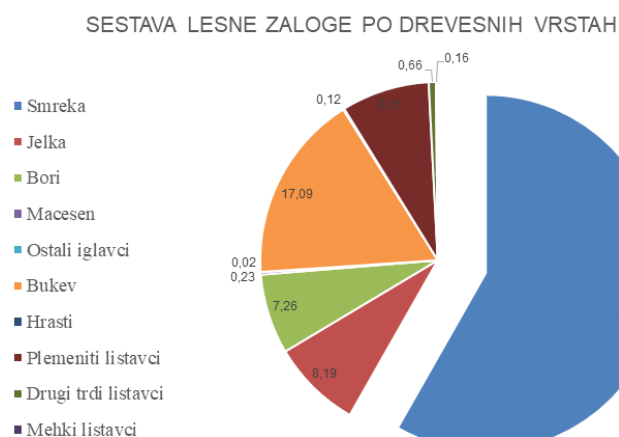
Zaradi raznolikih geoloških podlag in rastiščnih razmer je v enoti prisotna velika pestrost drevesnih vrst. Največji delež še vedno predstavlja smreka čeprav se je njen delež zmanjšal z 60,6 % na 58,24 %. Jelka predstavlja 8,19 % lesne zaloge in se v večjih skupinah pojavlja predvsem v združbi predalpskega jelovo-bukovega gozda, medtem, ko je na bogatejših tleh združbe jelovij s praprotni prisotna posamezno ali v manjših skupinah, zlasti ob jarkih in vznožjih pobočij. Na območju dolomita, kjer se nahaja večina varovalnih gozdov je prisoten rdeči bor, ki predstavlja 7,27 % lesne zaloge. Med ostalimi iglavci se kot primes pojavlja macesen (0,23 %), redkeje tudi duglazija, ki je bila umetno vnesena in ima zanemarljiv delež v skupni lesni zalogi.

Med listavci prevladuje bukev. Njen delež se je v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem povečal iz 16,3 % na 17,1 %. Pomemben delež predstavljajo tudi plemeniti listavci (8,0 %), predvsem gorski javor in veliki jesen, nekoliko manj pa gorski brest in lipa. Poleg njih se pojavljajo še kostanj, oreh, češnja, beli gaber ter mehki listavci. V skupini mehkih listavcev (0,2 %) prevladujeta črna in siva jelša, prisotni pa sta tudi breza in trepetlika. Na apnenčastih, toplih in bolj osončenih legah uspevajo termofilni listavci, med katerimi so najpogostejši črni gaber, mokovec in mali jesen.

Preglednica 24/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	5,1	14,8	21,2	24,5	34,4	314,6	75,3
Jelka	4,9	13,4	20,3	24,7	36,7	34,2	8,2
Bor	5,8	19,3	24,2	25,5	25,2	30,4	7,3
Macesen	5,0	15,0	21,2	24,2	34,6	1,0	0,2
Ostali igl.	4,0	13,4	20,9	25,4	36,3	0,1	0,0
Bukev	10,0	19,0	28,0	24,0	20,0	70,0	17,1
Hrast	10,2	19,8	28,5	23,1	18,4	0,5	0,1
Pl. lst.	10,5	19,8	27,9	22,5	19,3	33,5	8,0
Dr. tr. lst.	11,6	22,5	29,1	23,4	13,4	2,8	0,7
Meh. lst.	13,5	25,1	29,5	19,1	12,8	0,7	0,2
Iglavci	5,2	15,1	21,4	24,6	33,7	309,0	74,0
Listavci	10,2	19,1	28,1	23,3	19,3	108,8	26,1
Skupaj	6,5	16,1	23,1	24,3	30,0	417,8	100,0

Grafikon 5: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

OPIS STANJA GOZDOV

Preglednica 25/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	704.833	704.833	0	0
	m ³ /ha	309,0	309,0	0,0	0,0
Listavci	m ³	248.245	248.245	0	0
	m ³ /ha	108,8	108,8	0,0	0,0
Skupaj	m ³	953.078	953.078	0	0
	m ³ /ha	417,8	417,8	0,0	0,0

Način ugotavljanja lesne zaloge

Lesna zaloga v GGE je bila določena na osnovi meritev na stalnih vzorčnih ploskvah (SVP) in okularne ocene pri opisih sestojev na nivoju odseka, v vseh gozdovih enote. Meritve so bile izvedene na 181 ploskvah znotraj večnamenskih gozdov in 6 v varovalnih gozdovih.

SVP so v gospodarskih gozdovih postavljene na mreži 250 x 500 m, ne glede na lastništvo in ne glede na rastiščnogojitveni razred. Pri obdelavi rezultatov so bile okularne ocene usklajene in popravljene na podlagi podatkov, pridobljenih na stalnih vzorčnih ploskvah. Korekcija je bila izvedena z uporabo enotnega stratuma za vse večnamenske gozdove. Takšna odločitev temelji na podobnih reliefnih in rastiščnih značilnostih, geološke podlage ter števila podatkov območja.

Rastiščnogojitveni razred RGR 063 – Zmerno kisloljubna bukovja – je največji in obsega skoraj polovico površine enote in vključuje tudi skoraj polovico vseh vzorčnih ploskev. Ostali trije razredi so manjši in prostorsko bolj razpršeni, zato vsebujejo manj meritev, kar povečuje možnost napake pri izračunih. Zaradi podobnih rastiščnih značilnosti in prostorske razporeditve sta bila razreda RGR 72 in RGR 90 vključena skupaj z RGR2 v skupni stratum. Rastiščnogojitveni razred RGR 111 je sicer specifičen, vendar zavzema le približno 15,5 % površine GGE, zato zaradi prevelike statistične napake ni bil obravnavan kot samostojen stratum.

V varovalnih gozdovih je bila lesna zaloga ocenjena izključno z okularno metodo. Povprečna lesna zaloga tam znaša 369 m³/ha, pri čemer iglavci predstavljajo 78,6 %, listavci pa 21,4 %.

Preglednica 26/D-LZU: Način ugotavljanja lesne

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)	Število vzorčnih ploskev	+E (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE					
1	00063-Zmerno kisloljubna bukovja	965,35	426	83	11,6
2	00072-Osojna bukovja	349,44	438	28	18,2
3	00090-Jelova bukovja	480,68	425	40	15,4
4	00111-Gozdovi iglavcev na rastiščih toploljubnih bukovij	353,95	384	30	17,5
5	00200-Varovalni gozdovi	131,75	369	6	46,4
OKULARNA OCENA					
1	00063-Zmerno kisloljubna bukovja	965,35	353,8		
2	00072-Osojna bukovja	349,44	363,9		
3	00090-Jelova bukovja	480,68	352,2		
4	00111-Gozdovi iglavcev na rastiščih toploljubnih bukovij	353,95	307,7		
5	00200-Varovalni gozdovi	131,75	158,4		

OPIS STANJA GOZDOV

Način ugotavljanja tarif

Za obdelavo sestojnih parametrov, določitev gozdnih fondov ter načrtovanje gospodarjenja v prihodnjem ureditvenem obdobju v GGE Mislinja so bile določene nove povprečne tarife po drevesnih vrstah za posamezne ureditvene enote oziroma odseke. Pri določanju tarif so bili uporabljeni podatki iz meritev višin na stalnih vzorčnih ploskvah (SVP), okularne ocene pri opisovanju sestojev ter podatki o dejansko uporabljenih tarifah iz uradne evidence poseka (program xTi).

Okularno ocenjene tarife so bile dodatno korigirane na podlagi podatkov iz SVP in evidenc poseka, predvsem v odsekih, kjer so revirni gozdarji ob kontroli sečenj ugotovili večja odstopanja med bruto in neto količino lesne mase. S takšnim pristopom je bila zagotovljena večja natančnost in usklajenost tarif z dejanskim stanjem na terenu.

Pri analizi preteklega gospodarjenja in evidentiranega poseka za obdobje 2016–2025 so bile uporabljene stare tarife, saj so na njih temeljili vsi podatki v evidencah. Novo določene tarife so v primerjavi s prejšnjimi v povprečju višje za eno tarifno stopnjo. Najizrazitejše povečanje je bilo ugotovljeno pri smreki, bukvi in plemenitih listavcih.

Seznam tarif po posameznih odsekih je podan v prilogah dokumenta (Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih).

3.3 Prirastek

V gozdovih GGE Paški Kozjak znaša povprečni letni prirastek 9,33 m³/ha. V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se je zmanjšal za 0,36 m³/ha. Pri iglavcih je prirastek, glede na preteklo ureditveno obdobje, padel za 4,4 %, pri listavcih se je povečal za 4,4 %.

Po debelinskih razredih je največje povečanje zaznано v II. debelinskem razredu, kjer se je prirastek povečal z 2,16 m³/ha na 2,27 m³/ha. V I. in V. debelinskem razredu je trend negativen. V I. debelinskem razredu se je prirastek zmanjšal za 0,02 m³/ha, v V. debelinskem razredu se je zmanjšal iz 1,7 m³/ha na 1,49 m³/ha.

Način ugotavljanja prirastka

Izračun prirastka temelji na podatkih stalnih vzorčnih ploskev (SVP) in je bil izveden po kontrolni metodi (Kušar, 2010; dopolnitve Poljanec in Kušar, 2012). V analizo so bila vključena le drevesa, pri katerih je bil prsni premer zanesljivo izmerjen ob obeh meritvah.

Pri izračunu so bila upoštevana tudi posekana drevesa s pripadajočim petletnim prirastkom ter delna vrast. Na podlagi pridobljenih podatkov so bili oblikovani prirastni nizi za posamezne drevesne vrste in skupine dreves po rastiščnogojitvenih razredih (RGR), po stratumih ter skupno za celotno GGE. Neizravnani prirastni nizi so bili nato statistično izravnani s prilagoditvenimi funkcijami za glavne drevesne vrste. Pri tem so bili uporabljeni prirastni nizi iz uradnega programa xPl. Stratumi, uporabljeni pri korekciji lesnih zalog, so bili hkrati uporabljeni tudi za izravnavo prirastnih nizov, kar je omogočilo večjo usklajenost rezultatov in natančnejšo oceno prirastka.

Opomba: Seznam prirastnih nizov je podan v prilogah dokumenta.

Preglednica 27/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,80	1,49	1,55	1,34	1,21	6,39	68
Listavci	0,73	0,78	0,78	0,49	0,28	3,06	32
Skupaj	1,52	2,27	2,33	1,83	1,49	9,45	100

Preglednica 28/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m3	14.492	14.492	0	0
	m3/ha	6,35	6,35	0	0
Listavci	m3	6.793	6.793	0	0
	m3/ha	2,98	2,98	0	0
Skupaj	m3	21.286	21.286	0	0
	m3/ha	9,33	9,33	0	0

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Pri izdelavi nove sestojne karte so bili kot izhodišče uporabljeni izločeni sestoji iz ureditvenega obdobja 2016–2035. Večji del sestojev smo zarisali na podlagi terenskih ogledov opravljenih v letu 2025. Del sestojev pa smo zarisali na podlagi obnovljenih gozdnogojitvenih načrtov in poznavanja terena revirnih gozdarjev. Kot osnova so bili uporabljeni digitalni ortofoto posnetki iz leta 2025 (BDOF25) in digitalni model reliefa iz leta 2016 (DMR LIDAR) ter RABE TAL (december 2025).

Preglednica 29/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga	Število SVP	± E	Srednji premer
			Površina		Zasnova							
	ha	%	ha	%	1	2	3	4				
Mladovje	137,67	6,0								4	110,6	24
Drogovnjak	162,13	7,1	12,47	7,7	45,1	54,9	0,0	0,0	239,5	10	46,9	21
Debeljak	1.379,23	60,5	110,75	8,0	61,2	37,2	1,6	0,0	503,9	106	7	28
Sestoj v obnovi	543,65	23,8	279,50	51,4	68,3	31,7	0,0	0,0	377,5	66	13,8	25
Raznomerno (ps-šp)	58,49	2,6	1,53	2,6	0,0	85,6	14,4	0,0	239,2	1	21,5	20
Skupaj	2.281,17	100,0	404,25	17,7							7,2	26

Opomba: Podatki o srednjem premeru po razvojnih fazah izhajajo iz stalnih vzorčnih ploskev, kjer se je posamezni ploskvi pripisala tista razvojna faza, ki jo je imel sestoj, na območju katerega se je ploskev nahajala.

V GGE je delež sproščenih mladovij 6,0 % in se je v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem povečal za 80,79 ha. Povečanje mladovij je predvsem posledica končnih posekov v že pomlajenih delih starejših razvojnih faz. Pomemben delež novih mladovij predstavljajo tudi mlada jedra, ki so nastala zaradi predčasne odstranitve starega sestoja ob naravnih motnjah, kot so vremenske ujme in napadi podlubnikov.

Vzporedno se je tudi delež sestojev v obnovi se je povečal iz 22,6 % na 23,8 %. Na približno polovici teh površin je prisoten dobro razvit podmladek bogatih zasnov, kar predstavlja ugodno osnovo za oblikovanje novih mladovij v prihodnjem obdobju. Skupno povečanje mladovij in sestojev v obnovi odraža prevladujoč obseg pomladitvenih sečenj v preteklem ureditvenem obdobju.

Delež drogovnjakov je ostal glede na preteklo ureditveno obdobje enak - 7,1 %, pri čemer pa se je njihova povprečna lesna zaloga zmanjšala iz 254 m³/ha na 240 m³/ha.

Debeljaki ostajajo prevladujoča razvojna faza v enoti, čeprav se je njihov delež zmanjšal z 65,3 % na 60,5 %. Poleg tega je 2,4 % površine sestojev opredeljene kot raznomerne strukture, večinoma v varovalnih gozdovih ali ekocelicah, kjer je gospodarjenje podrejeno drugim funkcijam gozda.

V GGE prevladujejo starejše razvojne faze, analiza debelinske strukture kaže, da je 55 % lesne mase s premerom nad 40 cm, 32 % pa nad 50 cm. Povprečna lesna zaloga debeljakov znaša 503,9 m³/ha. Na 8 % površine so sestoji že pomlajeni, medtem ko ima 25 % sestojev rahel sestojni sklep.

Pri sestojih v obnovi je 51 % površine že pomlajene, na 46 % pa je sklep pretrgan. Ti podatki kažejo na izrazito raznoliko stanje starejših razvojnih faz in poudarjajo potrebo po diferenciranem gospodarjenju v prihodnjem obdobju – od ohranjanja stabilnih debeljakov, do nadaljnjega uvajanja v obnovo ter pravočasnega zaključevanja obnovenih faz s končnimi poseki.

Preglednica 30/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	202,75	40,8	0,66	0,01	0	97,12	0,09	57,51	1,56	3,75	404,25
%	50	10	0	0	0	24	0	14	0	1	99

Pri opisih sestojev je bil evidentiran tudi podmladek, v GGE je evidentiranih 390,25 ha podmladka, ki se nahaja pod zastorom starejših razvojnih faz. V njem so zastopane vse glavne drevesne vrste, ki se pojavljajo tudi v lesni zalogi, razlikujejo pa se predvsem v deležih. Med iglavci ima največji delež smreka (50%). Jelka predstavlja 10 % podmladka, vendar se njen delež z napredovanjem razvoja sestojev zmanjšuje in v lesni zalogi dosega le še 8,61 %. Podmladek rdečega bora in macesna je prisoten v zelo majhnem obsegu. Listavci v podmladku predstavljajo 39 %, pri čemer izstopata bukev (24 %) ter plemeniti listavci (14 %). Pojavljajo se tudi trdi in mehki listavci vendar v manjšem obsegu.

Struktura in zastopanost podmladka ob ustreznem gozdnogojitvenem ukrepanju omogočata zadovoljivo naravno obnovo v večjem delu GGE. Listavce je v podmladku smiselno ohranjati z ustreznim uravnavanjem svetlobnih razmer, posebno pozornost pa je treba nameniti jelki, ki jo je za uspešen nadaljnji razvoj jelovih sestojev pomembno čim dlje ohranjati pod zaščitnim zastorom starejših dreves.

OPIS STANJA GOZDOV

Preglednica 31/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	137,67	47	45	8		18	75	7		20	29	36	15
Drogovnjak	162,13	41	47	13		9	74	17		64	15	13	8
Debeljak	1.379,23					33	61	6		9	65	25	1
Sestoj v obnovi	543,65					34	65	1				54	46
Dvoslojni sestoj	0,00												
RAZNOMERNO (ps-šp)	58,49						122	88				45	55
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00												
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00												
Skupaj	2281,17												

Legenda: Sestojna zasnova: (1 bogata, 2 dobra, 3 pomanjkljiva, 4 slaba), Negovanost: (1 negovan sestoj, 2 pomanjkljivo negovan, 3 nenegovan, 4 nenegovan ogrožen sestoj, Sklep: (1 tesen, 2 normalen, 3 rahel, 4 vrzelast do pretrgan).

Podatki o zasnovah, sestojnem sklepu in negovanosti sestojev so bili pridobljeni na podlagi okularnih ocen, izvedenih pri terenskih opisih sestojev, opravljenih v letu 2025. Podatki so pomembni pokazatelji pri diferenciranem načrtovanju ukrepov za gospodarjenje v prihodnjem ureditvenem obdobju.

Zasnove so v večjem delu GGE ocenjene kot dobre do bogate, medtem ko se pomanjkljive pojavljajo le na manjših površinah mladovij in drogovnjakov. Večina sestojev je ustrezno negovanih, največji delež nenegovanih pa je značilen za drogovnjake. To sovпада tudi s strukturo sklepa, saj je pri drogovnjakih na 64 % površine prisoten tesen sklep. V mladovjih je tesen sklep prisoten na 20 % površine, kar kaže na potrebo po intenzivnejšem izvajanju gojitvenih ukrepov. Pri debeljakih prevladuje rahel sklep na približno 25 % površine, medtem ko je pri sestojih v obnovi na 46 % površine sklep že pretrgan, kar odraža naprednejše faze obnove.

Ocene zasnov, sklepa in stopnje negovanosti predstavljajo pomemben pokazatelj stanja sestojev in hkrati osnovo za usmerjanje diferenciranega načrtovanja ukrepov, predvsem v prevladujočih debeljakih ter sestojih v obnovi, kjer je ukrepanje ključno za nadaljnji razvoj gozdov.

3.5 Tipi sestojev

Pri določanju sestojev in razvojnih faz so bila uporabljena navodila ter šifrant Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS št. 12/08, 91/10 in 200/2020). Skupno je bilo opredeljenih 689 sestojev, katerih povprečna velikost znaša 3,31 ha. Največji povprečni sestoji so značilni za debeljake (4,5 ha), sestoji v obnovi (3,4 ha) in prebiralne gozdove (3,2 ha), najmanjši pa za mladovja, kjer povprečna velikost znaša 1,2 ha.

V posameznih odsekih je lahko več prostorsko ločenih površin združenih v en sestoj, če imajo enako razvojno fazo in podobne usmeritve gospodarjenja. Praviloma so bili izločeni sestoji večji od 0,5 ha, manjše površine pa predvsem pri mladovjih ter odraslih sestojih, poškodovanih zaradi ujm. Namen takšne opredelitve je evidentiranje manjših jeder, da se jih pri nadaljnjem gospodarjenju ne spregleda.

Osnovo za določitev novih sestojev so predstavljali podatki iz prejšnjega ureditvenega obdobja (2016–2025), ki so bili posodobljeni na podlagi terenskih pregledov in gozdnogojitvenih načrtov. Pri izločanju sestojev so bili upoštevani razvojna faza, drevesna sestava, vrednost gozdnih fondov, ocenjeni sestojni parametri (negovanost, zasnova, sklep ipd.), lastniška struktura ter načrtovane usmeritve in ukrepi prihodnjega gospodarjenja.

Preglednica 32/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Bukovi gozdovi	20,67	0,9
Drugi pretežno listnati gozdovi	61,09	2,7
Gozdovi buke in jelke	2,94	0,1
Gozdovi buke in smreke	230,86	10,1
Smrekovi gozdovi	458,49	20,1
Borovi gozdovi	54,69	2,4
Drugi pretežno iglasti gozdovi	699,81	30,7
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	752,62	33,0
Skupaj	2.281,17	100,0

V enoti prevladujejo predvsem gozdovi iglavcev in listavcev, ki pokrivajo 33 % površine, v njih pa sta pretežno smreka in bukev. Borovi gozdovi zavzemajo 2,4 % območja in se pojavljajo predvsem na dolomitni podlagi v okolici Doliča in Movž. Na 30,7 % površine so prisotni iglasti gozdovi, v katerih prevladuje smreka. Čisti bukovi gozdovi obsegajo 0,9 % površine, medtem, ko drugi pretežno listnati gozdovi predstavljajo 2,7 %.

Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta - Karta št. 2.

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 33/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	641,29	29,8	698,75	32,5	809,38	37,7	0,00	0,0	2.149,42	94,2
Varovalni gozdovi	122,87	93,3	1,97	1,5	6,91	5,2	0,00	0,0	131,75	5,8
Skupaj vsi gozdovi	764,16	33,5	700,72	30,7	816,29	35,8	0,00	0,0	2.281,17	100,0

Pri opisovanju sestojev je bil delež drevesnih vrst ocenjen okularno. Ohranjenost je bila določena na podlagi odstopanj med dejansko in modelno drevesno sestavo po gozdnih združbah (Evklidova razdalja) ter izračunana po metodi RGR. Rezultati kažejo, da so v GGE Paški Kozjak gozdovi ohranjeni, spremenjeni ali močno spremenjeni, medtem ko izmenjanih gozdov ni. Stopnja ohranjenosti oziroma spremenjenosti po RGR je predstavljena v poglavju 9.2.

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 34/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	837	0,1	10,0	80,3	8,2	1,4
Jelka	118	0,0	5,9	88,2	5,1	0,8
Bor	148	0,7	11,5	76,3	11,5	0,0
Macesen	3	33,4	33,3	33,3	0,0	0,0
Bukev	309	4,0	12,0	53,0	24,0	7,0
Hrast	16	0,0	18,8	62,4	18,8	0,0
Pl. lst.	138	1,4	17,4	55,9	21,0	4,3
Dr. tr. lst.	6	0,0	0,0	16,7	33,3	50,0
Meh. lst.	8	0,0	0,0	37,5	12,5	50,0
Skupaj iglavci	1.106	0,3	9,9	80,3	8,3	1,2
Skupaj listavci	477	1,2	16,1	54,2	20,8	7,7
Skupaj	1.583	0,4	10,7	76,9	10,0	2,0

Podatki so vzeti iz programa xPl.

Kakovost drevja je ocenjena na SVP glede na vzorec 1274 dreves s premerom nad 30 cm. V GGE prevladuje tako pri iglavcih kot listavcih povprečna kvaliteta drevja oziroma ocena dobra kakovost (76,9 %), s prav dobro oceno je opredeljenih 10,7 % dreves. Smreka, kot glavna drevesna vrsta, je ocenjena s povprečno kvaliteto. Pri iglavcih izstopa macesen, ki dosega tudi odlično kvaliteto, vendar se v lesni zalogi ne pojavlja niti v odstotnem deležu. Med listavci prevladuje bukev, ki je večinoma dobre kvalitete. Pri listavcih je odlična kvaliteta evidentirana pri plemenitih listavcih, ki so v enoti prisotni večinoma na področju jarkov in aceretalnih vložkov. V preteklosti se je pri velikem jesenu pojavila gliva *Chalara fraxinea*, ki povzroča jesenov ožig (predvsem v mlajših in umetno osnovanih sestojih) ter zmanjšala kakovost drevja in prisotnost jesena v sestojih. Najslabšo kvaliteto imajo mehki in trdi listavci. Glede na rastiščni potencial v GGE je zastopanost odlične in prav dobre kakovosti prenizka. Na kakovost v veliki meri vplivajo intenzivni negovalni ukrepi, zlasti v zgodnjih razvojnih fazah, kot so redčenja letvenjakov in drogovnjakov.

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 35/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	3,5
Veje	2,0
Osutost	0,1
Skupaj	5,6

Podatki o poškodovanosti izhajajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah. Največ poškodb je evidentiranih na deblu in korenčniku in so povezane s spravilom. Obseg poškodb je v okviru, ki ne vpliva na gospodarjenje z gozdovi.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

V letu 2024 smo opravljali že peti popis objedenosti gozdnega mladja po prenovljeni metodi. Osnovo za izvedbo popisa predstavljajo popisne enote (PE), ki ob upoštevanju težko prehodnih ovir in populacijskih območij rastlinojede parkljaste divjadi združujejo med seboj podobne gozdnogospodarske enote glede na območne rastiščno-gojitvene tipe.

GGE Paški Kozjak je del popisne enote Pohorje, v kateri smo analizirali uspešnost pomlajevanja in preraščanja na ravni popisne enote. V obravnavani GGE ni bilo izbranih ploskev za popis gozdnega mladja (naključni izbor ploskev s pomočjo funkcije RAND za celotno popisno enoto). Ker nimamo podatkov iz popisa objedenosti v GGE v nadaljevanju predstavljamo podatke za PE Pohorje na območju OE Slovenj Gradec.

Analizo smo opravili na podlagi preraščanja deležev posameznih drevesnih vrst po višinskih razredih. Z vidika vpliva rastlinojede divjadi na pomlajevanje in preraščanje je pomembno, da do višine, kjer osebkovi niso več ogroženi zaradi objedanja, preraste zadostno število osebkov posameznih drevesnih vrst. Ti predstavljajo osnovo, ki jo z gozdnogojitvenimi ukrepi usmerjamo k zeleni ciljni drevesni sestavi. V tem smislu predstavlja najvišji razred iz popisa objedenosti (100-150 cm) osnovo posameznim drevesnim vrstam za nadaljnji razvoj. Potrebno pa je poudariti tudi, da na preraščanje drevesnih vrst ne vpliva zgolj divjad, močnejši vpliv ima izvajanje gozdnogojitvenih ukrepov in načini gospodarjenja z gozdom.

Preglednica 36: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah v PE Pohorje (območje OE Slovenj Gradec - 17 ploskev)

DV	št. vz.	< 15cm			R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha		DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	17	37	11.661		21	6.704	8,3	25	4.389	7,3	37	2.474	16,1	26	638		24	14.205	9,0
Jelka	14	31	9.770		41	13.048	23,9	40	7.023	33,5	20	1.357	38,2	32	798	55,0	38	22.226	28,9
Bukev	11	4	1.261		16	5.147	17,1	18	3.192	27,5	23	1.516	23,7	23	559	21,4	18	10.415	21,5
Gradec	1								40	100,0	1	40						80	50,0
Gorski javor	6	14	4.412		10	3.073	36,4	1	239	16,7							6	3.312	34,9
Veliki jesen	4	3	945		4	1.357	41,2	1	200	20,0							3	1.556	38,5
Beli gaber	4	2	630		1	439	72,7	2	319	75,0	1	40	100,0				1	798	75,0
Češnja	2					80					1	40	100,0					120	33,3
Vrbe	1					40	100,0											40	100,0
Jerebika	8	10	3.152		5	1.596	42,5	12	2.155	59,3	18	1.197	86,7	19	479	75,0	9	5.427	61,8
Iglavci	17	67	21.431		63	19.752	18,6	65	11.412	23,4	57	3.831	24,0	58	1.436	30,6	63	36.431	21,1
Listavci	15	33	10.400		37	11.731	30,6	35	6.145	40,9	43	2.833	52,1	42	1.037	46,2	37	21.747	37,1
Skupaj	17	100	31.831		100	31.483	23,1	100	17.557	29,5	100	6.664	35,9	100	2.474	37,1	100	58.178	27,1

V pretežnem delu PE Pohorje pomlajevanje ni problematično. Težave s pomlajevanjem se pojavljajo lokalno na omejenih in zelo malih površinah, redko zaradi divjadi. Glavnino težav predstavljajo ekološke razmere, zapleveljenost ali zatavljenost in nedosledno izvajanje gozdnogojitvenih ukrepov. Iz popisa objedenosti razberemo, da v mladovjih PE z visokim deležem prevladujejo iglavci (62 %). Jelke (38 %) je več kot smreke (24 %). V primerjavi s popisom iz leta 2014 se je delež listavcev povečal za 6 %. Pri listavcih prevladuje bukev (18 %).

Skupna objedenost se je v primerjavi s popisom iz leta 2020 povečala za 16 %. Pri iglavcih znaša 21,1 % in pri listavcih 37,1 %. Objedenost se po višinskih razredih stopnjuje in je najvišja v R4, kjer znaša 37,1 %.

Delež smreke in jelke se s preraščanjem po višinskih razredih ohranja, medtem, ko se delež bukke povečuje. Ostali gospodarsko zanimivi listavci kljub razmeroma nizki objedenosti v primerjavi z ostalo Slovenijo v R4 izpadejo. Ocenjujemo, da imajo ključni vpliv na to neprimerne ekološke razmere za posamezno drevesno vrsto (pomanjkanje svetlobe).

Za oblikovanje zaključkov se močneje opiramo na »mehke informacije«, zbrane z opazovanjem pri terenskem delu ob obnovi načrta in dolgoletnimi izkušnjami revirnih gozdarjev. Izredna rastlinska pestrost v zeliščni, grmovni in drevesni plasti so

OPIS STANJA GOZDOV

posledica produktivnih rastišč na rjavih pokarbonatnih tleh. Reakcija pomlajevanja je ob primernih gozdnogojitvenih ukrepih hitra in intenzivna. Prehranska vrednost habitatov je temu primerno kvalitetna in prenese visoke gostote rastlinojedih parkljarjev. Gostote omenjenih so v tem območju razmeroma nizke. Vpliv objedanja na pomlajevanje gozda in preraščanje po višinskih razredih je zanemarljiv. Objedanje je zaznati na območjih kjer je prisoten gams, vendar lokalno in na zelo majhnih površinah. Takšno območje je greben med Špikom in Ostrico kjer so sestoji bolj zastrti. Na mestih kjer so bile izvedene pomladitvene sečnje tega ni zaznati. Drugo območje so revna rastiščih Tisnika in Pečenika nad reko Pako, kjer pa je objedanje usmerjeno predvsem na ekonomsko manj zanimive drevesne vrste (črni gaber, mali jesen, mokovec).

Ocenjujemo, da divjad na območju GGE ne vpliva na dinamiko pomlajevanja in drevesno sestavo mladovij. Pomembnejši vpliv ima nizka realizacija načrtovanega poseka in gozdnogojitvenih del.

Ostale poškodbe parkljaste divjadi na gozdni vegetaciji

V obravnavani enoti so poškodbe zaradi obgrizanja in lupljenja gozdnega drevja prisotne v manjšem obsegu, pretežno v okolici Krejanovega vrha. Poškodbe lomljenja ter teptanja v mladovijh so zaznane na posameznih manjših površinah. Poškodbe zaradi drgnjenja rogovja so zanemarljive.

3.10 Odmrlo drevje

Podatki o količini odmrlega drevja temeljijo na meritvah stalnih vzorčnih ploskev. V popis niso zajeti panji in veje. Puščanje in ohranjanje odmrle biomase ima pomembno ekološko vlogo, saj nudi življenjski prostor številnim živalskim vrstam, zato je ključna za sonaravno gospodarjenje z gozdovi. Njena prisotnost je še posebej pomembna na zavarovanih območjih Natura 2000. Na območju živita kvalifikacijski vrsti, kot sta gozdni postavnež in širokouhi netopir, ki sta vezana predvsem na debelejša odmrla drevesa z dupli. Po naravovarstvenih ocenah je stanje za obe vrsti na tem območju ugodno.

V GGE je bilo evidentiranih 33,50 m³/ha odmrlega drevja, kar pomeni 8,0 % od skupne lesne zaloge v enoti. To je v skladu s Pravilnikom o varstvu gozdov (Uradni list RS, št.114/09 in 31/16) in Naravovarstvenimi smernicami ZRSVN, kjer je potrebno zagotoviti vsaj 3 % odmrlega lesa glede na lesno zalogo.

Največ zabeleženega odmrlega stoječega drevja predstavljajo iglavci v srednjem razširjenem debelinskem razredu (10,41 m³/ha), listavcev je manj. Kljub temu podatki revirnih gozdarjev kažejo, da takšno drevje v gozdu obstaja, saj ga v dogovoru z lastniki načrtno puščajo v sestojih in označujejo s črko P. Več odmrlega lesa, tako stoječega kot podrtega, se pojavlja predvsem v težje dostopnih in spravilno slabše urejenih območjih.

Preglednica 37/OD: Odmrlo drevje v GGE (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 - 29 cm	št./ha	8,17	2,50	10,67	12,69	5,96	18,65	20,86	8,46	29,32
	m3/ha	3,47	0,98	4,45	5,45	2,37	7,82	8,92	3,35	12,27
30 - 49 cm	št./ha	1,92	0,48	2,40	4,13	2,02	6,15	6,05	2,50	8,55
	m3/ha	3,28	0,89	4,17	7,13	3,29	10,42	10,41	4,18	14,59
50 in več cm	št./ha	0,38	0,29	0,67	0,29	1,15	1,44	0,67	1,44	2,11
	m3/ha	1,33	0,88	2,21	0,96	3,47	4,43	2,29	4,35	6,64
Skupaj	št./ha	10,47	3,27	13,74	17,11	9,13	26,24	27,58	12,40	39,98
	m3/ha	8,08	2,75	10,83	13,54	9,13	22,67	21,62	11,88	33,50

Opomba: V prikaz so zajeti gozdovi, ki smo jim lesno zalogo ugotavljali s stalnimi vzorčnimi ploskvami (vsi gozdovi 6016,86 ha).

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.1 Kratak opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

Zaradi svoje strateške lege je bilo območje obravnavane enote že v rimskem obdobju prehodno in poseljeno ob pomembni prometnici (cesta Celeia–Virunum), ki je potekala po dolini. Kasneje se je poseljenost širila tudi na bolj oddaljena območja, kjer so nastajale prve kmetije z zaokroženimi posestvi. Razvoj kmetij je postopoma privedel do posegov v gozdove, sprva predvsem zaradi pridobivanja lesa za kurjavo, gradnjo in druge potrebe. Največje spremembe so gozdovi doživeli v času fužinarstva in glažutarstva, ki sta bila posebej razvita na Pohorju, vendar sta vplivala tudi na obravnavano območje. Zaradi pridobivanja lesa za kurjenje apnenic so bili močno izsekani predvsem gozdovi Kozjaka. Iz preteklih gozdnogospodarskih načrtov izhaja, da je bilo stanje gozdov pred drugo svetovno vojno zelo slabo. Kmetije so bile večinoma revne, gospodarska poslopja dotrajana, zato je gozd pogosto nadomeščal primanjkljaje iz kmetijstva. Razširjeno je bilo kmečko prebiralno gospodarjenje, pri katerem so sekali tanjša drevesa, v borovih gozdovih pa tudi kosili vresje za steljo. Tak ekstenziven način rabe je vodil v slabo stanje gozdov in nizke lesne zaloge.

Načrtno in strokovno gospodarjenje z gozdovi se je začelo po letu 1955, ko so bili izdelani prvi gozdnogospodarski načrti za posamezna območja današnje enote. Ti so že uveljavljali sonaraven pristop, ki se je ohranil skozi vsa nadaljnja ureditvena obdobja in se odraža v današnjem stanju gozdov. V različnih obdobjih so načrti poudarjali različne vidike – sprva predvsem analizo stanja ter načrtovanje poseka in gojitvenih ukrepov, po letu 1978 pa tudi analizo preteklega gospodarjenja ter upoštevanje več funkcij gozda, ne le proizvodne. V zadnjih dvajsetih letih gospodarjenje z gozdovi načrtuje in usmerja Zavod za gozdove Slovenije kot javni državni zavod.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

Analiza preteklega gospodarjenja je pomemben kazalnik smeri razvoja gozdov in pokaže na probleme, ki se pri gospodarjenju pojavljajo. Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju je potekalo v okviru strokovno postavljenih usmeritev v preteklem GGN GGE Paški Kozjak (2016-2035).

Vpliv naravnih ujm in gradacije podlubnikov je bil v enoti, glede na druge gozdnogospodarske enote v območju, manjši. Ob vrednotenju načrtovanih ukrepov in opravljenih del so upoštevani gospodarski razredi (GR) prejšnjega načrta. V tem obdobju je bilo evidentiranih 49,1 ha sanacijskih območij zaradi podlubnikov, 43,7 ha zaradi vetroloma, podlubnikov in poplav leta 2023 ter 0,95 ha zaradi žledoloma.

Ker v enoti prevladuje zasebna gozdna posest, imajo lastniki pomemben vpliv na izvajanje gozdarskih ukrepov. Na realizacijo poseka so vplivale tudi razmere na trgu lesa in posledice ujm, medtem ko je bilo izvajanje gojitvenih del pogosto omejeno zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

Sodelovanje z lastniki je bilo na splošno dobro, kar se odraža v izvajanju izobraževanj, razvoju gozdne infrastrukture in učinkovitejšem gospodarjenju z gozdovi. Analiza preteklega gospodarjenja predstavlja pomembno podlago za načrtovanje prihodnjega razvoja gozdov.

Karta 7: Prikaz območij sanacije v GGE Paški Kozjak

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Legenda

- Podlubniki
- Žled
- Vetrolom, podlubniki in poplave 2023

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.2.1 Posek

Preglednica 38/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

2016 - 2025	Načrtovani posek	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)		
	m ³	m ³	%	točkovno m ³	interval +/- m ³	%
Iglavci	124.578	101.294	81,31	92.579	9.258	74,31
Listavci	40.212	22.438	55,8	31.011	3.101	77,12
Skupaj	164.790	123.733	75,09	123.590	12.359	75

Za preteklo ureditveno obdobje 2016- 2025 je bil v GGE načrtovan najvišji možni posek 164.790 m³ (iglavci 124.578 m³, listavci 40.212 m³). Realizacija poseka je iz podatkov uradne evidence (program xTi) in iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah (program xPl). Pri izračunu so bile uporabljene stare tarife in stara površina enote, tako pri SVP kot pri evidenci.

Po **evidencah** je bilo posekano 123.733 m³ lesne mase. Zaradi korektnosti primerjave je od evidentiranega poseka odštet posek izven gozda 1.138 m³, tako je posek v gozdu 122.595 m³ (100.363 m³ iglavcev, 22.232 m³ listavcev), kar predstavlja 74,39 % realizacijo načrtovanega poseka.

Po podatkih iz **stalnih vzorčnih ploskev**, je bilo posekano 123.590 m³ (92.579 m³ iglavcev, 31.011 m³ listavcev) kar pomeni 75% realizacijo.

Preglednica 39/P: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco

Stratum		Površina(ha)	Evidenca (m ³ /ha/leto)	Ocena poseka na SVP				
				Število SVP	Povprečni letni posek (m ³ /ha/leto)	Standardni odklon	Interval zaupanja (+/- m ³ /ha/leto)	Relativni odklon zaupanja (e%)
GGE	Iglavci	2.263,55	4,06	187	4,09	8,28	0,409	1,22
	Listavci	2.263,55	0,89	187	1,37	2,91	0,137	0,43
	Skupaj	2.263,55	4,95	187	5,46	11,19	0,546	1,65
Državni	gozdovi	0	0	0	0	0	0	0
Ostali	gozdovi	2.263,55	4,95	187	5,46	11,19	0,546	1,65

Primerjava med točkovno oceno poseka po evidencah in poseka na SVP je možna le za večnamenske gozdove, kjer so se izvajale meritve. Zato je od evidence poseka odštet posek, ki so ga v prejšnjem ureditvenem obdobju realizirali v varovalnih gozdovih (1.165 m³). Pri stalnih vzorčnih ploskvah so upoštevane le tiste, kjer so bile meritve opravljene dvakrat (178).

Zaradi korektnosti primerjave so za obračun poseka na SVP bile uporabljene stare tarife, po katerih je bila izračunana tudi evidenca. Po podatkih evidence je bilo v obdobju 2016 - 2025 v gozdovih GGE posekano 4,95 m³/ha, po podatkih SVP pa 5,46 m³/ha (+0,55 m³/ha, SD = 11,19 e=1,65 %). Posek po evidencah predstavlja 83,33 % poseka na SVP.

Podatek o poseku iz evidence na ravni GGE je v mejah zaupanja poseka ugotovljenega na SVP (ob 5% tveganju).

Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in stalnih vzorčnih ploskvah ne prikazujemo, saj v GGE Paški Kozjak ni državnih gozdov.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

V enoti prevladuje manjša gozdna posest, kjer je nadzor zaradi manjših in prostorsko ločenih sečišč otežen. Še posebej je otežen nadzor poseka listavcev za drva, ker jih za lastne potrebe iz gozda spravljajo direktno do kmetije in jih ne deponirajo ob cestah. Po mnenju revirnih gozdarjev do največjih neskladij prihaja tam, kjer lastniki gozdov poseka ne izvajajo sami, zato povratne informacije o posekani količini in dodatno napadlih drevesih niso popolne. Evidenca je še posebej otežena pri naravnih ujmah, še posebej v mlajših razvojnih fazah, kjer napadle in poškodovane lesne mase ni mogoče natančno evidentirati. Tudi pri gradnji gozdnih prometnic in drugih posegih v prostor (krčitve), kjer se panji po poseku fizično odstranijo oz. zakrijejo, je dodatni posek nemogoče evidentirati. Pri terenskih ogledih in na novejših aeroposnetkih je opaziti tudi intenzivnejša čiščenja gozdnih robov, kjer se uveljavljajo kmetijske subvencije, predhodne označitve dreves pa se ne izvedejo. Ne glede na vzroke poseka dodatno napadlih dreves, je v zasebnih gozdovih za pretok informacij bistvenega pomena dobro sodelovanje med revirnim gozdarjem in lastniki gozda.

Za izračun poseka na SVP po posameznih RGR je uporabljen količnik, ki smo ga dobili iz razmerja poseka na SVP in poseka iz tekočih evidenc na ravni GGE .

Preglednica 40/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje od 2016 do 2025 leta

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
00002-Zmerno kisloljubna bukovja (063)	Iglavci	63.960	45.796	71,6	27,8
	Listavci	16.100	7.807	48,5	4,7
	Skupaj	80.060	53.603	67,0	32,5
00006-Jelova bukovja (090)	Iglavci	23.634	20.535	86,9	12,5
	Listavci	10.823	6.427	59,4	3,9
	Skupaj	34.457	26.962	78,2	16,4
00007-Podgorska toploljubna bukovja (111)	Iglavci	14.001	9.506	67,9	5,8
	Listavci	4.951	1.103	22,3	0,7
	Skupaj	18.952	10.609	56,0	6,4
00008-Podgorska osojna bukovja (072)	Iglavci	21.519	15.013	69,8	9,1
	Listavci	8.139	4.728	58,1	2,9
	Skupaj	29.658	19.740	66,6	12,0
00021-Varovalni gozdovi (200)	Iglavci	1.464	983	67,2	0,6
	Listavci	199	181	91,2	0,1
	Skupaj	1.663	1.165	70,0	0,7
skupaj	Iglavci	124.578	91.833	73,7	55,7
	Listavci	40.212	20.247	50,3	12,3
	Skupaj	164.790	112.080	68,0	68,0

Opomba: Navedena so imena starih RGR, ki so bila veljavna v GGN GGE Paški Kozjak (2016-2025). V oklepajih so dodane šifre novih RGR.

Ureditveno obdobje od 2016 do 2025 leta

Ureditveno obdobje		Načrtovani posek	Realizirani posek	Realizacija sečnje
		m ³	m ³	%
2016-2025	Iglavci	124.578	101.294	81,31
	Listavci	40.212	22.438	55,8
	Skupaj	164.790	123.733	75,09

Načrtovani možni posek v preteklem ureditvenem obdobju je bil 164.790 m³, ki je bil realiziran v 75, 09 %.

Analiza realizacije poseka po rastiščno gojitvenih razredih v GGE vsebinsko ni primerljiva zaradi nove opredelitev RGR v skladu z veljavnim načrtom GGO.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Posek po lastniških kategorijah

Podatki o poseku po lastništvu so pridobljeni iz evidence poseka (program xTi), kjer je lastništvo vodeno po parcelah. V osnovnih ureditvenih enotah (odsekih), kjer je lastništvo po parcelah mešano, je za prikaz lastniške kategorije uporabljen prevladujoč delež lastništva. V GGE Paški Kozjak so gozdovi v celoti v zasebni lasti. Vzroki za nižjo realizacijo načrtovanega poseka so v posestni strukturi in večkrat tudi v neurejenih lastniških razmerah. Lastniki manjših gozdnih posesti, ki niso odvisni od gozda, praviloma sekajo priložnostno in se prilagajajo razmeram na trgu. Kmetje, ki so od gozda odvisni, svoje potrebe in investicije pokrivajo iz kmetijske dejavnosti (subvencij) in rednega poseka v gozdu.

Povprečno posekano kubno drevo je 1,42 m³, glede na prejšnje ureditveno obdobje se je povečalo (prej 1,11 m³)

Preglednica 41/D-PL1: Primerjava realizacija poseka po lastniških kategorijah

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m3	124.578	40.212	164.790	0	0	0	0	0	0	124.578	40.212	164.790
Izveden - m3	91.826	20.247	112.073	7	0	7	0	0	0	91.833	20.247	112.080
Realizacija - %	73,7	50,3	68,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	73,7	50,3	68,0
Povp. drevo - m3	1,55	1,05	1,42	0,57	0,00	0,57	0,00	0,00	0,00	1,55	1,05	1,42

Posek po vrstah sečenj

Na stalnih vzorčnih ploskvah vrste poseka ni možno ugotavljati, zato so v preglednici upoštevani podatki o poseku iz tekočih evidenc. V skladu z navodili so navedeni le odstotni deleži in ne absolutne vrednosti v m³.

Preglednica 42/VP: Posek po vrstah poseka

		Vrste poseka										Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m³	18.963	71.097	440,09	0	0	29.155	93.146	2.993	1.706	163,17	217.663		
	%	8,7	32,7	0,2	0	0	13,4	42,8	1,4	0,8	0,1	100		
Listavci	m³	2.257	5.071	12	0	0	4.024	1.030	529	304	12,7	13.239		
	%	17	38,3	0,1	0	0	30,4	7,8	4	2,3	0,1	100		
Skupaj	m³	21.220	76.168	452	0	0	33.179	94.176	3.522	2.009	176	230.902		
	%	9,2	33	0,2	0	0	14,4	40,8	1,5	0,9	0,1	100		

*Opomba: Podatki temeljijo na tekoči evidenci poseka (posek izven gozda je odštet)

V strukturi poseka prevladujejo sanitarni poseki in pomladitvene sečnje. V načrtovanem poseku so pomladitvene sečnje predstavljale 59,1%, od tega je bilo realiziranih 33 %. Na velik delež pomladitvenih sečenj kaže tudi povprečno posekano kubno drevo (1,11 m³) ter povečanje deleža mladovij in sestojev v obnovi. Izbirna redčenja so predstavljala 39,7 % načrtovanega poseka, realiziran je bil na le 9,2 %. Večji delež redčenj je pri listavcih, kjer je tudi povprečno kubno drevo nižje (0,75 m³).

Sanitarne sečnje so bile kot ukrep za krepitev varovalne funkcije načrtovane v varovalnih gozdovih. Ostali sanitarni poseki so odvisni od zunanjih vplivov (vreme, podlubniki) in jih vnaprej ne moremo načrtovati. V preteklem ureditvenem obdobju predstavljajo sanitarne sečnje in posek oslabelega drevja 40,8 % vsega poseka v GGE. Od ostalih vrst poseka so evidentirani še posek za gozdno infrastrukturo (1,5 %), krčitve (0,9 %) in nedovoljen posek (0,1%).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Posek po skupinah drevesnih vrst

V strukturi poseka po drevesnih vrstah prevladujejo iglavci 81,87 %, od tega največji delež predstavlja smreka 76,24 %. Posledično se je pri zadnjih meritvah njen delež v lesni zalogi zmanjšal. Listavci v poseku predstavljajo 18,3 %, v lesni zalogi.

Preglednica 43/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	76,24	18,2	13,2
Jelka	4,17	8,4	0,7
Bor	1,3	2,9	0,2
Macesen	0,16	12,8	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	13,12	12,8	0,2
Hrast	0,43	47,3	0,1
Pl. lst.	4,28	7,0	0,7
Dr. tr. lst.	0,14	4,9	0,0
Meh. lst.	0,17	31,1	0,0
Skupaj iglavci	81,87	15,9	14,2
Skupaj listavci	18,13	7,7	0,8
Skupaj	100,0	15,0	15,0

Posek po debelinskih razredih

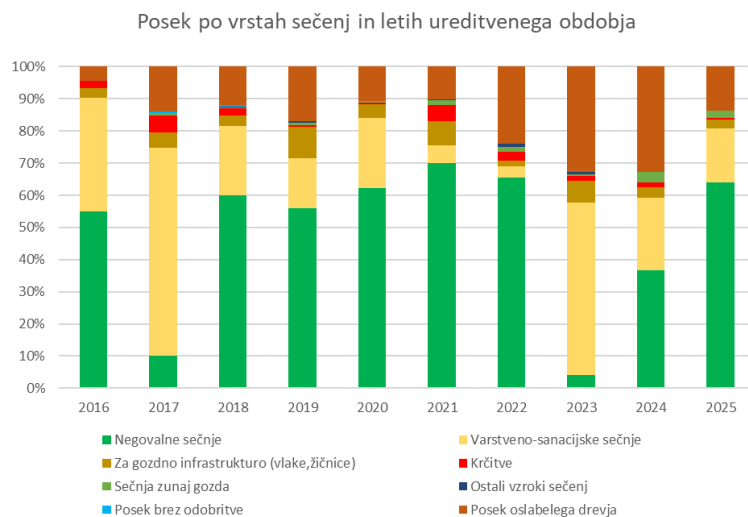
V debelinski strukturi je največji delež posekane lesne mase tako pri iglavcih kot pri listavcih v petem debelinskem razredu. Posekana debelinska struktura kaže v pravilno smer ukrepanja s pomladitvenimi poseki.

Preglednica 44/ PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	3,4	7,1	11,9	17,0	22,2	14,7	40,9
Listavci	2,8	5,5	9,1	13,0	15,1	9,5	9,0
Skupaj	3,2	6,6	11,1	16,1	21,0	13,4	49,9

*Op.: podatki temeljijo na SVP

Grafikon 6: Pregled in struktura poseka po letih ureditvenega obdobja

Po posameznih letih preteklega ureditvenega obdobja se realizacija poseka razlikuje po višini in po vrstah sečenj. Delež redne sečenj niha v odvisnosti od sanitarnih posekov (večji je delež sanitarnega poseka, manjši je delež rednih). Najvišji delež sanitarnih sečenj je bil leta 2023, ki je prizadel gozdove do 900 mNV (največ na področju Lučevca in Črepičevega vrha). Med sanitarnimi sečnjami je tudi velik delež poseka zaradi podlubnikov, ki se pojavljajo v večjih ali manjših jedrih, predvsem na plitvih tleh in izpostavljenih sončnih legah. V zadnjem letu je bilo v primerjavi s preteklimi leti izveden višji ndelež negovalnih sečenj.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 45/OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupaj v GGE

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	57,31	1,95	3,4	0,00	0,00	0,0
Sadnja	ha	13,24	6,03	45,5	0,00	0,00	0,0
Obžetev	ha	14,27	0,50	3,5	0,00	0,00	0,0
Nega mladja	ha	88,36	37,78	42,8	0,00	0,00	0,0
Nega gošče	ha	140,50	61,87	44,0	0,00	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	89,44	8,71	9,7	0,00	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	53,27	2,62	4,9	0,00	0,00	0,0
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	26.200,00	6.650,00	25,4	0,00	0,00	0,0
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	134,39	9,15	6,8	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	0,90	0,09	10,0	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	5,36	1,04	19,4	0,00	0,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	3,25	1,88	57,8	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje plodonosnega drevja	dni	2,00	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Ohranjanje biotopov - nega	ha	3,48	0,25	7,2	0,00	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,00	0,70	0,0	0,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	92,29	0,0	0,00	0,00	0,0
Zaščita z ograjo	m	0,00	690,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	780,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m3	0,00	71,24	0,0	0,00	0,00	0,0

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,00	0,00	0,0	57,31	1,95	3,4
Sadnja	ha	0,00	0,00	0,0	13,24	6,03	45,5
Obžetev	ha	0,00	0,00	0,0	14,27	0,50	3,5
Nega mladja	ha	0,00	0,00	0,0	88,36	37,78	42,8
Nega gošče	ha	0,00	0,00	0,0	140,50	61,87	44,0
Nega letvenjaka	ha	0,00	0,00	0,0	89,44	8,71	9,7
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,00	0,00	0,0	53,27	2,62	4,9
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	0,00	0,00	0,0	26.200,00	6.650,00	25,4
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,00	0,00	0,0	134,39	9,15	6,8
Vzdrževanje grmišč	ha	0,00	0,00	0,0	0,90	0,09	10,0
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	0,00	0,0	5,36	1,04	19,4
Sadnja plodonosnega drevja	dni	0,00	0,00	0,0	3,25	1,88	57,8
Vzdrževanje plodonosnega drevja	dni	0,00	0,00	0,0	2,00	0,00	0,0
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0,00	0,00	0,0	3,48	0,25	7,2
Priprava tal	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	0,70	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	92,29	0,0
Zaščita z ograjo	m	0,00	0,00	0,0	0,00	690,00	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	0,00	0,0	0,00	780,00	0,0
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m3	0,00	0,00	0,0	0,00	71,24	0,0

Opomba: Zaradi različnih merskih enot pri načrtovanju in evidenci varstvenih del indeks izvedbe ni prikazan

Gojitvena dela za preteklo ureditveno obdobje so realizirana 27,6 % od načrtovanega obsega, s čimer se odraža tudi problematika izvajanja gojitvenih del gozdov.

Sadnja je bila načrtovana na 13,24 ha, a realizirana na 6,03 ha. 7,8 % sadnje je bila načrtovana kot spopolnitev ali kot sanacija ogolelih jeder, ki so nastala zaradi podlubnikov. V sadnji so prevladovali listavci, zato je med načrtovanimi ukrepi večji delež zaščite sadik s tulci. Nenačrtovano je bila izvedena tudi kolektivna zaščita z ograjo in njeno vzdrževanje.

Nega je bila načrtovana na 385,84 ha, od tega je bilo realizirane le na 111,48 ha, kar predstavlja 28,9 % realizacije negovalnih ukrepov. Nobeno izmed negovalnih del ni bilo realizirano v načrtovanem obsegu. Najnižja realizacija je bila pri negi letvenjaka, kjer so z deli zamujali in izvajali zapoznela redčenja v drogovnjakih. Če se potrebna gojitvena dela ne izvajajo, se to najprej pokaže v slabši kakovosti mlajših razvojnih faz gozda, na dolgi rok pa lahko ogrozi tudi stabilnost in trajno delovanje gozdnih sestojev. Razlogi za nizko izvedbo teh del so različni. Ukrepi, povezani s pomladitvenimi sečnjami, pogosto niso bili uresničeni, ker ni prišlo do načrtovanega poseka. Lastniki manjših gozdnih parcel za delo v gozdu praviloma nimajo posebnega interesa, saj jim gozd ne predstavlja ključnega vira dohodka. Po opažanjih revirnih gozdarjev so pri izvajanju gojitvenih del najbolj dejavni lastniki srednje velikih posesti, ki so od gozda tudi ekonomsko odvisni in redno izkoriščajo dovoljeni posek.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Do razlik med načrtovanimi in dejansko izvedenimi ukrepi prihaja tudi zaradi neustrezno določenega obsega del, ki ne sledi dovolj hitro razvoju sestojev. V naravno pomlajenih mladih gozdovih na rodovitnih rastiščih se razvojne faze pogosto prekrivajo (npr. mladje in gošča ter letvenjak in drogovnjak), zato bi bilo smiselno načrtovati ukrepe obnove in nege bolj celostno. Natančnejša razdelitev po razvojnih stopnjah pa bi se lahko opredelila v gozdnogojitvenih načrtih.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

V zadnjem ureditvenem obdobju so se zgradile gozdne ceste:

- Loke – Osonkar 0,225 km

Preglednica 46/ Gradnja in rekonstrukcija gozdnih vlak po lastništvu in odsekih (2016 – 2025)

Odsek	Dolžina (m)	Zasebni (m)	Državni (m)
02001	263	263	0
02003	170	170	0
02004	340	340	0
02020	507	507	0
02027b	1234	1234	0
02030a	215	215	0
02038	586	586	0
02047	101	101	0
02049	70	70	0
02060	3255	3255	0
02062	2763	2763	0
02062a	1487	1487	0
02065	1765	1765	0
02069	3292	3292	0
02071	662	662	0
02072	1099	1099	0
02074b	245	245	0
02075	3528	3528	0
02076	764	764	0
02077a	1160	1160	0
02078	380	380	0
02081	1240	1240	0
02088	757	757	0
02089	3057	3057	0
02089a	415	415	0
02089b	1476	1476	0
Skupaj	30.831	30.831	0

Gradbena dela na gozdnih vlak so bila v preteklem obdobju zelo intenzivna. Glede na prejšnje ureditveno obdobje se je zgradila skoraj identična dolžina novih vlak 12,5 km (v preteklem obdobju 13,6 km). Zasebni lastniki so v veliki meri koristili možnost sofinanciranja v okviru programa razvoja podeželja (PRP), predvsem pri rekonstrukcijah vlak. Če je bilo v času analize preteklega načrta GGE rekonstruiranih 6,5 km gozdnih vlak, je bilo v zadnjem desetletju predvsem v večjih odsekih rekonstruiranih skupno kar 18,2 km. Rekonstrukcije vlak so potrebne zaradi možnosti spravila po kolesih in zaradi nabave večjih traktorjev.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Za GGE je značilno močno prepletanje in poudarjenost vseh funkcij gozda v prostoru. Dolgoletna tradicija ter način gospodarjenja omogočata, da se vse vloge gozda hkrati ohranjajo in krepijo. Večina izvedenih aktivnosti je rezultat usklajevanja med različnimi deležniki, kot so ZGS, druge strokovne službe, društva in lastniki gozdov.

V varovalnih gozdovih so se na dostopnejših območjih izvajali ukrepi za izboljšanje njihove zaščitne oz. varovalne funkcije, kot so odstranjevanje oslabljenih dreves, izboljševanje mehanske stabilnosti sestojev in uravnavanje drevesne sestave. Na območjih vodnih zajetij je bilo gospodarjenje prilagojeno predpisanim omejitvam. Za izboljšanje prehranskih pogojev prostoživečih živali so sadili plodonosne drevesne vrste in izvajali druge biomeliorativne ukrepe, kar je še posebej pomembno na vršnih delih Kozjaka, kjer zaraščanje zmanjšuje pestrost prehranskih virov in življenjski prostor nekaterih vrst. K ohranjanju biotske raznovrstnosti prispeva tudi načrtno puščanje stoječe odmrle biomase; posamezna drevesa se v dogovoru z lastniki ohranijo v gozdu in označijo s črko P.

Veliko pozornosti je bilo namenjene tudi socialnim funkcijam gozda. Pri usklajevanju različnih interesov imajo pomembno vlogo strokovne presoje zaposlenih na ZGS. Gozdarji sodelujejo pri vzdrževanju poti, pripravi izobraževalnih aktivnosti za osnovnošolce ter urejanju pogledov v okolici kulturnih znamenitosti. Po njihovih usmeritvah lastniki in izvajalci skrbijo za raznolike gozdne robove ter ohranjajo estetsko zanimiva drevesa, ki jih revirni gozdarji tudi evidentirajo. Na območjih z večjim pritiskom turizma in rekreacije je večji poudarek namenjen urejenosti gozdov. ZGS skupaj z Društvom lastnikov gozdov Mislinjske doline sodeluje tudi pri organizaciji licitacij kakovostnejših gozdnih sortimentov.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2016 – 2025

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo izkrčenih 5,32 ha gozdov, pretežno za kmetijske namene. V ta namen je bilo izdanih 21 odločb, povprečna izkrčena površina je 0,25 ha. Opravljeni posegi so bili izvedeni na osnovi presoje ZGS in ne predstavljajo obremenitev za okolje.

Preglednica 47/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2016 do 2025 po namenu

Namen krčitev															
Krčitev gozdov		Urbanizacija		infrastruktura		kmetijstvo		energetika		rudarstvo		drugo		skupaj	
ha	št odločb	ha	št odločb	ha	št odločb	ha	št odločb	ha	št odločb	ha	št odločb	ha	št odločb	ha	št odločb
0	0	0,16	1	0	0	5,16	20	0	0	0	0	0	0	0	0

4.2.7 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2016 - 2025

Gospodarjenje v preteklem ureditvenem obdobju je potekalo v skladu z usmeritvami veljavnega načrta. Primerjava med načrtovanimi in dejansko izvedenimi ukrepi sicer pokaže določena odstopanja, ki pa ne vplivajo bistveno na stanje gozdov. Kljub temu pa ta odstopanja opozarjajo na izzive, ki jih je smiselno upoštevati pri oblikovanju prihodnjih ciljev in načrtovanju ukrepov.

Opazno je, da se rezultati izvedenih ukrepov v nekaterih delih odmikajo od načrtovanega stanja, vendar to še ne vpliva negativno na stabilnost gozdov. Odstopanja predvsem opozarjajo na področja, kjer bo treba v prihodnje prilagoditi cilje in intenzivnost ukrepanja.

Stanje v pogledu gozdnih fondov in sestojnih značilnosti

Razmerje razvojnih faz - ostaja neuravnoteženo. Razmerje med deležem starejših sestojev in premajhnim deležem mlajših razvojnih faz se v enoti skorajda ni spremenilo. Delež debeljakov se je v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem zmanjšal za 5 %, saj so prešli v sestoj v obnovi, ki so se po površini povečali za 1,2 %. Delež mladovji se je povečal za 3,5 %, a je ta delež še vedno prenizek. Glede na postavljen cilj v preteklem ureditvenem obdobju nam primanjkuje mlajših razvojnih faz. V deležu debeljakov in sestojev v obnovi je trend obnove zaznan, vendar je premalo intenziven. Za hitrejšo preraščanje razvojnih faz so potrebni intenzivnejši ukrepi pospešene obnove in končni poseki v sestojih, ki so dobro pomlajeni. Intenzivnejšo izvajanje nege letvenjakov je nujno za povečanje drogovnjakov.

Lesna zaloga - na nivoju GGE se je v primerjavi s prejšnjim obdobjem povečala za 9,9 %. glede na preteklo obdobje dvignila za 44 m³/ha. V sestavi še vedno prevladujejo iglavci, njihov delež se v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem ni spremenil (74 %), prav tako tudi delež listavcev ostaja 26 %. Delež smreke je med zastopanostjo devesnih vrst v lesni zalogi, še vedno prevladujoč in bo tudi v naslednjih obdobjih pomembna vrsta pri gospodarjenju. Pomembno vlogo imajo listavci, manjše povečanje pri deležu bukve lahko ocenimo kot pozitivno. Potrebno je biti pozoren na kvalitetne sestoj javorja in bukve. Glede na debelinsko strukturo bi bilo potrebno pri listavcih potrebno izvesti intenzivne gojitvene ukrepe, z večanjem njihovega deleža pri obnovi pa zagotavljati predvsem pogoje za ekološko stabilnost sestojev in kvalitetne osebkke.

Prirastek - se je zmanjšal za 0,36 m³/ha/leto (iz 9,69 m³/ha na 9,33 m³/ha), zaradi iglavcev, kjer je padel za 0,67 m³/ha/leto, pri listavcih je zabeleženo povečanje za 0,31 m³/ha/leto. Padanje prirastkov povezavi z neuravnoteženo debelinsko strukturo nakazuje, da sestoji prehajajo v faze, kjer bo za pravilno usmerjanje predvsem pri iglavcih potrebno intenzivno in usmerjeno ukrepanje, ki mora temeljiti na stanju sestojev in čim boljši opredelitvi sestojnih parametrov (ocena lesne zaloge, stanje pomladka, vitalnost sestoja).

Naravna obnova - poteka dobro, prisoten pa je tudi podmladek na večjih površinah debeljakov, ki predstavlja pomemben potencial za prihodnje sproščanje mladovij.

Kakovost lesnih sortimentov je glede na rastiščne možnosti še vedno podpovprečna, saj prevladuje srednja kakovost, delež vrhunskih sortimentov pa je prenizek. V prihodnje bo zato potreben večji poudarek na izboljšanju kakovosti, predvsem pri listavcih.

Stanje v pogledu zagotavljanje funkcij gozdov in usklajevanje različnih interesov

Izvajanje ukrepov za krepitev ekoloških in socialnih funkcij je potekalo skladno z načrti in v sodelovanju z različnimi deležniki prostora. Na območjih Natura 2000 se stanje vrst in habitatov ni poslabšalo. Za krepitev biotske raznovrstnosti so se izvajale tudi dodatne naravovarstvene aktivnosti, kot so sadnja plodonosnih vrst, puščanje mrtve biomase, ohranjanje biotopov.

Izgradnja in vzdrževanje gozdnih vlak – v preteklem obdobju je bila v enoti Kozjak intenzivna. Zgradilo se je 12,5 km gozdnih vlak, pretežni del v okviru Programa razvoja podeželja. 18,2 km gozdnih vlak je bilo rekonstruiranih. Z izgradnjo vlak in uvedbo novih tehnologij pri spravilu lesa (traktorske prikolice), predvsem pa z nabavo varnejših traktorjev in ustrezno opremo za sečnjo ter spravilo, se je intenziviralo gospodarjenje z gozdovi. Z izvedbo številnih tečajev za varno delo s traktorjem za lastnike gozdov, se vse bolj zagotavlja tudi varnost pri delu. Za enoto Kozjak lahko trdimo, da je primerna za spravilo s traktorji (93 %), le v ekstremnih terenskih razmerah se poslužujejo kombiniranega spravila. Pri sistemu gradnje gozdnih vlak je zaradi prevladujoče zasebne posesti v veliki meri odločilen vpliv lastnika, pomembno je sodelovanje gozdarjev in lastnikov gozda ter načrtna gradnja.

Gozdne ceste - imajo v GGE zaradi poselitve tudi poudarjen javni značaj. Vzdrževanje postaja vse pomembnejše, pri zagotavljanju sredstev za redno vzdrževanje pa sodeluje tudi lokalna skupnost – Občina Mislinja. Dostikrat razpoložljiva sredstva omogočajo le vzdrževanje gozdne ceste za namen gozdne proizvodnje, nikakor pa niso dovolj za nadstandardno vzdrževanje za vsakodnevni javni promet (šolske poti, turizem, planinske postojanke...). Pri gospodarjenju z gozdovi so pomembne tudi javne ceste, ki so večina asfaltirane in otežujejo deponiranje ter skladiščenje lesa. Z ekonomskega vidika so problem tudi razpršene sečnje in nepredvidene sanitarne sečnje. Te se pojavljajo razpršeno, v različnih koncentracijah, pri tem pa je pomemben pravočasen dostop in posek ter spravilo za preprečevanje gradacije podlubnikov. Na takih območjih je potreben celosten in strokovni pristop, natančna priprava in organizacija dela ter upoštevanje ekološkega in ekonomskega vidika.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Obnova gozdnih cest po AJDI 4. 8. 2023 - Na območju GGE Kozjak je bila po močnem neurju z večdnevnim obilnim deževjem in poplavami 4. avgusta 2023, popisana škoda skoraj na polovici vseh gozdnih cest (29 od 61 cest). Skupna dolžina poškodovanih cest je znašala 43 km, kar predstavlja skoraj 70% celotne dolžine cest v GGE. Skupna ocenjena škoda na gozdnih cestah znaša 825.667,38 €. Razpon škode na gozdni cestah je specifičen glede na lokacijo in se močno razlikuje glede na terenske razmere. Najvišje ocenjena škoda na posamezni gozdni cesti Pristovnik – Ponikva doseže vrednost skoraj 160.000 €. Po Zakonu o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev imajo občine čas za obnovo in oddajo zahtevka do 30. 09 2028. Občina Mislinja je do sedaj po ZORZFS obnovila eno cesto v skupni dolžini 3 km. Ne obnovljene ceste ne zagotavljajo varnega prometa. Za zagotovitev prevoznosti in varne uporabe, bo potrebno preko rednega vzdrževanja vzpostaviti normalno prevoznost gozdnih cest.

Strojna sečnja - Območja primerna za strojno sečnjo so predvsem v položnejših delih GGE.

Izobraževanje, sodobna in varnejša oprema - delavci ZGS so s strokovnim delom so organizirali tudi izobraževanja in usposabljanja lastnikov gozdov za varno delo v gozdu in izvajanju gojitvenih ter varstvenih ukrepov.

Analiza in primerjava ključnih kazalnikov kaže, da so gozdovi v GGE dosegli razvojno fazo z visoko lesno zalogo oziroma obdobje njene kulminacije. V prihodnjem ureditvenem obdobju bo zato potrebno izvajati ukrepe, ki bodo dolgoročno zagotavljali trajnostno gospodarjenje, hkrati pa omogočili tudi intenzivnejše posege za hitrejši prehod sestojev v obnovi v mlajše razvojne faze. Pregled dosedanjega gospodarjenja kaže, da so bili ukrepi, predvsem sečnje in negovalna dela v mlajših listnatih sestojih, premalo intenzivni. Nadaljnje gospodarjenje mora zato temeljiti na dejanskem stanju gozdov ter prepoznanih razvojnih izzivih, pri čemer morajo načrtovani ukrepi učinkovito slediti zastavljenim ciljem in usmeritvam. Dolgoročno bodo večjo odpornost na podnebne spremembe in druge zunanje vplive zagotavljali predvsem mešani, vrstno pestri, kakovostni in stabilni gozdovi z uravnoteženim razmerjem razvojnih faz.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

Podatki o gozdnih fondih za prejšnja obdobja so povzeti iz GGN GGE Paški Kozjak (2016-2025).

Površina gozdov

Preglednica 48/D-GFR1: Razvoj gozdnih površin v obdobju 1956 do 2025

Leto	Lastništvo	Površina gozda (ha)	Delež (%)	Indeks ZS	Indeks DS	Površina gozda GE (ha)	Indeks GE
1956	ZS	2.111,06	96,1	1,00	-	2.196,86	1,00
1956	DS	85,80	3,9	-	1,00		
1966	ZS	3.051,99	96,1	1,45	-	3.176,53	1,45
1966	DS	124,54	3,9	-	1,45		
1976	ZS	3.102,62	96,0	1,02	-	3.232,06	1,02
1976	DS	129,44	4,0	-	1,04		
1986	ZS	2.141,44	95,3	0,69	-	2.246,05	0,69
1986	DS	104,61	4,7	-	0,8		
1996	ZS	2.240,32	99,6	1,05	-	2.249,81	1,00
1996	DS	9,49	0,4	-	0,09		
2006	ZS	2.222,69	100	1,00	-	2.222,69	0,99
2006	DS	0,00	0,00	-	-		
2016	ZS	2.263,55	100	1,02	-	2.263,55	1,02
2016	DS	0,00	0,00	-	-		
2026	ZS	2.281,17	100	1,8	-	2.281,17	1,4
2026	DS	0,00	0,00	-	-		

Podatki o površini gozdov se vodijo od prve gozdne inventure od leta 1956 in se je skozi leto spreminjala. V obdobju med letoma 1966 in 1986 je gozdnogospodarska enota obsegala tudi gozdove na območju katastrske občine Tolsti Vrh, zato je bila skupna gozdna površina v tem času večja. Kasneje so bili ti gozdovi priključeni GGE Mislinja, zaradi česar je površina gozdov v GGE Paški Kozjak od takrat dalje ostala primerljiva do danes.

V zadnjem ureditvenem obdobju se je skupna površina gozdov povečala za 17,62 ha. Gre za površine, ki so nastale zaradi razvoja novih gozdnih sestojev na območjih intenzivnega zaraščanja, ki so bila v skladu z ZOG in ob soglasju lastnikov vključena v gozdni prostor. V preteklem ureditvenem obdobju se je površina povečala zaradi gozdnih cest, ki so bile z veljavnim preteklim GGN GGO Slovenj Gradec (2011–2022) ponovno vključene v gozdni prostor, medtem ko so bile prej izvzete.

Med terenskimi pregledi je bilo evidentiranih še 37,70 ha zaraščajočih površin, ki za zdaj niso vključene med gozdove. Na podlagi odločb ZGS je bilo hkrati 5,31 ha gozdov izkrčenih za kmetijsko rabo. Razlike v površinah so posledica tudi odpravljanja manjših napak ter natančnejšega določanja gozdnega roba z uporabo sodobnejših metod in podatkov, kot so novi BDOF posnetki, GPS in digitalni model reliefa LIDAR.

Skozi posamezna ureditvena obdobja so bile spremembe tudi pri lastniški strukturi gozdov. V letih 1976 in 1986 je bil delež državnih gozdov v enoti največji. Razlog za to lahko pripišemo temu, da so bili gozdovi na območju katastrske občine Tolsti vrh uvrščeni po GGE Paški Kozjak. Po teh letih se je delež zmanjšal. Od leta 2006 v GGE ni gozdov, kjer bi prevladovali državni gozdovi, obstajajo manjše parcele znotraj posameznih odsekov, ki so v lasti republike Slovenije.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Lesna zaloga, prirastek, možni posek

Preglednica 49/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1955 do 2025

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Letni realiziran posek*		
		m3/ha			m3/ha			m3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1956	2.196,86	132	25	157	-	-	4,32	-	-	-
1966	3.176,53	181	28	209	4,40	0,50	4,90	-	-	-
1976	3.232,06	195	31	226	4,66	0,79	5,45	2,9	0,4	3,3
1986	2.246,05	193	43	236	4,50	1,15	5,65	3,0	0,6	3,6
1996	2.249,81	211	55	266	4,80	1,6	6,40	2,8	0,4	3,2
2006	2.224,10	264	76	340	5,75	2,22	7,97	3,7	1,1	4,3
2016	2.263,55	278	96	374	7,02	2,67	9,69	5,5	1,78	7,28
2026	2281,17	309	109	418	6,35	2,98	9,33	6,13	2,37	8,50

Opomba : Vrednosti gozdnih fondov za pretekla obdobja so povzete iz GGN GGE Paški Kozjak (2016-2025).

Opomba : V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek za vse gozdove brez rezervatov (in ne realiziran posek).

Neposredna primerjava lesne zaloge je zanesljiva predvsem za zadnja štiri desetletja, od leta 1996, saj se v tem obdobju izračuni izvajajo na podlagi meritev na stalnih vzorčnih ploskvah. V starejših ureditvenih obdobjih je bila lesna zaloga ocenjena predvsem okularno in deloma s polno premerbo. Od leta 1966 se je skupna lesna zaloga povečala za 58,3 %. Pri iglavcih je rast znašala 46,92 %, pri listavcih pa kar 101,82 %. V primerjavi z zadnjim ureditvenim obdobjem se je rast lesne zaloge iglavcev povečala za 11,51 %, prav tako pri listavcih za 15,63 %. Tudi prirastek se je v zadnjih letih povečeval, a tokrat, v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem padel za 3,71 %. Pri tem je nižji prirastek pri iglavcih za 9,54 %, medtem ko se je pri listavcih prirastek povečal za 11,61 %.

Realizacija možnega poseka je bila različna skozi obdobja, zaznamovale so jo gospodarske in družbene razmere. Realizirani posek je v preteklih obdobjih dosegal približno 50–60 % prirastka, kar se kaže v postopnem povečevanju lesnih zalog. Obseg poseka je bil v posameznih obdobjih odvisen tudi od družbeno-gospodarskih razmer ter takratnih potreb po lesu.

Preglednica 50/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	67,1	3,9	6,2	0,2	0,1	16,7	0,1	5,3	0,4	0,0
2016	60,6	7,2	6,4	0,2	0,0	16,3	0,1	8,7	0,4	0,1
2026	58,2	8,2	7,3	0,2	0,0	17,1	0,1	8,0	0,7	0,2

* Opomba : Podatki za pretekla ureditvena obdobja so povzete iz GGN GGE Paški Kozjak (2016-2025).

Drevesna sestava

V vseh ureditvenih obdobjih je v enoti prevladujoča drevesna vrsta smreka, pri čemer se njen delež postopoma, vendar stalno zmanjšuje. Deleža bora in macesna ostajata skozi čas razmeroma stabilna brez večjih nihanj. Opazen je porast jelke, ki si je po negativnih vplivih emisij v 90. letih ponovno opomogla in povečala svoj delež v sestojih. Med drugimi iglavci se posamezno pojavlja tudi duglazija, vendar njen delež ostaja zanemarljiv.

Pri listavcih je zaznaven stalni trend naraščanja, predvsem zaradi povečanja deleža bukke in plemenitih listavcev, ki se jih načrtno pospešuje ter umetno vnaša s sadnjo. Ostale vrste listavcev so prisotne v manjšem obsegu in ne dosegajo pomembnega deleža v lesni zalogi, kljub temu pa prispevajo k večji vrstni pestrosti drevesne sestave.

Preglednica 51/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka v %

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	70,0	109,0	101,0	114,0	129,3	111,1	80,8	107,0	91,2	91,1	78,6	90,5	111,3
Listavci	100,0	97,7	112,5	128,5	126,2	114,0	139,2	104,1	104,1	109,1	103,8	111,6	133,3
Skupaj	80,0	105,2	104,3	117,3	128,8	111,9	100,7	106,0	95,1	95,3	82,5	96,3	116,7

V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se je lesna zaloga povečala za 11,8 %, prirastek pa se je zmanjšal za 3,7 %. Višji trend razvoja lesne zaloge in prirastka je izrazitejši pri listavcih.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Preglednica 52D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po kategorijah lastništva – GGE, Zasebni gozdovi

	Iglavci (m3)	Listavci (m3)	Skupaj (m3)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	629.326	215.996	845.322
Vrast	0	0	0
Prirastek (letni*10)	158.845	60.486	219.331
Sečnje po evidenci	91.833	20.247	112.080
Pričakovana zaloga	696.338	256.235	952.573
Ugotovljena zaloga	704.833	248.245	953.078
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	101,2	96,9	100,1

Opomba: Za kontrolni izračun smo upoštevali prirastek za preteklo obdobje. Pri poseku (evidenca) ni zajet posek izven gozda.

Razlika med ugotovljeno in pričakovano lesno zalogo na podlagi evidenc je zelo majhna in ne dosega niti enega odstotka. Pri kontrolnem izračunu, ki temelji na podatkih poseka iz stalnih vzorčnih ploskev (SVP), sta bila upoštevana lesna zaloga ter površina večnamenskih gozdov, kjer so bile meritve opravljene.

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti se opravlja za večnamenske gozdove. Modelno stanje je oblikovano v skladu z GGN GGO (2021-2030) kot ponderirana sredina modelov po posameznih RGR. Raznomerne gozdove smo za potrebe presoje, glede na stanje sestojnih parametrov (podmladek, zasnove, negovanost, sklep, lesna zaloga) in glede na načrtovane ukrepe, priključili k debeljakom.

Preglednica 53/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	137,67	6	6	21 + 9	16,3	350	-213
Drogovnjak	162,13	7,1	7,1	43	33,6	722	-560
Debeljak	1.379,23	60,5	63,1	46	36,1	776	603
Sestoj v obnovi	543,65	23,8	23,8	+	14,0	301	242
Raznomeni (ps-šp)	58,49	2,6					
Skupaj	2.281,17	100	100	110 + 9	100	2149,8	

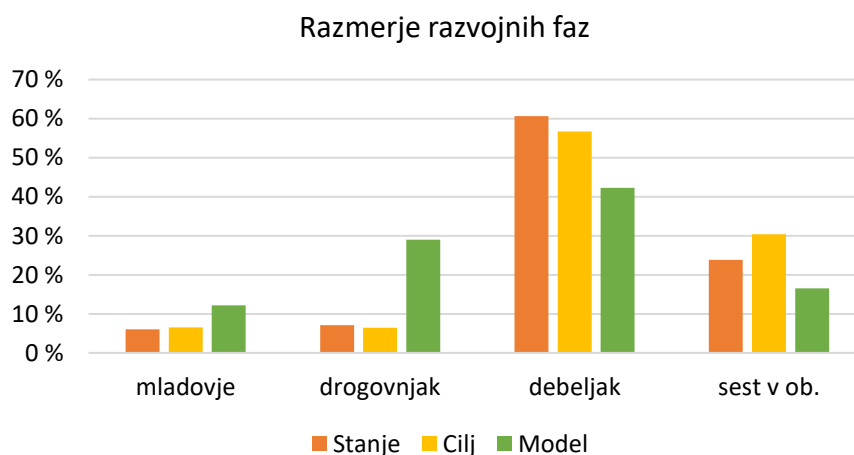
Primerjava med modelnim in dejanskim stanjem razvojnih faz kaže precejšnja odstopanja. V GGE primanjkuje predvsem mlajših razvojnih faz. Delež sproščenih mladovij znaša le 6 %, medtem ko je podmladek pod zastorom v debeljakih in sestojih v obnovi evidentiran na 404,25 ha površine. Posebej izrazit je primanjkljaj drogovnjakov, saj ti dejansko zavzemajo le 7,1 % površine večnamenskih gozdov. Nasprotno pa sta deleža debeljakov in sestojev v obnovi višja od modelno predvidenega stanja.

V preteklem ureditvenem obdobju se je s pomladitvenimi sečnjami že začel proces zmanjševanja deleža odraslih sestojev, kar kaže na načrtno usmerjanje razvoja gozdov. Posledično se je nekoliko povečal delež mladovij in sestojev v obnovi, medtem ko se je delež debeljakov rahlo zmanjšal. Delež drogovnjakov ostaja nespremenjen, saj je njihov razvoj neposredno odvisen od uspešnega prehoda mladovij v naslednjo razvojno fazo.

Razvojni procesi so sicer usmerjeni v ustrezno smer, vendar potekajo prepočasi. V prihodnjem obdobju bo zato ključen poudarek na uvajanju debeljakov v obnovo ter na nadaljevanju in zaključevanju obnove že pomlajenih površin. Podatki o sestojnih parametrih debeljakov in sestojev v obnovi kažejo, da obstajajo dobre osnove za postopno usmerjanje razvoja gozdov proti bolj uravnoteženi strukturi razvojnih faz. Z doslednim izvajanjem načrtovanih in diferenciranih ukrepov se bo v prihodnje povečal delež mladovij, dolgoročno pa tudi delež drogovnjakov.

Kljub temu ni realno pričakovati bistvenih sprememb že v naslednjem ureditvenem obdobju. Predvideni ukrepi nakazujejo postopen in dolgoročno vzdržan prehod proti uravnoteženejši razvojni strukturi gozdov. Pri načrtovanju gospodarjenja je poleg vseh sestojnih parametrov in funkcij gozda treba upoštevati tudi lastniško strukturo. Trajnost donosov je za zasebne lastnike ključnega pomena, zlasti za lastnike srednje velikih gozdnih posesti, ki so od rednih prihodkov iz gozda ekonomsko odvisni. Zato je pri načrtovanju ukrepov nujno upoštevati tudi socialni in ekonomski vidik gospodarjenja z gozdovi.

Grafikon 7: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah gozdov.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Temeljno izhodišče gospodarjenja z gozdovi v GGE Paški Kozjak je dolgoročno ohranjanje in krepitev vseh funkcij gozda. Pri presoji trajnosti z vidika njihovega zagotavljanja je treba upoštevati stanje gozdov v enoti, predvidene usmeritve ter stopnjo izvedbe načrtovanih ukrepov. Pri gospodarjenju so enakovredno pomembni naravovarstveni, socialni in ekonomski vidiki. Ker so ekološke in socialne funkcije v enoti močno zastopane in se pogosto prekrivajo, je nujno usklajevanje interesov vseh uporabnikov prostora.

Zaradi ugodnega stanja gozdnih fondov in sestojnih parametrov je na celotnem območju GGE poudarjena lesnoproizvodna funkcija. Poleg nje so v širšem obsegu prisotne in izpostavljene tudi ekološke ter socialne funkcije. Z usmerjenim gospodarjenjem, ki krepi proizvodno vlogo gozda, je treba hkrati zagotavljati tudi dolgoročno krepitev vseh ostalih funkcij.

Med ekološkimi funkcijami ima najizrazitejšo vlogo funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, ki določa način gospodarjenja na 574 ha površin. Ta območja imajo pomembno vlogo, saj ugodno razmerje med gozdnimi in negozdnimi površinami zagotavlja zadostno prehransko osnovo za divjad, zato večjih konfliktov v odnosu gozd–divjad ni. Naravna obnova poteka ustrezno, škoda po divjadi pa ni izrazita. Na območjih z intenzivnim zaraščanjem kmetijskih površin se prehranski pogoji za divjad poslabšujejo, kar lahko v prihodnje poveča pritisk na naravni podmladek v gozdu. Stanje kvalifikacijskih vrst na območjih Natura 2000 znotraj enote je ocenjeno kot ugodno do manj ugodno, vendar brez zaznanega trendnega poslabšanja.

Pomembno vlogo ima tudi funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, ki določa način gospodarjenja na 449 ha površin. Na teh območjih so se izvajali ukrepi za krepitev varovalne funkcije, kot so odstranjevanje oslabilih dreves, ukrepi za izboljšanje mehanske stabilnosti sestojev ter uravnavanje drevesne sestave. Tudi v varovalnih gozdovih, ki so bili prizadeti zaradi podlubnikov in žledoloma, so bile izvedene sanacije. Pri posegih v gozdni rob zaradi infrastrukture ali druge rabe prostora (npr. območje Doliča in Movž) je bilo gospodarjenje izvedeno tako, da varovalna funkcija gozda ni bila ogrožena. Na območjih vodnih zajetij so bili ukrepi prilagojeni predpisanim omejitvam in zahtevam varovanja vodnih virov.

Na območjih z večjo prisotnostjo ljudi, kot so planinske in kolesarske poti, območja Irštajna in Valdeka, območje Hude Luknje ter rekreacijski center Dolič, so izrazite socialne funkcije. Te dejavnosti povečujejo hrup, obremenjenost in motnje v prostoru, vendar dosedANJI razvoj turizma in rekreacije ni povzročal večjih konfliktov. Negativen vpliv na estetsko funkcijo predstavljajo posamezni peskokopi ter manjša nelegalna odlagališča odpadkov (gradbeni material, vozila ipd.).

Do morebitnih težav prihaja predvsem na območjih prekrivanja različnih funkcij, kjer ukrepi za krepitev ene funkcije lahko vplivajo na drugo. Zato je na takih območjih potrebno posebej usklajeno in premišljeno načrtovanje, ki poleg strokovnih in ekonomskih vidikov upošteva tudi druge uporabnike prostora. S takšnim pristopom se bodo tudi v prihodnje ohranjale in krepile vse funkcije gozda.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilj

Cilji gospodarjenja z gozdovi v GGE so usklajeni z GGN GGO Slovenj Gradec (2021–2030). Temeljno izhodišče predstavlja mnogonamenska raba gozdov, ki zagotavlja dolgoročno in uravnoteženo proizvodno sposobnost v skladu z naravnimi razmerami ter potrebami lastnikov in širše družbe. To se odraža v različnih funkcijah gozda in njihovi stopnji poudarjenosti.

Pri oblikovanju ciljev se upoštevajo tudi smernice prilagajanja gospodarjenja na podnebne spremembe ter vloga gozdov pri vezavi ogljika. Dolgoročno stabilnost omogočajo le mešani, strukturno raznoliki in razvojno uravnoteženi sestoje, ki hkrati podpirajo proizvodne, ekološke in socialne vidike gospodarjenja. Ti cilji so med seboj povezani in se dopolnjujejo.

PROIZVODNI CILJI

- trajna in čim bolj optimalna izraba rastiščnega potenciala ob ohranjanju stabilnosti sestojev;
- trajna proizvodnja lesa, ki zagotavlja lesno surovino, dohodek in delo lastnikom ter širši družbi;
- izboljševanje kakovosti lesnih sortimentov za povečanje ekonomske vrednosti proizvodnje in večjo donosnost gozdov;
- zagotavljanje dolgoročno stabilnega prihodka lastnikom gozdov z doslednim izvajanjem načrtovanih ukrepov gospodarjenja;
- spodbujanje širše rabe lesa v lokalnem okolju ter ohranjanje delovnih mest v gozdno-lesni verigi;
- zagotavljanje ustrezne odprtosti gozdov in uporabe primernih tehnologij za učinkovito, sonaravno in trajnostno gospodarjenje;
- ohranjanje proizvodne sposobnosti gozdov tudi na saniranih in obnovljenih površinah;
- načrtno gospodarjenje, usmerjeno v stabilne, kakovostne in gospodarsko donosne sestoje;
- prilagajanje gospodarjenja proizvodni sposobnosti rastišč, razvojni dinamiki gozdov ter podnebnim spremembam;
- spodbujanje izvajanja ukrepov sečnje in nege za aktivno usmerjanje razvoja gozdov v smeri stabilnih in kakovostnih sestojev;
- prednostno izvajanje sanacijskih ukrepov na območjih poškodovanih zaradi ujm in podlubnikov ter izvajanje sanitarnih sečenj pred rednimi sečnjami;
- obnova poškodovanih površin z oblikovanjem odpornih, vrstno pestrih in mešanih sestojev, ob povečanju deleža listavcev in naravne drevesne sestave;
- uravnoteženje razvojnih faz sestojev s povečevanjem deleža mlajših razvojnih faz ter zmanjševanjem deleža starejših sestojev;
- uporaba drevesnih vrst lokalnih provenienc pri obnovi s sadnjo ter premišljeno ravnanje s tujerodnimi drevesnimi vrstami;
- spremljanje in odstranjevanje invazivnih drevesnih in grmovnih vrst, predvsem na poškodovanih in odprtih površinah;

EKOLOŠKI CILJI

- krepitev varovalnih funkcij gozdov in ohranjanje naravnega ravnovesja;
- varovanje vodnih virov ter zagotavljanje ugodnega stanja površinskih in podzemnih voda, zlasti na območjih pitne vode;
- ohranjanje biotske raznovrstnosti na vseh ravneh ter ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov na območjih Natura 2000 in ekološko pomembnih območjih;
- zagotavljanje varstva naravnih vrednot in zavarovanih območij;
- ohranjanje stabilnih, naravnih in klimatskim spremembam prilagojenih sestojev, odpornejših na ujme, bolezni in škodljivce;
- ohranitev gozdov na ekološko občutljivih in erodibilnih območjih;
- krepitev hidrološke in zaščitne vloge gozdov v krajini, zlasti ob vodotokih in na vodovarstvenih območjih;
- usmerjanje razvoja gozdov v smeri večje odpornosti na podnebne spremembe in naravne motnje;
- ohranjanje ekološke stabilnosti gozdnih ekosistemov z naravnim in trajnostnim gospodarjenjem;
- ohranjanje usklajenega odnosa med gozdom in divjadjo ter izboljševanje življenjskih in prehranskih razmer za prostoživeče živalske vrste;
- prilagojeno gospodarjenje za zagotavljanje ponorov ogljika z akumulacijo lesnih zalog, izločanjem ekocelic in prepuščanjem posameznih sestojev naravnemu razvoju;
- dosledno upoštevanje predpisov na vodovarstvenih območjih ter pridobivanje ustreznih soglasij pri posegih, ki vplivajo na vodni režim ali stanje voda;
- izvajanje naravovarstvenega in gozdarskega nadzora, zlasti na območjih povečanega obiska gozdov in območjih varstva biotske raznovrstnosti;

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

SOCIALNI CILJI

- skrbno načrtovanje rabe prostora ter razvoj gozdov v smeri večnamenske uporabe;
- razvoj rekreacije in turizma ob hkratnem ohranjanju ravnovesja med rabo in obremenitvijo gozdnega prostora;
- dvig usposobljenosti lastnikov gozdov ter ozaveščanje javnosti o pomenu gozdov in gozdarske službe;
- varovanje pred naravnimi nesrečami, saj stabilni gozdovi ščitijo tla, infrastrukturne objekte in naselja pred plazovi, podori in poplavami;
- ohranjanje strukturno pestrih sestojev s pomembno zaščitno vlogo v prostoru;
- izboljševanje kakovosti zraka in regulacija klime, zlasti v bližini naselij;
- krepitev vloge gozdov pri vezavi ogljika s poudarkom na stabilnih in naravno razvijajočih se sestojih;
- razvoj rekreacijske, turistične, izobraževalne in raziskovalne vloge gozdov;
- omogočanje učenja, opazovanja naravnih procesov ter strokovnega dela z gozdnimi ekosistemi;
- ohranjanje estetske vrednosti krajine, kulturne dediščine in naravnih vrednot;
- omogočanje trajnostnega pridobivanja drugih gozdnih proizvodov ter izvajanja lovske dejavnosti;
- v gozdovih s poudarjeno socialno funkcijo zagotavljati razgibano zgradbo sestojev, malopovršinsko poseganje ter ohranjanje naravnih posebnosti in kulturnih spomenikov;
- vzdrževanje obstoječe gozdne infrastrukture ter usmerjanje rekreacijskih dejavnosti za zmanjševanje konfliktov in obremenitev prostora;
- aktivno sodelovanje z lastniki gozdov, lokalnimi skupnostmi, strokovnimi institucijami in drugimi deležniki pri usklajevanju različnih rab prostora;
- trajnostno in prilagojeno gospodarjenje, ki usklajuje proizvodne, ekološke in socialne funkcije gozdov;

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Splošne usmeritve pri gospodarjenju z gozdovi so usklajene s strategijami in usmeritvami GGN GGO (2021 - 2030). Določene so glede na zgoraj opredeljene splošne cilje:

- sonaravno gospodarjenje, ki omogoča trajno krepitev vseh vlog gozda,
- večnamensko gospodarjenje, prilagojeno proizvodni sposobnosti rastišč, razvojni dinamiki gozdov za zagotavljanje stabilnosti in trajnosti ter zmožnosti prilagajanja podnebnim spremembam in zagotavljanje ponorov ogljika,
- gospodarjenje prilagojeno potrebam lastnikov gozdov in usklajeno z drugimi porabniki prostora (z upoštevanjem zakonskih predpisov),
- gozdnogojitveni sistem gospodarjenja in zgradba gozdov prilagojena rastiščnim in sestojnim razmeram, predvsem pa funkcijam gozdov, pri čemer so upoštevane tudi potrebe lastnikov gozda (večjepovršinsko naj bo v večjih kompleksih državnih gozdov in pri večji zasebni gozdni posesti, kjer želimo povečati delež svetloljubnih vrst, malopovršinsko gospodarjenje na površinah s poudarjenimi ekološkimi funkcijami in na manjši, razdrobljeni posesti),
- lastnike gozdov vzpodbujati k realizaciji ukrepov sečnje in nege, s katerimi aktivno usmerjamo razvoj gozdov v smeri stabilnih in kvalitetnih sestojev (realizacija postaja vse pomembnejša s strokovnega in ekonomskega vidika, neizvajanje načrtovanih ukrepov in odmik pomeni ekonomsko in ekološko škodo),
- zagotoviti optimalno odprtost gozdov ter uporabo ustreznih tehnologij, ki naj se prilagajajo ekološki sprejemljivosti okolja, funkcijam gozdov ter potrebam lastnikov,
- prednostno ukrepanje v prihodnjem obdobju v sestojih, kjer je potrebna sanacija in obnova zaradi ujm in podlubnikov, na sanacijskih območjih izvajati varstvo gozdov kot prednostni ukrep,
- izvajanje sanitarnih sečenj pred rednimi sečnjami, da se s pravočasnimi poseki zmanjša trenutna škoda zaradi podlubnikov in tudi sekundarna škoda (spremljanje in izvajanje preprečevalnih in zatiralnih ukrepov, posebej v zasmrečenih sestojih),
- obnova nastalih površin naj bo usmerjena v oblikovanje sestojev, ki bodo odporni na naravne ujme in škodljivce že od vznika, obnova poškodovanih in ogolelih površin zaradi ujm in podlubnikov naj bo naravna v kombinaciji z umetno obnovo listavcev,
- z načrtnimi ukrepi sečnje in nege je potrebno težiti k uravnoteženemu razmerju razvojnih faz, povečati delež mladih razvojnih faz ter zmanjšati delež starejših sestojev,
- proizvodne dobe skrajšati v sestojih, ki ne izkoriščajo proizvodnega potenciala, v zasmrečenih sestojih, v sestojih z velikim deležem debelega drevja in v smrekovih sestojih na sanacijskih območjih,
- snovati mešane, vrstno pestre sestaje, skladno z rastiščnimi danostmi, večati delež listavcev in usmerjati razvoj gozdov v smeri naravne drevesne sestave, ki zagotavlja večjo odpornost na klimatske spremembe in vse pogostejše škodljivce in bolezni,
- pri obnovi s sadnjo vnašati drevesne vrste lokalnih provenienc, upoštevati podnebne spremembe in skrbno ter premišljeno ravnati s tujerodnimi drevesnimi vrstami (v bukovjih je možen vnos duglazije, v nižinskih gozdovih pa rdečega hrasta, črnega oreha),
- skrbno spremljati pojavljanje invazivnih drevesnih in grmovnih vrst, predvsem na odprtih in ogolelih površinah, ter skrbeti za odstranjevanje v primeru pojava,
- ohranjati naravne ekosisteme, pomembne drevesne vrste in vzdrževati usklajen odnos gozd - divjad za krepitev ekološke stabilnosti, izboljšati življenjske in prehranske razmere za prostoživeče živalske vrste in zagotavljati ustrezno prehransko kapaciteto za divjad,
- za zagotavljanje ponorov ogljika prilagojeno gospodariti (akumulirati lesne zaloge, izločiti ekocelice, sestaje prepustiti naravnemu razvoju),
- v gozdovih s poudarjeno socialno vlogo zagotoviti razgibano zgradbo sestojev, malopovršinsko posegati v gozd, ohranjati naravne posebnosti in kulturne spomenike v gozdu ter vzdrževati obstoječo infrastrukturo,
- na večfunkcionalnih območjih, kjer prihaja do nesoglasij in konfliktov, načrtno in aktivno sodelovati z lastniki gozdov, lokalnimi skupnostmi, drugimi strokovnimi institucijami in ostalimi deležniki,
- na vodovarstvenih območjih upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov,
- za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje,
- ohranjati biotsko pestrost, ugodno stanje kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov na območju Natura 2000,

6.2.1.1 Usmeritve za sanacijo poškodb po ujmah in podlubnikih

- prednostno izvajati varstvo gozdov na površinah, poškodovanih po ujmah in gradaciji podlubnikov (poškodovane površine v zasmrečenih sestojih, na najboljših rastiščih in poškodovanih sestojih, kjer je problem obnove),
- sodelovati in koordinirati delo med strokovnimi službami in lastniki gozdov ter skrbeti za časovno in vsebinsko zaporedje izvajanje del (predvsem intenzivni preventivni ukrepi in pravočasni zatiralni ukrepi),

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- ozaveščati lastnike gozdov o pomenu izvajanja preventivnih in zatiralnih ukrepov, sanaciji in obnovi ogolelih površin ter obveščati javnost o obsegu poškodb in potrebnih aktivnostih,
- zagotavljati varnost pri delu in vzpostaviti primerno odprtost z gozdno infrastrukturo (glede na terenske razmere) in preprečiti sekundarne škodo na gozdnih sestojih zaradi zamujene sanacije po podlubnikih,
- pri sanaciji izbirati učinkovit način sečnje (tehnologijo) in spravila (glede na terenske razmere tudi strojna sečnja, vožnja lesa s prikolico in spravilo lesa s transporterji),
- načrtovati in sanirati poškodovane površine z ukrepi obnove in nege, ki bodo ohranili proizvodni potencial gozdov in ostale funkcije gozda (glavni ukrepi so priprava površin za naravno ali umetno obnovo, sadnja in zaščita sadik, nega in obžetev naravnega mladja, uravnavanje drevesne sestave mladja, krepitev stabilnosti ter pospeševanje kakovosti in nega gozdnega roba),
- spremljati pojav tujerodnih (invazivnih drevesnih in grmovnih vrst) na večjih odprtih in ogolelih površinah in v primeru pojava nujno odstranjevati,
- po končani sečnji in spravilu na poškodovanih površinah je potrebno nadaljevati z ukrepi obnove, nege in varstva gozdov za zmanjšanje nadaljnjega razvoja in gradacije podlubnikov,
- zaradi klimatskih sprememb v pogostejših ujm je v prihodnje še večji poudarek na sodelovanju strokovnih služb, drugih institucij in lastnikov gozda,
- za optimalne učinke v prihodnje upoštevati primere dobrih praks (razvoj in uporaba novih tehnologij, usposobljenost kadrov, pozitivne izkušnje preteklih sanacij).

6.2.1.2 Usmeritve za obnovo, nego in varstvo gozdov

- gozdnogojitveni ukrepi se morajo izvajati (so nujni) na bogatih rastiščih s ciljem povečanja kvalitete, v umetno osnovanih mladovjih, ki zahtevajo večja vlaganja in v vseh nenegovanih sestojih, kjer je ogrožena stabilnost sestojev,
- v GGE so nujni tudi ukrepi obnove na ogolelih površinah in gojitveni ukrepi v sestojih, poškodovanih po ujmah in podlubnikih, predvsem v mladovjih, ki se bodo sprostila z načrtovanimi pomladitvenimi sečnjami,
- izvajanje gozdnogojitvenih ukrepov je potrebno usmerjati v zagotavljanje stabilnosti sestojev, krepitev odpornosti proti zunanjim vplivom okolja, ki bodo v prihodnje vse pogostejši,
- v sestojih, ki so zaščiteni z ograjami strmimo k odpiranju mladovja z končnimi poseki.

Obnova

- z obnovo je potrebno povečati in zagotavljati zadostni delež sproščenih mladovij in mladovij pod zastorom starejših sestojev,
- intenziteta obnove mora biti prilagojena rastišču, sestoju, stanju podmladka in funkcijam gozda,
- poudarek naj bo na naravni obnovi, predvsem na površinah, kjer ni zapleveljenosti in ostajajo posamezna drevesa kot zastor za ugodnejšo naravno obnovo,
- načrtovana sadnja oziroma spopolnitve s sadikami naj se izvaja tam kjer naravna obnova ne poteka ali kjer želimo zagotoviti ustrezno mešanost in zadosten delež rastišču primernih drevesnih vrst.

Obnova je predvidena:

- v debeljakih, ki so primerni za uvajanje v obnovo - gre za sestoje, ki ne izkoriščajo rastiščnih sposobnosti, sestoje z zrelem in manj kvalitetnim drevjem in vrzelastim sklepom, sestoje, ki so že pomlajeni, sestoje, ki so bili poškodovani po ujmah in sestoje, kjer je že dosežena kulminacija,
- v sestojih v obnovi, kjer se glede na stanje sestojev in naravni podmladek izvaja zadržana ali pospešena obnova:
 - zadržana obnova naj bo v sestojih, kjer se lesna zaloga in prirastek še povečujeta, podmladka pa še ni v zadostnem obsegu in primerni kvaliteti, sklep sestoja pa je rahel do vrzelast
 - pospešena obnova naj se izvaja v vrzelastih sestojih s kakovostnim podmladkom bogatih zasnov ter v sestojih s starejšim podmladkom (gošča, letvenjak), kjer podmladek že predstavlja nosilca bodočega sestoja; v takih sestojih so predvideni končni poseki, pri čemer je potrebno upoštevati pravilne razmere in ekonomičnost posegov oziroma ekonomski izračun;
- v obstoječih mladovjih, ki imajo pomanjkljive sestojne zasnove ter v vrzelastem mladovju, kjer so potrebne spopolnitve predvsem z listavci,

Naravna obnova

- je načrtovana v sestojih, kjer poteka naravno pomlajevanje z nasemenitvijo in so zasnove naravnega podmladka (zadostna kvaliteta, ciljna sestava drevesnih vrst) primerne za bodoči sestoj,

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- naj poteka malopovršinsko, prične naj se pod zastorom starejšega sestoja; pri odpiranju in sproščanju podmladka je potrebna strpnost, intenziteto odpiranja je potrebno prilagajati ciljnim drevesnim vrstam in upoštevati pomladitveno ekologijo:
 - za naravno obnovo sencozdržnih vrst (jelka) je odpiranje manj intenzivno, na manjših površinah,
 - za plemenite listavce intenzivnejše (ena drevesna višina), za macesen in bor (dve drevesni višini),
- ohranjanje ciljnih semenskih dreves (macesen, bukev, gorski javor) in upoštevati semenska leta za nasemenitev na večjih površinah,
- z robnimi sečnjami sproščati naravni podmladek, intenziteto prilagajati starosti podmladka in zahtevam drevesnih vrst,
- na ekstremni rastiščih, v višinskih in zatavljenih sestojih upoštevati vsak naravni podmladek in ga sproščati; na površinah z bogatim zeliščnim in grmovnim slojem pa izvajati pripravo za naravno obnovo,
- na površinah, nastalih po ujmah in podlubnikih, izvajati pripravo za naravno obnovo (posek grmovnega in odstranitev zeliščnega sloja; grmovni sloj, ki ni konkurenčen za naravno obnovo, puščati kot hrano za divjad); ukrep je priporočljivo izvajati v času semenjenja.
- v sestojih, kjer je delež listavcev v podmladku glede na rastiščne danosti prenizek, ga je potrebno sprostiti s primerno intenziteto odpiranja ter kasneje negovati.

Umetna obnova - sadnja

- načrtujemo na površinah, ki so/bodo zapleveljene in je naravna obnova otežena; na površinah, kjer želimo naravni podmladek izpopolniti, kjer naravna obnova sploh ne poteka; kjer primanjkujejo rastišču primerne vrste, na praznih površinah, nastalih zaradi prehitrega odpiranja; na površinah, nastalih po ujmah in podlubnikih,
- pripravo tal za sadnjo izvajati na površinah, kjer je oziroma se bo pojavil močan zeliščni sloj ali grmovni sloj kot konkurenca za umetno vnesene sadike (predvsem pri manjših sadih iglavcev in listavcev),
- za uspešno sadnjo je potrebno upoštevati naravne danosti in rastišča, saditi in spopolnjevati rastišču ustrezne drevesne vrste (macesen, bukev, ob jarkih gorski javor in plodonosne vrste za biotsko raznovrstnost),
- na večjih površinah, poškodovanih po ujmah in podlubnikih, je smiselna sadnja predvsem na bogatejših delih poškodovanih površin, kjer je možnost razvoja zeliščnega sloja (v jamah, ulekninah); sadnja naj bo v skupinah in šopih; za pestrost in biotsko raznovrstnost je na teh površinah zelo priporočljiva sadnja plodonosnih vrst,
- saditi kvalitetne sadike z ustrezno provenienco in ustrezne velikosti (v jarkih in na bogatih rastiščih so primernejše večje sadike); opraviti prevoz sadik pravočasno in strokovno, da ne pride do izsušitve koreninskega sistema,
- vnos tujerodnih drevesnih vrst je potrebno premišljeno načrtovati; vnašati jih na sanacijske površine, kadar ni mogoče zagotoviti ugodnega stanja avtohtonih vrst (možen je vnos duglazije, robinije ne pospešujemo); invazivne tujerodne drevesne vrste zatirati in preprečevati njihovo širjenje; zaradi pojava jesenovega ožiga, ki ga povzroča gliva *Chalara fraxinea*, se sadnja velikega jesena ne izvaja,
- v primeru pomanjkanja ustreznih sadik, se obnova gozda lahko izvaja s setvijo semena; prioriteto naj se obnova s sadnjo izvede na predelih, kjer je možen razvoj erozijskih procesov; priporočljivo je saditi tudi pionirske vrste, ki preprečujejo erozijo,
- glede na rastiščne danosti in mikrolokacije, je smiselno spremljati in ugotavljati, kakšen način obnove daje boljše rezultate (priprava tal ob semenskih letih, zaščita naravnega podmladka, sadnja...) ter voditi evidenco in kontrolo novo osnovanih površin mladovij.

Nega

- ukrepi nege so načrtovani v sproščenih mladovijih in na površinah podmladka, ki se bodo sprostile s pomladitvenimi sečnjami,
- ukrepi nege so nujni za povečanje in doseg kvalitete, stabilnosti in ohranjanja podmladka ter pospeševanja mešanosti drevesnih vrst,
- prednostna in nujna je nega v sproščenih mladovijih; v mladju, kjer so listavci umetno osnovani; po opravljeni sečnji je nega potrebna tudi v mladovijih, ki bodo nastala z odstranitvijo odraslega sestoja
- poudarek naj bo na indirektni negi in sproščanju naravnega podmladka s svetlitvenimi in robnimi sečnjami; intenziteto odpiranja je potrebno prilagoditi ciljnim drevesnim vrstam v podmladku,
- intenziteta negovalnih ukrepov mora biti prilagojena razvojni dinamiki sestojev, drevesni sestavi in kvaliteti sestojev,
- z izvedbo nege je potrebno pričeti pravočasno in s primerno intenziteto, posebej pri mladovijih, kjer so listavci, primešani, so utonjeni in manj konkurenčni, vendar za razvoj sestojev nujno potrebnim,
- intenzivnost nege in pogostost je potrebno prilagajati glede na reakcijo izvedenih ukrepov,
- na površinah, poškodovanih po ujmah in podlubnikih, je priporočljivo puščanje grmovnega sloja (hrana za divjad) ali delna odstranitev v taki meri, da ni konkurenčen in ne ogroža naravne obnove oziroma razvoja mladovij.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Obžetev

- je potrebno izvajati v naravnem in umetno osnovanem mladju; prednostna in nujna je obžetev na novo osnovanih mladjih;
- obžetev naj bo pravočasna in prilagojena vremenskim razmeram, predvsem na močno zapleveljenih površinah; ponovitve in intenzivnost je potrebno prilagajati reakciji ukrepanja in višini sadik;
- žetev je potrebno izvajati v obliki lijaka, da se ohrani mikroklima za naravni pomladek; pri tem je potrebno spremljati pojav in ohranitev naravnega pomladka, posebej listavcev,
- v višinskih, zatravljenih mladovjih jo je potrebno izvesti ob koncu vegetacijske dobe, da se prepreči poleganje trave pod snežno odejo; v nižinskih delih je obžetev primernejša tekom vegetacijske dobe,
- na ogolelih površinah, je smiselna žetev plevela (odstranitev močne robide,...) za lažji pojav in razvoj naravnega pomladka; posebej primerna je žetev v času semenskega obroda,
- na površinah, ki so nastale s sadnjo, so potrebne ponovitve vsaj 2 do 3 krat; v enoti sta v povprečju načrtovani dve ponovitvi.

Nega mladja in gošče

- poudarek naj bo na indirektni negi mladja s pomočjo odraslega sestoja; pri mladju, ki je poškodovano od sečnje, je potrebno odstraniti poškodovane osebkke,
- nega mladja in gošče kot ukrepa negativne izbire, naj bosta v sproščenih naravnih in umetnih skupinah s poudarkom na rahljanju, odstranjevanju prirastkov, uravnavanju zmesi in pospeševanju rastišča primernih vrst ter krepitvi stabilnosti,
- posebej pomembna je nega gošče v vrstno mešanih goščah oziroma skupinah z listavci, kjer so listavci manj konkurenčni,
- jakost in pogostost naj bosta prilagojeni razvojni dinamiki drevesnih vrst; intenzivnejša naj bo nega v skupinah gošče z več listavci

Nega letvenajkov in drogovnjakov

- redčenja naj bodo pravočasna in dovolj intenzivna, da se zagotovi stabilnost, uravnava drevesna sestava in krepí kvaliteta sestojev; na bogatih rastiščih, v skupinah plemenitih listavcev naj bo nega intenzivnejša med 25 in 30 %) in pogostejša, da se sprostijo krošnje listavcev in zagotovi kvaliteta,
- pogostost ukrepov je potrebno prilagoditi sestojnemu sklepu; starejše drogovnjake s tesnim sklepom, drogovnjake z zamujenimi redčenji in drogovnjake iglavcev na področjih pogostih snegolomov, starejše ne preredčene drogovnjake v vršnem delu je smiselno redčiti manj intenzivno s ponovitvami,
- izvajanje ukrepa naj bo izven vegetacijske dob,
- sečnja in spravilo posekanega lesa naj bosta usmerjena zaradi minimalni poškodb na deblih in koreničniku (krojenje krajših sortimentov, zbiranje v linije); v območjih zahtevnih terenov in možnosti večjih poškodb zaradi spravila napadle lesne mase, je smiselno puščati lesno maso v sestoji (le ob zimski sečnji, kjer ni nevarnosti razvoja podlubnikov),

6.2.1.3 Usmeritve v odraslih sestojih

- v odraslih sestojih je potrebno ukrepati načrtno in prilagojeno stanju sestojnih parametrov (lesni zalogi, sklepu sestoja, kvaliteti in podmladku),
- v prihodnjem obdobju prednostno izvesti sanacijo sestojev, poškodovanih po ujmah in podlubnikih; puščati listavce in robna drevesa (zaščita pred močno zapleveljenostjo); pri tem je potrebno upoštevati možnost bodočega spravila in varnost (drevesa na gozdnem robu, ob objektih),
- skrbno spremljati razvoj podlubnikov in v primeru gradacije prednostno izvajati varstveno sanacijske sečnje,
- težiti k uravnoteženemu razmerju razvojnih faz, pospešenemu sproščanju podmladka in zaključevanju obnove ter zaokroževanju pomladitvenih jeder,
- naravni pomladek sproščati s pomladitvenimi sečnjami in ga indirektno negovati; intenzivnost sproščanja naj bo prilagojena drevesnim vrstam v podmladku (močnejša z večjimi odprtini za povečanje deleža listavcev),
- potrebno je opredeliti debeljake glede na intenziteto ukrepanja: mlajše debeljake, kjer bodo intenzivna izbiralna redčenja, debeljake z zmernimi redčenji in akumulacijo lesne mase ter debeljake, ki jih bomo uvedli v obnovo,
- intenziteta sečenj naj bo večja v mlajših debeljakih, v ohranjenih naj bo le akumulacija; v prerahljanih debeljakih, ki jih uvajamo v obnovo, naj bo intenziteta višja,
- v debeljakih in drogovnjakih izvajati izbiralna redčenja z namenom, da se sproščajo krošnje listavcem, krepí kvaliteta in stabilnost sestojev,
- glede na stanje podmladka izvajati tudi ukrep priprave za naravno obnovo,
- v preredčenih debeljakih je potrebno skoncentrirati posek na skupine nekvalitetnega in sečno zrelega drevja,
- intenziteto odpiranja v sestojih v obnovi je potrebno prilagoditi stanju podmladka, stanju odraslega sestaja in ciljnim drevesnim vrstam v podmladku,

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- v sestojih v obnovi, glede na stanje sestojev, kvaliteto drevja in podmladek, opredeliti površine, kjer bo obnova zadržana, pospešena ali zaključena,
- na večjih strnjениh površinah v zgornjem delu enote (pretežno iglasti gozdovi), skrbeti tudi za izboljšanje prehranskih pogojev za divjad (pri negi puščati delno porezan grmovni sloj),
- v sestojih, poškodovanih po vetrolomu, puščati listavce (zaščita, melioratorji, stabilnost).

6.2.1.4 Usmeritve za varstvo gozdov

Ukrepi za varstvo pred divjadjo

- zmanjšati gostote populacij, da bo zagotovljena naravna obnova vseh ciljnih drevesnih vrst,
- izboljšati življenjske pogoje za divjad z ukrepi za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti; (poškodbe po objedanju in lupljenju so v enoti manjše, pojavljajo se lokalno, predvsem pa v letih z ostrejšo zimo),
- izvajati ukrepe zaščite sadik: v naravnem mladju, ki ima bogate sestojne zasnove in v umetno osnovanem mladju (zaščita sadik listavcev in macesna pred objedanjem od divjadi),
- pri izbiri in vrsti zaščite (individualna, kolektivna) upoštevati ogroženost drevesne vrste, lokacijo sadnje in ekonomiko; vrsta zaščite naj bo strokovno opredeljena z gozdno gojitvenim načrtom,
- površina kolektivne zaščite naj bo praviloma okrog 0,5 ha in več (potrebno je upoštevati lastnika gozda,
- potrebno je skrbeti za redno vzdrževanje in obnovo individualne zaščite ter ograj, po opravljeni funkciji pa za njihovo odstranitev iz gozda,
- za nadaljnje načrtovanje je potrebno voditi evidenco o lokacijah in vzdrževanju zaščite ter spremljati uspeh sadnje in zaščite sadik.

Ukrepi varstva pred boleznimi in žuželkami

- morajo temeljiti na preventivi; v delih, kjer je večja ogroženost, je potrebno zagotavljati razgibane, mešane, vrstno pestre in stabilne sestoje z dosledno izvedeno gozdno higieno,
- potrebni so redni pregledi gozdov in spremljanje številčnosti podlubnikov, posebej na ogroženih območjih, južnih legah in področjih večjih ujm (vetrolom) in podlubnikov,
- intenzivnejša naj bo kontrola v žariščih, ki so delno sanirana,
- potrebno je odstraniti vsa poškodovana drevesa, ki pomenijo nevarnost za gradacijo podlubnikov,
- potrebno je sodelovanje z lastniki gozdov ter osveščenost o nujnosti izvajanja preventivnih ukrepov za zatiranje in uspešno obvladovanje podlubnikov,
- nujna je skrb za pravočasen posek dreves napadenih po podlubnikih, za strokovnost pri sečnji in sanaciji posekanega drevja ter preprečevanju nadaljnjega širjenja podlubnikov,
- v času, ko je nevarnost večje gradacije podlubnikov, je potrebno v drogovnjakih in letvenjakih napaden les razžagati in pokriti z vejevjem ali pa ukrep izvajati izven vegetacijske dobe,
- za uspešno obvladovanje gradacije podlubnikov je v prihodnje potrebno skrbno izvajanje ukrepov akcijskega načrta.

Ukrepi varstva v predelih varovalne in zaščitne funkcije gozdov

- v varovalnih gozdovih in težkih terenih so pomembne tudi usmeritve za vzdrževanje protipožarnih stez (za nadzor sestojev in razvoj ter obvladovanje podlubnikov); usmeritve so pomembne v hudourniških območjih, v gozdovih s poudarjeno zaščitno funkcijo in ob vodotokih,
- v ožjih območjih erozijskih žarišč je potrebno izvajati tehnične in biotehnične ukrepe za sanacijo, v širšem območju pa predvsem malo površinsko posegati in vzdrževati ustrezne strukture gozda,
- sistem gospodarjenja mora vključevati varstvo pred erozijo (od načrtovanja do izvedbe ukrepov).

6.2.1.5 Usmeritve za posek in varno delo v gozdu

- sečnjo je potrebno prilagajati razvojni dinamiki gozda; pri intenziteti in dinamiki sečnje je v največji meri treba upoštevati lastnika gozda; pri odločitvi za strojno sečnjo so pomembne sestojne in terenske razmere ter koncentracija sečnje,
- za realizacijo možnega poseka je glede na omejitve potrebno sodelovanje z deležniki, potreben je načrten pristop; priporočljivo je izvesti pomladitveno sečnjo na večjih površinah 1 do 2 krat v deceniju (posebej v višinskih gozdovih), po končani sečnji pa izvesti nego mladja, gošče in negi posvetiti posebno pozornost,
- glede na terenske razmere (strmina) in stanje vlak (širina, naklon vlak) izbirati kombinacijo spravila s traktorjem in vožnja po kolesih v kombinaciji s strojno sečnjo ter tako zmanjšati delež ročnega spravila; potrebno je nadaljevati z rekonstrukcijo in širitvijo vlak, kjer to dopuščajo terenske razmere; v strmih in ekološko ranljivih terenih (erozija, plazovi) načrtovati žičničarsko spravilo; novogradnja vlak in cest mora biti smiselna in strokovno načrtovana,

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- izbrati je potrebno način spravila z najbolj primernimi in varnimi sredstvi (da bodo čim manjše poškodbe tal, drevja, mladja, obremenjenost delavcev, da bo zagotovljena varnost pri delu in ekonomičnost proizvodnje),
- čas sečnje in način spravila (traktorsko, kombinirano, prevoz na kolesih) je potrebno prilagoditi stopnjam poudarjenosti drugih funkcij gozda, terenskim razmeram in vremenskim pogojem (razmočenost v pomladanskih mesecih, sečnja v poletnih mesecih in zimska sečnja),
- v gozdovih, kjer je poudarjena socialna vloga in se giblje večje število obiskovalcev (planinske poti, kolesarske poti, rekreacijske točke) je potrebno z opozorilnimi tablam in obvestili opozoriti na ukrepe sečnje, spravila in varstva v gozdu;
- potrebno je nadaljevati z izobraževanjem (primerne oblike) lastnikov, jih usposabljaati za varno delo v gozdu, usmerjati v uporabo primernih tehnologij pri sečnji in spravilu; posebej pomembno je izobraževanje manjših lastnikov, ki najemajo delovno silo (ekonomičnost nabave lastne tehnologije),
- načrtno in strokovno je potrebno pristopiti k sečnji in spravilu v sestoje, ki so poškodovani po, ki zaradi ekonomike zahtevajo načrten in celosten pristop; poudarek mora biti na pripravi dela in varnem delu.

Usmeritve za poenostavljeno izbiro drevja za posek

- Zaradi poudarjenosti drugih vlog gozda in naravnih danosti v GGE ni sestojev, ki bi zadostovali kriterijem za določitev območij brez posamične izbire drevja za posek. Zato tudi ni izločenih območij, kjer za posek drevja ni potrebno predhodna odbira drevja. Strokovne odločitve za posege v prostor so potrebne tudi v gozdovih z manjšo intenziteto poseka.

6.2.1.6 Usmeritve za gozdne vlake in strojno sečnjo

- trasiranje vlak in sečnih poti upošteva omejitve in pogoje gospodarjenja kot izhaja iz načrta GGE za gozdne sestoje (E4 obrazec),
- v elaboratu vlak se v bližini pomembnejših habitatnih vrst, občutljivih na motnje, zapiše ali na novo vzpostavi protokol uporabe gozdnih prometnic,
- gradnja se ne izvaja v obdobju pretirane razmočenosti,
- ob upoštevanju vseh ostalih časovnih in prostorskih omejitev je strojna sečnja možna le na primernih terenih; na manj nosilnih tleh je možna le, ko so tla zmrznjena ali suha; sečne poti naj bodo prekrte s sečnimi ostanki, kar zmanjšuje nastanek kolesnic,
- v GGE je glede na terenske razmere in stanje sestojev je strojna sečnja smiselna položnejših delih GGE.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

- pri gospodarjenju z gozdovi v GGE morajo usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij upoštevati vse funkcije gozdov, ki se pojavljajo, njihovo stopnjo poudarjenosti in njihovo prekrivanje, posebej funkcije na 1. stopnji poudarjenosti, ki narekujejo gospodarjenje;
- zelo pomembne so usmeritve za občutljiva območja gozdov, kjer so na isti površini poleg proizvodnih funkcij evidentirane še vse ekološke in socialne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti (P1, E1, S1);
- pri načrtovanju ukrepov in posegih v gozd na večfunkcionalnih območjih, kjer se funkcije prepletajo, je potrebno upoštevati smernice drugih porabnikov prostora; zakonsko so kot obvezna izhodišča v načrtu podane Naravovarstvene smernice, Splošne in podrobne kulturno varstvene usmeritve in Smernice s področja upravljanja z vodami;
- usklajevanje interesov je potrebno na vseh območjih, ki so ekološko ranljiva in imajo veliko krajinsko vrednost (območja naravnih in kulturnih vrednot, posebna varstvena območja Nature 2000) in na območjih, kjer je interes širše javnosti in lastnikov gozdov ter je potrebno ukrepe uskladiti; v prihodnje bo potrebno upoštevati tudi finančni interes lastnikov gozd, z ukrepi in dejavnostmi v gozdu za krepitev različnih funkcij, je potrebno seznaniti vse uporabnike prostora (širšo javnost), še posebej morajo s pomenom ukrepov biti seznanjeni lastniki gozdov;
- v primerih, ko zaradi krepitev drugih funkcij (omejitve sečenj zaradi krepitev funkcij biotske raznovrstnosti, varovanje naravnih vrednot, kulturne dediščine, varstva zavarovanih območij), pri lastnikih gozdov prihaja do izpada dohodka, bi morale pristojne državne institucije poskrbeti tudi za pravne osnove nadomestila izpada dohodka.

6.2.2.1 Območja prekrivanja ekoloških in socialnih funkcij ter usmeritve za usklajevanje interesov

V GGE Paški Kozjak so območja, kjer so možni problemi (konflikti) zaradi prekrivanja proizvodnih, ekoloških in socialnih funkcij na 1. stopnji poudarjenosti (0,4 ha):

V teh gozdovih se prekrivajo ekološke funkcije (funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, hidrološka funkcija, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in Klimatska funkcija) in okolju obremenjujoče socialne funkcije (poučna, rekreacijska turistična funkcija in obrambna). Ekološke in socialne funkcije narekujejo gospodarjenje, zato je potrebno usklajevanje različnih interesov in porabnikov prostor, še posebej pa upoštevanje lastnikov gozda.

Pomembno je tudi izobraževanje tako javnosti kot lastnikov gozdov o pomenu gozdnih ekosistemov, o funkcijah, o nabiralništvu in vseh dejavnostih, ki se izvajajo za krepitev vseh ostalih funkcij gozda.

Usmeritve na območjih prekrivanja s poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti

- je potrebno pospeševati malopovršinsko enomerno zgradbo gozdov in rastišču primerne drevesne vrst,
- ohranjati in vzdrževati razgibano strukturo in vrstno raznolikost habitatov (ohranjanje in vzdrževanje gozdnih robov, gozdnih jas, kaluž, grmišč in drugih negozdnih ekosistemov v gozdu in gozdnem prostoru),
- ohranjati gozdne površine, ki vplivajo na krajinsko in biotsko pestrost (posamezna drevesa, skupine dreves, pasove ob vodotokih in kmetijski krajini),
- skrbeti za razgiban gozdni rob, stopničaste zgradbe, s pestro sestavo drevesnih in grmovnih vrst,
- dele gozda, ki so pomembni življenjski prostor redkih in ogroženih vrst, prepustiti naravnemu razvoju,
- ohranjati staro sadno in plodonosno drevje na opuščenih kmetijah, razgledne točke in koridorje ob razglednih in najbolj obiskanih izletniških točkah,
- na območju Nature 2000 in ekološko pomembnih območjih (EPO) naj se posegi in dejavnosti izvajajo tako, da se ne ogroža prvobitnosti narave in se ohranja biotska raznovrstnost,
- v enoti je potrebno nadaljnje načrtno puščanje odmirajočih in odmrlih stoječih dreves (označitev dreves mora biti v dogovoru z lastnikom), posebej puščanje debelejših dreves (bukve in smreke),
- Splošne in podrobnejše usmeritve za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti so podane v poglavju 6.2.3.

Usmeritve v območju prekrivanja s poudarjeno turistično in rekreativno vlogo gozda

- opredeliti gozdni prostor, primeren za različne oblike turizma, rekreacije in povezane dejavnosti,
- pospeševati sestoje z malopovršinsko enomerno zgradbo ter pestrost drevesnih in grmovnih vrst, ki estetsko bogatijo krajino in ji dajejo tipičen pečat,
- oblikovati razgiban, pester gozdni rob s spreminjajočo se obliko in zgradbo,
- izogibati se velikopovršinskemu posegom, ki so dopustni le v primeru sanacije poškodb po ujmah,
- pospeševati čim pestrejšo strukturo rastišču primernih drevesnih in grmovnih vrst ter njihovo stabilno zgradbo,
- ohranjati zanimiva drevesa (manjšinske vrste, drevesa izjemnih dimenzij in habitusa) in skupine dreves,
- pomlajevati postopno in malopovršinsko,

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- potrebno je rekreativne in turistične dejavnosti (kolesarjenje, pohodništvo) usmerjati na območja, ki ne bodo ogrožala ekosistemov redkih in ogroženih živalskih vrst ter drugih elementov naravne krajine, ki so pomembni za ohranjanje biotske raznovrstnosti (možnosti so na zaraščajoče površine),
- na teh območjih je potrebno izvajati predpisan gozdni red, skrbeti za urejenost in prehodnost označenih poti v gozdu ter urejeno okolje v neposredni bližini naravnih in kulturnih vrednot,
- ob razglednih točkah in vedutah puščati estetsko zanimiva drevesa ter elemente kulturne krajine,
- potrebno je tudi osveščanje lastnikov gozdov in vseh porabnikov prostora (širše javnosti) o pomenu ekoloških in socialnih funkcij ter izvajanju ukrepov za njihovo krepitev,
- vse posege v gozd (za namene rekreacije, kolesarjenja,...) je potrebno usklajevati in iskati strokovne rešitve vseh deležnikov.
- izvajati vedutne sečnje na točkah s slikovitim razgledom,
- čas sečnje prilagoditi obisku v gozdu,
- za zagotavljanje varnosti obiskovalcev izvajati različne preventivne ukrepe,
- prioriteto izvajati sanitarne sečnje na močno obiskanih območjih,
- v času različnih aktivnosti v gozdu nujno poskrbeti za varnost obiskovalcev, pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce o delih, rekreacijske poti za čas izvajanja del zapret,
- uporabljati prijaznejšo tehnologijo pri gradnji in spravilu lesa na območjih prve stopnje poudarjenosti,
- upoštevati rekreacijsko in turistično funkcijo pri načrtovanju in vzdrževanju gozdnih prometnic (gozdne prometnice v teh območjih (kolesarske in planinske poti) služijo tudi rekreaciji),
- na in ob gozdnih prometnicah je potrebno skrbno izvajati gozdni red, urejeno sečišče, odvoz lesa in sanacijo vlak.

Usmeritve na področjih prekrivanja s funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev:

- v varovalnih gozdovih, na strmih pobočjih in območjih vseh vrst erozijskih procesov naj se izvajajo le ukrepi, ki prispevajo h krepitvi varovalne funkcije gozda,
- Usmeritve za delo z varovalnimi gozdovi so podane v poglavju 6.2.5.

Usmeritve na področjih prekrivanja s funkcijo varovanja naravnih vrednot

- je potrebno skrbno ravnanje z vsemi naravnimi vrednotami s ciljem, da se ohranijo in se ne ogrozi njihov obstoj;
- Splošne in konkretne varstvene meritve za naravne vrednote so podane v poglavju 6.2.3.

Usmeritve na območji prekrivanja z estetsko funkcijo

- v varovalnih gozdovih, na strmih pobočjih in območjih vseh vrst erozijskih procesov naj se izvajajo le ukrepi, ki prispevajo h krepitvi varovalne funkcije gozda,
- Usmeritve za delo z varovalnimi gozdovi so podane v poglavju 6.2.5.

6.2.2.2 Usmeritve na območjih s poudarjenimi ekološkimi, socialnimi in proizvodnimi funkcijami

- v varovalnih gozdovih, na strmih pobočjih in območjih vseh vrst erozijskih procesov naj se izvajajo le ukrepi, ki prispevajo h krepitvi varovalne funkcije gozda,
- Usmeritve za delo z varovalnimi gozdovi so podane v poglavju 6.2.5.

Usmeritve za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Potrebno je zagotavljati trajno pokritost gozdnih tal ter omogočati uspešno naravno pomlajevanje. Za večjo mehansko stabilnost sestojev je pomembna raznolika in razgibana struktura gozda. Gospodarjenje naj naj bo malopovršinsko, pri katerem ima vitalnost drevja prednost pred kakovostjo lesa, temu pa je treba prilagoditi tudi način sečnje in tehnologijo spravila.

Izvajanje posegov, ki bi lahko povečali tveganje za površinsko ali globinsko erozijo, ni dopustno. Na plazovitih območjih, kjer zaradi načrtovane ali sanitarne sečnje (npr. zaradi bolezni, insektov, vetroloma ali žledoloma) prihaja do večjih posekov, je treba razredčene ali ogoljene površine ustrezno protierozijsko zaščititi. Predvideti in izvesti je treba vse ukrepe za zagotavljanje stabilnosti brežin ter za preprečevanje oziroma zmanjševanje povečanega odtoka padavinskih voda, plavin in plavja. Ti ukrepi morajo biti usklajeni z upravljanjem voda in celovitim sistemom urejanja vodotokov.

V gozdovih na strmih terenih in erozijsko občutljivi podlagi je smiselno upoštevati tudi usmeritve, ki veljajo za varovalne gozdove po Uredbi o varovalnih gozdovih (2005 in spremembe), predvsem: Pravočasno obnovo oziroma posek prestarega

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

drevja. Prav tako je potrebno izvajanje sečnje na manjših površinah in puščanje višjih panjev na plazljivih in erozijsko ogroženih območjih. Potrebno je izvesti sanacijo poškodovanih tal zaradi preprečevanja erozije in odstranjevanja drevje iz hudourniških strug. Pravočasno je potrebno izvesti gozdnogojitvene ukrepe za ohranjanje stabilnosti in varovalne funkcije gozda. Uporabljati je potrebno tudi biološko razgradljivih olj pri delu z gozdarsko mehanizacijo.

Splošne usmeritve, ki izhajajo iz Zakona o vodah:

1. Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda. Poplavna območja so v primeru prisotnosti prikazana v gozdnogospodarskem načrtu, načrtovani posegi pa usklajeni z omejitvami iz predhodne točke ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.
Poplavna območja so prikazana na Karti 7 prostorskega dela, bolj podrobno pa na Atlasu voda
<https://geohub.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=f89cc3835fcd48b5a980343570e0b64e>
2. Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode.
Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano:
 - poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov;
 - ogoljevanje površin;
 - krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
 - zasipavanje izvirov;
 - nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih;
 - omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer;
 - odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov;
 - zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom;
 - odvzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge;
 - vlačenje lesa.Erozijska območja so prikazana na Karti 7 prostorskega dela, bolj podrobno pa na Atlasu voda:
<https://geohub.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=f89cc3835fcd48b5a980343570e0b64e>
3. Za plazljivo območje se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev.
Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:
 - zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč;
 - poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode;
 - izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča;
 - krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.Plazljiva območja so prikazana na Karti 7 prostorskega dela, bolj podrobno pa na Atlasu voda:
<https://geohub.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=f89cc3835fcd48b5a980343570e0b64e>
4. Za plazovito območje se v skladu z 89. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer zaradi klimatskih in topografskih razlogov redno prihaja do pojava snežnih plazov ali pa obstoja velika verjetnost, da se pojavijo. Na teh območjih je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov in ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.
5. Usmeritve na ogroženih območjih:
Odlaganje ali skladiščenje lesa na poplavnih območjih ni dovoljeno.
6. Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih
Odstranitev poškodovane in odvečne zarasti v gozdnem prostoru je potrebno izvesti selektivno. Odstraniti je potrebno suho, propadajočo in poškodovano zarast iz vodnega in priobalnega zemljišča.
Skladno s 33. členom Zakona o divjadi in lovstvu je v času gnezdenja ptic med 1. marcem in 1. avgustom, prepovedano sekati zarast ob vodnih bregovih in čistiti odvodne kanale.
Propadlo in odstranjeno zarast je potrebno v dostopnih predelih v celoti odstraniti z območja na naravi neškodljiv način; v primeru vodotokov je material prepovedano odlagati v strugo, na brežino, v priobalni pas vodotoka ter na poplavno območje.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije

Za krepitev te funkcije je potrebno upoštevati Smernice s področja upravljanja z vodami, ki jih je za pripravo gozdnogospodarskih načrtov izdala Direkcija republike Slovenije za vode (Ljubljana, april 2025).

Splošne usmeritve, ki izhajajo iz Zakona o vodah

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom ZV-1 tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih:

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1, preostale vode pa so vode 2. reda.

V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavlila voda zaradi posega v prostor. Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča celinskih voda (Uradni list RS, št. 58/18).

V 14. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, priobalno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrty odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj

40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge ZV-1 (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča.

Na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območju presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda,
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem,
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije,
- zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih,
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode),
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave,
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih,
- gradnjo objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo ter z gradnjo objektov javne infrastrukture neposredno povezane ureditve, ki se načrtujejo na podlagi predpisov s področja umeščanja prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, če izpolnjujejo pogoje iz tretjega odstavka tega člena,
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metriskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju GGN je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč,
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda,
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja,
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju GGN je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki,
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi,
- odlaganje odpadkov.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Usmeritve za preprečitev poslabšanja stanja površinskih in podzemnih voda

Zaradi ohranitve ali doseganja dobrega stanja voda ali njihovega dobrega ekološkega potenciala so kot osnovne enote za zanesljivo ugotavljanje stanja in doseganje okoljskih ciljev določena vodna telesa površinskih voda in vodna telesa podzemnih voda (Pravilnik o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (Uradni list RS, št. 63/05, 26/06, 32/11 in 8/18), Vodotoki ali njihovi deli, ki ne ustrezajo merilom za določitev samostojnih vodnih teles površinskih voda, so priključeni k vodnim telesom vodotokov, v katera se stekajo.

Usmeritve na varstvenih območjih

Vodovarstvena območja se določijo z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati Pravilnik o kriterijih za

določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).

Usmeritve na referenčnih odsekih

Pri pripravi GGN je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke iz Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23). Referenčni odseki so odseki vodotokov in obale jezer, na katerih so referenčna mesta, ki so mesta z le zelo majhnimi spremembami elementov kakovosti ekološkega stanja površinskih voda zaradi človekove dejavnosti ter ustrezajo opredelitvam za zelo dobro ekološko stanje. Skladno s 5. členom te uredbe so:

- na referenčnih odsekih: prepovedani posegi, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti;
- na vodotokih gorvodno od referenčnih odsekov (z njihovo prispevno površino) in na vodotokih dolvodno od referenčnih odsekov oziroma od jezera, na katerem so določeni referenčni odseki, do dolvodne meje ribjega tipa, v katerega je razvrščen referenčni odsek oziroma vodotok na iztoku iz jezera: dovoljeni le posegi, ki ne povzročijo škodljivega vpliva na referenčne odseke in se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo ter so izpolnjeni drugi pogoji za izdajo vodnega soglasja.

Usmeritve za preprečitev negativnega vpliva na izvajanje rabe vode

Ukrepi se v gozdovih izvajajo na način, da se prepreči negativni vpliv na izvajanje veljavnih vodnih pravic (po 119. členu ZV-1) in evidentirane posebne rabe vode (po 108. členu ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode (po 105. členu ZV-1).

Usmeritve za preprečitev onesnaženja površinskih in podzemnih voda

Odpadna olja je v splošnem prepovedano puščati v zabojnikih za zbiranje komunalnih odpadkov, jih odmetavati ali zlivati na tla oziroma v površinske in podzemne vode. Treba jih je oddati na za to določenih mestih (zbirni centri).

Prepovedano je gnojenje ali uporaba sredstev za varstvo rastlin na priobalnih zemljiščih v tlorisni širini 15 metrov od meje brega voda 1. reda in pet metrov od meje brega voda 2. reda na podlagi 65. člena ZV-1.

Vzpostavlja in ohranja naj se pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok.

Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu je treba onesnaženje omejiti, razlito nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulati) pobrati v ustrezne posode. Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in stoječih voda, zunaj priobalnih zemljišč in območij poplav. Pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.

Usmeritve na vodovarstvenih območjih

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16). Posegi so sprejemljivi, če iz analize tveganja izhaja, da nov poseg ne bo povzročil poslabšanja stanja voda (ob upoštevanju zaščitnih ukrepov iz analize tveganja).

V bližnji okolici zajetij naj se ne pogozduje na taki razdalji, na kateri bi lahko prišlo do prodora korenin v zajetja ali do prodora organskih snovi ali mikrobiološkega onesnaženja v zajetje.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Oskrba strojev in vzdrževanje takih strojev in naprav, ki uporabljajo nevarne snovi, vključno z gorivi in mazivi, mora potekati izven najožjega vodovarstvenega območja (VVO I).

Sestavni del gozdnogospodarskega načrta – GGN GGE Paški Kozjak (2026 - 2035) vsebuje prikaz:

- varovanih območij, in sicer:
 - hidrografija (os vodotoka),
- ogroženih območij, in sicer:
 - poplavnih območij,
 - erozijskih območij,
 - plazljivih območij,
 - plazovitih območij (v obravnavani GGE jih ni)
- varstvenih območij, in sicer:
 - vodovarstvenih območij v skladu s predpisi vlade in občinskimi akti, ki urejajo vodovarstvena območja oziroma varstvene pasove,
- referenčnih odsekov, iz Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16).

Grafični prikaz varovanih, varstvenih, ogroženih območij in referenčnih odsekov ter obstoječih in načrtovanih gozdnih prometnicah ter predvidenih posegov in ukrepov, katerih izvedba bi lahko vplivala na vode, vodni režim in stanje voda, je izdelan v merilu, ki ustreza merilu izvedbenih načrtov ter v taki obliki, da je mogoče prekrivanje slojev (*shp).

Na območju gozdov s poudarjeno hidrološko funkcijo 1. stopnje, za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje 1. in 2. vodovarstvene cone ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje.

Na območju gozdov s poudarjeno 2. stopnjo hidrološke funkcije je potrebno dosledno upoštevati omejitve in pogoje iz Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. L.RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) na območju 3. vodovarstvene cone ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje;

Na vodovarstvenih območjih je pri delu z motornimi žagami in spravilu s traktorji obvezna uporaba biološko razgradljivih olj; pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja; parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla; v primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu, je treba onesnaženje omejiti, razlize nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulati) pobrati v ustrezne posode; izogibati se je potrebno dela v gozdu v času, ko obstaja večja nevarnost onesnaženja vodnih virov;

- na celotnem vodovarstvenem območju naj bo zagotovljena stalna pokrovnost z gozdne vegetacije, zgradba gozda pa malopovršinsko enomerna s čim bolj sklenjenim sestojnim sklepom;
- v ožjih obrežnih pasovih in hudourniških strugah naj se izvaja predvsem sečnja starih in nestabilnih dreves, kadar le ta ogrožajo stabilnost tal in obvodna območja;
- v strugah vodotokov in v njihovi neposredni bližini naj se ne pušča podrtega drevja in sečnih ostankov;
- v primeru razmočenosti tal (dolgotrajne padavine) je primerna zapora gozdnih cest (dogovor s lastniki, občinami in ZGS);
- pri nadzoru virov pitne vode in vseh posegih v varovana, ogrožena in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča, erozijska in poplavna območja, vodovarstvena območja) je potrebno sodelovanje z vodarji in upravnimi organi;
- v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami je potrebno pridobiti vodno soglasje za posege, ki bi lahko trajno ali začasno vplivali na vodni režim ali stanje voda.

V GGN GGE Paški Kozjak so upoštevane strokovne podlage s področja upravljanja z vodami, dostopne na spletnem portalu MOP eVode na naslovu <http://evode.gov.si>, ki omogoča brezplačen pregled in prenos podatkov.

Za namen prikaza se v GGN GGE Paški Kozjak uporabijo sloji:

- hidrografija – os vodotokov (v merilu 1 : 5000)
- integralna karta poplavne nevarnosti (IKPN)
- integralne karte razredov poplavne nevarnosti (IKRPN)
- opozorilne karte poplav (OPKP)
- poplavni dogodki (PODO)
- erozijska območja (opozorilna karta erozije),
- plazljiva območja (karta verjetnosti pojavljanja plazov)¹
- plazovita območja (karta lavinske nevarnosti)²
- vodovarstvena območja (državni nivo)
- vodovarstvena območja (občinski nivo)
- odseki z referenčnimi razmerami

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- vodna dovoljenja
- koncesije za rabo vode.

I. II. Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda in pravice graditi v skladu z ZV-1

- so vključene v poglavje 6.2.8 Usmeritve za tehnologijo dela ter gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic
- in poglavje 6.2.9 Usmeritve za poseg v gozd in gozdni prostor.

Pri gospodarjenju z gozdom na vodovarstvenih območjih in območjih s poudarjeno hidrološko funkcijo je potrebno upoštevati:

Gozdnogojitvene usmeritve

- zagotavljati stalno pokrovnost vegetacije v obliki stabilnih raznodobnih mešanih gozdov, ki ugodno vplivajo na odtok vode,
- izogibati se velikopovršinskim ukrepom,
- na ogolelih površinah v vodozbirnih območjih zagotoviti čimprejšnjo poraščenost,
- pospeševati rastišču primerno drevesno sestavo, ki zagotavlja uresničevanje hidrološke funkcije,
- ustvarjati pogoje za uspešno naravno obnovo (trajno pomlajevanje na območju ujm).

Usmeritve pri posegih

- omejiti posege na vodnih, priobalnih in vodovarstvenih območjih v skladu s predpisi o varstvu voda.

Usmeritve za sečnjo in gozdno tehniko

- prilagoditi način sečnje, spravila in skladiščenja lesa:
 - sečnja, izdelava in spravilo lesa naj se opravljajo v suhem vremenu,
 - ob vodotokih in širšem pasu sprotno izvajati sečni red,
 - sprotno odstranjevati sečne ostanke iz vodotokov in obrežij,
 - na ogolelih površinah (ujme) stabilizirati panje, kjer je nevarnost zdrsa in so ogroženi vodotoki,
 - izogibati se poškodbam spravilu in izvozu lesa v času razmočenosti,
 - čimprej sanirati poškodovane gozdove v območju prve stopnje hidrološke funkcije,
 - ne skladiščiti lesa ali drugega materiala v in ob vodotokih,
 - v vodnem telesu ni dopustna nobena aktivnost pridobivanja in spravila lesa, razen v izjemnih primerih.
- upoštevati usmeritve za pridobitev vodnega soglasja in pravice graditi, ki so naveden v poglavju 6.2.8,
- uporabljati naravi prijazno tehnologijo in stroje (biološko razgradljiva olja),
- prilagoditi gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic:
 - nujno je redno vzdrževanje vzdolžnega in prečnega odvodnjavanja na gozdnih prometnicah,
 - v neposredni bližini izvirov, potokov in pritokov, zajetij, strug ter jam se gradnji gozdnih prometnic izogibat,
 - gradnja prometnic naj poteka na pobočjih z manjšimi nakloni, upoštevajoč čim manjše vkope in dolžine prometnic,
 - pri gradnji in rekonstrukciji gozdnih vlak zagotoviti ustrezen odmik vlak od vodotokov, da (ob nujnem umeščanju najmanj 50 m),
 - gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da se ne zmanjšuje pretočni profil (0,5 m varnostna višina),
 - pri umeščanju upoštevati določbe DRSV, ki veljajo na varstvenih območjih po ZV-1.

Posebnosti, vezane na hidrološko funkcijo

- preprečiti onesnaževanje vodnih virov, upoštevati omejitve pri sečnji in spravilu za preprečevanje onesnaževanja,
- ohranjati ustrezno širini obvodnega pasu,
- vodne vire ter bližnjo okolico občasno očistiti in urediti dostopne, kjer je to smiselno,
- sodelovati z vodarji in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana in varstvena območja.

Smernice za ogrožena območja po ZV-1 (plazljiva, plazovita, erozijska in poplavna) so obravnavana v poglavju 6.2.2.2 Usmeritve za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Usmeritve za gospodarjenje s funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcijo varovanja naravnih vrednot

Naravovarstvene smernice za GGN GGE Paški Kozjak (2026 - 2035), ki smo jih prejeli od ZRSVN OE Maribor (september 2025) in so bile predhodno usklajene med ZGS in ZRSVN, so osnova za usmeritve pri funkciji ohranjanje biotske raznovrstnosti. Vključujejo splošne in konkretne usmeritve za posebna varstvena območja Natura 2000, za ekološko pomembna območja (EPO) in usmeritve za varovanje naravnih vrednot. Za območje Natura 2000 so usmeritve podane za celoten gozdni prostor (CGP) in posamezne upravljaljske cone znotraj območja. Večina usmeritev, ki so vezane na EPO, se vsebinsko prekrivajo z usmeritvami za območje Natura 2000, ker se območji tudi prostorsko prekrivata.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

1. Splošne varstvene usmeritve za območja Natura 2000

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na podzemeljski geomorfološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za botanične, zoološke in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Prikaz območij gozdov, na katere se nanašajo konkretne usmeritve, je v merilu 1:25.000 prikazan v kartnem delu načrta - Karta št. 6.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

2. Konkretna usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami

Ime upravljaljske cone: CGP Huda luknja (SI3000224 Huda luknja)	Površina v GGE: 1.694,00 ha (od tega gozdni prostor 1.102,02 ha)
VRSTE in HT: mulasti netopir, širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>), dolgokrili netopir (<i>Miniopterus schreibersii</i>), navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>), veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>), mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>), (8310) Jame, ki niso odprte za javnost.	
OPIS CONE: Glavni poudarki usmeritev v tej coni so vezani predvsem na zagotavljanje zadostne količine dreves z dupli in vzdrževanju gozdnega roba s prilagojeno vrstno sestavo gozdov s primesjo velikega jesena v sestojih. Na območju kraških pojavov (jame, brezna, ponori, ...) je poudarek na prilagojenem načinu gospodarjenja z gozdovi.	
Konkretna varstvena usmeritve: - Ohranja naj se strukturirane gozdne robove ter vzdržuje primeren delež presvetljenih sestojev in površin v obnovi. - Na območju strukturiranih gozdnih robov in na površinah v obnovi naj se ohranja zlasti rastline iz rodov <i>Fraxinus</i>, <i>Populus</i>, <i>Lonicera</i>, <i>Ligustrum</i>, <i>Viburnum</i>. - Poveča naj se delež velikega jesena v sestojih na primernih rastiščih z varstvenimi in gojitvenimi deli (z naravno obnovo, obžetev). - Ohranja naj se zdrava drevesa velikega jesena v sestojih (zagotavljanje semen za naravno obnovo). - Ohranja naj se gozd z najmanj 30 % deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C). - Ohranja naj se habitatna drevesa (dupla, razvejana, polomljena, odmirajoča stoječa drevesa) in sicer 1 do 2 na ha, debelejši od 30 cm. - Na območjih jam, ki so hkrati pomembne za varstvo netopirjev, naj se trajno ohranja gozd z zastorom s premerom najmanj 20 metrov (velja za odseke 02041, 02042C, 02071). Na teh območjih naj se prednostno umeščajo ekocelice brez ukrepanja.¹ - Predlagamo umeščanje ekocelice brez ukrepanja na območju požiralnika Ponikve (NV 44616 Požiralnik Ponikve v odseku 02042B) in na začetnem delu NV 6737 Ponikva (odseka 02041 in 02042B). - Neselektivnih fitofarmacevtskih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja. - Na območjih kraških pojavov (jame, brezna, ponori, naravni mostovi,...) naj se upoštevajo boljše varstvene in razvojne usmeritve, podane za geomorfološko in podzemeljsko geomorfološko zvrst naravnih vrednot.	
Sektorski ukrepi, predlagani za vključitev v GGN: - Ekocelice brez ukrepanja. - Priprava sestoja za naravno obnovo. - Priprava tal za naravno nasemenitev ali setev. - Priprava tal za sadnjo. - Sadnja. - Obžetev. - Nega mladja. - Zaščita mladja z ograjo. - Vzdrževanje zaščitne ograje. - Ohranjanje in nega biotopa, obvodnih mehkolesnih logov in gozdnega roba pred invazivnimi tujerodnimi vrstami - ITV (zlasti japonski dresnik in druge ITV). Pomembno za ohranjanje in razvoj ogroženih vrst. - Načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu	

Opombe: ¹ – upoštevajo naj se lokacije con struktur, ki so pomembne za ohranjanje netopirjev (sloj: Cone_struktur_netopirji.shp, Požiralnik_Ponikve_ekocelica.shp).

IME CONE: Cona dinarski gozdovi rdečega bora	POVRŠINA: 60,33 ha
HT: (HT91R0) Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto januensis-Pinetum</i>)	
OPIS CONE: Območje habitatnega tipa se nahaja južno od Mislinje in jugozahodno od Slovenj Gradca. Ta habitatni tip je voden v bazah ZGS kot Bazofilna rdečeborovja. V upravljaljsko cono na območju GGE Mislinja je zajeto posebno ohranitveno območje Nature 2000 SI3000224 Huda luknja.	
KONKRETNE USMERITVE: - Ohranjajo naj se površine varovalnih gozdov. - Ohranja naj se značilna drevesna sestava habitatnega tipa.	
UKREPI: Izvajati samo ukrepe za krepitev varovalne funkcije gozda in sestojе usmerjati k naravni drevesni sestavi.	

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

IME CONE: Cona ilirski bukovi gozdovi	POVRŠINA v GGE: 80,37 ha
HT: (HT91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>)).	
OPIS CONE: Območje habitatnega tipa se nahaja vzhodno od ceste Gornji Dolič – Velenje v GGE Paški Kozjak.	
KONKRETNE USMERITVE: - Ohrani naj se delež dobro ohranjenih gozdov (stopnja ohranjenosti 1). - Ohranja naj se značilna drevesna sestava habitatnega tipa. Ohranjajo naj se obstoječi bukovi sestoji in mešan gozd listavcev. - Postopno naj se zmanjšuje delež rastišču neprimernih drevesnih vrst: pri obnovi gozda naj se daje prednost bukovemu mladju ter skrbi za ohranitev bukovih semenjakov (genska baza). - Pospešuje naj se rastišču primerne drevesne vrste (bukev, gorski javor). - Uravnoteži naj se razmerje razvojnih faz.	
UKREPI: - Priprava sestoja za naravno obnovo. - Priprava tal za naravno nasemenitev ali setev. - Priprava tal za sadnjo. - Sadjna. - Obžetev - Nega mladovja.	

Ime upravljske cone: Cona bazična in nizka barja	POVRŠINA: 1,05 ha
VRSTE: Loeselijeva grezovka (<i>Liparis loeselii</i>).	
OPIS CONE: Loeselijeva grezovka (<i>Liparis loeselii</i>) se pojavlja na območju Movžanke. Gre za območje mokrišč, ki so izredno redka v slovenskem in evropskem prostoru, zato je ohranjanje ugodne strukture habitatov izredno pomembno. Ogroža jih zaraščanje z drevesnimi vrstami, gradnja infrastrukturnih objektov (med katerimi so tudi gozdne prometnice) in nepravilna raba (intenzivna paša, melioracije tal: drenažiranje tal s kopanjem jarkov, nasipavanje zemljine,...). V upravljsko cono je zajeto posebno ohranitveno območje Nature 2000 SI3000224 Huda luknja.	
KONKRETNE USMERITVE: - V coni naj se določi 1. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti na območju mokrišč. - Znotraj mokrišč na območju nahajanja vrste Loeselijeva grezovka se teži k revitalizaciji zaraščajočih barij. Pri tem se izvajanje gozdnogospodarskih ukrepov tehnološko in časovno prilagodi specifičnim ekološkim lastnostim mokrotnih habitatnih tipov (spravilo sečnih ostankov pri odstranjevanju zarasti se vrši v zimskem času, ko so tla zmrznjena ali v obdobju brez dežja, spravilo naj se izvaja z obrobja območja (voznja s pravičnimi sredstvi znotraj območja cone ni dovoljena)). - Novogradnje gozdnih prometnic naj se usmerja izven cone - ohranja naj se naravno stanje barij/mokrotnih površin. - Pri gradnji in vzdrževanju gozdnih prometnic na obrobju cone naj se prepreči zasipavanje in odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin na območje barij in rastišča Loeselijeve grezovke. - Izboljša naj se ugodno ohranitveno stanje habitatnih tipov in vrste Loeselijeva grezovka (preprečevanje zaraščanja z odstranjevanjem lesne zarasti). - Pri sečnji in spravilu lesa naj se uporablja biološko razgradljiva olja.	
UKREPI: - Ohranjanje biotopov – sečnja. - Ohranjanje biotopov – nega. - Obročkanje.	

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

IME CONE: Cona koščaka - potoki	POVRŠINA v GGE: 8,36 ha
VRSTE: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium*</i>).	
OPIS CONE: Cona obsega vodotoke ter pas vegetacije ob njih. Znotraj cone želimo ohranjati naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge, obrežno vegetacijo in zamočvirjene gozdne površine. V upravljavsko cono so zajeta naslednja posebna ohranitvena območja Nature 2000: SI3000293 Jenina, SI3000224 Huda luknja.	
KONKRETNE USMERITVE: - V coni naj se določi 1. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.² - V coni naj bo gospodarjenje prilagojeno oz. prednostno namenjeno ohranjanju obrežne vegetacije: z obrežno vegetacijo naj se gospodari na način, da se zagotavlja sklenjenost krošenj oz. zasenčenost vodnih površin v vsaj 10 m pasu ob vodotoku. - V coni naj se ne uporablja fitofarmacevtskih sredstev za uničevanje živali in rastlin. - Pri sečnji in spravilu lesa naj se uporablja biološko razgradljiva olja. - Na vodotokih naj se ne skladišči lesa, prav tako naj se rampanje lesa izvaja na način, da gozdni sortimenti niso narinjeni v vodno telo. - Vlačenje po strugi in skladiščenje lesa ob strugi, tudi izven gozdnega prostora, naj se praviloma ne izvaja. - Sečne ostanke v in ob strugi je potrebno po sečnji odstraniti. - Pri gradnji in vzdrževanju gozdnih prometnic naj se prepreči zasipavanje in odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin v vodna telesa. - Ohranja naj se zamočvirjene gozdne površine. - Novogradnje gozdnih prometnic naj se usmerja izven cone - ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu. - V coni naj se krčenje gozda ne izvaja.	
UKREPI: - Ohranjanje biotopov - naravni razvoj (površine namenjene izboljšanju stanja navadnega koščaka).	

OPOMBE ²: SI3000293 Jenina (umeščanje 1. stopnje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti na povirnih delih območja cone); SI3000224 Huda luknja (umeščanje 1. stopnje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti na celotnem območju cone, ki se prekriva z NV 6959 Movžanka – povirje in z NV 6737 – Ponikva). Poudarjenost funkcije se spremeni ob naslednji obnovi območnega načrta.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

3. Usmeritve za varovanje naravnih vrednot – konkretne usmeritve za naravne vrednote

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	POMEN	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	Stopnja poudarjenosti*	
						NV	BR
209**	Paka	Zgornji tok Pake, levega pritoka Savinje, s pritoki, jugovzhodno od Mislinje	HIDR, EKOS	lokalni	- Na območju vodotoka in brežine naj se praviloma ne načrtuje novih gozdnih prometnic; če ni drugih rešitev, naj se prometnice načrtujejo in usklajujejo v sodelovanju z ZRSVN. Morebitna prečkanja vodotoka naj se načrtujejo čim bolj pravokotno na potok. Varujejo naj se hidrološke značilnosti vodotokov: tolmane, kaskade, slapišča. - Na območju naravne vrednote naj bo gospodarjenje prilagojeno oz. prednostno namenjeno ohranjanju obrežne vegetacije: z obrežno vegetacijo naj se gospodari na način, da se zagotavlja sklenjenost krošenj oz. zasenčenost vodnih površin. - Na območju naravne vrednote naj se krčitev gozda ne izvaja. - Z namenom preprečevanja plavljenja sečnih ostankov in gozdnih lesnih sortimentov ob visokih vodah naj se teh ne zлага neposredno ob vodotok oz. pas, ki ga dosegajo visoke vode. - Neselektivnih kemičnih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja. - Pri delih v gozdu naj se uporablja biorazgradljiva olja in maziva.	1**	1**
6734**	Gornji Dolič - mokrotni travniki 1	Mokrotni travnik ob Movžanki v Gornjem Doliču, južno od Mislinje	ZOOL, BOT	državni	- Na območju naravne vrednote naj se ne načrtuje novih gozdnih prometnic.	2**	1**
6737**	Ponikva	Ponikalnica jugozahodno od Mislinje	HIDR, ZOOL	državni	- Ohranja naj se pas gozda oz. posameznih dreves in grmovne vegetacije ob vodotokih. - Dopustna je le sečnja posamičnega drevja v obvodnem pasu tako, da se v čim večji meri ohranja zastrtost. - V in ob strugi potoka naj se ne pušča lesa in sečnih ostankov, ki bi jih narasle vode lahko odnesle in povzročile zamašitev ponorov. - Neselektivnih kemičnih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja. - Pri delih v gozdu naj se uporablja biorazgradljiva olja in maziva. - Predlagamo umeščanje ekocelice brez ukrepanja na začetnem delu NV 6737 Ponikva (odseka 02041 in 02042B).	1	1**

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6959**	Movžanka - povirje	Povirni del potoka Movžanka, desnega pritoka Pake, jugozahodno od Mislinje	ZOOL, BOT	državni	- Na območju naravne vrednote naj se v obvodnem pasu ne načrtuje novih gozdnih prometnic. - Ohranja se obstoječa gozdna površina, preprečuje se zaraščanje mokrotnih travnikov. - Na območju naravne vrednote na območju mokrišč in vodotokov naj se krčitev gozda ne izvaja. - Ohranja se zastrtost vodotokov – možna je le sečnja posamičnega drevja v obvodnem pasu. - Neselektivnih kemičnih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja. - Pri delih v gozdu naj se uporablja biorazgradljiva olja in maziva.	2**	1
1380**	Cesarjev graben - slapišče	Slapišče ob Paki v Cesarjevem grabnu pri Šmartinskih Cirkovcah, severovzhodno od Velenja	HIDR	lokalni	- Ohranja naj se naravno drevesno in grmovno zarast ob slapišču. - V vplivnem območju slapišča (30 metrski pas) naj se ne načrtuje novih gozdnih prometnic. - V vplivnem območju slapišča (30 metrski pas) je dopustna le sečnja posamičnega drevja tako, da se v čim večji meri ohranja zastrtost ter spravilo lesa, ki ne bo poškodovalo tal. - V, nad in pod slapom naj se podrti drevesa in sečni ostanki ne puščajo v strugi potoka. - Iz struge se lahko odstranijo tista drevesa, ki so padla in ovirajo pretočnost vodotoka.	1**	/
71V**	Huda luknja - osameli kras	Območje osamelega krasa v okolici soteske Hude luknje, jugozahodno od Mislinje	BOT, ZOOL, GEOM ORF, EKOS, (GEO MORF P)	državni	- Na območju naravne vrednote, ki se prekriva z območjem Natura 2000 Huda luknja, naj se upoštevajo usmeritve podane za: cono koščaka – potoki in CGP Huda luknja (konkretne varstvene usmeritve za posebna varstvena območja (območja Natura 2000)). Sicer naj se: - V območju vhoda v jame ali brezna v oddaljenosti do 30 m od vhoda naj se ne gradi gozdnih prometnic. - Ožji varovalni pas okoli brezen in jam (20 - 30 m) je potrebno izločiti iz sečnje in spravila lesa (razen kadar gre za sanitarne sečnje oz. nujne posege na podlagi drugih predpisov/vsebin, pri čemer je potrebno upoštevati ostale v smernicah podane usmeritve za območje), - V širšem varovalnem pasu (gozdne površine nad znanimi rovi) naj se izvaja le raznodobno malopovršinsko gospodarjenje, ki zagotavlja stalno zastrtost tal z vegetacijo. - Ohranja naj se obstoječa gozdna površina. - Na območju naravne vrednote naj se krčitev gozda praviloma ne izvaja (pred izdajo odločb o krčitvi se je potrebno o krčitvah uskladiti z ZRSVN). - Pri delih v gozdu naj se uporablja biorazgradljiva olja in maziva.	2	1**

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

1222	Huda luknja - naravni most	Naravni most pred vhodom v jamo Huda luknja, jugozahodno od Mislinje	GEOM ORF	lokalni	- Ožji varovalni pas okoli naravnega mosta, spodmola in naravnega okna (30 m) naj se prepusti naravnemu razvoju. V primeru sanitarnih sečenj, naj se vršita posek in spravilo lesa na način, da se ne poškoduje naravnih vrednot.	1	/
7455	Huda luknja - spodmol in naravno okno	Spodmol in naravno okno ob cesti v soteski Huda luknja, jugozahodno od Mislinje	GEOM ORF	lokalni	- V vplivnem območju naravne vrednote (30 metrski pas) naj se ne načrtuje gozdnih prometnic.	1	/
6747**	Bornikova lipa	Debela lipa pri domačiji Bornik na Kozjaku, južno od Mislinje	DREV	lokalni	- Dreves naj se ne poseka ali poškoduje. Možna je odstranitev – posek morebitnih konkurentov, vendar na način, da se izpostavljenost krošnje svetlobi in vetru drastično ne spremeni.	1**	/
6748	Germičeva lipa	Debela lipa pri domačiji Germič na Paškem Kozjaku, jugovzhodno od Mislinje	DREV	lokalni	- Preko rastnega prostora dreves (tloris krošnje + vsaj 2 m) naj se ne gradi gozdnih prometnic. Prav tako se praviloma ne gradi gozdnih prometnic, ki bi lahko imele vpliv na spremembe rastiščnih pogojev, izven tega prostora v razdalji dveh povprečnih drevesnih višin.	1	/
6767	Skočajeva lipa	Debela lipa pri domačiji Skočaj v Završah, jugozahodno od Mislinje	DREV	državni	- Preko rastišča naj se ne vlačijo lesa in na rastišču naj se ne skladišči lesa. - Na rastišču naj se ne parkira sredstev za prevoz, spravilo in transport. - Na drevesu naj se izvajajo samo strokovni arboristični posegi, ki ne bodo škodili vitalnosti drevesa skladno s pogoji Zavoda RS za varstvo narave. - Rastišča v radiju krošnje +2 m naj se ne spreminja. V vplivnem območju drevesa naj se ne krči ali spreminja gozdnega roba.	1	/

Opombe:

* - V stolpcih »Stopnja poudarjenosti« je naveden predlog poudarjenosti stopnje **funkcije varovanja naravnih vrednot in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti**.

** - Poudarjenost funkcije se spremeni ob naslednji obnovi območnega načrta.

V skladu s Pravilnikom o določitvi in varstvu naravnih vrednot so:

- z oznako **V** označene naravne vrednote, katerih površina je večja od 1 km² ali so linijsko daljše od 1 km (2. člen).

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

4. Konkretna varstvena usmeritve za podzemne jame

V GGE Paški Kozjak je po Naravovarstvenih smernicah za GGN GGE (24. 9. 2025) je skupaj evidentiranih 31 jam.

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
40413	Huda luknja	Jama stalni izvir, Jamski sistem	odprta jama z nadzorovanim vstopom	Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam ter usmeritve navedene v poglavju 2.2.2. (podrobnejše varstvene in razvojne usmeritve za podzemeljske geomorfološke naravne vrednote : - V neposredni okolici jam in brezen se ohranja gozdne površine, krčenje gozda naj se ne izvaja. - Novih gozdnih prometnic naj se na območju jam ne umešča oz. naj se zagotavlja ustrezen odmik od le teh. - Pri sečnji in spravilu lesa v okolici jam in brezen se uporablja biološko razgradljiva olja. - Ker potek rogov jam ni natančno znan, naj se v izogib morebitnega uničenja med gradbenimi deli (obsežnejša dela, npr. gradnja gozdnih cest), pred začetkom del pridobi dokumentacijo stanja jame oz. potek njenih rogov. Nad znanimi rovi naj se prilagodi potek trase (naj se jim izogne). Predlagamo umeščanje ekocelice brez ukrepanja na območju požiralnika Ponikve (NV 44616 Požiralnik Ponikve v odseku 02042B).
40509	Špehovka	Vodoravna jama	odprta jama z nadzorovanim vstopom	
40520	Pilanca	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama z nadzorovanim vstopom	
40521	Jama pod južnim vrhom Tisnika	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
40522	Jama nad požiralnikom Ponikve	Jama z občasnim tokom, Vodoravna jama	odprta jama z nadzorovanim vstopom	
41660	Jama pod Gladko pečjo	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
41661	Klet	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
43310	Blatni rov pod južnim vrhom Tisnika	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
43311	Jama Školjka	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
43312	Južni požiralnik	Jama občasni ponor ob stalnem toku	odprta jama s prostim vstopom	
43313*	Lisičja luknja pri Koprivnikarju	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
43439	Lisičina	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
43471	Jurčeva luknja	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
43489	Nova jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
43490	Kratka jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
43491	Dimnik	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom	
43539	Maticova luknja	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
44153	Jama nad Hudo luknjo	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
44215	Jama na Pečovniku	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
44616	Požiralnik Ponikve	Jama občasni ponor ob stalnem toku	odprta jama s prostim vstopom	

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
44617	Spodmol pri Hudi luknji	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom	
47392	Zasuta etaža	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom	
47931	Skregana jama	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
48703	Kratka jama 2	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom	
48704	Kratka jama 4	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
48705	Kratka jama 5	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
48706	Kratka jama 6	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom	
48711	Tinetova jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
51361**	Šibancova zasuta luknja	Brezno s stalnim tokom	odprta jama s prostim vstopom	
54414***	Patrikovo okno	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom	
54415***	Pozabljena jama na Tisniku	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	

Opombe: Lokacije jam so povzete po katastru jam. Ni nujno, da so lokacije jam popolnoma natančne. Pri načrtovanju in izvajanju gospodarjenja z gozdom je potrebno upoštevati, da konkretne varstvene usmeritve veljajo za dejanski vhod v jamo, prostor nad jamo in okolici vhoda.

* - Poudarjenost funkcije se spremeni ob naslednji obnovi območnega načrta (sprememba lokacije glede na stanje območnega načrta GGN GGO Slovenj Gradec (2021-2030) – lokacija popravljena leta 2023).

** - Sprememba imena glede na stanje območnega načrta GGN GGO Slovenj Gradec (2021-2030).

*** - Poudarjenost funkcije se spremeni ob naslednji obnovi območnega načrta (naravna vrednota še ni bila vključena v območni načrt GGN GGO Slovenj Gradec (2021-2030) – določena po sprejetju načrta).

5. Varstvena priporočila za ravnanje na območjih pričakovanih naravnih vrednot

V GGE je opredeljeno tudi območje pričakovanih naravnih vrednot.

V primeru najdbe mineralov ali fosilov se mora najditelj ravnati po 74. členu ZON. Vsak, ki odkrije del narave, za katerega domneva, da ima lastnosti jame ali del jame, je dolžan o tem obvestiti Inštitut za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU (8. in 9. člen ZVPJ).

Preglednica 54: Pregled območij pričakovanih naravnih vrednot

IME	KRATKA OZNAKA
Območje pričakovanih geomorfoloških podzemskih naravnih vrednot	Območje karbonatnih kamnin v Sloveniji

Priporočila za ravnanje na območju pričakovanih naravnih vrednot pred odkritjem:

Posegi, ki so povezani z obsežnimi zemeljskimi deli, kot so gradnja gozdnih prometnic:

Investitorja se seznani z možnostjo obstoja naravnih vrednot ter predlogom, da o najdbi čim prej obvesti pristojno organizacijo za ohranjanje narave (Zavod RS za varstvo narave, v nadaljevanju ZRSVN). Po predhodnem dogovoru s pristojno območno enoto Zavoda RS za varstvo narave se omogoči spremljanje stanja med zemeljskimi in gradbenimi deli z vidika odkrivanja in varstva geoloških in podzemeljskih geomorfoloških naravnih vrednot.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Za vsa zemeljska dela in posege v naravo se smiselno uporabljajo tudi splošne varstvene usmeritve, ki so določene v poglavju 3.1.

Priporočila za ravnanje na območjih pričakovanih naravnih vrednot ob odkritju:

Če investitor oz. izvajalec odkrije potencialno naravno vrednoto, naj o najdbi čim prej obvesti pristojno območno enoto Zavoda RS za varstvo narave. Ta pripravi usmeritve, ki vključujejo:

- dokumentiranje in ovrednotenje območja oz. potencialne naravne vrednote,
- oceno ogroženosti ter
- predlog ukrepa varstva (in-situ ali ex-situ varstvo; pogodbeno varstvo, skrbništvo, zavarovanje, začasno zavarovanje, obnovitev).

Novo odkrite naravne vrednote se varuje glede na zvrst in tip naravne vrednote in glede na tip posega, na osnovi katerih strokovna služba izbere najprimernejši način varovanja. V primerih, ko ni možno zagotoviti niti in-situ niti ex-situ varstva, se zagotovi natančno evidentiranje in dokumentiranje območja najdbe izjemnih geoloških fenomenov.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6. Varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja (EPO)

Splošne varstvene usmeritve

Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Konkretne usmeritve s pripradajočimi upravljavskimi conami

KODA	IME	OPIS	VARSTVENE USMERITVE
11500	Velenjsko - Konjiško hribovje	Med Velenjsko kotlino in Dravinjsko dolino poteka v smeri vzhod – zahod 50 km dolgo hribovje, ki ga prekinjajo soteske vodotokov in delijo v več naravovarstveno pomembnih enot, ki se močno razlikujejo po habitatnih tipih in vrstah. Rudniški jezери v zemeljskih ugrezninah premogovnika Velenje, Huda luknja, Tisnik, Paški Kozjak ter Stenica in Konjiška Gora. Enotno krajinsko podobo bukovih gozdov, travnikov s prevladujočo visoko pahovko in travniškimi sadovnjaki v bližini naselij in gorskih kmetij presekajo biotopske posebnosti, ki bogatijo raznolikost ekosistemov. V globokih soteskah je prisotna alpska flora na nižjih nadmorskih višinah, na sončnih izpostavljenih legah ilirska termofilna flora in gozdovi rdečega bora. Pretežno zakrasel svet prepredajo kraške jame, katere poseljujejo jamski organizmi, zatočišče v njih pa si iščejo tudi različne vrste netopirjev. Na južnih skalnatih pobočjih in v kamnolomu pri Žičah je rastišče endemne rastlinske podvrste žički grobeljnik (<i>Alyssum montanum</i> var. <i>pluscanescens</i>). Flori in favni ekstenzivnih suhih travnišč se pridružujejo tudi alpinska in subalpinska travnišča s prevladujočim volkom, evrosibirska suha in polsuha sekundarna travnišča, pretežno na karbonatih, oligotrofni mokrotni travniki z modro stožko in sorodne združbe. Na območju je sicer evidentiranih več sto vrst različnih taksonomskih skupin, načeloma pa je območje še neraziskano. Pomembni so sklenjeni gozdni kompleksi, kjer prebivajo tudi večje saproksilne vrste.	Ekološko pomembno območje se delno prekriva z območjem Natura 2000, zato naj se na območju prekrivanja upoštevajo usmeritve, podane za območje Natura 2000 POO Huda luknja (SI30000224). Izven območja prekrivanja z območjem Natura 2000 naj se upoštevajo naslednje usmeritve: - Ne vnaša naj se rastišču neprimernih rastlinskih in tujerodnih rastlinskih in živalskih vrst. - V gozdu naj se načrtno pušča odmrta in odmirajoča drevesa (predvsem debelo drevje). - Prepreči naj se krčenje obvodne drevnine in ohranja osenčenost strug potokov. - Pri delih v gozdu naj se uporablja biorazgradljiva olja in maziva. - Ohranja naj se naravna struktura in pestrost gozdnega roba, dreves ter grmov ob vodotokih naj se ne izsekava. - Pri gradnji gozdnih prometnic se način prečkanja vodotokov izvede brez negativnih vplivov na kvaliteto vode in prehodnost vodotokov za vodne organizme.
93400	Jenina	Potok Jenina je od izvira do izliva v Suhadolnico v Podgorju eden bolj naravno ohranjenih vodotokov na Koroškem. V osrednjem delu teče po razmeroma nižinskem delu, kjer pogosto meandrira. Bogato je ohranjena obrežna zarast, ki nudi dobro zavetje in pogoje raku navadnemu koščaku.	Ekološko pomembno območje se prekriva z območjem Natura 2000, zato naj se na območju prekrivanja upoštevajo usmeritve, podane za cono koščaka – potoki.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Usmeritve za krepitev klimatske funkcije in higiensko-zdravstveno funkcijo

- ohranjanje in krepitev biološko pestrih, zdravih in stabilnih gozdov,
- pospeševati drevesne vrste, ki izkazujejo večjo odpornost proti neugodnim vremenskim dejavnikom, boleznim in onesnaženju (bukev, graden, gorski javor),
- ohranjanje vertikalno in horizontalno razslojenost (skupinsko raznomerno zgradbo),
- večji posegi v gozdni prostor, kot je krčenje gozdnih sestojev z namenom povečanja kmetijskih ali zazidalnih površin praviloma niso dovoljeni,
- redno izvajati ukrepe varstva pred škodljivimi organizmi in boleznimi.

Usmeritve za gospodarjenje z zaščitno funkcijo

Krepiti in ohranjanje naravno drevesno sestavo in zgradbo gozda. Spodbujati drevesne vrste, ki dobro koreninijo. Skrbeti za gozdni rob in njegovo vertikalno strukturo. Skrbeti za pravočasni posek prestarih in oslabilih dreves, gozdno proizvodnjo izvajati v primernem letnem času. Obnova gozdov s poudarjeno zaščitno funkcijo naj bo malopovršinska.

Usmeritve za krepitev obrambne funkcije

V GGE Paški Kozjak ni obrambne funkcije.

Usmeritve za raziskovalno funkcijo in gozdne rezervate

V GGE Paški Kozjak ni gozdni rezervatov zato tudi ni poudarjene raziskovalne funkcije

Usmeritve za raziskovalno funkcijo in gozdne rezervate

- V GGE Pohorje ni gozdni rezervatov zato tudi ni poudarjene raziskovalne funkcije

Usmeritve za krepitev rekreacijsko, turistično, estetsko funkcijo in poučno funkcijo

- ohranjanje strukture gozdnega drevja, s katerimi se povečuje estetska vrednost krajine (omejki, šopi dreves,...),
- gozdni rob naj bo horizontalno in vertikalno razgiban,
- pospeševati estetsko zanimive drevesne vrste,
- ohranjanje drevesa izjemnih dimenzij,
- zagotavljanje zgradbo gozdnih sestojev, ki ima večjo estetsko privlačnost,
- ohranjanje zanimivosti v gozdnem prostoru (evidentiranje in ohranjanje izjemnih dreves in grmov oziroma skupine le-teh),
- ohranjanje pester gozd in zeleno kuliso v okolici objektov, ki so pomembni z vidika kulturne dediščine, rekreativne in turistične funkcij,
- informativne, opozorilne in usmerjevalne table ter druge oznake in počivališča morajo biti zasnovane tako, da niso estetsko moteče,
- ukrepati malopovršinsko,
- suha in nevarna drevesa ob poteh posekati, po končani proizvodnji vzpostaviti popolni gozdi red in urediti poti,
- obveščanje javnosti o načrtovanih delih v teh gozdovih.

Usmeritve za krepitev funkcije varovanja kulturne dediščine

Ohranjena kulturna dediščina in njeno povezovanje v prostoru sta eden od nosilcev trajnostnega razvoja na vseh področjih. Za kulturno dediščino (kulturni spomeniki in vplivno območje), ki se nahaja v gozdnem prostoru GGE Pohorje, je potrebno skrbeti po veljavnem pravnem režimu varstva, ki je podan v Splošnih kulturnovarstvenih usmeritvah za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Pohorje (ZVKDS, OE Maribor, 3.10.2025). Usklajene so tudi s Splošnimi kulturnovarstvenimi usmeritvami za načrtovanje območnih gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulturne dediščine, 2020, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Služba za kulturno dediščino - Območna enota Maribor. S svojo raznovrstnostjo in kakovostjo predstavlja kulturna dediščina pomemben socialni, ekonomski in vzgojni potencial, zato je potrebno skrbeti tudi za urejeno in estetsko oblikovano okolje kulturnih spomenikov v gozdu.

V območjih kulturnih spomenikov in registrirane dediščine v gozdnem prostoru na območju GGE Paški KOzjak veljajo naslednje:

1. Splošne varstvene usmeritve:

- spodbujanje trajnostne uporabe spomenikov in dediščine na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja spomenikov in dediščine, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi v spomenike in dediščino, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev spomenikov, ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so
- negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Varstvene usmeritve za vplivna območja kulturnih spomenikov in registrirane dediščine v gozdnem prostoru

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov velja režim varstva, ki določa, da mora biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen;
- konkretni režim je določen v aktu o razglasitvi spomenika. V vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva za kulturne spomenike je opredeljen v konkretnem aktu o razglasitvi posameznega objekta ali območja za spomenik.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine (območje stavbne dediščine):

- varuje se gabariti, gradivo, oblikovanost,
- varuje se pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
- varuje se celovitost dediščine v prostoru.

Pomembno vlogo ima tudi ohranjanje kulturne krajine, kjer je še posebej poudarjena tradicionalna raba zemljišč (sonaravno gospodarjenje v kulturni krajini). Ohranja naj se tudi krajinska zgradba z značilnimi strukturami in členitvami.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Dodatni režim za območje naselbinske dediščine - velja dodatni režim varstva, ki predpisuje ohranjanje njihovih varovanih vrednot, kot so:

- naselbinska zasnova (parcelacija, komunikacijska mreža, razporeditev odprtih prostorov naselja),
- odnosi med posameznimi stavbami in odnos med stavbami ter odprtim prostorom (lega, gostota objektov, razmerje med pozidanim in nepozidanim prostorom, gradbene linije, značilne funkcionalne celote),
- prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
- prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
- naravne in druge meje rasti ter robovi naselja ali njegovega dela,
- podoba naselja ali njegovega dela v prostoru (stavbne mase, gabariti, oblike strešin, kritina),
- odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega),
- stavbno tkivo (prevladujoč stavbni tip, namembnost in kapaciteta objektov, ulične fasade),
- oprema in uporaba javnih odprtih prostorov in
- zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

Posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče, po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave, umestiti prej našete nedopustne posege, če ni možno najti drugih rešitev ali če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega. V tem primeru veljajo naslednje usmeritve:

- sanitarna sečnja v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS,
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS,
- drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti,
- o načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS,
- nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Posegi v kulturno dediščino

V primeru poseganja v kulturno dediščino ZVKD -1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD -1),
- kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev spomenika ali registrirane nepremične kulture dediščine (31. člen ZVKD-1).

Za poseg v objekt ali območje kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo in spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Kadar je načrtovan poseg v enoto dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS

2. podrobne kulturno varstvene usmeritve

Nanašajo se na vse varovane enote in območja kulturne dediščine, ki so evidentirane na gozdnih površinah, ob oz. v bližini gozdnega roba na območju GGE Paški Kozjak. Povzete so po Podrobnih kulturnovarstvenih usmeritvah za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Paški Kozjak, 21.10.2025).

EŠD	IME ENOTE KULTURNE DEDIŠČINE	REŽIM	ZVRST	OPOMBA
1-00888	Završe – Arheološko najdišče območje jama Špehovka	spomenik	arheološka najdišča	02042C
1-02950	Kozjak – Cerkev sv. Mohorja in Fortunata	vplivno območje spomenika	stavbe	02059B 02060A 02067
1-03016	Mislinja – Cerkev sv. Lenarta	vplivno območje spomenika	stavbe	02006A
1-03036	Strmec nad Dobrno - Cerkev sv. Jošta	vplivno območje	stavbe	OE Celje
1-03478	Završe - Cerkev sv. Vida	spomenik	stavbe	
1-03479	Završe - Cerkev sv. Ruperta	vplivno območje spomenika	stavbe	
1-04249	Paški Kozjak - Zgodovinsko območje Paški Kozjak	spomenik	spominski objekti in kraji	OE Celje
1-07956	Završe - Arheološko območje jama Huda Luknja	spomenik	arheološka najdišča	
1-07957	Završe - Arheološko območje jama Pilanca	spomenik	arheološka najdišča	
1-07963	Gornji Dolič - Razvaline gradu Valdek	spomenik	stavbe	
1-08024	Završe - Pristovnikovo znamenje	spomenik	spominski objekti in kraji	
1-08062	Završe - Spomenik nadvojvodi Janezu	spomenik	spominski objekti in kraji	
1-16817	Završe - Farovška kapelica	dediščina	spominski objekti in kraji	
1-18344	Završe - Domačija Purge	dediščina	stavbe	
1-24532	Kozjak - Grad Irštajn	spomenik	arheološka najdišča	
1-25108	Završe - Krištanova kapelica	dediščina	spominski objekti in kraji	

Usmeritev za funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Semenski sestoji

V GGE Paški Kozjak ni semenski objektov.

Čebelarjenje

- pospeševanje in varstvo zdravih in vitalnih dreves medonosnih vrst (čipa, češnja, kostanj,...),
- sadnja dreves medonosnih vrst;
- načrtno postavljanje čebelnjakov na ustrezna mesta.

6.2.1 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

- ohranjati je potrebno ustrezno gostoto populacij divjadi ter vse ukrepe v gozdnem prostoru načrtovati in usklajevati z vsemi uporabniki prostora;
- odvzem divjadi (odstrel) in ostali ukrepi v populacijah divjadi morajo prispevati k izboljšanju življenjskih razmer in ravnovesja med gozdom in divjadjo; gostota populacij rastlinojede divjadi mora biti v mejah prehranskih zmoglosti na način da se omogoča naravna obnova sestojev;
- glavna usmeritev pri upravljanju z gozdovi je ohranjati naravno sestavo gozdnih rastiščnih tipov in z mešanostjo drevesnih vrst krepiti mehansko in biološko stabilnost gozdov ter zagotavljati ugodne prehranske in bivalne pogoje za prostoživeče živali; (večati delež mladih faz);
- na rastiščih, kjer je drevesna sestava močno spremenjena, je potrebno glede na dejansko stanje gozdov in naravne danosti težiti k naravni drevesni sestavi in povečevati mešanost drevesnih vrst (primanjkuje listavcev in plodonosnega drevja); vnašati na površinah, nastalih po ujmah in podlubnikih;
- za izboljšanje življenjskih pogojev različnih prostoživečih živali je potrebno: oblikovati vrstno bogate in strukturirane gozdne robove, vzdrževati postopen prehod iz gozda v kmetijske površine, povečevati delež naravnega mladovja in povečevati pestrost drevesnih vrst, ohranjati grmovni in zeliščni sloj ter s sadnjo plodonosnih vrst (lesnika, češnja, hruška, oreh ...), izboljševati prehranske pogoje; vnos plodonosnih vrst je še posebej priporočljiv na površinah, ki so nastale po vetrolomu in posledično zaradi gradacije podlubnikov;
- kjer so zagotovljeni pogoji, je potrebno ohranjati vodne ekosisteme (gozdne mlake, kaluže, izvire, studence) in gozdne koridorje ob stoječih vodah in vodotokih ter ostale negozdne ekosisteme v gozdnem prostoru (jase, travišča, melišča, skalovja...); v območjih mirnih con in zimovališč omejiti promet z motornimi vozili;
- potrebno je preprečevati zaraščanje v kmetijski in urbani krajini; pomembno je ohranjati posamezna drevesa, skupine drevja, omejke in gozdne otoke v negozdni krajini (prehod in pribežališče za prostoživeče živali);
- za izboljšanje življenjskih pogojev in ohranjanje ugodnih habitatov posameznih ogroženih živalskih je potrebno ohranjati predvsem debela drevesa z dupli, ki so pomembna za njihov življenjski cikel; drevesa je potrebno izbrati v soglasju z lastnikom gozda in jih na terenu primerno označiti;
- v gozdovih naj se določijo ekocelice (območja za ohranjanje biotske raznovrstnosti in vzpostavljanje primernih habitatov za živalske vrste) s puščanjem posameznih dreves in manjših skupin drevja staranju in naravnemu razkroju;
- pri izvajanju gozdnogospodarskih del se je potrebno izogibati aktivnim gnezdiščem, brlogom ali zavetiščem, neaktivna pa naj se ohranjajo; v času reproduktivnega obdobja živali (pomladni in zgodnje poletni čas) je potrebno prestaviti dela, (gradbeni posegi, sečnja in spravilo), s katerimi bi vznemirjali živali, predvsem v mladovjih in starejših debeljakih; pri spravilu lesa na erozijskih oziroma labilnih območjih je smiselno uporabljati pravilna sredstva, ki ne povzročajo erozije in s tem negativni vplivajo na pomembne habitate; sečni ostanki naj v čim večji možni meri ostanejo v gozdu za naravni razpad;
- za zagotavljanje ugodnega stanja izbranih kvalifikacijskih vrst v območju Natura 2000 je potrebno upoštevati usmeritve iz Naravovarstvenih smernic za GGN GGE Paški Kozjak (2026-20235), ki jih je izdelal Zavod republike Slovenije za varstvo narave, OE Maribor in izvajati predpisane ukrepe iz poglavja 6.2.3.

6.2.2 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

- varovalnih gozdovih se pretežno izvajajo sanitarne sečnje;
- na območjih, kjer je potrebno zagotavljati mehansko stabilnost sestojev, se izvajajo šibka redčenja; intenziteta ukrepov naj bo prilagojena nujnosti krepitve varovalne funkcije in praviloma ne sme presegati 5 % lesne zaloge;
- kjer zaščitno funkcijo ogroža teža starega drevja, je potrebno določiti za posek drevesa, ki zmanjšujejo stabilnost brežin ter ogrožajo prometnice in nižje ležeče objekte (npr. ob cesti skozi Hudo Luknjo, ob cesti na Kozjak ter nad stanovanjskimi objekti na območju Doliča in Movža);
- poleg sečnje se načrtujejo in izvajajo tudi gojitvena dela za povečanje stabilnosti gozdnih sestojev in tal ter ukrepi za krepitev drugih funkcij gozda, ki morajo biti podrejeni varovalni vlogi;

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- zagotavljati je potrebno vzdrževanje prehodnosti poti in stez, ki omogočajo nadzor ter spremljanje stanja gozdov;
- prostorski posegi v varovalne gozdove so dopustni le izjemoma; pred izvedbo je potrebno presoditi vplive na okolje, intenziteto posegov pa prilagoditi stopnji varovanja gozdnih površin;
- vsi ukrepi v varovalnih gozdovih naj bodo malopovršinski in podrejeni funkciji varovanja; po izvedbi ukrepov je potrebno izvesti popoln gozdni red;
- pri gospodarjenju z varovalnimi gozdovi je potrebno upoštevati režim gospodarjenja, določen z Uredbo o varovalnih gozdovih;
- zagotavljati je potrebno pravočasno obnovo oziroma posek prestarega drevja ter pravočasno izvedbo vseh gozdnogojitvenih del za ohranitev in stabilizacijo varovalne funkcije gozda;
- na plazovitih območjih in območjih snežnih plazov je pri poseku potrebno puščati primerno visoke panje;
- uporabljati je potrebno ustrezne načine spravila in pravilna sredstva, prilagojena terenskim in rastiščnim razmeram; na strmih terenih se prednostno uporablja žičniško spravilo;
- poškodovana tla je potrebno sanirati zaradi preprečevanja erozije, iz hudourniških strug pa odstranjevati drevje;
- pri delu s stroji in napravami je obvezna uporaba biološko razgradljivih olj;
- na območjih s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo je potrebno vse ukrepe skrbno načrtovati in preveriti ranljivost gozdnega prostora;
- zagotavljati je potrebno stalno pokrovnost tal ter oblikovati malopovršinsko, stabilno in rastišču prilagojeno sestojno zgradbo;
- pospeševati je potrebno rastišču ustrezno drevesno sestavo, šopasto rast dreves ter mrežo stabilnih osebkov;
- obnovo sestojev je potrebno izvajati v manjših vrzelih, ki ne sledijo padnici terena; odstranjevati je treba nestabilna in prestara drevesa, ki povečujejo nevarnost erozije;
- na večjih ogolelih površinah po ujmah ali podlubnikih je potrebno pravočasno izvesti sanacijo in obnovo s kombinacijo naravne in umetne obnove, predvsem z listavci, macesnom in drugimi rastišču primernimi drevesnimi vrstami;
- v enomernih in prestarih sestojih je potrebno ukrepati pravočasno, saj so bolj občutljivi na naravne ujme in slabše opravljajo varovalno funkcijo;
- uporabljati je potrebno sečnjo in tehnologije spravila, prilagojene rastiščnim in terenskim razmeram; drevje naj se podira diagonalno na smer padnice, pri poseku pa se puščajo visoki panji;
- gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic je potrebno prilagoditi terenskim razmeram; na zelo strmih in erozijsko občutljivih terenih gradnja ni dovoljena;
- na območjih brez možnosti odprtja z gozdnimi prometnicami in brez možnosti žičnega spravila se izvaja le posek predebelega in nestabilnega drevja;
- pri žičnem spravilu je potrebno trase umeščati poševno na padnico terena ter uporabljati sortimentno metodo spravila za zmanjšanje erozijskih vplivov;
- po sečnji in spravilu je potrebno urediti sečišča in vlake v skladu s predpisi ter zagotoviti popoln gozdni red;
- kjer gozdnogojitveni ukrepi ne zadoščajo, je potrebno uporabiti tehnične ukrepe za stabilizacijo terena;
- na najbolj ranljivih območjih je potrebno izdelati podrobnejše gozdnogojitvene načrte ter redno spremljati stanje in uspešnost ukrepov;
- v rezervatih in nedostopnih varovalnih gozdovih je potrebno za preprečevanje širjenja podlubnikov zagotavljati varovalne cone ter površine prepuščati naravnemu razvoju.

6.2.3 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

GGE Paški Kozjak je v območju med požarno manj izpostavljenimi. Požarna ogroženost gozdov je pretežno srednja (3. stopnja ogroženosti – 54,50 % površin), sledi majhna ogroženost (4. stopnja ogroženosti – 45,39 %) in velika ogroženost (2. stopnja ogroženosti - na 0,12 % površin). Zelo velike ogroženosti ni evidentirane. Za delo s požarno ogroženimi gozdovi veljajo naslednje usmeritve:

- gospodarjenje z gozdovi, še posebej na območjih, kjer je evidentirana požarna ogroženost 1. in 2. stopnje, je usmerjeno v preventivno varstvo in dolgoročno zmanjševanje ogroženosti; delo v gozdu je potrebno prilagoditi letni dinamiki požarne ogroženosti (čim manj posegov v sušnih obdobjih) in dosledno izvajati gozdni red;
- požarno ogrožena območja morajo biti odprta z gozdnimi cestami, vlakami in stezami, ki so vzdrževane in prehodne; na gozdnih cestah so priporočljiva večja izogibališča in obračališča, ki naj bodo urejena predvsem na zgornjem robu požarno ogroženega območja, zaradi tehnike gašenja od zgoraj navzdol;
- v okolici naselij in delov gozdov, ki so obremenjeni z obiskovalci, je potrebno postaviti opozorilne table, ki prepovedujejo kurjenje v gozdu; v času velike požarne ogroženosti je potrebno obveščati lastnike gozdov in izvajalce del v gozdovih o nevarnosti gozdnih požarov in prepovedi kurjenja v naravnem okolju; o pomenu gozda in preventivnem požarnem varstvu je potrebno obveščati tudi širšo javnost;
- na področju toploljubnih bukovih gozdov in v gozdovih »plinskega območja« je priporočljiva malopovršinska obnova gozda z ostrimi prehodi med starejšimi in mlajšimi razvojnimi fazami, da se prepreči razvoj talnega požara v vršnega; skrbeti je potrebno za dosledno izvajanje gozdnega reda;
- v času povečane nevarnosti za izbruh požarov v naravnem okolju (določi in objavi jo Republiška uprava za zaščito in sodelovanje s hidrometeorološkim zavodom), je potrebno intenzivnejše opazovanje gozdnih sestojev in gozdnega prostora;
- posege v požarno ogrožene sestoje je potrebno uskladiti s protipožarnim načrtom, ki je osnova izvajanja protipožarne zaščite in ga je hkrati z izvajanjem ukrepov potrebno tudi ažurirati;
- v požarno ogroženih gozdovih in težje dostopnih terenih je potrebno vzdrževati protipožarne steze, v strugah potokov pa zagotavljati možnost črpanja vode v primeru požarne ogroženosti;
- posege v požarno ogrožene sestoje je potrebno uskladiti s protipožarnim načrtom, ki je osnova izvajanja protipožarne zaščite in ga je hkrati z izvajanjem ukrepov potrebno tudi redno obnavljati.

6.2.4 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

Na območju GGE Paški Kozjak ni izločenih semenskih objektov.

6.2.5 Usmeritve za tehnologijo dela ter gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic**Tehnologija dela**

Tehnologija dela (sečnja in spravilo) mora biti strokovno in smiselno načrtovana pred pričetkom izvajanja del. Intenziteta sečnje mora upoštevati tudi izbrano tehnologijo. Posebej je pomembna presoja pri pomladitvenih (končnih) sečnjah, kjer je potrebno zasledovati postavljene razvojne cilje gozda in ekonomski vidik.

Usmeritve za sečnjo:

- čas sečnje prilagoditi stopnji poudarjenosti drugih funkcij gozda (predvsem krepitvi biotske raznovrstnosti) in vremenskim pogojem. Pri izvajanju sanitarnih sečenj iskati optimalne rešitve za izvedbo sečenj (v dogovoru z ustreznimi institucijami -ZRSVN in inšpektorat);
- na območjih s poudarjeno hidrološko funkcijo pri delu v gozdu uporabljati biološko razgradljiva olja;
- dinamično možnega poseka prilagoditi potrebam lastnikov gozdov in ekonomskim zakonitostim trga ter na različne načine vzpodbuditi lastnike za realizacijo poseka (licitacije posameznih vrednejših kosov lesa);
- tehnologijo (strojno, ročno) izbrati v odvisnosti od terenskih razmer, poudarjenosti funkcij, stanja sestojev ter načrtovanega možnega poseka (za optimalne učinke kombinirati različne tehnologije sečnje);
- uporabljati ergonomsko in ekološko ustrezne motorne žage;
- skrbeti za ustrezno usposobljenost sekačev (s primernimi oblikami izobraževanja izobraziti lastnike za varno delo v gozdu pri sečnji in izdelavi gozdnih lesnih sortimentov);
- pri načrtovanju strojne sečnje je treba poleg terena upoštevati tudi razvojno fazo sestojev (v sestojih v obnovi in na drugih površinah z večjim deležem podmladka strojna sečnja ni sprejemljiva, izjemoma se lahko uporabi v kombinaciji z ročnim podiranjem); v GGE je primernih cca 10 % površine; podrobno se območja opredelijo z gozdno gojitvenimi načrti;
- odločitvi o izbiri tehnologije sečnje mora slediti prilagojeno odkazilo (intenziteta odkazila, sečne poti, doseg in zmogljivost strojev);
- zahtevati od izvajalcev in lastnikov dosledno izvajanje sečnega reda.

Usmeritve za spravilo

- način spravila lesa prilagoditi terenskim razmeram,
- zmanjšati obseg ročnega spravila (poškodbe na drevju, visoki stroški),
- premišljeno zgoščevati omrežje gozdnih vlak glede na terenske možnosti (omrežje vlak je nujno načrtovati celostno za območje odpiranja),
- na daljših spravih razdaljah (več kot 600 m), je smiselno uporabljati traktorske polprikolice in forwarderje,
- pri morebitnem žičnem spravilu obvezno trasirati linije pred odkazilom (gostota linij naj bo taka, da ni potrebno ročno zbiranje) in upoštevati tudi možnost spravila navzdol,
- postopno odpirati strme terene z vlakami (gostota do 150m/ha) za racionalno spravilo manjših količin lesa (slučajni pripadki, manjše koncentracije poseka),
- vlake se prednostno načrtuje na predelih z naklonom terena do 50%, na strmejših terenih se naj izvaja spravilo s pomočjo žičnic,
- gozdnih vlak se ne sme graditi ali pripravljati v strugah potokov in hudournikov,
- na manj nosilnih tleh lahko ob upoštevanju ostalih časovnih in prostorskih omejitev strojna sečnja poteka le, ko so tla zmrznjena ali suha. Sečne poti naj bodo pokrite s sečnimi ostanki, ki zmanjšujejo nastanek kolesnic; potlačena debelina sečnih ostankov naj bo visoka vsaj 10-15 cm.

Vzdrževanje gozdnih prometnic**Usmeritve za gozdne ceste**

- prednostno zagotavljanje stalne prevoznosti poleti (ujme) na gozdnih cestah, ki odpirajo kmetije, in gozdnih cestah, ki odpirajo večje gozdne komplekse; priključki v gozd se vzdržujejo po potrebi in finančnih možnostih; skrbeti za sanacijo in redno vzdrževanje gozdnih cest po opravljeni sečnji,
- prednostno se sanirajo škode za zagotavljanje varnosti prometa,
- zagotavljanje zimskega vzdrževanja na gozdnih cestah, kjer se odvija gozdna proizvodnja
- nujno je redno vzdrževanje in dograjevanje odvodnih naprav,
- nujna je sprotne sanacija premostitvenih objektov,
- obnova nosilno obrabne plasti z nasipavanjem in komprimiranjem materiala ustrezne kakovosti (material iz gramoznic z atestiranim materialom) in reciklažo materiala na trasi,
- na predelih s poudarjeno funkcijo krepitve biotske raznovrstnosti prilagoditi režim prometa z občasnimi ali stalnimi zapornicami ter njihovo redno vzdrževanje.

Usmeritve za gozdne vlake

- redno vzdrževanje takoj po uporabi – poravnava planuma in ureditev prečnih jarkov.
- takoj po uporabi in deloma sproti je potrebno sanirati vozišča cest na priključkih vlak.

Gradnja gozdnih prometnic

Usmeritve za gozdne ceste

- razmak med cestami (etažami) naj bo minimalno 400 m,
- pri gradnji je obvezna uporaba bagske tehnologije z uporabo udarnih kladiv za izkop 5., 6. kategorije,
- obvezna je ustrezna ureditev odvodnjavanja meteornih in stalnih voda z zavarovanjem vtokov (vtočni jaški, vtočna krila) in iztokov (zaključne stene, iztočna krila, talni pragovi, iztočne mulde),
- za podporne in oporne stene je obvezna uporaba kamna v betonu ali kamnita obloga opaženih armiranobetonskih konstrukcij (po možnosti z avtohtono kamnino),
- polaganje betonskih nearmiranih cevi naj se izvaja na armirano betonsko posteljico,
- na slabo nosilnih tleh je ob novogradnjah in rekonstrukcijah priporočena uporaba geotekstilov ali perforiranih folij za ločevanje spodnjega in zgornjega ustroja,
- pri izvedbi in obnovi nosilno obrabne plasti je priporočljiva uporaba reciklaže – drobljenje hribine na trasi s komprimiranjem materiala.

Usmeritve za gozdne vlake

- gradnja gozdnih vlak naj bo načrtovana; naj se upošteva dejanska gostota in odprtost z gozdnimi vlakami,
- nakloni vlak naj praviloma ne presegajo 25%,
- na strmejših terenih je obvezna uporaba bagske tehnologije z izgradnjo pete in vgradnjo kamnitega materiala v nasip,
- po izgradnji in po vsakokratni uporabi obvezna ureditev odvodnjavanja.

Pri sečnji in spravi ter pri gradnji gozdnih prometnic je potrebno upoštevati:

- omejitve, ki izhajajo iz konkretnih varstvenih režimov za naravne vrednote in zavarovana območja **Natura 2000** (poglavje 6.2.3) ter
- splošne usmeritve, ki izhajajo iz Zakona o vodah (ZV-1) in Usmeritve za varovanje kulturne dediščine (poglavje 6.2.2);
- pri načrtovanju gozdnih prometnic (gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras (žičničarske linije), ki so nujne za izvedbo gozdarskih del, je potrebno upoštevati usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarski načrtov, ki jih je izdala Direkcija RS za vode (Ljubljana, april 2025);
- usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda in pravice graditi v skladu z ZV-1.
- v kolikor trasa posega na erozijsko ali plazljivo območje, izdelati elaborat, iz katerega bo razvidna plazljivost ter erozijska ogroženost in pridobiti ustrezno vodno soglasje,
- v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja mora biti tekstualno in grafično ustrezno prikazan potek trase, z vrisanimi vodotoki ter prikazanimi priobalnimi pasovi,
- dokumentacija mora vsebovati tudi značilne prereze (profile) ter oblikovanje trase gozdne prometnice in terena,
- projektno je treba obdelati morebitno prečkanje grap ali strug nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...), odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območja gozdne prometnice ter odlaganje odpadnega gradbenega, rušitvenega in izkopnega materiala na priobalna in vodna zemljišča.

Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o sprejemljivosti gradnje z vidika upravljanja z vodami in pravice graditi v skladu z ZV-1

Pri gradnji gozdnih prometnic potrebno upoštevati 150. člen ZV-1 naveden v poglavju 6.2.2.

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09);

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS, št. 4/09) - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih gozdnih cest, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del, se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim in varstvenim območjem skladno z ZV-1 in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih

Gradnji prometnic na vodnih in priobalnih zemljiščih se je potrebno izogniti. V kolikor ne obstajajo druge možnosti, se lahko prometnica izjemoma izvede na način, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino. Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase in iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih prevoznih klančin.

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Gradbenem zakonu (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP, 133/23 in 85/24 – ZAID-A).

Usmeritve za preprečitev onesnaženja površinskih in podzemnih voda

Odvajanje padavinske vode mora biti usklajeno z ZV-1 in predpisi s področja varstva okolja (Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22).

Nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano.

Neposredno odvajanje odpadnih voda v podzemne vode je prepovedano v skladu s 64. členom ZV-1. Odpadna voda se lahko odvaja posredno v podzemno vodo le na območjih, kjer ni vodotokov in če za območje ne veljajo prepovedi iz 12. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22).

Vso padavinsko odpadno vodo, ki bi nastala pri gozdarski dejavnosti, je treba ohraniti neonesnaženo in jo uporabiti za odvajanje v isti vodonosnik v isti količini, ki v naravnem stanju z infiltracijo obnavlja podzemno vodo v vodonosniku, po možnosti z razpršenim ponikanjem skozi biološka aktivna tla.

Pri načrtovanju objektov odvodnjavanja padavinskih odpadnih vod z gozdnih prometnic, zaledja gozdnih prometnic in mostu v vodotoke je treba upoštevati erozijsko delovanje voda in jih načrtovati na način, da ob nastopu visokih voda ne bo prišlo do negativnega vpliva na poplavno varnost območja.

Usmeritve na ogroženih območjih

Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora skladno z 11. členom Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20) upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 te uredbe, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov. Na območju poplavne in z njo povezane erozijske nevarnosti, kjer še ni elementov ogroženosti, je treba skupaj z načrtovanjem prostora in ob upoštevanju pogojev in omejitev iz omenjene uredbe načrtovati in zagotoviti tudi poprejšnjo izvedbo ustreznih omilitvenih ukrepov za doseganje sprejemljivega razreda ogroženosti na območju in izven njega.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- Gradnji prometnic na vodnih in priobalnih zemljiščih se je potrebno izogniti. V kolikor ne obstajajo druge možnosti, se lahko prometnica izjemoma izvede na način, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino. Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase in iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.
-
- Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS, št. 4/09) - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij,) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37. členu, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov ter stanja površinskih in podzemnih voda.
- Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora skladno z 11. členom Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20) upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 te uredbe, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov. Na območju poplavne in z njo povezane erozijske nevarnosti, kjer še ni elementov ogroženosti, je treba skupaj z načrtovanjem prostora in ob upoštevanju pogojev in omejitev iz omenjene uredbe načrtovati in zagotoviti tudi poprejšnjo izvedbo ustreznih omilitvenih ukrepov za doseganje sprejemljivega razreda ogroženosti na območju in izven njega.
- Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora skladno z 11. členom Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20) upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 te uredbe, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov. Na območju poplavne in z njo povezane erozijske nevarnosti, kjer še ni elementov ogroženosti, je treba skupaj z načrtovanjem prostora in ob upoštevanju pogojev in omejitev iz omenjene uredbe načrtovati in zagotoviti tudi poprejšnjo izvedbo ustreznih omilitvenih ukrepov za doseganje sprejemljivega razreda ogroženosti na območju in izven njega.
- Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.
- Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16). Posegi so sprejemljivi, če iz analize tveganja izhaja, da nov poseg ne bo povzročil poslabšanja stanja voda (ob upoštevanju zaščitnih ukrepov iz analize tveganja).
- **Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih** je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.

Usmeritve na referenčnih odsekih

Gozdne prometnice, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti, niso dovoljene na referenčnih odsekih skladno s 5. členom Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23), na vodotokih gorvodno in dolvodno od referenčnih odsekov pa so dovoljene le, če se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo.

Prečkanje gozdnih prometnic z vodotoki na referenčnih odsekih ni dovoljeno.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Usmeritve za preprečitev negativnega vpliva na izvajanje rabe vode

Pri načrtovanju posegov je treba preprečiti negativni vpliv na izvajanje obstoječe posebne rabe vode (že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1, in evidentirana posebna raba vode skladno z določili 108. člena ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov, na območju GGN. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode, za kar morata skladno s 105. členom ZV-1 biti izpolnjena dva pogoja:

1. Zagotovljen mora biti prost dostop do vodnega ali morskega dobra za osebne potrebe in športne aktivnosti (kopanje, drsanje, potapljanje ipd.).
2. Omogočeno mora biti gašenje požarov ter druge naloge zaščite in reševanja.

Gradnja prometnic naj poteka na pobočjih z manjšimi nakloni, upoštevajoč čim manjše razgaljanje tal, vkope in dolžino prometnice. Uporaba težke mehanizacije je na erodibilnih tleh omejena ali prepovedana. Izogibati se je treba poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest (npr. vlačenje lesa, vožnja z goseničarji).

Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov v merilu 1:25.000 je prikazana v prostorskem delu načrta – karta P8

6.2.6 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

ZGS izdaja za posege v gozd in gozdni prostor soglasja, mnenja in dovoljenja na podlagi 21. člena Zakona o gozdovih. V povezavi z 42 in 43. členom Gradbenega Zakona (GZ-1; Uradni list RS, št. 99/21, 105/22 – ZZNSPP, 133/23, 85/24 – ZAID-A, 47/25 – odl. US in 75/25) izdaja k izgradnji objektov tudi projektne pogoje in mnenja. Pri posegih je potrebno upoštevati usmeritve, ki izhajajo iz stanja gozdov in stopnje poudarjenosti funkcij gozda. Poleg ocene o ogroženosti funkcijo je pri posegih potrebno upoštevati usmeritve GGN GGO (2021 - 2030) in GGN GGE Pohorje (2026 - 2035).

Pri posegih v gozd in gozdni prostor (presoji) je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- Soglasje ZGS je potrebno pridobiti za gradnjo enostavnih in manj zahtevnih objektov v gozdu in gozdnem prostoru.
- Mnenje ZGS je potrebno pridobiti za gradnjo objektov zunaj gozda, ki bi negativno vplivali na gozdni ekosistem in evidentirane funkcije gozda.
- Dovoljenje ZGS je potrebno pridobiti za krčitev gozda v kmetijske namene, za krčitev gozda za izgradnjo objekta, za gozdarska investicijska vzdrževalna dela, za izgradnjo trajnega skladišča in za zaporo gozdne ceste. Predhodno mnenje ZGS je potrebno pridobiti za javne shode in prireditve, ki jih je dopustno organizirati v gozdu. ;V primeru, da bo prireditev vožnja z vozili v naravnem okolju (kolesarjenje, motokros) potekala na gozdnih vlakih in drugih poteh, se med lastnikom gozda, Zavodom za gozdove Slovenije in lokalno skupnostjo sklone pisni dogovor v katerega se zapišejo pogoji za izvedbo prireditve s strani vseh treh organizacij.
- Strokovno navodilo ZGS je potrebno pridobiti za gospodarjenje s posameznim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj gozda, ki so pomembni habitati in življenjski prostor prosto živečih živali.
- V gozdnih rezervatih posegi v gozd in gozdni prostor niso dovoljeni.
- Za posege v varovalne gozdove, razglašene z Uredbo, je potrebno pridobiti dovoljenje pristojnega ministrstva.
- Za posege na varovana območja gozdov po drugih predpisih (varstvo narave, varstvo kulturne dediščine, varstvo voda) je potrebno pridobiti soglasje drugih pristojnih institucij.

Krčitve gozdov:

1. niso dopustne:

- na območjih gozdnih rezervatov in varovalnih gozdov,

2. praviloma niso dopustne:

- na območjih z evidentiranimi ekološkimi funkcijami na 1. stopnji poudarjenosti (oziroma jih je potrebno umestiti tako, da se funkcije gozdov čim manj prizadete),
- na območjih gozdnih učnih poti,
- na sklenjenih območjih gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine,
- na območjih ohranjenih gozdov znotraj območij gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, ki so zavarovana na osnovi predpisov s področja ohranjanja narave,
- na gozdnih površinah, ki imajo funkcijo povezovanja živalskih koridorjev,
- na območju kmetijske in primestne krajine razen v primeru druge namenske rabe, ki je opredeljena v planskih aktih občine.
- na območju nižinskih poplavnih gozdov (verjetno bo to usmeritev ZRSVN), glede na to, da je to najbolj ogrožen habitatni tip v celotni evrpi
- Umeščanje objektov (infrastrukturnih, energetskih ter drugih) v prostor je potrebno prilagoditi naravnim prvinam krajine, v gozd in gozdni prostor jih je potrebno umestiti tako, da so čim manj prizadete funkcije gozdov.
- Dovoljeni posegi in dejavnosti, ki se izvajajo v gozdu ne smejo zmanjševati ravnosti sestojev in rodovitnosti rastišč, ogroziti stabilnosti in trajnosti gozda in njegovih funkcij.
- Prednostno ohranjati gozd v varovanih območjih naravnih vrednot in kulturne dediščin.
- V gozdni krajini je potrebno preprečevati zaraščanje negozdnih površin, ki so pomembne za ohranjanje življenjskega prostora redkih rastlinskih in živalskih vrst ter kulturne krajine. Zaraščajoče površine na opuščeni kmetijskih površinah, predvsem na strmih pobočjih, ki jih že porašča gozdno drevje, naj se v soglasju z lastnikom vključi v gozd.
- V gozdni in gorski gozdni krajini je potrebno zagotoviti vzdrževanje obstoječih negozdnih enklav in preprečiti nadaljnje zaraščanje negozdnih površin na območjih s poudarjeno prvo stopnjo biotske raznovrstnosti.
- V gozdnati krajini je možno s soglasjem ZGS skržiti gozdove, ki poraščajo površine primerne za kmetijsko rabo in na njih ni evidentirana nobena ekološka ali socialna funkcija na 1. stopnji poudarjenosti. Krčitve gozdov za kmetijske namene ni možno izvajati na površinah, kjer so bili v preteklosti izvedeni gojitveni ukrepi sofinancirani s strani države ali EU.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- V kmetijski in primestni krajini krčitve praviloma niso dopustne, razen v primeru druge namenske rabe opredeljene v planskih aktih občine. Po izvedenih krčitvah je potrebno novo oblikovati in utrditi gozdni rob.
- V območjih, ki so varovana po predpisih o varovanju naravnih vrednot in kulturne dediščine, je izjemoma dopustno skrčiti gozdove, če je za to izdano pozitivno soglasje pristojnih nosilcev urejanja prostora in če ne gre za gozdove prednostnih habitatnih tipov.
- Paša v gozdu je možna, vendar mora biti opredeljena v detajlnem gozdnogojitvenim načrtom v skladu s predpisi o varstvu gozdov.
- Na drugih gozdnih zemljiščih, kamor v GGE štejemo obore za divjad in površine pod daljnovodi, je potrebno posege v prostor opredeljevati na podlagi določil Zakona o gozdovih.
- Urbanizacijo morajo umestiti v gozdni prostor prostorski načrti lokalnih skupnosti tako, da se prepreči poselitve tistih gozdnih robov, ki so pomemben del pestrosti gozdnega prostora. Ureditev objektov turistične infrastrukture (kolesarjenje, jahanje, motokros,...) je možna na območjih, kjer zaradi izvajanja teh dejavnosti ne bodo ogrožene ostale funkcije gozda, evidentirane na 1.stopnji poudarjenosti. Poti za kolesarjenje in ježo je mogoče umestiti na gozdne vlake in poti, ki so določene v območnem načrtu. Vse poti in vlake za omenjeni dejavnosti morajo biti primerno označene. Gozdne vlake in poti ter pogoje za njihovo rabo s pisnim dogovorom sporazumno določijo lastnik gozda, Zavod in lokalna skupnost. Vožnja s kolesi je dovoljena tudi v območjih, ki so s prostorskimi akti določena kot površine za šport in rekreacijo in namenjena tudi vožnji s kolesi.
- Za individualno stanovanjsko gradnjo in počitniške objekte morajo biti posegi takšni, da bodo izkoristili že obstoječo infrastrukturo in okolja ne smejo dodatno obremenjevati. Graditev objektov v vplivnem območju gozda (sestojna višina odraslega drevja, 20-30m) praviloma ni dopustna. Odmik je potreben zaradi zagotavljanja varnosti objektov in zaradi nemotene izvedbe gozdne proizvodnje. Po izvedenem posegu se ne smejo poslabšati pogoji za gospodarjenje z gozdom in preprečiti dostopi v gozd.
- V primeru manjših odmikov mora investitor sam prevzeti posledice poškodb na objektu zaradi bližnjega gozdnega drevja (morebitne poškodbe zaradi padcev drevja kot posledica snegolomov, vetrolomov ali žledolomov, plazov, usadov in drugih poškodb, ki jih ni mogoče predvideti).
- Vse nove poselitve morajo biti načrtovane tako, da ohranjajo značilnosti krajine s strnjanimi naselji in posameznimi celki.
- Na stavbnih zemljiščih, je krčitev gozda za namen gradnje objekta mogoča po pridobitvi pravnomočnega gradbenega dovoljenja. Pred začetkom del se na podlagi dokončnega gradbenega dovoljenja za izgradnjo objekta, na terenu jasno označi meje krčitvene površine. Drevje za posek označi in evidentira krajevno pristojni delavec ZGS. O odobritvi poseka se izda ustrezna odločba. Do pridobitve gradbenega dovoljenja na gozdnem zemljišču, ki je po namenski rabi stavbno, gospodari v skladu z določili Zakona o gozdovih.
- Ob rekonstrukciji javnih cest, ki potekajo po gozdu, je potrebno urediti obstoječe priključke gozdnih vlak (priključki gozdnih prometnic morajo biti prilagojeni niveleti ceste na katero se priključujejo, nanje se ne sme postavljati varovalnih ograj) in ob soglasju z lastnikom gozda čim bližje gozdni vlaki urediti začasna skladišča gozdno lesnih sortimentov.
- Za ureditev gozdnih prometnic za druge dejavnosti (gorsko kolesarjenje, motorna vozila) morajo biti posegi usklajeni s pogoji, ki jih predpiše upravljalec gozdnih prometnic. Vožnja s kolesom in ježa sta dovoljeni na označenih gozdnih vlakih ter drugih označenih poteh, določenih v območnem načrtu. Gozdne vlake in poti pogoje za njihovo rabo s pisnim dogovorom sporazumno določijo lastnik gozda, Zavod in lokalna skupnost. V dogovoru se opredelijo pogoji uporabe, vzdrževanja in sanacije takšnih poti.
Na gozdnih cestah, ki potekajo po območju s poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti, je potrebno postaviti zapore in tako onemogočiti nezaželene vožnje z motornimi vozili. Pri gradnji prometnic, zavarovanih z ograjami, je potrebno zagotoviti prehode za posamezno vrsto divjadi (na mestih stečin in naravnih prehodov).
- Pri posegih v prostor za druge namene (peskopopi, smetišča) je potreben načrt sanacije, ki zagotavlja sprotno saniranje (ozelenitev, pogozditev) posameznih sektorjev po opustitvi dejavnosti.
- Javne prireditve v gozdu oziroma na gozdnem zemljišču, ki so dopustne z vidika varstva funkcij gozdov, je dopustno organizirati v skladu s predpisi, ki urejajo javne shode in prireditve ter v skladu z določili Zakona o ohranjanju narave, ki urejajo vožnjo z vozili na motorni pogon in s kolesi v naravnem okolju. O shodu oziroma prireditvi mora organizator obvestiti ZGS (21.a člen ZG).
- Večfunkcionalna območja: predvsem na lokacijah, kjer lahko pride do nesoglasij pri rabi prostora (prekrivanje funkcij), je treba aktivnosti v prostoru predhodno uskladiti z nosilci upravljanja s prostorom in javnostjo; opredeliti je potrebno območja gozdov (večje gozdne komplekse) za namene naravi prijaznim oblikam rekreacije; potrebno je preprečiti množični in motorizirani turizem; gorsko kolesarjenje je potrebno usmerjati z legalnimi ureditvami poti, pri čemer je potrebno upoštevati poudarjenost funkcij gozdov ter vpliv na prostoživeče živali in njihov življenjski prostor.
- Pri posegih v gozd in gozdni prostor naj se upoštevajo Usmeritve s **področja upravljanja z vodami** za pripravo GGN na področju GGE (Splošne usmeritve in Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda in pravice graditi v skladu z ZV-1):

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16).
- Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda naslovni organ.
- Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za: (Pravilnik o podrobnejši določitvi posegov v prostor, za katere je treba pridobiti vodno soglasje)
 - za krčitev gozdov na površini, večji od 0,5 ha, gradnjo gozdnih cest in vlak, vzdrževanje gozdnih cest in vlak, pri katerih se izvajajo gradbeni posegi, ter za izvajanje zemeljskih del na ogroženih območjih:
 - posegi na poplavnih območjih (vsi posegi na območju, ki je z opozorilno karto poplav ali kartami razredov poplavne nevarnosti ali s podatki o poplavnih dogodkih evidentirano kot območje, ogroženo zaradi poplav).
 - posegi na erozijskih območjih (Novogradnja, rekonstrukcija in vzdrževalna dela v javno korist na območju, ki je z opozorilno karto verjetnosti pojavljanja ploskovne erozije v merilu 1:25.000 evidentirano s srednjo ali veliko stopnjo verjetnosti pojavljanja erozije in na območju obstoječe ploskovne erozije, če skupna površina posega presega 0,2 ha. Poseg na vplivnem območju linijske erozije vodotoka, ki je z opozorilno karto verjetnosti pojavljanja linijske erozije v merilu 1:25.000 evidentirano s srednjo ali veliko stopnjo verjetnosti pojavljanja linijske erozije).
 - posegi na plazljivih območjih (za novogradnjo, rekonstrukcijo in vzdrževalna dela v javno korist na območju, ki je z opozorilno karto verjetnosti pojavljanja plazov v merilu 1:25.000 evidentirano s srednjo, veliko ali zelo veliko stopnjo verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov ter na območju evidentiranih plazov)
 - posegi na plazovitih območjih (novogradnjo, rekonstrukcijo in vzdrževalna dela v javno korist na območju, za katero iz pregledne opozorilne karte plazovitih območij (karte lavinske nevarnosti) v merilu 1:250.000 izhaja majhna, zmerna ali velika ogroženost zaradi plazov).
 - poseg na vodnem in priobalnem zemljišču
 - na varstvenih območjih, če tako izhaja iz predpisa, ki ureja določitev vodovarstvenega ali drugega varstvenega območja.
 - poseg na vodnem in priobalnem zemljišču,
 - poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1,
 - poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice,
 - poseg na varstvenih in ogroženih območjih,
 - poseg zaradi odvajanja odpadnih voda,
 - poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik,
 - hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.
- Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju gozdnogospodarskega načrta.
- Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno - pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov.
- Usmeritve za poplavna, erozijska in plazljiva območja so podrobno opisane v poglavji 6.2.2
- Usmeritve za referenčne odseke so podrobno opisane v poglavji 6.2.2
- Usmeritve za preprečitev negativnega vpliva na izvajanje rabe vode so podrobno opisane v poglavji 6.2.2. Ukrepi se v gozdovih izvajajo na način, da se prepreči negativni vpliv na izvajanje veljavnih vodnih pravic (po 119. členu ZV-1) in evidentirane posebne rabe vode (po 108. členu ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode (po 105. členu ZV-1).
- Usmeritve na vodovarstvenih območjih so podrobno opisane v poglavji 6.2.2.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Usmeritve za preprečitev onesnaženja površinskih in podzemnih voda

- Posegi morajo biti v izhodišču načrtovani tako, da ne zmanjšujejo naravnih zadrževalnih sposobnosti krovnih plasti, v prvi vrsti njihove debeline in prepustnosti. S tem se ne povečuje ali pospešuje prenos onesnaževal v globino in tudi ne povzroča poslabševanja kakovosti podzemne vode (3. člen Uredbe o stanju podzemnih voda (Uradni list RS, št. 25/09, 68/12, 66/16 in 44/22 – ZVO-2)).

Splošne usmeritve, ki izhajajo iz Zakona o vodah: so obravnavane v poglavju 6.2.2.2 - Usmeritve na območjih s poudarjenimi ekološkimi, socialnimi in proizvodnimi funkcijami v podpoglavju Usmeritve za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Smernice za ogrožena območja po ZV-1 (plazljiva, plazovita, erozijska in poplavna) so obravnavane v poglavju 6.2.2.2 - Usmeritve na območjih s poudarjenimi ekološkimi, socialnimi in proizvodnimi funkcijami v podpoglavju Usmeritve za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Smernice za območja na referenčnih odsekih i smernice za preprečitev negativnega vpliva na izvajanje rabe vode 6.2.2.2 - Usmeritve na območjih s poudarjenimi ekološkimi, socialnimi in proizvodnimi funkcijami v podpoglavju Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije.

6.2.7 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih (daljnovodi, obore)

Na drugih gozdnih zemljiščih je potrebno gospodariti v skladu z določili Zakona o gozdovih ter s cilji in usmeritvami, podanimi v gozdnogospodarskem načrtu. V GGE Mislinja so druga gozdna zemljišča evidentirana kot daljnovodi (2,43 ha) in obore (0,89 ha).

Usmeritve za ukrepe pod daljnovodi

- čiščenje tras daljnovodov naj bo redno, s poudarkom na vzdrževanju stopničastega gozdnega roba (manjša intenziteta in pogosto vračanje),
- odstranjevanje zaraščajočih delov naj bo postopno zaradi zagotavljanja prehranskih in bivalnih razmer za divjad (pestra grmišča),
- čiščenje tras daljnovodov in vzdrževanje gozdnega roba se lahko izvaja le izven vegetacije, poleganja mladičev in gnezdenja ptic (med 1. avgustom in 1. marcem),
- potrebno je dosledno izvajanje gozdnega reda v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje in ravnanju s sečnimi ostanki, ohranjanje in zagotavljanje prehodnost gozdnih prometnic in neoviran pretok vodotokov,
- v robnih smrekovih sestojih in sestojih z večjim deležem smreke je potrebno izvajati preventivne ukrepe varstva pred podlubniki (postavitve pasti, kontrolno - lovni dreves, opazovanje in spremljanje populacije podlubnikov,...); pri vzdrževanju tras daljnovodov v gozdu in gozdnem prostoru ni dopustna uporaba herbicidov,
- robna drevesa, ki ogrožajo napeljave, naj odstranijo strokovne službe po predhodni označitvi pristojnih delavcev ZGS in dogovoru z lastniki gozdov.

Usmeritve za ukrepe v oborah

- površina obor za rejo divjadi ne sme presegati 5% lovne površine posameznega lovišča, delež ograjenega gozda ne sme presegati 25% celotne površine,
- v oborah je potrebno izvajati vse ukrepe s ciljem, da se krepijo oz. se ne slabšajo življenjski pogoji za živali,
- ohranjati je potrebno zadosten delež odraslega drevja (zaradi osenčenost tal oz. zaščite pred soncem), primerno število jas in grmišč za zatočišča divjadi, primerno oblikovane gozdne robove in površine s kalužami (po potrebi jih je potrebno tudi osnovati), izvajati dosledni gozdni red, posebej pri sanitarnih sečnjah,
- v večjih oborah so smiselne manjše krmne njive z različnimi krmnimi rastlinami in več krmišč,
- za vzdrževanje in izboljševanje travnih površin v oborah naj se ne uporablja umetnih gnojil;
- potrebno je evidentirati vse pobege neavtohtone divjadi (muflonov in damjakov) iz obor in izvršiti pravočasni odstrel (po potrebi tudi z odločbo),

V skladu z interesi lastnikov se lahko površine pod daljnovodi izkoristijo za vzgojo in pridobivanje okrasnih dreves (novoletne smreke).

6.3 Ukrepi

Načrtovani ukrepi za obdobje 2026–2035 temeljijo na trenutnih razmerah v gozdovih in so usmerjeni v doseganje zastavljenih razvojnih ciljev ter dolgoročnih strategij gospodarjenja. Z doslednim izvajanjem ukrepov se želi zagotoviti večjo odpornost gozdov proti biotskim in abiotskim vplivom, predvsem posledicam podnebnih sprememb. Pomembno vlogo pri tem imajo stabilni in kakovostni sestoji z naravno drevesno sestavo ter uravnoteženo zastopanostjo razvojnih faz.

6.3.1 Možni posek

Načrtovani možni posek v GGE Paški Kozjak za obdobje 2025–2035 je določen za večnamenske in varovalne gozdove v skladu s cilji ter usmeritvami gospodarjenja z gozdovi. Pri načrtovanju obsega in strukture poseka iglavcev in listavcev so bili upoštevani stanje sestojev, proizvodna sposobnost rastišč ter razvojna dinamika gozdov. Pomemben vpliv imajo tudi podatki o poseku iz prejšnjega ureditvenega obdobja ter potrebe lastnikov gozdov.

Za številne lastnike predstavlja gozd pomemben vir prihodka, zato sta dolgoročna kontinuiteta sečenj in trajnostni donos znotraj posesti ključnega pomena. Cilj gospodarjenja je oblikovanje gozdov z uravnoteženimi razvojnimi fazami, naravno drevesno sestavo ter kakovostnimi in mehansko stabilnimi sestoji. Takšni gozdovi bodo v prihodnje bolj odporni na biotske in abiotske vplive, zlasti na posledice podnebnih sprememb.

Preglednica 55/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³)-Skupaj GGE

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Iglavci	m3	37.890	99.599	64	0,0	0,0	2.214	139.767	19,8	96,4
	%	27	71		0,0	0,0	2			
Listavci	m3	15.058	38.048	107	0,0	0,0	806	54.019	21,8	79,5
	%	28	70		0,0	0,0	1			
Skupaj	m3	52.948	137.647	171	0,0	0,0	3.020	193.786	20,3	91,0
	%	27	71		0,0	0,0	2			

V GGE Paški Kozjak je za ureditveno obdobje 2026–2035 določen največji možni posek v višini **193.786 m³**, od tega 139.767 m³ iglavcev in 54.019 m³ listavcev. To predstavlja 20,3 % skupne lesne zaloge oziroma 91,0 % prirastka (96,4 % pri iglavcih in 79,5 % pri listavcih). Povprečna intenziteta poseka znaša 8,5 m³/ha. Nižji delež poseka listavcev je posledica njihove manjše zastopanosti v lesni zalogi, kjer dosegajo 26,29 %, čeprav bi glede na rastiščne razmere in modelno stanje njihov delež moral biti višji, zaradi tega se listavce načrtno ohranja in povečuje njihov delež.

V GGE je 131,75 ha varovalnih gozdov, kjer je posek omejen predvsem na ukrepe za ohranjanje in krepitev zaščitne funkcije gozda. V večnamenskih gozdovih je posek načrtovan intenzivneje, saj je cilj doseči bolj uravnoteženo drevesno sestavo in razvojne faze sestojev.

V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se je načrtovani posek povečal za 28.996 m³, intenziteta poseka pa za 1,22 m³/ha. Ker usmeritve gospodarjenja predvidevajo povečanje deleža mladih razvojnih faz z obnovo in končnimi sečnjami, v strukturi poseka prevladujejo **pomladitvene sečnje**. Te so načrtovane predvsem v debeljaki in sestoji v obnovi, pri čemer so poleg stanja sestojev upoštevani tudi pravilni pogoji in ekonomska upravičenost posegov. Glede na intenzivnost obnove ločimo:

- **Uvajanje v obnovo** – svetlitvene sečnje, so načrtovane v debeljaki z rahlim in pretrganim sklepom, debeljaki s podmladkom bogatih in dobrih zasnov, debeljaki z manj kvalitetnim in zrelim drevjem, kjer je prirastek že akumuliral in debeljaki, poškodovani po ujmah.
- **Zadržane pomladitvene sečnje** - so predvidene na 37 % vseh površin sestojev v obnovi in so načrtovane tam, kjer je lesna zalog visoka, sklep sestoji rahel, naravni podmladek v mlajši fazi (mladje), mladje pod zastorom, ki še ni v zadostnem obsegu in ni primerne kvalitete.
- **Pospešene pomladitvene sečnje** - so načrtovane na 50 % površin sestojev v obnovi in so predvidene v sestoji v obnovi s pretrganim sklepom, podmladek pa je bogatih in dobrih zasnov ter starejši (gošča, delno letvenjak).
- **Zaključene pomladitvene sečnje** - so predvidene na 13 % vseh površin sestojev v obnovi z intenziteto 90 - 100 %. Te so predvidene v sestoji, ki so pomlajeni na več kot 70% površine, podmladek je kvaliteten in starejši (v fazi letvenjaka in gošče), bogatih in dobrih zasnov ter nakazuje lastnosti bodočega sestoja.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Izbiralna redčenja predstavljajo 27 % načrtovanega poseka. Med njimi so intenzivna redčenja v mlajših debeljaki in drogovnjaki s povprečno intenziteto okoli 20 % lesne zaloge ter zmerna redčenja, načrtovana na približno 70 % površine debeljakov, s povprečno intenziteto 12 %. Ta se izvajajo predvsem v sestojih z normalnim sklepom, kjer je cilj povečevanje lesne zaloge in vrednostnega prirastka.

Prebiralne sečnje predstavljajo 0,1 % načrtovanega poseka in vključujejo ukrepe za izboljšanje kakovostne ter debelinske strukture raznomernih sestojev. Posek oslabelega in poškodovanega drevja ter sanitarni poseki so predvideni predvsem v varovalnih gozdovih.

Skladno z Zakonom o gozdovih je predvidena izdelava karte območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna, vendar takšnih območij v GGE ni.

Karta ukrepov v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 8)

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Gojitvena in varstvena dela so načrtovana glede na trenutno stanje gozdnih sestojev, predvideni posek ter pričakovani razvoj sestojev v prihodnjem obdobju. Med njimi ločimo nujna dela, ki se izvajajo v že sproščenih mladovjih, ter dela, povezana z izvedbo načrtovanih pomladitvenih sečenj.

Gojitvena dela s ponovitvami so načrtovana na skupni površini 781,07 ha, pri čemer 9,65 % predstavljajo obnovitvena dela, 90,35 % pa negovalni ukrepi. Med načrtovanimi deli imajo pomemben delež nujna gojitvena dela na ogolelih in delno pomlajenih površinah, v obstoječih sproščenih mladovjih ter drogovnjakih, ki skupaj obsegajo 337,72 ha oziroma 43,2 % vseh predvidenih ukrepov.

Preglednica 56/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Skupaj
Priprava sestoja	ha	87,37	0,00	87,37
Priprava tal	ha	0,12	0,00	0,12
Dopolnilna sadnja	ha	9,30	0,00	9,30
Priprava tal	ha	3,58	0,00	3,58
Sadnja	ha	3,40	0,00	3,40
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	5,25	0,00	5,25
Vzdrž.pašn. in travn. v gozdu	ha	32,90	0,00	32,90
Vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozd	kos	10,00	0,00	10,00
Sajenje sad.plod.drev. in grm.	kos	100,00	0,00	100,00
Postavitev gnezdnic	kos	3,00	0,00	3,00
Vzdrževanje gnezdnic	kos	12,00	0,00	12,00
Vzdrževanje sadik plod. drevja	kos	620,00	0,00	620,00
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	60,00	0,00	60,00
Ohranjanje biotopov - nega	ha	11,18	0,00	11,18
Naravni razvoj biotopov	m3	29,01	0,00	29,01
Obžetev	ha	5,43	0,00	5,43
Nega mladja	ha	139,89	0,00	139,89
Nega gošče	ha	148,78	0,00	148,78
Nega letvenjaka	ha	84,09	0,00	84,09
Nega drogovnjaka	ha	78,92	0,00	78,92
Zaščita s tulci	kos	435,00	0,00	435,00
Odstranjevanje tulcev	kos	50,00	0,00	50,00

Opomba: V tabeli so prikazana gojitvena in varstvena dela s ponovitvami.

Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta - Karta št. 9.

Obnova gozdov je načrtovana na skupni površini 103,77 ha. Med ukrepi priprava sestojev na naravno obnovo predstavlja 87,37 ha vseh načrtovanih del. Ukrej je predviden predvsem v debeljakih, ki bodo uvedeni v obnovo (smernica 6), ter v delih sestojev v obnovi, kjer je cilj pospešiti proces pomlajevanja. Priprava sestojev je načrtovana tudi v starejših, po ujmah poškodovanih sestojih z vrzelastim sklepom, kjer se zaradi razvoja gostega zeliščnega in grmovnega sloja otežuje naravna obnova. Dopolnilna sadnja je načrtovana na 9,3 ha, sadnja na 3,4 ha. Skupno je na sproščena mladovja vezano 4,16 ha sadnje, ki je načrtovana kot spopolnitev ali kot sanacija ogolelih jeder po ujmah in podlubnikih. Ostali obseg sadnje je vezan na pospešeno obnovo in končne poseke v sestojih v obnovi. Glede na obstoječe razmerje drevesnih vrst se načrtuje predvsem sadnja listavcev. Ker so sadike listavcev še posebej podvržene objedanju po divjadi, je v enakem obsegu kot sadnja, načrtovana tudi zaščita sadik s tulci ter vzdrževanje zaščite.

Priprava tal – naravna obnova in priprava tal – spopolnitev sta načrtovana na 3,7 ha, predvsem tam, kjer je oz. se bo pojavil močan zeliščni ali grmovni sloj kot konkurenca za umetno vnesene sadike ali naravno prisotno mladje. (predvsem pri manjših sadikah iglavcev in listavcev).

Nega

Nega je s ponovitvami je načrtovana na 455,75 ha, s ponovitvami. Od tega je 50,08 ha načrtovanih del neposredno vezanih na obstoječa sproščena mladovja. 43,61 ha je načrtovane nege v drogovnjakih, ostala negovalna dela so vezana na pomladitvene poseke v starejših fazah. Pri negovalnih delih je poudarek na negi gošče, ki je načrtovana na 148,78 ha. Nega mladja in gošče sta načrtovani v naravnih in umetno osnovanih mladovjih z namenom rahljanja in uravnavanja zmesi v korist listavcev, nega letvenjaka in drogovnjaka pa v skupinah s tesnim sklepom in zamujenimi redčenji. Obžetev sadik je predvidena na 4,07 ha, kjer se je izvajala sadnja, kjer je načrtovana sadnja, in površinah, kjer je predvidena naravna obnova.

Varstvo

Med varstvenimi deli je načrtovana zaščita s tulci. Vrsto zaščite za konkretne objekte je potrebno naknadno opredeliti z gozdnogojitvenim načrtom, ki mora slediti dinamiki razvoja sestojev in se prilagajati konkretnim situacijam.

Gojitvena in pripadajoča varstvena dela so načrtovana na osnovi stanja gozdnih sestojev ter na osnovi predvidevanj o razvojni dinamiki sestojev. Nepredvidene naravne ujme in gradacije podlubnikov, ki lahko prizadanejo gozdove v naslednjem desetletju, lahko dodatno povečajo potrebe po obnovi s sadnjo in posledično potrebe po zaščiti sadik. Zato je konkretna dela varstva in zaščite težko načrtovati vnaprej. Varstvena dela, ki so že bila planirana za leto 2026 smo že dodali v nabor varstvenih del.

Zaradi obstoječega razmerja drevesnih vrst v GGE in glede na rastiščni potencial, načrtujemo predvsem sadnjo listavcev, ki zahteva tudi pripadajočo zaščito. Vrsto zaščite in količino za konkretne objekte, je potrebno opredeliti z gozdnogojitvenim načrtom, ki se mora prilagajati konkretnim situacijam in slediti dinamiki razvoja sestojev. Med varstvena dela sodi tudi vzdrževanje in odstranitev načrtovane zaščite po opravljeni funkciji.

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

V gozdu in gozdnem prostoru so načrtovani tudi ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali. Vrsta in obseg del je načrtovana glede na stanje gozdnih sestojev, stanje populacij prostoživečih živali, delež negozdnih površin v gozdu in glede na zahteve posebnih varstvenih območjih (Natura 2000). Vsi konkretni ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali, ki so sestavni del preglednice NGDL v poglavju 6.3.2, so zapisani v obrazcih E4 za osnovne ureditvene enote (odsek). Ukrepi, ki so načrtovani na negozdnih površinah, so v odseku pripisani k najbližjim gozdnim sestojem.

Načrtovani ukrepi so usklajeni z revirnim gozdarji na KE Mislinja in z večjimi lastniki gozdov (SiDG).

Za ureditveno obdobje 2025 – 2034 so v GGE Paški Kozjak načrtovana naslednja biomeliorativna dela (s ponovitvami):

- vzdrževanje grmišč in obrežij površin, ki v gozdnem prostoru s prevladujočim grmovnim slojem prispevajo k ohranjanju in večanju prehranskih zmožnosti in kritja za divjad.
- z vzdrževanjem pašnikov in travnikov v gozdu, ohranjamo gozdne jase in druge zaraščajoče pašne površine, ki jih vzdržujejo za boljše življenjske pogoje prostoživečih živali; Večina jih je evidentiranih po vrhnjem delu Pohorja, manjše površine se razpršeno pojavljajo po celi GGE,
- pri sadnji sadik plodonosnega drevja in grmovja je načrtovana sadnja češnje, lesnike, oreha, divje hruške; ukrep je opredeljen po odsekih, natančna lokacija površin ter vrsta sadik se opredeli v gozdnogojitvenem načrtu,
- s postavljanjem gnezdnic izboljšujemo bivanjske razmere manjših ptic pevk. Ukrep naj se izvaja v neposredni bližini lovskih objektov ali površin, kjer se izvaja še druge biomeliorativne ukrepe.
- z ukrepom ohranjanje biotopov - nega ohranjamo, vzdržujemo in izboljšujemo habitate prostoživečih divjih živali. Ukrep je načrtovan po odsekih, konkretna lokacija se opredeli z gozdnogojitvenim načrtom; nega je načrtovana predvsem na rastiščih divjega petelina (vršni del Pohorja).
- ohranjanje biotopov – sečnja je posek, ki se načrtuje na območjih, kjer je prisotnost koconogih kur in gre za izboljšanje njihovega habitata in življenjskih pogojev (pomeni odpiranje jeder borovničevaja in grmičevja ter vzdrževanje strukture sestojev); količina je opredeljena po osnovnih ureditvenih enotah (odsekih), natančna lokacija in drevesna vrsta se opredeli z gozdno gojitvenim načrtom,
- ukrep načrtno puščanje stoječe biomase (cca 3 % odmrlega lesa od LZ) za izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali, ki so v razvoju vezane na odmrlo biomaso), natančno se opredeli z gojitvenim načrtom (določi se lokacija, drevesna vrsta in izmera drevesa),
- Dodatno puščanje stoječe biomase in ohranjanje biotopov (sečnja in nega) ter sadnja sadik plodonosnega drevja po posameznih RGR bodo kot ukrepi podrobneje določeni z gozdnogojitvenimi načrti.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozda

Ohranjanje in krepitev ostalih funkcij gozda zagotavljajo že strokovno načrtovani in realizirani osnovni gozdnogospodarski ukrepi (sečnja, gozdnogojitvena in varstvena dela), s katerimi želimo izboljšati stanje gozdov. Zato so konkretni ukrepi načrtovani le za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti ter so usklajeni z Uredbo o financiranju in sofinanciranju gojitvenih in varstvenih del. Ukrepi so zapisani po osnovnih ureditvenih enotah v obrazcu E4. Usmeritve za posamezne druge sklope funkcij so opredeljene v poglavju 6.2.2, konkretna dela za izboljšanje ostalih funkcij pa niso načrtovana. Pri ukrepih za izboljšanje ostalih funkcij gozda lahko podamo pobude, za načrtovanje in izvedbo konkretnih ukrepov pa je potrebno sodelovanje z drugimi institucijami in uporabniki. Pomembno vlogo imajo občine, ki morajo z prostorskimi plani predvideti in zagotoviti rabo prostora, ki bo omogočala krepitev vseh funkcij.

Med najpogostejšimi aktivnostmi ZGS za krepitev socialnih funkcij gozda so strokovna vodenja po gozdnih poteh, organizacija tematskih ekskurzij za različne ciljne skupine, vzdrževanje gozdnih učnih objektov ter obveščanje javnosti o dejavnostih in ukrepih v gozdnem prostoru preko informacijskih tabel, zloženek in sodelovanja v projektih, povezanih z gozdom in gozdnim prostorom.

Za celostno načrtovanje in izvedbo del je tudi v prihodnje potrebno sodelovanje z drugimi institucijami in uporabniki prostora. Pozornost bo potrebno usmeriti v izločitev primernih poligonov za vožnjo gorskih kolesarjev, koles z motorji in ostalih vozil nekontrolirane vožnje po nelegalnih kolesarskih poteh in gozdnih vlakah.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

V GGE Paški Kozjak je odprtost gozdov s cestami dobra. Kljub temu je produktivnost spravila ponekod zmanjšana zaradi prekrivanja prometnic pri vzpenjanju, omejene dostopnosti ob negozdnih površinah ter oteženega zbiranja lesa na javne ceste, kar podaljšuje pravilne razdalje.

Izvedba gradenj bo odvisna od finančnih možnosti investitorjev in finančnih spodbud (PRP). Deloma se bo pokazala potreba po gradnji krajših odsekov, zaradi omejevanja možnosti spravila na javne ceste in drugih vzrokov.

Gradnja gozdnih vlak se bo prednostno izvajala na predelih kjer poteka ročno in kombinirano spravilo (ročno -traktor) in tudi delo na žičničarskih terenih zaradi povečevanja sanitarnih sečenj. Predvideva se tudi večji obseg rekonstrukcij zaradi uvajanja spravila z močnejšimi gozdarskimi traktorji in spravila lesa po kolesih (traktorske polprikolice).

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Zakon o gozdovih - ZG (Uradni list RS, št. 30/93 z dne 10. 6. 1993 in nasl.) ureja pogoje za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij in izven gozda.

V GGE Paški Kozjak prevladuje gozdnata krajina, ki obsega 99,80 % celotne površine enote. Zanj je značilen preplet gozdnih in odprtih površin, med katerimi prevladujejo razpršene kmetije (celki) in manjši zaselki. Takšna mozaična krajinska podoba ima pomembno estetsko vrednost, hkrati pa ugodno razmerje med gozdnimi in negozdnimi površinami ustvarja primerne življenjske pogoje za prostoživeče živali. Posebnost območja predstavlja tudi obsežen gozdni rob, ki ga je treba negovati v skladu z usmeritvami iz poglavja 6.2.4. Zaradi ohranjanja ekoloških in krajinskih funkcij je tudi v pretežno gozdni krajini priporočljivo ohranяти posamezna drevesa ali skupine dreves izven gozda in jih prepustiti naravnemu razvoju. Manjši del GGE predstavlja kmetijska in primestna krajina (0,2 %). Ta zajema predvsem poseljeni pas ob reki Paki, Mislinji z njenimi pritoki, na območju Gornjega in Srednjega Doliča ter del Mislinjske doline pri Šentilju pod Turjakom. Gre za intenzivno poseljena in kmetijsko obdelana območja. V to skupino sodijo tudi zaraščajoče površine ob potoku Movžanka, kjer raste Loeselijeva grezovka (*Liparis loeseli*), ki je opredeljena kot kvalifikacijska vrsta območja Natura 2000. Ker je delež gozda v tej krajini majhen, je pomembno ohranjanje vseh skupin gozdnega drevja in posameznih značilnih dreves zunaj gozda. Ta imajo pomembno vlogo pri ohranjanju biotske raznovrstnosti, predstavljajo življenjski prostor številnim živalskim vrstam ter omogočajo prehajanje prostoživečih živali po biokoridorjih.

Ne glede na tip krajine je treba z vsemi skupinami gozdnega drevja in grmovne vegetacije izven gozda gospodariti tako, da se ohranja oziroma izboljšuje njihovo ekološko, estetsko in varovalno funkcijo. Pri gospodarjenju je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- za posamična drevesa in skupine gozdnega drevja izven naselij je treba izvajati preventivna varstvena dela podobno kot v sklenjenih gozdovih;
- gospodarjenje naj poteka posamično ali skupinsko, pri čemer je cilj povečanje vrstne in strukturne pestrosti drevesnega ter grmovnega sloja;
- sečnja in pridobivanje lesa naj se praviloma izvajata izven vegetacijske dobe;
- omejitve, posamezna drevesa in manjše skupine drevja je treba ohranяти kot pomemben habitat rastlinskih in živalskih vrst ter kot biokoridorje za prostoživeče živali;
- pri gospodarjenju je treba ohranяти in krepiti estetsko ter rekreacijsko funkcijo teh površin;
- ob skupinah gozdnega drevja je priporočljivo oblikovati vertikalno zapolnjen gozdni rob z uporabo avtohtonih drevesnih in grmovnih vrst, po potrebi tudi z dodatnimi spopolnitvami;
- posamezna avtohtona in rastišču prilagojena drevesa na kmetijskih površinah je smiselno ohranяти do njihove fizične zrelosti;
- ohranяти je treba vsa drevesa, evidentirana v inventarju naravne dediščine (ZRSVN, OE Maribor), ter pri gospodarjenju upoštevati naravovarstvene usmeritve iz poglavja 6.2.3;
- ohranяти je treba tudi estetsko zanimiva drevesa ter drevesa, pomembna kot življenjski prostor prostoživečih živalskih vrst;
- za vsa drevesa je treba zagotavljati ustrezne rastiščne pogoje in njihovo dolgoročno ohranjanje;
- na evidentiranih drevesih so dovoljeni le strokovno izvedeni posegi, ki ne zmanjšujejo njihove vitalnosti;
- na območjih teh vegetacijskih skupin ni dovoljeno odlaganje smeti, drugih odpadkov, požiganje vegetacije ali uporaba kemičnih sredstev.

Za obvodno drevnino ob reki Paki in njenih pritokih veljajo dodatne usmeritve:

- obvodno vegetacijo je treba ohranяти zaradi zaščite bregov pred erozijo, uravnavanja vodnega režima, zaščite pred poplavamami ter ohranjanja habitatov rastlinskih in živalskih vrst;
- v ozkih pasovih gozda ob vodotokih, kjer ni nevarnosti spodjedanja, je priporočljivo povečevati delež drevja, ki globoko korenini in v njih izvajati samo sanitarni posek;
- čiščenje grmovja in obvodne vegetacije naj se izvaja izven obdobja gnezdenja, predvsem pozno poleti in v začetku jeseni, pri čemer naj se na vsakih 10 m ohrani vsaj eno drevo, ki lahko doseže višjo starost;
- na površinah ob vodotokih ni dovoljeno požiganje vegetacije ali uporaba kemičnih preparatov;
- jelševja in vrbovja ob potokih je treba ohranяти, osuševanje teh območij pa ni zaželeno;
- preprečevati je treba krčenje obvodne drevnine;
- morebitne hidromelioracijske posege je treba načrtovati v sodelovanju z Zavodom za varstvo narave in Direkcijo Republike Slovenije za vode;
- ob posegih je treba preprečevati širjenje invazivnih vrst s takojšnjo zasaditvijo avtohtone drevnine;
- ohranяти je treba naravno strukturo in vrstno pestrost obvodne vegetacije.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Preglednica 57/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi GGE	
	Skupaj (EUR)	za 1 m3	Skupaj (EUR)	za 1 m3	Skupaj (EUR)	za 1 m3
Vrednost lesa na KC	15.739.084,30	81,22	0,00	0,00	15.739.084,30	81,22
Strošek poseka in spravila	4.731.858,02	24,42	0,00	0,00	4.731.858,02	24,42
Razlika	11.007.226,28	56,80	0,00	0,00	11.007.226,28	56,80

Preglednica 58/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti

	Skupaj EUR	EUR na neto m3	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	15.739.084,30	81,22	100,00
Stroški sečnje in spravila	4.731.858,02	24,42	30,06
Stroški gojenja in varstva gozdov	610,00	0,00	0,00
gojenja in varstvo gozdov	0,00	0,00	0,00
krepitev funkcij gozdov	610,00	0,00	0,00
Stroški vzdržev. gozdnih prometnic	507.428,76	2,62	3,22
vzdrževanje gozdnih cest	410.535,76	2,12	2,61
vzdrževanje vlak	96.893,00	0,50	0,62
Stroški skupaj	5.239.896,78	27,04	33,29
Dohodek	10.499.187,52	54,18	66,71
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	17.503,94	0,09	0,11
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	41.053,58	0,21	0,26
Skupaj predvidene spodbude	58.557,52	0,30	0,37
Stroški - spodbude	5.181.339,26	26,74	32,92
Prihodek-stroški+spodbude	10.557.745,04	54,48	67,08

Preglednica 59/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja za zasebne gozdove

	Skupaj EUR	EUR na neto m3	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	15.739.084,30	81,22	100,00
Stroški sečnje in spravila	4.731.858,02	24,42	30,06
Stroški gojenja in varstva gozdov	610,00	0,00	0,00
gojenja in varstvo gozdov	0,00	0,00	0,00
krepitev funkcij gozdov	610,00	0,00	0,00
Stroški vzdržev. gozdnih prometnic	507.428,76	2,62	3,22
vzdrževanje gozdnih cest	410.535,76	2,12	2,61
vzdrževanje vlak	96.893,00	0,50	0,62
Stroški skupaj	5.239.896,78	27,04	33,29
Dohodek	10.499.187,52	54,18	66,71
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	17.503,94	0,09	0,11
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	41.053,58	0,21	0,26
Skupaj predvidene spodbude	58.557,52	0,30	0,37
Stroški - spodbude	5.181.339,26	26,74	32,92
Prihodek-stroški+spodbude	10.557.745,04	54,48	67,08

Opomba: Delež stroškov materiala je zajet v izračunu, v preglednici pa so upoštevane samo finančne vzpodbude pri sofinanciranju.

Pri ekonomski presoji je bil uporabljen program ZGS za izračun skupnih prihodkov ter stroškov sečnje in spravila. Vrednost lesa v GGE temelji na najvišjem načrtovanem možnem poseku in predpostavki, da bo realizirani posek po debelinski strukturi ter drevesni sestavi podoben stanju stoječega drevja. V GGE Paški Kozjak prevladujejo zasebni gozdovi, zato je izračun za ekonomsko presojo prikazan le za zasebne gozdove. V izračun je bil vključen tudi posek v varovalnih gozdovih. Bruto vrednosti so bile preračunane v neto z uporabo koeficientov 0,85 za iglavce in 0,88 za listavce.

Pri vrednotenju lesa so bile uporabljene povprečne cene gozdno-lesnih sortimentov. Povprečna cena neto kubičnega metra lesa na kamionski cesti v GGE Paški Kozjak znaša 81,22 €.

Skupni stroški gospodarjenja vključujejo stroške sečnje in spravila, gojitvenih in varstvenih del, ukrepov za krepitev biotske raznovrstnosti ter vzdrževanja gozdnih prometnic. Ti skupaj predstavljajo 33,29 % vrednosti lesa na kamionski cesti. Največji delež odpade na sečnjo in spravilo, ki predstavljata 30,06 % vrednosti lesa.

EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Stroški gojenja, varstva in ukrepov za biotsko raznovrstnost temeljijo na načrtovanih delih za prihodnje ureditveno obdobje ter na normativih iz Pravilnika o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove. Upoštevane so bile tudi veljavne cene materialov in enotna dnina 134 € za 8 ur dela. V gozdovih GGE ti stroški predstavljajo manj kot 1% vrednosti lesa.

Vzdrževanje gozdnih prometnic predstavlja 3,22 % vrednosti lesa na kamionski cesti. Večina stroškov odpade na vzdrževanje gozdnih cest (2,61 %), ki vključuje tekoče in periodično vzdrževanje ter zimsko pluženje. Stroški vzdrževanja vlak znašajo 0,62 % oziroma 0,50 €/neto m³. V izračun pa niso vključene investicije za gradnjo novih cest in vlak.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

RGR so bili oblikovani skladno z usmeritvami novega GGN GGO (2021–2030) in na tej osnovi je v GGE Paški Kozjak izločenih 8 RGR. Nekateri med njimi obsegajo manjše površine, ki ne omogočajo dovolj zanesljivih podatkov za samostojno obravnavo, zato so bili glede na rastiščne razmere, drevesno sestavo, zgradbo sestojev, poudarjene funkcije ter intenzivnost gospodarjenja smiselno vključeni v večje RGR. Tako sta RGR 062 (21,01 ha) in RGR 163 (5,40 ha) združena v RGR 063, RGR 073 (197,13 ha) je priključen k RGR 90, RGR140 (32,33 ha) pa je zaradi podobnosti obravnavan znotraj RGR 111. Posebej so izločeni varovalni gozdovi, RGR 200, ki so določeni na podlagi Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS 1/2013) in predstavljajo samostojno enoto.

V okviru večnamenskih gozdov so za usmerjanje gospodarjenja izločeni štirje glavni RGR: RGR 063 (zmerno kisloljubna bukovja), RGR 072 (osojna bukovja), RGR 90 (jelova bukovja) in RGR 111 (gozdovi iglavcev na rastiščih toploljubnih bukovij). Ker so vse enote primerljive s preteklim obdobjem, omogočajo tudi spremljanje razvoja gozdnih fondov, realizacije ukrepov ter doseganja ciljev znotraj posameznih RGR. V vseh RGR so zajeta tudi območja, ki sodijo v posebno varstveno območje Natura 2000.

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta - Karta št. 5.

Spremembe v RGR (obdobje 2016 - 2025)

RGR (2016) - Rastiščnogojitveni razred (RGR)	Pov.(ha)	RGR (2026) - Rastiščnogojitveni razred	Pov. (ha)
0002- Zmerno kisloljubna bukovja	974,69	063 - Zmerno kisloljubna bukovja	965,35
0008 – Podgorska osojna bukovja	379,26	072 – Osojna bukovja	349,44
0006 -Jelova bukovja	435,17	090 – Jelova bukovja	480,68
0007 – Podgorska toploljubna bukovja	342,89	111 - Gozdovi iglavcev na rastiščih toploljubnih bukovij	353,95
00021 - Varovalni gozdovi	131,54	200 - Varovalni gozdovi	131,75
Skupaj vsi gozdovi	2.263,48	Skupaj vsi gozdovi	2.281,17

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Razvrščanje habitatnih tipov temelji na več strokovnih podlagah, med katerimi so Uredba o habitatnih tipih (2003), tipologija *Habitatni tipi Slovenije* (Jogan in sod., 2004), Seznam in nomenklatura (Robič, 2002) ter gradivo *Gozdni habitatni tipi* (2012), ki skupaj zagotavljajo usklajenost klasifikacije.

V GGE se med evropsko pomembnimi gozdnimi habitatnimi tipi pojavljajo predvsem srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi, ilirski bukovi gozdovi ter jugovzhodni evropski gozdovi rdečega bora. Ti habitatni tipi imajo pomembno vlogo pri ohranjanju naravne sestave gozdov, saj zagotavljajo raznolikost rastiščnih razmer ter s tem visoko stopnjo biotske pestrosti. Ilirski bukovi gozdovi so še posebej naravovarstveno pomembni zaradi svoje ohranjenosti in značilne vrstne sestave, ki predstavlja enega ključnih gozdnih habitatov v širšem evropskem prostoru. Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi prispevajo k pestrosti gozdnih združb na bolj kislih rastiščih, medtem ko jugovzhodni evropski gozdovi rdečega bora predstavljajo pomembne pionirske oziroma prilagojene združbe na bolj ekstremnih rastiščih. Skupaj ti habitatni tipi pomembno prispevajo k stabilnosti gozdnih ekosistemov ter ohranjanju naravnega ravnovesja v prostoru.

Preglednica 60/D-GHT: Gozdni habitatni tipi, v katerih se nahajajo RGR in gozdni rastiščni tipi

EU Koda/ Natura	Ime habitatnega tipa	Physis	Ime habitatnega tipa	RGR	Gozdne združbe po seznamu iz baze ZGS	
					šifra	ime gozdne združbe
9110	Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi	41.11	Srednjeevropska kisloljubna bukovja	063	78100	<i>KISLOLJUBNO GORSKO-ZGORNJEGORSKO BUKOVJE Z BELKASTO BEKICO</i>
				063	75100	<i>KISLOLJUBNO BUKOVJE Z REBRENJAČO</i>
91K0	Ilirski bukovi gozdovi	41.C	Ilirska bukovja	111	63200	<i>PREDALPSKO GORSKO BUKOVJE</i>
				111	59200	<i>PREDALPSKO-ALPSKO TOPLOLJUBNO BUKOVJE</i>
				063	64300	<i>PREDALPSKO JELOVO BUKOVJE</i>
				111	58100	<i>OSOJNO BUKOVJE S KRESNIČEVJEM</i>
91R0	Jugovzhodni evropski gozdovi rdečega bora	42.5C	Jugovzhodnoevropska rdečeborovja	140	62100	<i>PREDALPSKO DINARSKO BAZOLJUBNO RDEČEBOROVJE</i>
		42.11	Nevtrofilna jelovja**	063	77100	<i>JELOVJE S PRAPROTMI</i>
		41.8	Termofilni gozdovi** mešanih listavcev	200	56370	<i>ALPSKO-PREDALPSKO ČRNOGABROVJE IN MACESNOVJE</i>

Opomba: *Habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni.

**Habitatni tipi, ki niso uvrščeni v Natura 2000.

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred: Zmerno kisloljubna bukovja - 063

RGR 063 predstavlja največji rastiščnogojitveni razred v GGE Paški Kozjak, s skupno površino 965,35 ha, kar pomeni 42,32 % vseh gozdov v enoti. V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem se je zmanjšal za 9,34 ha, kar je posledica natančnejšega zarisa gozdnega roba in krčitev gozdnih površin. Gozdovi obsega srednji višinski pas na območju Kozjaka, vključuje celotno območje senčnih Završ ter večji del sončnih Završ. Gre za močno poseljeno krajino, kjer se gozdne in kmetijske površine tesno prepletajo, vsi gozdovi pa so v zasebni lasti.

Na tem območju je lesnoproizvodna funkcija izrazito prevladujoča in je skoraj na celotni površini opredeljena na prvi stopnji poudarjenosti (955,23 ha). Poleg nje so na prvi stopnji poudarjene socialne funkcije na 2,19 ha ter ekološke funkcije (258,08 ha), med katerimi sta na prvi stopnji opredeljene funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (247,71 ha) in hidrološka funkcija (10,85 ha).

Pomemben del RGR063 predstavlja tudi območje Natura 2000, ki zajema 536,68 ha gozdov. Večji del tega območja pripada SI3000224 Huda luknja (536,65 ha), manjši del pa SI3000293 Jenina (0,03 ha). Za ta območja so v načrtu posebej opredeljene usmeritve in ukrepi, ki so ključni za ohranjanje njihovih varstvenih ciljev. Znotraj Nature so upravljaljske cone, največja je cona koščaka – potoki, ki pokriva 6,66 ha (98,52 % RGR), Cona Dinarski gozdovi rdečega bora je na površini 0,06 ha (089 %RGR) ter Cona Ilirski bukovi gozdovi ki pokriva 0,04 ha (0,59 % RGR).

Gozdni habitatni tipi, v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Največji delež RGR predstavlja habitatni tip 9110 – srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi, kamor spadajo rastišča kisloljubnega gorsko-zgornjegorskega bukovja z belkasto bekico ter kisloljubnega bukovja z rebrenjačo.

Habitatni tip 91K0 – ilirski bukovi gozdovi vključuje različne bukove združbe, kot so predalpsko jelovo bukovje, predalpsko-alpsko toploljubno bukovje, osojno bukovje s kresničevjem ter predalpsko gorsko bukovje.

Jelovja s praprotni sodijo v kisloljubna jelovja. Najmanjši delež predstavlja habitatni tip 91R0 – jugovzhodno evropski gozdovi rdečega bora, kamor spada združba bazoljubnega rdečeborovja.

9.2.1.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

V RGR je evidentiranih devet gozdnih združb, med katerimi izrazito prevladuje Kisloljubno gorsko–zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico, ki pokriva 74,6 % površine. Med bukovji se na območju senčnih Završ v manjšem obsegu pojavlja tudi Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (1,8 %).

Na prehodnih območjih proti dolomitnim in apnenčastim podlagam se na manjših površinah pojavljata še Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (3,3 %) ter Predalpsko jelovo bukovje (2,5 %). Pomemben delež (14,8 %) zavzema Jelovje s praprotni, ki je razporejeno predvsem po jarkih in na lokalno bogatejših rastiščnih vložkih po celotnem RGR.

Rastiščni koeficient za prevladujočo združbo je 9. Zaradi prepleta z območji karbonatnih vplivov se v sestavi pojavljajo tudi zahtevnejše drevesne vrste. Ustrezna razpoložljivost vlage, zlasti v jarkih z manjšimi aceretalnimi vložki, dodatno izboljšuje rastiščne razmere, zato je dejanska rastnost v RGR 063 višja od pričakovane rastiščne zmogljivosti, ocenjene na podlagi rastiščnega koeficienta.

Preglednica 61/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
581	Osojno bukovje s kresničevjem	7	13,41	1,4
592	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	5	32,32	3,3
621	Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	1	3,29	0,3
632	Predalpsko gorsko bukovje	9	11,32	1,2
643	Predalpsko jelovo bukovje	11	24,31	2,5
751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	17,05	1,8
771	Jelovje s praprotni	17	143,01	14,8
772	Jelovje s trikrpim bičnikom	15	0,12	0,0
781	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	720,5	74,6
	Skupaj	8,2	965,26	100,0

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

V RGR prevladujejo skupinsko raznodobni gozdovi, za katere je značilno izmenjevanje razvojnih faz na manjših do srednje velikih površinah. Največji delež pri tem predstavljajo debeljaki ter sestoji v fazi obnove.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 62/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m3/ha	%
	I	II	III	IV	V	m3/ha	%		
Iglavci	5,2	14,4	20,7	24,0	35,7	329,5	77,4	6,62	71,1
Listavci	10,3	19,5	27,7	22,8	19,7	96,1	22,6	2,69	28,9
Skupaj	6,3	15,5	22,3	23,7	32,2	425,6	100,0	9,31	100,0

Povprečna lesna zaloga v RGR 063 znaša 425,6 m³/ha. V strukturi lesne zaloge še vedno prevladujejo iglavci 77,4 %, medtem ko so listavci zastopani v 22,6 % deležu. Približno polovica lesne zaloge je skoncentrirana v IV. in V. debelinskem razredu (55,9 %), pri iglavcih celo 59,7 %.

Pri listavcih je debelinska struktura nekoliko ugodnejša, saj se 29,8 % njihove lesne zaloge nahaja v I. in II. debelinskem razredu. Kljub temu se je njihov delež v teh razredih v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem zmanjšal, saj je prej znašal 34,8 %. To kaže na prehajanje listavcev v starejše razvojne faze, kar se odraža tudi v povečanju njihovega deleža v skupni lesni zalogi.

V strukturi prirastka listavci predstavljajo 28,9 %, iglavci pa 71,1 %.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 63/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko	m3/ha	285,8	32,0	11,0	0,7	0,1	54,5	1,1	38,7	0,6	1,2
stanje	%	67,1	7,5	2,6	0,2	0,0	12,8	0,3	9,1	0,1	0,3
Naravno	m3/ha	14,29	0,64	0,22	0	0	40,875	0,132	1,161	0,03	0,012
stanje	%	5,0	2,0	2,0	0,0	0,0	75,0	12,0	3,0	5,0	1,0

V drevesni sestavi prevladujejo iglavci, med katerimi največji delež predstavlja smreka (67,1 %). Jelka (7,5 %) je pogostejša predvsem v senčnih legah ob jarkih, medtem ko se macesen pojavlja predvsem kot posamična primes na bolj izpostavljenih območjih.

Med listavci prevladujeta bukev z 12,8 % ter plemeniti listavci z 9,1 % deležem lesne zaloge, med njimi je predvsem gorski javor, jesen in brest. Posamezno so prisotni še kostanj, beli gaber, trepetlika, oreh, črna jelša, breza, vrbe, jerebika in mehki listavci, ki so pomembni z vidika drevesne pestrosti. Glede na naravno drevesno sestavo, kjer bi morali listavci predstavljati večji delež, je dejansko stanje še vedno izrazito v korist iglavcev.

V RGR063 je evidentiranih 268,08 ha pomlajenih površin, od tega je sproščenega mladovja 71,57 ha. Tudi v naravni obnovi prevladuje smreka, ki predstavlja 56,9 % podmladka, jelka pa dosega 7,4 %. Delež listavcev (35,5 %) je v podmladku višji kot v lesni zalogi.

Ohranjenost gozdov

Glede na odstopanje dejanske drevesne sestave od naravne (evklidska razdalja) je večina gozdov spremenjenih, ohranjenih je le 18 % površine gozdov v RGR.

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 64/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	71,69	43,0	51,5	5,5	0,0	13,5	84,3	2,2	0,0	15,2	31,6	34,5	18,7
Drogovnjak	87,13	45,5	51,2	3,3	0,0	15,7	65,7	18,6	0,0	76,1	14,5	4,8	4,6
Debeljak	515,30					30,8	66,1	3,1	0,0	9,6	74,2	16,2	0,0
Sestoj v obnovi	286,55					25,1	74,9	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	4,68					0,0	0,0	100,0	0,0				
Skupaj	965,35												

V vseh razvojnih fazah prevladujejo dobre in bogate sestojne zasnove. Stopnja negovanosti mladih sestojev je v veliki meri povezana s sestojnim sklepom. Mladovja so na večjem delu površine (65,7 %) ocenjena kot pomanjkljivo negovana, kar se kaže predvsem v tesnem ali vrzelastem sklepu. Približno na tretjini površine ima mladovje normalen (31,6) ali rahel sklep (34,5 %), pri podobnem deležu pa je prisoten tudi normalen sklep.

V drogovnjakih je 65,7 % površin pomanjkljivo negovanih, na kar opozarja tudi tesen sklep, prisoten na 76,1 % površine. Debeljaki so v primerjavi z mlajšimi fazami v boljšem stanju, saj je 30,8 % je dobro negovanih, a kljub temu 66,1 % pomanjkljivo negovanih. V debeljakih prevladuje normalen sklep (74,2 %) , na 16,2 % se pojavlja že rahel sklep.

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 50 % površin, s podmladkom, ki ima bogato (63 %) in dobro (37%) zasnovo.

Razmere glede zasnov, negovanosti in sestojnega sklepa po razvojnih fazah jasno kažejo območja, kjer bodo potrebni intenzivnejši gozdnogospodarski ukrepi. Tesen sklep v letvenjakih in drogovnjakih opozarja na potrebo po pravočasnih redčenjih. Kakovosten podmladek, bogate zasnove in pretrgan sklep v sestojih v obnovi narekujejo pospešeno obnovo ter izvedbo končnih posekov teh sestojev. Pri tem je potrebno upoštevati tudi potrebe in ekonomski interes lastnika.

Kakovost drevja

Preglednica 65/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj iglavci	489	0,4	13,7	81,6	3,9	0,4
Skupaj listavci	177	1,3	15,0	54,9	20,0	8,8
Skupaj	666	0,5	13,9	77,8	6,2	1,6

Ocena kakovosti temelji na analizi 666 dreves, evidentiranih pri meritvah na stalnih vzorčnih ploskvah (SVP). V RGR prevladujeta dobra (77,8 %) in prav dobra (13,9 %) kakovost drevja, pri čemer listavci praviloma dosegajo nekoliko slabše ocene.

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost sestojev znaša 4 %. Največ poškodb je ugotovljenih na deblu in koreničniku (2,9 %), predvsem kot posledica sečnje in spravila lesa. Med ostalimi poškodbami so prisotne še poškodbe vej (1,0 %).

Odmrla biomasa

Preglednica 66: Odmrla biomasa

Razširjen debelinski razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			m ³ /ha
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	
A	7,47	1,69	9,16	11,57	4,82	16,39	19,04	6,51	25,54	11,41
B	1,20	-0,24	0,96	5,30	2,65	7,95	6,51	2,41	8,92	16,04
C		0,72	0,72		0,48	0,48		1,20	1,20	3,66
Sk	8,67	2,17	10,84	16,87	7,95	24,82	25,54	10,12	35,66	31,10

V RGR 063 je po podatkih iz SVP 31,10 m³/ha odmrle biomase, kar je v skladu s Pravilnikom o varstvu gozdov in je pomembno za ohranjanje biotskega ravnovesja. Stojee biomase je 10,84 dreves/ha, leže pa 24,82 dreves/ha. Pretežno je drevje v prvem 11,41 m³/ha in drugem razširjenem debelinskem razredu 16,04 m³/ha, v tretjem je le 3,66 m³/ha.

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.2.2.1 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Posek

Za preteklo ureditveno obdobje je bil načrtovan najvišji možni posek v RGR 063 80.060 m³ (iglavci 63.960 m³, listavci 16.100 m³). Po evidenci iz programa Brestje bilo v preteklem ureditvenem obdobju posekano 58.836 m³ (iglavci 50.179 m³, listavci 8.657 m³). Skupna realizacija načrtovanega poseka je 73,49 % (pri iglavcih 62,68 %, pri listavcih 10,81 %).

Gojitvena dela

Preglednica 67/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega gošče	ha	81,48	32,37	39,73
Nega letvenjaka	ha	56,37	5,01	8,89
Nega mladja	ha	47,88	22,43	43,54
Nega ml. drogovnjaka	ha	31,36	1,82	5,80
Obžetev	ha	3,15	0,0	0,00
Priprava sestoja	ha	31,21	1,05	3,36
Sadnja	ha	6,82	3,2	46,92
Vzdrževanje grmišč	ha	0,24	0,0	0,00
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	20.250	4.290	15,89
Varstvo pred žuželkami	dni	0,0	19,01	0,00
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,0	7,01	0,00
Priprava tal	ha	0,0	0,3	0,00
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	0,0	9,0	0,00

Za preteklo ureditveno obdobje so bila v gozdovih RGR 063 načrtovana gojitvena dela (obnova in nega) na površini 265,3 ha, izvedenih pa je bilo 25 % načrtovanih ukrepov.

V največjem deležu je bila izvedena sadnja na 47 % načrtovanih površin, nato nega mladja (44 %) in nega gošče (40 %). Nega letvenjaka, drogovnjaka in priprava sestoja so bili realizirani v manjšem obsegu (< 10 %). Podatek realizacije je zaskrbljujoč in kaže na slabo postavljene prednostne naloge izvajanja gojitvenih del. Pri izvajanju nege se kaže na pomanjkanje pomanjkanje vzpodbud in strokovnega usposabljanja za lastnike. .

V RGR je bila predvidena zaščita s tulci, ki je bila realizirana na 16 %. Gojitvena in varstvena dela varstvo pred žuželkami, varstvo pred divjadjo, priprava tal in puščanje stoječe biomase v gozdu v preteklem ureditvenem obdobju niso bila načrtovana, a so se izvajala.

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.2.2.2 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 68/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m3/ha			m3/ha			m3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	945,06	290,0	60,0	350,0	6,58	2,02	8,61	4,42	0,61	5,03
2016	974,69	308,2	84,3	392,5	8,39	2,39	10,78	6,56	1,65	8,21
2026	965,35	329,5	96,1	425,7	6,62	2,69	9,31	7,09	2,31	9,40

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek). V poseku za preteklo obdobje posek izven gozda ni evidentiran.

V obdobju 1996–2005 je zaradi združevanja manjših osnovnih ureditvenih enot v večje in bolj zaokrožene celote prišlo tudi do sprememb pri oblikovanju gospodarskih razredov (GR) in posledično sprememb v površini. Razlike so nastale zaradi priključitve odsekov z prevladujočo združbo (GRT) v drug RGR, zaradi krčitev gozdne površine in natančnejših zarisov gozdnega roba.

V primerjavi s prejšnjim obdobjem se je skupna lesna zaloga povečala za 8,5 %, od leta 2006 pa za 21,6 %. Prirastek se je v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem zmanjšal za 13,6 %, predvsem zaradi iglavcev, saj je razvidno, da se je v primerjavi s preteklim obdobjem prirastek pri listavcih povečal.

Načrtovani možni posek se povečuje, vendar je realizacija odraz potreb lastnikov, tržnih razmer, v veliki meri tudi večjega deleža sanitarnih sečenj.

Drevesna sestava

Preglednica 69/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	76,7	3,7	2,6	0,0	0,0	10,9	0,0	6,0	0,0	0,0
2016	69,9	6,0	2,6	0,1	0,0	10,9	0,2	10,0	0,1	0,1
2026	67,1	7,5	2,6	0,2	0,0	12,8	0,3	9,1	0,1	0,3

V drevesni sestavi se je delež smreke v skupni lesni zalogi, v zadnjih desetih letih zmanjšal za 4%, medtem ko sta se povečala deleža jelke za 25 % in bukke za 17,4 %. V zadnjih dvajsetih letih pa je opaziti večje povečanje pri plemenitih listavcih, katerih delež se je od leta 2006 povečal za 51 %, vendar je v zadnjem obdobju delež nekoliko padel, kar kaže na potrebo po gojitvenem ukrepanju.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 70/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

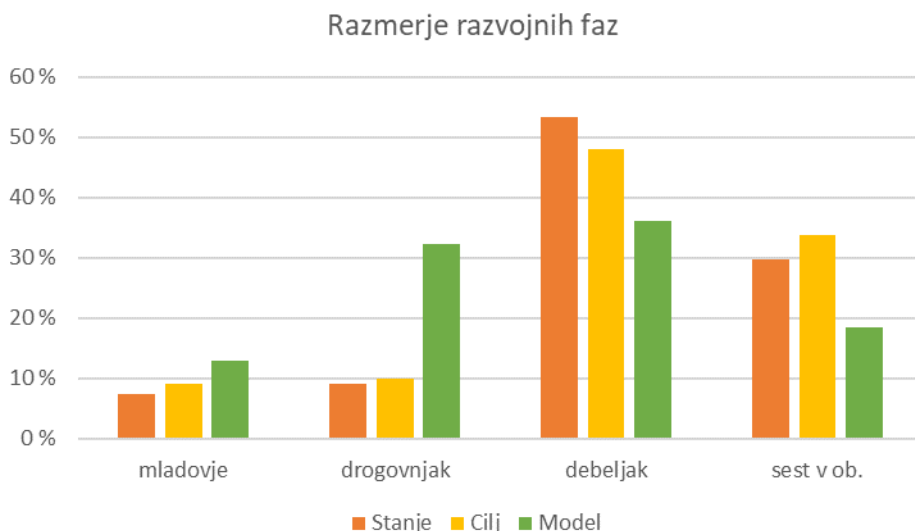
Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	71,69	7,4	7,4	22+7,5	18	173	-101
Drogovnjak	87,13	9,0	9,0	43+7,5	34	331	-244
Debeljak	515,30	53,4	53,9	45+7,5	36	346	170
Sestoj v obnovi	286,55	29,7	29,7	15+7,5	12	116	171
RAZNOMERNO (ps-šp)	4,68	0,5					
Mladovje	71,69	7,4	100	125+15	100	965,4	

Za potrebe primerjave z modelnim stanjem smo raznomerne sestoje glede na stanje sestojnih parametrov in načrtovane ukrepe, priključili k debeljakom. V RGR prevladujejo debeljaki (53,4 %) in sestoji v obnovi (29,7 %). V primerjavi s prejšnjim obdobjem se je povečal delež mladovji in drogovnjakov, delež debeljakov in sestojev v obnovi pa se je malenkost zmanjšal.

Podatki kažejo, so v prejšnjem ureditvenem obdobju s pomladitvenimi sečnjami načrtno pristopili k prestrukturiranju razvojnih faz, a je bil proces premalo intenziven. Ker je bilo premalo zaključevanja obnove ter premalo debeljakov uvedenih v obnovo, je pri vseh razvojnih fazah razvidno odstopanje dejanskega stanja od modelnega. Kljub odstopanju, se v primerjavi s stanjem in zastavljenimi cilji iz prejšnjega ureditvenega obdobja, kažejo premiki v načrtovano smer, ki pa potekajo počasi. Osnovni poudarek prihodnjega gospodarjenja je v pospešenem nadaljevanju obnove in zaključevanju obnove že pomlajenih površin.

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

9.2.2.3 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

GOZDNOGOJITVENI CILJ - obdobje 10 let

Zgradba gozda: malopovršinsko do večjepovršinsko gozd iglavcev in listavcev (predvsem bukve in plemenitih listavcev na bogatejših tleh)

Razmerje razvojnih faz: mladovje 9,1 %, drogovnjaki 10,0 %, debeljaki 48,1 %, sestoj v obnovi 33,9 %;

Drevesna sestava: smreka 66,0 %, jelka 7,2 %, macesen 0,2 %, rdeči bor 2,1 %, bukev 13,4 %, plemeniti listavci 10,0 %, ostali listavci 1,1 %.

Lesna zaloga: ciljna 426 m³/ha;

<u>Ciljna kakovost:</u> (kakovostni razredi)	1	2	3	4	5
iglavci (%)	10	35	50	5	
listavci (%)	10	30	50	10	

Gozdnogojitvene usmeritve

- pospeševati je potrebno raznodobno, malopovršinsko do večjepovršinsko zgradbo gozdov;
- proizvodna doba naj bo okrog 110 let in prilagojena razvojni dinamiki gozdov; krajša naj bo v poškodovanih debeljakih z rahlim do pretrganim sestojnim sklepom in podmladkom bogatih sestojnih zasnov; daljša pomladitvena doba je smiselna v sestojih, kjer se podmladek še ni oblikoval in je večji problem zatavljanja;
- pomladitvena doba naj bo med 20 in 30 let; pomladitvena doba se lahko skrajša v sestojih z odličnimi zasnovami mladovij pod zastorom;
- z ukrepi direktne in indirektna nege je potrebno zagotoviti večji delež listavcev (v podmladku je 25% delež listavcev, ki jih je potrebno glede na svetlobne zahteve drevesnih vrst usmerjati s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami);
- za uravnoteženo stanje razvojnih faz je poudarek na pomladitvenih sečnjah, predvsem na sproščanju mladovij pod zastorom; sproščanje in odpiranje jader naj bo prilagojeno sestojnim razmeram in zahtevam podmladka; upoštevati je potrebno tudi trajnost v okviru posesti;
- gozdnogojitveni ukrepi morajo biti poudarjeni v vseh razvojnih fazah s poudarkom na kvaliteti in pospeševanju listavcev in macesna; nega naj bo pravočasna, s primerno intenziteto (predvsem pri listavcih);
- prednostno je potrebno ukrepati v sestojih, poškodovanih po vetrolomu in podlubnikih ter obnoviti nastale površine (praznine).

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Usmeritve za obnovo

- obnova sestojev naj temelji na naravni obnovi, ki s smrekjo, jelko in bukvijo dobro poteka; odstranjevanje starejšega sestoja in sproščanje podmladka je potrebno prilagoditi stanju sestoja, predvsem pa talnim razmeram (zapleveljenost) in drevesni sestavi v podmladku; za svetloljubne vrste (macesen, plemeniti listavce) je potrebno odpiranje večjih odprtín, vendar je potrebna strpnost;
- priprava sestojev za naravno obnovo je poudarjena predvsem v prerahljanih debeljaki in vrzelastih sestojih v obnovi, kjer so zatravljene površine in površine, porastle z grmovnim slojem;
- sadnja in priprava tal za sadnjo naj bosta na bogatejših delih (večja zapleveljenost); v višjih predelih je smiselno saditi bukev in macesen, v nižjih pa listavce; na zatravljenih delih je priporočljiva kontejnerska sadnja; v prazninah puščati odrasle osebke listavcev (poškodovane po vetrolomu) kot zastor za zapleveljenosti in lažjo naravno nasemenitev; upoštevati pogoje sečnje in kasnejšega spravila;
- prednostna naj bo sadnja na površinah, nastalih zaradi ujm in podlubnikov;
- sadnja je smiselna tudi na površinah v naravnem podmladku s pomanjkljivimi zasnovami in vrzelastim sklepom površin mladovja; pri izbiri sadik je potrebno upoštevati mikrorastiščne pogoje; sadijo naj se predvsem listavci;
- posajene sadike listavcev je potrebno ustrezno zaščititi pred poškodbami in objedanjem divjadi, skrbeti za vzdrževanje zaščite ter po opravljeni funkciji odstraniti iz gozda;
- v sestojih je potrebno puščati tudi kvalitetna semenska drevesa listavcev (bukve, gorski javor, jesen, brest).

Usmeritve za mladovja

- nega naj bo intenzivna v vseh fazah mladovja, pravočasna, s primerno jakostjo; z intenzivnimi ukrepi je potrebno zagotoviti stabilnost in večjo kakovost bodočih sestojev; cilj pravočasnih redčenj letvenjakov pomeni tudi hitrejšo preraščanje v drogovnjake, ki jih primanjkuje;
- nega naj bo intenzivna v vseh fazah mladovja, pravočasna, s primerno jakostjo; z intenzivnimi ukrepi je potrebno zagotoviti stabilnost in večjo kakovost bodočih sestojev;
- ukrepi obžetve, nege mladja in gošče morajo biti usmerjeni v uravnavanje zmesi, pospeševanje listavcev (bukve, gorskega javorja) in macesna; pri negi je potrebno odstranjevati le konkurenčno grmovje, ostalo prikrajšati in puščati kot hrano za divjad; pri mladovjih s tesnim sklepom je nega nujno potrebna;
- poudarek je na negi mladja in uravnavanju zmesi v korist listavcev in macesnu in jelke;
- redčenja letvenjakov naj bodo pravočasna, zmerna s ponovitvami, intenzivnejša v letvenjakih s plemeniti listavci in macesnom.

Usmeritve za drogovnjake

- glede na stanje drogovnjakov (tesen sklep) je redčenje drogovnjakov kot negovalni ukrep smiselno izvesti na površin vseh drogovnjakov; zaradi stabilnosti in kvalitete je prednostna nega v drogovnjakih z več listavci;
- redčenja naj bodo selektivna glede na sklep sestoja in primes listavcev; intenzitete redčenj naj bodo od 18 do 25% od LZ (povprečno okrog 21%); v mlajših sestojih in sestojih z listavci naj bodo intenzivnejše, v starejših drogovnjakih in v drogovnjakih z zamujenimi redčenji pa zmernejša (okrog 18%), s ponovitvami 1 do 2 krat;
- stanje sestojev (tesen sklep in zamujena redčenja) narekuje previdno ukrepanje, da s posegi in z gojitvenimi ukrepi ne še bolj narušimo stabilnost sestojev (ozke krošnje).

Usmeritve za debeljake

- v kvalitetnih in sklenjenih je potrebno akumulirati lesno zalogo in izvesti zmerna izbiralna redčenja (intenziteta okrog 13 % od LZ). V mlajših debeljaki in debeljaki s tesnim sklepom naj bodo redčenja intenzivnejša (do 20 %); z redčenji sproščati in pospeševati listavce in jelko, krepiti kvaliteto ter stabilnost sestojev;
- debeljake z manj kvalitetnim in poškodovanim drevjem (vetrolom, snegolom, napad podlubnikov ...), debeljake z rahlim do pretrganim sklepom in že pomlajene debeljake, je potrebno uvajati v obnovo (teh je 11%); povprečna intenziteta naj bo okrog 20% od LZ;
- začetek uvajanja v obnovo je potrebno uskladiti s pojavi semenskih let glavnih drevesnih vrst, ki jih želimo v bodočih sestojih; s pravilnim doziranjem svetlobe vplivamo na drevesne vrste, ki jih želimo v podmladku (jelko dlje časa držati pod zastorom, plemeniti listavci potrebujejo že na začetku več svetlobe); kjer se bukev pojavlja kot polnilni sloj, jo je potrebno negovati in kvalitetne osebke iz polnilnega sloja spuščati v zgornji sloj;
- z redčenji je potrebno izboljšati debelinsko in kakovostno strukturo lesne zaloge ter povečati delež kvalitetnih listavcev.

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Usmeritve za sestoje v obnovi

- v sestojih v obnovi, kjer podmladek še ni dovolj kvaliteten in se pojavlja v mlajših fazah mladovja, naj bo obnova zadržana z intenziteto okrog 30% od LZ;
- v sestojih v obnovi, kjer je sklep rahel do pretrgan, podmladek pa kvaliteten, mešan z listavci ter v fazi gošče in letvenjaka, je potrebno z obnovo nadaljevati pospešeno z intenziteto okrog 44 %, na površinah s kvalitativnim podmladkom in v fazi letvenjaka ter drogovnjaka, je potrebno obnovo zaključiti;
- za naravno obnovo listavcev puščati v sestojih semenska drevesa; kvalitetne bore in macesne je smiselno pustiti kot prihranjence dve generaciji.

Usmeritve za zagotavljanje funkcij gozda

- v sestojih, kjer so ekološke ali socialne funkcije poudarjene na 1. stopnji ali 2. stopnji, je potrebno režim gospodarjenja podrediti prisotnim funkcijam, upoštevati pa ustrezno stopnjo poudarjenosti; na površini, kjer se prekrivajo ekološke in proizvodne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti, je potrebno usklajevanje interesov vseh porabnikov prostora, posebej lastnikov gozda;
- na področjih, kjer je poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, morajo ukrepi biti podrejeni varovalni vlogi, na območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov je potrebno upoštevati usmeritve s področja upravljanja z vodami;
- za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je potrebno pospeševati malopovršinsko, raznodobno zgradbo gozdov, ohranjati posamezne negozdne površine v gozdu ter na strmih in plazovitih delih pospeševati delež listavcev; pri gozdnem redu je potrebno paziti, da sečnih ostankov ne odlagamo v jarke zaradi nevarnosti erozije;
- za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti je potrebno izvajati biomeliorativna dela ter zagotavljati zadostno količino odmrlega lesa v gozdu; pri tem naj se ohranja predvsem debelejša odmrta drevesa in raznolika struktura odmrle lesne mase; izvajati sanitarne sečnje v starejših drogovnjakih velikega jesena ter upoštevati usmeritve za vrsto navadni koščak;
- v gozdovih ob turističnih, rekreacijskih in učnih poteh naj se dosledno izvaja gozdni red in skrbi za ustrezno infrastrukturo ter obvešča uporabnike o gozdnogospodarskih ukrepih;
- na območjih Natura 2000, območjih naravnih vrednot ter v izločenih ekocelicah ob Ponikvi je potrebno upoštevati podrobnejše naravovarstvene usmeritve iz poglavja 6.2.3 Usmeritve za ohranjanje biotske raznovrstnosti;
- nadaljevati je potrebno z obveščanjem lastnikov gozdov, drugih porabnikov in širše javnosti o pomenu izvajanja gozdnogospodarskih ukrepov.

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

UKREPI

Možni posek

Preglednica 71/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	77,4	22,6	100,0
- ciljno %	75,5	24,5	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	329,5	96,1	425,6
- ciljna (m3/ha)	321,25	104,42	425,67
Prirastek (m3/ha)	6,62	2,69	9,31
Možni posek (m3/ha)	70,8	23,0	93,9
Možni posek (m3/ha/leto)	7,09	2,31	9,40
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	21,5	24,0	22,1
Intenziteta m. p. prirastek (%)	107,1	85,8	100,9
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 72/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	17.129	50.414	65			356	67.964	21,4	106,3
	%	25	74				1			
Listavci	m3	5.256	16.743	107			172	22.278	24,0	85,7
	%	24	75				1			
Skupaj	m3	22.385	67.157	172			528	90.242	22,0	100,4
	%	25	74				1			

Glede na stanje gozdov in dinamiko razvoja gozdov je načrtovan možni posek za prihodnje ureditveno obdobje v RGR 063 v višini 90.242 m³, kar pomeni 9,35 m³/ha/leto. Predvideni posek predstavlja 100,4 % prirastka oziroma 22,0 % lesne zaloge. V strukturi načrtovanega poseka prevladujejo pomladitvene sečnje, ki obsegajo 74 % celotnega poseka. Te so predvidene predvsem v sestojih v obnovi ter v debeljakih, kjer je načrtovano uvajanje obnove. Poseben pomen imajo intenzivnejše pomladitvene sečnje, vključno s končnimi poseki, saj z njimi želimo postopno izboljšati razmerje razvojnih faz.

Redčenja predstavljajo 25 % načrtovanega poseka in so predvidena predvsem v debeljakih ter drogovnjakih. V starejših debeljakih so načrtovana zmerna redčenja z intenziteto med 10 % in 12 %, medtem ko so v drogovnjakih in mlajših debeljakih predvidena intenzivnejša izbiralna redčenja z intenziteto od 20 % do 25 %.

Pri načrtovanju možnega poseka je upoštevana tudi lastniška struktura in zagotavljanje trajnosti v okviru posesti ter kontinuiran donosa iz gozda.

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Gojitvena dela

Preglednica 73/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela dejanski	Enota	Obseg del	
		dejanski	S ponov.
Priprava sestoja	ha	61,66	61,66
Priprava tal	ha	0,12	0,12
Dopolnilna sadnja	ha	7,94	7,94
Priprava tal	ha	2,43	2,43
Sadnja	ha	2,25	2,25
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	0,25	0,75
Vzdrž.pašn. in travn. v gozdu	ha	0,70	7,00
Sajenje sad.plod.drev. in grm.	kos	25,00	25,00
Vzdrževanje sadik plod. drevoja	kos	25,00	100,00
Naravni razvoj biotopov	m3	0,67	0,67
Obžetev	ha	1,99	2,27
Nega mladja	ha	73,12	73,12
Nega gošče	ha	74,05	74,05
Nega letvenjaka	ha	39,84	39,84
Nega drogovnjaka	ha	50,98	50,98
Zaščita s tulci	kos	175,00	175,00
Odstranjevanje tulcev	kos	50,00	50,00

Gojitvena dela (obnova in nega) so načrtovana na površini 314,38 ha (23,67 % obnova, 76,33 % nega). Nujna gojitvena dela, ki so vezana na sproščena mladovja in drogovnjake, so predvidena na 34,0 % površin (106,77 ha).

Obnova je načrtovana na skupni površini 74,4 ha, od tega je nujna na 11,43 ha (15,36 %). Glavni poudarek ostaja na naravni obnovi. Priprava sestojev (61,66 ha) je predvidena predvsem v debeljakih, ki se uvajajo v obnovo ter sestojih v obnovi, kjer se izvaja tudi odstranjevanje grmovnega sloja (leske). Priprava tal, dopolnilna sadnja in sadnja so načrtovani na 1,32 % površin RGR. Obnova s sadnjo (10,19 ha) je usmerjena predvsem v sanacijo vrzeli, ki so nastale zaradi ujm ali podlubnikov ter izpopolnjevanje že obstoječih mladovij z vrzelastim ali rahlim sklepom. Predvidena je tudi zaščita sadik, katero je po opravljeni funkciji potrebno odstraniti iz gozda.

Nega je načrtovana na skupni površini 239,98 ha, od tega je nujna na 95,34 ha (39,73 %). Največji delež nujnih ukrepov predstavljata nega drogovnjakov (38,42 %) nato pa sledijo nega letvenjaka, gošče in mladja. Ukrepi, ki niso vezani na sproščena mladovja, so v večji meri vezani na podmladek v starejših sestojih in na površine s predvidenimi pomladitvenimi sečnjami. Z gojitveno nego se želi pospeševati razvoj listavcev in jelke, povečati njihov delež ter hkrati izboljšati mehansko stabilnost in kakovost sestojev.

Za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti so načrtovani biomeliorativni ukrepi s ponovitvami. Med ukrepi so: vzdrževanje grmišč in obrežij, vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdu, sajenje sadnih plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst ter njihovo vzdrževanje in naravni razvoj biotopov.

Gojitvena in pripadajoča varstvena dela so načrtovana na osnovi stanja gozdnih sestojev ter na osnovi predvidevanj o razvojni dinamiki sestojev. Nepredvidene naravne ujme in gradacije podlubnikov, ki lahko prizadanejo gozdove v naslednjem desetletju, lahko dodatno povečajo potrebe po obnovi s sadnjo in posledično potrebe po zaščiti sadik. Zato je konkretna dela varstva in zaščite težko načrtovati vnaprej. Varstvena dela, ki so že bila planirana za leto 2026 smo že dodali v nabor varstvenih del.

Zaradi obstoječega razmerja drevesnih vrst v GGE in glede na rastiščni potencial, načrtujemo predvsem sadnjo listavcev, ki zahteva tudi pripadajočo zaščito. Vrsto zaščite in količino za konkretne objekte, je potrebno opredeliti z gozdnogojitvenim načrtom, ki se mora prilagajati konkretnim situacijam in slediti dinamiki razvoja sestojev. Med varstvena dela sodi tudi vzdrževanje in odstranjevanje načrtovane zaščite po opravljeni funkciji

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred: Osojna bukovja – 072

Površina RGR znaša 349,44 ha, V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem se je zmanjšal za 29,82 ha, kar je posledica natančnejšega zarisa gozdnega roba, spremembe RGR in krčitev gozdnih površin. RGR zajema sklenjen gozdni kompleks, ki se razprostira na severnih pobočjih Gornjega in Srednjega Doliča (Pečenikov vrh, Irštajn, Janški vrh). Poleg tega se manjši, prostorsko ločeni gozdni predeli pojavljajo še na severnih pobočjih Špika ter na območjih pri Levovniku in Mrzdovniku. Večina gozdnih površin leži v višinskem pasu med 550 in 870 m nadmorske višine, medtem ko se sestoji pod Špikom dvignejo tudi do približno 1000 m n. v. Prostorsko se območje delno prekriva z RGR 111, pri čemer RGR 072 zajema predvsem osojne lege. Vsi gozdovi v okviru RGR8 so večnamenski in v zasebni lasti.

Na prvi stopnji poudarjenosti izstopa lesnoproizvodna funkcija, ki je prisotna na 343,7 ha. Poleg nje so na prvi stopnji poudarjene ekološke funkcije na 142,17 ha, med katerimi so na prvi stopnji opredeljene funkcija varovanja gozdnih zemljišč 98,28 ha, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (85,87 ha) in hidrološka funkcija (33,87 ha). V manjšem obsegu (3,3 ha) so na prvi stopnji poudarjene socialne funkcije med katerimi je v celoti na prvi stopnji zastopana zaščitna funkcija.

Na 211,79 ha gozdnih površin so ukrepi in usmeritve gozdnogospodarskega načrta neposredno vezani na ohranjanje ugodnega stanja območja Natura 2000 SI3000224 Huda Luknja (211,39 ha) in SI3000293 Jenina. Znotraj Natura 2000 so upravljalvske cone, največja je Cona Ilirski bukovi gozdovi, ki pokriva 1,35 ha (75,42 % RGR), Cona koščaka-potoki, ki zajema 0,43 ha (24,02 % RGR) IN Cona Dinarski gozdovi rdečega bora, ki pokrivajo 0,01 ha (0,56 % RGR)

Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

V okviru RGR se pojavljajo različni gozdni habitatni tipi. Največji delež predstavljajo Ilirski bukovi gozdovi (91K0), znotraj katerih se pojavljajo združbe Osojno bukovje s kresničevjem, Predalpsko gorsko bukovje, Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje ter Predalpsko jelovo bukovje.

Na območju je prisotno tudi Srednjeevropsko kisloljubno bukovje (9110), ki vključuje združbo kisloljubnega gorsko-zgornjegorskega bukovja z belkasto bekico. Poleg tega se pojavlja habitat Jugovzhodni evropski gozdovi rdečega bora (91R0), ki opredeljuje združbo bazoljubnega rdečeborovja, ter nevtralna jelovja (42.11), povezana z združbo jelovja s praprotni

9.2.6.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

V RGR je evidentiranih osem združb. Gozdovi tega območja so vezani predvsem na osojne lege ter na podlago iz dolomitiziranih apnencev. Zaradi rastiščnih razmer imajo izrazito varovalno vlogo in so precej občutljivi na ukrepe večjega prostorskega obsega.

Najbolj razširjena je združba Osojnega bukovja s kresničevjem (RK=7), ki pokriva 65,79 % površine. V nižjih legah se v večjem deležu pojavlja tudi Predalpsko gorsko bukovje (RK=9), ki pokriva 14,82 % površine.

Na stikih z RGR 063 in RGR 90 se v manjšem obsegu pojavljajo še druge gozdne združbe, kot so Predalpsko jelovo bukovje, Jelovje s praprotni (2,37 %) ter Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico (1,13 %). Večina teh spremljajočih združb (z izjemo bazoljubnega rdečeborovja) je bolj produktivnih in prispeva k višji dejanski rastiščni sposobnosti območja, kar se odraža v rastiščnem koeficientu prevladujoče združbe.

Preglednica /D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
581	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	7	229,9	65,79
592	<i>Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje</i>	5	15,38	4,40
632	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	9	51,78	14,82
643	<i>Predalpsko jelovo bukovje</i>	11	8,27	2,37
563	<i>Alpsko predalpsko črno gabrovje in malo jesenovje</i>	1	0,01	0,0
771	<i>Jelovje s praprotni</i>	17	8,24	2,36
781	<i>Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico</i>	9	31,91	9,13
621	<i>Predalpsko dinarsko bazoljubno rdečeborovje</i>	1	3,95	1,13
	Skupaj	7,5	349,44	100,0

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

V RGR prevladujejo raznodobni sestoji smreke, s prevladujočim deležem debeljakov.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 74/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m3/ha	%
	I	II	III	IV	V	m3/ha	%		
Iglavci	4,6	13,3	20,6	25,1	36,4	301,0	68,7	6,49	62,9
Listavci	9,7	18,4	27,7	23,9	20,3	137,0	31,3	3,82	37,1
Skupaj	6,2	14,9	22,8	24,7	31,4	438,0	100,0	10,31	100,0

Povprečna lesna zaloga v RGR 072 znaša 438 m³/ha, prevladujoč delež predstavljajo iglavci (68,7 %), listavci dosegajo 31,3 % delež. Pri iglavcih je največji delež lesne mase je v IV. (25,1 %) in V. (36,4 %) debelinskem razredu, kar kaže na prevlado starejših in debelejših dreves. Manjši delež v nižjih debelinskih razredih nakazuje primanjkljaj drogovnjakov, saj so se ti v preteklem ureditvenem obdobju večinoma razvili oziroma prerasli v debeljake. Pri listavcih je struktura lesne zaloge drugačna, saj je večji del pomaknjen v nižje debelinske razrede, 27,7 % lesne mase je v III. debelinskem razredu, kar pomeni, da je ob ustreznem gospodarjenju in gojitvenih ukrepih možno v prihodnje izboljšati njihovo debelinsko strukturo in povečati delež v višjih razredih.

Prirastek v RGR znaša 10,31 m³/ha, listavci predstavljajo 37,1 %, iglavci pa 62,9 %.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 75/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m3/ha	236,3	39,8	23,7	1,2	0,0	94,2	0,1	39,9	2,5	0,3
Naravno stanje	%	53,9	9,1	5,4	0,3	0,0	21,5	0,0	9,1	0,6	0,1
Naravno stanje	m3/ha	7,1	0,4	0,7	0,0	0,0	75,4	0,0	2,0	0,2	0,0
Naravno stanje	%	3,0	1,0	3,0	0,0	0,0	80,0	0,0	5,0	8,0	0,0

V drevesni sestavi prevladujejo iglavci na 68,7 %, Med njimi je najbolj zastopana smreka, ki predstavlja 53 % vseh osebkov. Med iglavci se poleg smreke pojavlja še jelka (9,1 %), bor (5,4 %) in macesen (0,3%). Med listavci je najbolj zastopana bukev (21,4 %) in plemeniti listavci (9,1 %).

V RGR je evidentiranih 74,02 ha pomlajenih površin, od tega je 14,3 ha sproščenega mladovja. Tudi v podmladku prevladuje smreka, ki predstavlja 42,08 % podmladka, jelka pa 8,44 %. Delež listavcev v podmladku je višji (49,72 %) kot v lesni zalogi. Med njimi iztopata bukev, ki predstavlja 27,13 % podmladka in gorski javor, ki dosega 11,53 %.

Ohranjenost gozdov

Glede na odstopanje dejanske drevesne sestave od naravne (evklidska razdalja) je ohranjenih 34 % gozdov, spremenjenih pa 66 %, od tega 20 % močno spremenjenih.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 76/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	11,67	26,6	46,9	26,5	0,0	20,1	41,7	38,2	0,0	14,3	31,4	33,2	21,1
Drogovnjak	9,69	0,0	87,7	12,3	0,0	0,0	95,7	4,3	0,0	28,7	2,3	7,9	61,1
Debeljak	244,22					39,3	57,3	3,4	0,0	8,8	61,6	29,6	0,0
Sestoj v obnovi	80,73					39,2	54,8	6,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	3,13					0,0	62,6	37,4	0,0				
Skupaj	349,44												

Strukturne zasnove mladovij in drogovnjakov so v splošnem ocenjene kot dobre, kar 26,6 % mladovij ima ocenjeno zasnovo bogato, hkrati pa ima 26,5 % mladovij ocenjeno pomanjkljivo zasnovo. Mladovja so na 41,7 % površine ocenjena kot pomanjkljivo negovana, ter na 38,2 % ocenjena kot nenegovana, kar se kaže v sklepu. Normalen sklep je na 31,4 % površine mladovij, med tem ko rahel na 33,2 % in pretrgan do vrzelast na 21,1 %.

V drogovnjakih je 87,7 % površin pomanjkljivo negovanih, kar se kaže v sklepu, saj je na 28,7 % prisoten tesen sklep in 61,1 % pretrgan do vrzelast sklep.

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Debeljaki, ki pokrivajo največjo površino (244,22 ha) so v primerjavi z mlajšimi fazami v boljšem stanju, saj je 39,3 % dobro negovanih, a kljub temu 57,3 % pomanjkljivo negovanih. V debeljakih prevladuje normalen sklep (61,6 %) , na 19,6 % se pojavlja že rahel sklep.

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 51 % površin, s podmladkom, ki ima bogato (66 %) in dobro (34%) zasnovo. Na 58 % površine sestojev v obnovi je vrzelast do pretrgan sklep in na 42 % vrzelast.

Razmere glede zasnov, negovanosti in sestojnega sklepa po razvojnih fazah jasno kažejo območja, kjer bodo potrebni intenzivnejši gozdnogospodarski ukrepi. Kakovosten podmladek, bogate zasnove in pretrgan sklep v sestojih v obnovi narekujejo pospešeno obnovo ter izvedbo končnih posekov teh sestojev. Pri tem je potrebno upoštevati tudi potrebe in ekonomski interes lastnika.

Kakovost drevja

Preglednica 77/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj iglavci	141	0,0	5,0	76,5	12,1	6,4
Skupaj listavci	110	0,0	22,9	45,7	20,0	11,4
Skupaj	251	0,0	8,5	70,5	13,6	7,4

Ocena kakovosti temelji na analizi 251 dreves, evidentiranih pri meritvah na stalnih vzorčnih ploskvah (SVP). V RGR prevladujeta dobra (10,5 %) in prav dobra (13,6 %) kakovost drevja.

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost sestojev znaša 7,1 %. Največ poškodb je ugotovljenih na deblu in koreničniku (5,4 %), predvsem kot posledica sečnje in spravila lesa. Med ostalimi poškodbami so prisotne še poškodbe vej (1,3 %) in osutost (0,4 %).

Odmrla biomasa

Preglednica 78: Odmrla biomasa

Razširjen debelinski razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			m ³ /ha
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	
A	8,57	5,00	13,57	27,14	13,57	40,71	35,71	18,57	54,29	22,94
B	3,57	2,14	5,71	2,86	2,86	5,71	6,43	5,00	11,43	18,70
C					3,57	3,57		3,57	3,57	10,21
Sk	12,14	7,14	19,29	30,00	20,00	50,00	42,14	27,14	69,29	51,85

V RGR 063 je po podatkih iz SVP 51,85 m³/ha odmrle biomase, kar je v skladu s Pravilnikom o varstvu gozdov in je omembno za ohranjanje biotskega ravnovesja. Stoječe biomase je 19,29 dreves/ha, leže pa 50,0 dreves/ha. Pretežno je drevje v prvem 54,29 m³/ha in drugem razširjenem debelinskem razredu 11,43 m³/ha, v tretjem je le 3,57 m³/ha.

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.2.2.4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Posek

Za preteklo ureditveno obdobje je bil načrtovan najvišji možni posek v RGR 072 29.658 m³ (iglavci 21.519 m³, listavci 8.139 m³). Po evidenci iz programa Brestje bilo v preteklem ureditvenem obdobju posekano 22.704 m³ (iglavci 17.242 m³, listavci 5.462 m³). Skupna realizacija načrtovanega poseka je 76,55 % (pri iglavcih 58,14 %, pri listavcih 15,42 %).

Gojitvena dela

Preglednica 79/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega gošče	ha	17,41	5,95	34,2
Nega letvenjaka	ha	7,46	0,4	5,4
Nega mladja	ha	14,65	8,15	55,6
Nega ml. drogovnjaka	ha	2,63	0	0,0
Obžetev	ha	1,42	0,1	7,0
Ostala biomeliorativna dela	dni	0,04	0	0,0
Priprava sestoja	ha	12,44	0	0,0
Sadnja	ha	1,82	0,05	2,7
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	7.400	60	0,8
Varstvo pred žuželkami	dni	0	14,4	0,0
Priprava tal	ha	0	0,4	0,0
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	0	8,9	0,0
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0	0,13	0,0

Za preteklo ureditveno obdobje so bila v gozdovih RGR 072 načrtovana gojitvena dela (obnova in nega) na površini 72,43 ha, na kateri je bilo izvedenih 20 % načrtovanih ukrepov.

V največjem deležu je bila izvedena nega mladja na 56 % načrtovanih površin, nato nega gošče na 34 % načrtovanih površin. Nega letvenjaka, obžetev in sadnja so bili realizirani v manjšem obsegu (< 10 %). Gozdnogojitvena dela (obnova in nega) so bila v primerjavi z ostalimi RGR dokaj dobro realizirana, predvsem načrtovana nega mladovij, kar je pomembno za razvoj sestojev, ki v večini zajemajo manjšo gozdno posest in so pomembna za dolgoročno trajnost donosov.

V RGR je bila predvidena zaščita s tulci, ki je bila realizirana na 1 %. Gojitvena in varstvena dela: varstvo pred žuželkami, varstvo pred divjadjo, priprava tal in puščanje stoječe biomase v gozdu v preteklem ureditvenem obdobju niso bila načrtovana, a so se izvajala.

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.2.2.5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 80/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m3/ha			m3/ha			m3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	398,58	288,9	105,2	394,2	6,15	2,52	8,67	3,11	0,94	4,05
2016	379,26	297,8	121,2	419,0	7,28	3,47	10,75	5,67	2,15	7,82
2026	349,44	301,0	137,0	438,0	6,49	3,82	10,31	6,14	2,91	9,05

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek). V poseku za preteklo obdobje posek izven gozda ni evidentiran.

V obdobju 1996–2006 je zaradi združevanja manjših osnovnih ureditvenih enot v večje in bolj zaokrožene celote prišlo tudi do sprememb pri oblikovanju gospodarskih razredov (GR) in posledično sprememb v površini. Razlike so nastale zaradi priključitve odsekov z prevladujočo združbo (GRT) v drug RGR, zaradi krčitev gozdne površine in natančnejših zarisov gozdnega roba.

V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem se je skupna lesna zaloga povečala za 4,1 %, od leta 2006 pa za 18,9 %. Prirastek se je v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem povečal za 15,73 %, tako na račun iglavcev (za 11,8 %) kot listavcev (za 35,35 %).

Načrtovani možni posek se povečuje, vendar je realizacija odraz potreb lastnikov, tržnih razmer, v veliki meri tudi večjega deleža sanitarnih sečenj.

Drevesna sestava

Preglednica 81/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	64,5	4,0	4,6	0,1	0,0	20,5	0,0	5,6	0,5	0,0
2016	56,8	8,7	5,5	0,2	0,0	19,7	0,0	8,8	0,4	0,1
2026	53,9	9,1	5,4	0,3	0,0	21,5	0,0	9,1	0,6	0,1

V drevesni sestavi se je delež smreke v skupni lesni zalogi, v zadnjih desetih letih zmanjšal za 5 %, medtem ko sta se povečala deleža jelke za 5 % in bukve za 9 %. V zadnjih dvajsetih letih pa je opaziti večje povečanje tako pri jelki in bukvi kot pri plemenitih listavcih, katerih delež se je od leta 2006 povečal za 62,5 %.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 82/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	11,67	3,3	3,3	22+10	16	57	-45
Drogovnjak	9,69	2,8	2,8	45+10	33	116	-107
Debeljak	244,22	69,9	69,9	48+10	36	124	120
Sestoj v obnovi	80,73	23,1	23,1	20+10	15	52	29
RAZNOMERNO (ps-šp)	3,13	0,9	0,9				
Skupaj	349,44	100,0	100,0	135+20	100	349	

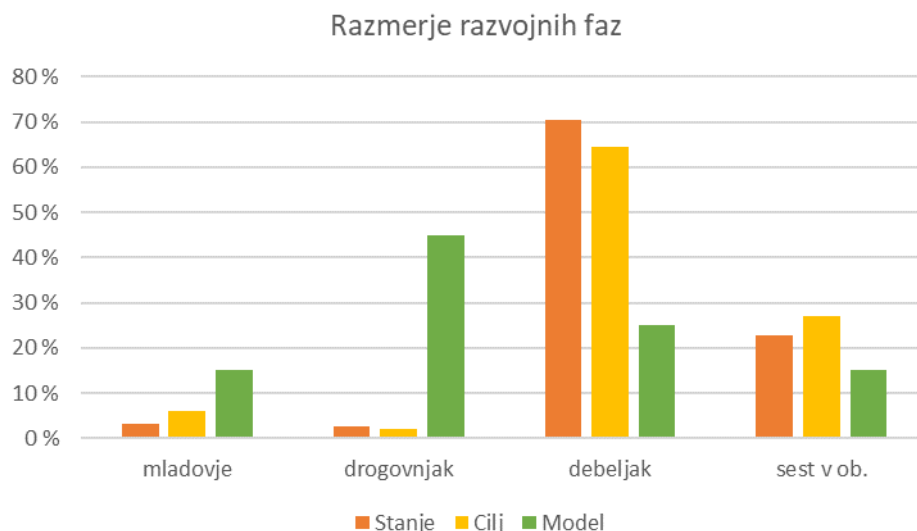
Za potrebe primerjave z modelnim stanjem smo raznomerne sestoje glede na stanje sestojnih parametrov in načrtovane ukrepe, priključili k debeljakom. V RGR prevladujejo debeljaki (69,9 %) in sestoji v obnovi (23,1 %). V primerjavi s prejšnjim obdobjem se je povečal delež mladovji, drogovnjakov in sestojev v obnovi, delež debeljakov pa se je zmanjšal.

Podatki kažejo, so v prejšnjem ureditvenem obdobju s pomladitvenimi sečnjami načrtno pristopili k prestrukturiranju razvojnih faz, a je bil proces premalo intenziven. Ker je bilo premalo zaključevanja obnove ter premalo debeljakov uvedenih v obnovo, je pri vseh razvojnih fazah razvidno odstopanje dejanskega stanja od modelnega. Kljub odstopanju, se v primerjavi s stanjem in zastavljenimi cilji iz prejšnjega ureditvenega obdobja, kažejo premiki v načrtovano smer, ki pa potekajo počasi. Osnovni poudarek prihodnjega gospodarjenja je v pospešenem nadaljevanju obnove in zaključevanju obnove že pomlajenih površin

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Ključno usmeritev v tem ureditvenem obdobju predstavlja povečanje površin sproščenih mladovij ter drogovnjakov. Ter zmanjšati delež debeljakov, predvsem pomlajenih, ki lahko preidejo v obnovo. V obnovo je z ustrežno intenziteto potrebno vključevati le tiste debeljake, ki imajo že razrahljan sestojni sklep in zadostno količino kakovostnega podmladka, ki omogoča razvoj bodočih sestojev. Proces obnove in uvajanja v obnovo mora potekati postopno in premišljeno, saj na rodovitnejših rastiščih obstaja tveganje zapleveljenosti, na bolj izpostavljenih območjih pa je treba upoštevati varovalni značaj rastišč. Realno je pričakovati, da se bo v naslednjem ureditvenem obdobju povečal delež mladovij, medtem ko večji porast drogovnjakov lahko pričakujemo šele dolgoročno.

Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.2.2.6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

GOZDNOGOJITVENI CILJ - obdobje 10 let

Zgradba gozda: malopovršinsko raznodoben gozd s strukturiranimi razvojnimi fazami in zadostnim deležem mlajših razvojnih faz ter listavcev v lesni zalogi

Drevesna sestava: smreka 53,0%, jelka 8,5%, macesen 0,2 %, bor 5,1 %, bukev 22,3 %, plemeniti listavci 10,0 % in ostali listavci 0,9%;

Razmerje razvojnih faz: mladovje 6,0 %, drogovnjak 2 %, debeljak 65 %, sestoji v obnov 27 %;

Lesna zaloga: ciljna 461 m³/ha

<u>Ciljna kakovost:</u> (kakovostni razredi)	1	2	3	4	5
iglavci (%)	10	35	50	5	
listavci (%)	5	30	50	15	

Gozdnogojitvene usmeritve

- ohranjati in pospeševati je potrebno malopovršinsko do skupinsko raznodobno zgradbo gozdov, s poudarkom na osnovanju mladih faz oz. povečevanju sproščenega mladovja in sestojev v obnovi;
- okvirna dolžina proizvodne dobe naj bo 110 do 130 let, v sestojih, ki so sečno zreli in kjer se pojavlja naravni;
- podmladek, naj se ustrezno skrajšana; pomladitvene dobe naj bodo 20 do 30 let; dolžino je potrebno prilagajati poteku naravne obnove in željenemu deležu drevesnih vrst v podmladku;
- najkvalitetnejše macesne in bore naj se pušča kot prihranjence dve proizvodni dobi;
- ukrepe obnove in uvajanja v obnovo je potrebno izvajati selektivno in se prilagajati rastiščnim razmeram; na bogatejših rastiščih je prednostno ukrepanje, vendar je potrebno strpno poseganje, da ne pride do zapleveljenja;
- na izpostavljenih delih s poudarjeno varovalno vlogo gozda je potrebno ukrepati na manjši površini, predvsem pa izvajati dela za krepitev stabilnosti sestojev.

Usmeritve za obnovo

- poudarek naj bo na naravni obnovi; potrebno je upoštevati ves naravni podmladek, ki se pojavlja, ga sprostiti in kasneje tudi negovati;
- z ukrepi za naravno obnovo (priprava sestoja, odstranjevanje grmovnega in zeliščnega sloja) je potrebno posebej pomagati predvsem željenim drevesnim vrstam, ki se pojavljajo v podmladku;
- priporočljivo je spremljati semenska leta in izvajati pripravo tal glede na ekološke potrebe vrst, ki jih želimo;
- ob slabi naravni obnovi je potrebna dopolnilna sadnja, saditi je potrebno listavce in v manjši meri macesen ter jih ustrezno zaščititi; za sadnjo svetloлюбnih vrst je potrebno zagotoviti dovolj velike odprtine;
- sadnja naj bo na zapleveljenih površinah, kjer naravna obnova ni uspešna ali je/bo otežena, na prazninah, ki so nastale zaradi ujm (ujme, podlubniki), v mladovjih, kjer je pretrgan sklep in želimo povečati ciljni delež ter pestrost drevesnih vrst; potrebne so kvalitetne sadike;
- posajene sadike je potrebno zaščititi pred objedanjem od divjadi (individualna zaščita); zaščito je potrebno redno pregledovati, vzdrževati in ob primernem času tudi odstraniti;

Usmeritve za mladovja

- nega naj bo v vseh fazah mladovja pravočasna in primerno intenzivna, predvsem pa prilagojena stanju mladovja in razvojni dinamiki; z ukrepi nege mladovja in drogovnjakov želimo uravnavati zmes v korist listavcev, pospeševati mešanost, povečati stabilnost in kvaliteto bodočih sestojev;
- obžetev naravnega mladja in posajenih sadik naj bo predvsem tam, kjer so rastišča bogatejša, je večja zatravljenost in močnejši zeliščni sloj; ponovitve je potrebno prilagajati razvoju sadik (višini) in konkurenčnosti zeliščnega sloja;
- na površinah, nastalih zaradi ujm in podlubnikov, je na bogatejših površinah smiselno izvajati žetev s ciljem, da se hitreje zagotovi in razvije naravni pomladek;
- pri negi mladja in gošče naj bo poudarek na rahljanju, uravnavanju zmesi v korist listavcev, macesnu in jelke;
- z nego letvenjakov je potrebno nadaljevati; predvsem naj bo pravočasna, redna, dovolj intenzivna, da se sprostijo krošnje ter zagotovi stabilnost sestojev in boljša kvaliteta.

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Usmeritve za drogovnjake

- intenziteta redčenja drogovnikov naj se prilagaja stanju sestojnega sklepa; pri redčenju je potrebno sproščati kvalitetne osebkke, da se sprostijo krošnje in zagotovi stabilnost ter kvaliteta sestojev; prednost pri izbiri imajo macesen, jelka in listavci;
- intenziteta redčenja mora biti prilagojena rastišču in stanju drogovnikov; v zamujenih redčenjih naj bodo šibkejša (od 18 do 20% od LZ) s ponovitvami (1 do 2-krat), pri drogovnjakih z več listavci intenzivnejša (20 -25%);
- . Še posebej pri bukvi je potrebno začeti z redčenji zgodaj in zaradi rdečega

Usmeritve za debeljake

- debeljake s tesnim, pretežno pa normalnim sklepom je potrebno ohranяти, akumulirati lesno zalogo in izvajati zmerna izbiralna redčenja z intenziteto 10% do 12% od LZ; redčenje naj bo usmerjeno v sproščanje listavcev in macesna, ki na tem rastiščudosegajo dobro kvaliteto;
- debeljake, ki imajo rahel do pretrgan sklep sestoj in so že delno pomlajeni, je potrebno uvajati v obnovo (intenziteta okrog 20% od LZ); intenziteta odpiranja in sproščanje podmladka naj bo prilagojena drevesnim vrstam v podmladku;
- v svetlitvenih redčenjih naj se sprošča naravni podmladek in oblikuje jedra za naravno nasemenitev (večje odprtine za zagotavljanje večjega deleža plemenitih listavcev, macesna in bukve, manjše za jelko).
- v sestojih, ki so poškodovani po ujmah in podlubnikih in niso primerni za uvajanje v obnovo, izvesti le sanitarni posek.

Usmeritve za sestoje v obnovi

- z obnovo je potrebno zadržano nadaljevati v sestojih v obnovi, ki so še sklenjeni, podmladka pa ni v zadostnem obsegu in je še v fazah mladja ter gošče; intenziteta pomlajevanja naj bo okrog 27 do 30% LZ;
- pospešena obnova naj bo v sestojih kjer je sklep pretrgan, podmladek pa je starejši in že v fazi gošče ter letvenjaka; intenziteta okrog 50 % od LZ;
- v sestojih v obnovi, kje je sestojni sklep vrzelast do pretrgan, podmladek pa že v fazi letvenjaka ali celo drogovnjaka, je potrebno z obnovo zaključiti;
- za naravno obnovo je potrebno v sestoji puščati kvalitetna semenska drevesa, macesen kot prihranjene dve generaciji;
- intenziteto odpiranja je potrebno prilagoditi tudi ciljnim drevesnim vrstam v podmladku (jelke, bukve in plemenitih listavcev).

Usmeritve za zagotavljanje funkcij gozda

- v vseh gozdovih, kjer so ekološke ali socialne funkcije poudarjene na 1. stopnji ali 2. stopnji, je potrebno režim gospodarjenja podrediti prisotnim funkcijam in upoštevati ustrezno stopnjo poudarjenosti; v gozdovih, kjer se prekrivajo vse funkcije na 1. stopnji poudarjenosti (ekološke, socialne, proizvodne), je potreben načrten pristop in usklajevanje interesov vseh porabnikov prostora;
- na območjih s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitno funkcijo, je potrebno pospeševati raznodobno zgradbo sestojev na manjši površini in pospeševati listavce za krepitev stabilnosti;
- na območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov, na erozijskih, plazovitih in plazljivih območjih, je potrebno upoštevati usmeritve s področja upravljanja z vodami poglavja 6.2.2;
- za krepitev funkcij ohranjanja biotske raznovrstnosti in izboljšanje prehranskih možnosti redkih in ogroženih vrst je potrebno ohranяти in vzdrževati negozdne površine, dolg in pester gozdni rob ter vnašati plodonosne drevesne vrste, puščati posamezna debelejša drevesa; na izločenih ekocelicah sestoje prepustiti naravnemu razvoju;
- v gozdovih na območju in v okolici objektov kulturne dediščine je potrebno upoštevati usmeritve iz poglavja 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov;
- v gozdovih s poudarjeno estetsko funkcijo, je potrebno izvajati predpisan gozdni red ter skrbeti za urejenost na razglednih točkah, urejenost in prehodnost pohodnih poti;
- na območju prekrivanja lesnoproizvodne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti z ekološkimi funkcijami in socialnimi, je potrebno usklajevati interese vseh porabnikov prostora, posebej pa z lastniki gozdov;
- na primeren način je potrebno nadaljevati z obveščanjem lastnikov gozdov in širše javnosti o pomenu izvajanja gozdnogospodarskih ukrepov v omenjenih gozdovih, posebej ukrepov za krepitev vse ekoloških in socialnih funkcij;
- gozdovi RGR 072 spadajo v območje Natura 2000, kjer je potrebno upoštevati podrobnejše varstvene usmeritve iz poglavja 6.2.3 Ohranjanje biotske raznovrstnosti.

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

UKREPI

Možni posek

Preglednica 83/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	68,7	31,3	100,0
- ciljno %	66,8	33,2	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	301,0	137,0	438,0
- ciljna (m3/ha)	308,07	153,24	461,31
Prirastek (m3/ha)	6,49	3,82	10,31
Možni posek (m3/ha)	61,4	29,1	90,5
Možni posek (m3/ha/leto)	6,14	2,91	9,05
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	20,4	21,2	20,7
Intenziteta m. p. prirastek (%)	94,7	76,2	87,8
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 84/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	5.931	15.483	0	0	0	54	21.468	20,4	94,7
	%	27,6	72,1	0,0	0,0	0,0	0,3	100,0		
Listavci	m3	3.209	6.936	0	0	0	25	10.170	21,2	76,2
	%	31,6	68,2	0,0	0,0	0,0	0,2	100,0		
Skupaj	m3	9.140	22.419	0	0	0	79	31.638	20,7	87,9
	%	28,9	70,9	0,0	0,0	0,0	0,2	100,0		

Glede na stanje gozdov in dinamiko razvoja gozdov je načrtovan možni posek za prihodnje ureditveno obdobje v RGR 072 v višini 31.638 m3, kar pomeni 9,05 m3/ha/leto. Predvideni posek predstavlja 87,9 % prirastka oziroma 20,7 % lesne zaloge. V strukturi načrtovanega poseka prevladujejo pomladitvene sečnje, ki obsegajo 70,9 % celotnega poseka. Te so predvidene predvsem v sestojih v obnovi ter v debeljakih, kjer je načrtovano uvajanje obnove. Poseben pomen imajo intenzivnejše pomladitvene sečnje, vključno s končnimi poseki, ki jih izvajamo tam kjer stanje sestojnih parametrov dopušča prehod na mlajše razvojne faze aj z njimi želimo postopno izboljšati razmerje razvojnih faz.

Redčenja predstavljajo 28,9 % načrtovanega poseka in so predvidena predvsem v debeljakih ter drogovnjakih. Zmerna redčenja so načrtovana v kvalitetnih debeljakih, kjer se akumulira vrednostni prirastek, intenzivna redčenja pa v mlajših debeljakih in drogovnjakih, kjer je potrebno zagotoviti mehansko stabilnost in sproščati listavce.

Pri načrtovanju možnega poseka je upoštevana tudi lastniška struktura in zagotavljanje trajnosti v okviru posesti ter kontinuiran donosa iz gozda. V najvišjem načrtovanem možnem poseku je 48,7% redčenj in 51,0% pomladitvenih sečenj.

Gojitvena dela

Preglednica 85/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela dejanski	Enota	Obseg del	
		dejanski	S ponov.
Priprava sestoja	ha	12,05	12,05
Priprava tal	ha	0,47	0,47
Sadnja	ha	0,47	0,47
Obžetev	ha	0,66	0,92
Nega mladja	ha	25,72	25,72
Nega gošče	ha	20,18	20,18
Nega letvenjaka	ha	8,48	8,48
Nega drogovnjaka	ha	2,06	2,06
Zaščita s tulci	kos	20,00	20,00

Gojitvena dela (obnova in nega) so načrtovana na površini 97,88 ha (12,1 % obnova, 56,78 % nega). Nujna gojitvena dela, ki so vezana na sproščena mladovja in drogovnjake, so predvidena na 22,0 % površin (15,13 ha).

Obnova je načrtovana na skupni površini 12,1 ha, od tega je nujna na 2,83 ha (23,39 %).

Glavni poudarek ostaja na naravni obnovi. Priprava sestojev (11,16 ha) je predvidena predvsem v debeljakih, ki se uvajajo v obnovo ter sestojih v obnovi, kjer se izvaja tudi odstranjevanje grmovnega sloja (leske), v manjšem obsegu je ukrep predviden tudi v mladovji in drogovnjaku. Obnova s sadnjo (0,47 ha) je usmerjena predvsem v sanacijo vrzeli, ki so nastale zaradi ujm

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

ali podlubnikov ter izpopolnjevanje že obstoječih mladovij z vrzelastim ali rahlim sklepom. Predvidena je tudi zaščita sadik, katero je po opravljeni funkciji potrebno odstraniti iz gozda.

Nega je načrtovana na skupni površini 56,78 ha, od tega je nujna na 12,3 ha (21,66 %). Največji delež nujnih ukrepov predstavljata nega drogovnjakov (49 %) nato pa sledijo nega letvenjaka (24,6 %), gošče in mladja. Ukrepi, ki niso vezani na sproščena mladovja, so v večji meri vezani na podmladek v starejših sestojih in na površine s predvidenimi pomladitvenimi sečnjami. Z gojitveno nego se želi pospeševati razvoj listavcev in jelke, povečati njihov delež ter hkrati izboljšati mehansko stabilnost in kakovost sestojev.

Za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti so načrtovani biomeliorativni ukrepi s ponovitvami na 56,78 % površine. Med ukrepi so: vzdrževanje grmišč in obrežij, vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdu, vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozdu, sajenje sadnih plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst ter njihovo vzdrževanje, postavitev in vzdrževanje gnezdnic, ohranjanje biotopov (nega, sečnja) ter naravni razvoj biotopov.

Gojitvena in pripadajoča varstvena dela so načrtovana na osnovi stanja gozdnih sestojev ter na osnovi predvidevanj o razvojni dinamiki sestojev. Nepredvidene naravne ujme in gradacije podlubnikov, ki lahko prizadanejo gozdove v naslednjem desetletju, lahko dodatno povečajo potrebe po obnovi s sadnjo in posledično potrebe po zaščiti sadik. Zato je konkretna dela varstva in zaščite težko načrtovati vnaprej. Varstvena dela, ki so že bila planirana za leto 2026 smo že dodali v nabor varstvenih del.

Zaradi obstoječega razmerja drevesnih vrst v GGE in glede na rastiščni potencial, načrtujemo predvsem sadnjo listavcev, ki zahteva tudi pripadajočo zaščito. Vrsto zaščite in količino za konkretne objekte, je potrebno opredeliti z gozdnogojitvenim načrtom, ki se mora prilagajati konkretnim situacijam in slediti dinamiki razvoja sestojev. Med varstvena dela sodi tudi vzdrževanje in odstranitev načrtovane zaščite po opravljeni funkciji

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja - 090

RGR 090 predstavlja drugi največji rastiščnogojitveni razred v GGE Paški Kozjak, s skupno površino 480,68 ha, kar pomeni 21,07 % vseh gozdov v enoti. V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem se je povečal za 45,51 ha, kar je posledica natančnejšega zarisa gozdnega roba, vključitve zaraščajočih gozdnih površin, ki so po ZG in v soglasju z lastniki gozdov opredeljeni kot gozdna površina.

RGR obsega gozdove, ki se razprostirajo na višje ležečih delih Kozjaka, predvsem na območju sončnih Završ nad Hudo luknjo ter delu Šentilja nad Turjakom. Pretežno pokrivajo severne lege in strmejša pobočja. Vsi gozdovi v razredu so večnamenski in v zasebni lasti.

Na tem območju je lesnoproizvodna funkcija izrazito prevladujoča in je skoraj na celotni površini opredeljena na prvi stopnji poudarjenosti (475,96 ha). Poleg nje so na prvi stopnji poudarjene socialne funkcije na 1,52 ha ter ekološke funkcije (284,61 ha), med katerimi sta na prvi stopnji opredeljene funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (161,42 ha), hidrološka funkcija (25,53 ha) in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (250,9 ha).

Pomemben del RGR090 predstavlja območje Natura 2000, ki zajema 148,86 ha gozdov in so neposredno pomembni za ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov in kvalifikacijskih vrst območja Natura 2000 SI3000224 Huda luknja. Znotraj Nature so upravljavške cone, Cona Ilirski bukovi gozdovi ki pokriva 55,76 ha in Cona koščaka – potoki, ki pokriva 0,29 ha.

Gozdni habitatni tipi, v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Največji delež RGR predstavlja habitatni tip Ilirski bukovi gozdovi (91K0), kamor sodijo združbe Predalpsko jelovo bukovje, Predalpsko gorsko bukovje, Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje ter Osojno bukovje s kresničevjem. Habitatni tip Kisloljubna jelovja (physis 42.13) predstavlja rastišče združbe Jelovje s praprotni, medtem ko se združba Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico pojavlja v habitatnem tipu Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi (9110).

a) Rastišče

V RGR je evidentiranih devet gozdnih združb, med katerimi izrazito prevladuje Predalpsko jelovo bukovje, ki pokriva 45,29 % površine. Pomembneje je zastopano tudi Predalpsko gorsko bukovje, ki pokriva 23,86 ha površine. Na silikatnih vložkih se pojavlja Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico, v jarkih pa predvsem Jelovje s praprotni. Na dolomitni podlagi uspeva na osojnih legah Osojno bukovje s kresničevjem, medtem ko se na prisojnih legah pojavlja Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje, v manjšem obsegu pa tudi Bazoljubno rdečeborovje.

Na večjem delu RGR prevladujejo rjava pokarbonatna tla. Tudi območja, kjer se prepletajo karbonatne in bogatejšše silikatne kamnine, zaznamujejo globoka tla z ugodno humusno obliko. Zaradi ugodnih rastiščnih razmer se v zeliščnem, grmovnem in drevesnem sloju pojavljajo zahtevnejše rastlinske vrste. Strma pobočja na rodovitnih tleh predstavljajo naravno osnovo za razvoj pretežno bukovih gozdov s primesjo plemenitih listavcev. Smreka, ki danes predstavlja približno polovico lesne zaloge v RGR, pa je bila v preteklosti zaradi gospodarskih razlogov dodatno pospeševana.

Preglednica 109/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
581	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	7	64,29	13,37
592	<i>Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje</i>	5	12,16	2,53
624	<i>Jugovzhodno-alpsko bazoljubno rdečeborovje</i>	1	0,01	0,0
643	<i>Predalpsko jelovo bukovje</i>	11	217,69	45,29
771	<i>Jelovje s praprotni</i>	17	19,55	4,07
781	<i>Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico</i>	9	50,63	10,53
621	<i>Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje</i>	1	1,64	0,34
632	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	9	114,71	23,86
	Skupaj	7,5	480,68	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

V RGR prevladujejo skupinsko raznodobni gozdovi, med katerimi prevladujejo debeljaki. Sestoji so pretežno mešani, manjši del predstavljajo čisti bukovi gozdovi.

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 86/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	4,9	14,1	20,8	24,4	35,8	291,3	68,5	6,35	62,7
Listavci	10,2	19,0	27,7	23,0	20,1	134,0	31,5	3,78	37,3
Skupaj	6,6	15,7	23,0	24,0	30,7	425,3	100,0	10,13	100,0

Povprečna lesna zaloga v RGR 090 znaša 425,3 m³/ha. V strukturi lesne zaloge še vedno prevladujejo iglavci 68,5 %, medtem ko so listavci zastopani v 31,5 % deležu. Približno polovica lesne zaloge je skoncentrirana v IV. in V. debelinskem razredu (54,7 %), pri iglavcih celo 60,2 %.

Pri listavcih je debelinska struktura nekoliko ugodnejša, saj se 29,2 % njihove lesne zaloge nahaja v I. in II. debelinskem razredu. Kljub temu se je njihov delež v teh razredih v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem zmanjšal, saj je prej znašal 32,3 %. To kaže na prehajanje listavcev v starejše razvojne faze, kar se odraža tudi v povečanju deleža v V. debelinskem razredu in povečanju njihovega deleža v skupni lesni zalogi.

V strukturi prirastka listavci predstavljajo 37,3 %, iglavci pa 62,7 %.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 111/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	214,8	59,3	15,8	1,5	0,0	94,9	0,1	38,2	0,6	0,2
	%	50,5	13,9	3,7	0,4	0,0	22,3	0,0	9,0	0,1	0,1
Naravno stanje	m ³ /ha	53,7	11,86	0	0,03	0	47,45	0	1,146	0	0
	%	25,0	20,0	0,0	2,0	0,0	50,0	0,0	3,0	0,0	0,0

V drevesni sestavi prevladujejo iglavci, med katerimi največji delež predstavlja smreka (50,5 %). Jelka (13,9 %) je pogostejša predvsem v senčnih legah ob jarkih, medtem ko se macesen pojavlja predvsem kot posamična primes. V primerjavi z naravno sestavo je opazno, da je smreka prevzela vlogo bukke kot prevladujoče drevesne vrste. Tudi delež jelke je nižji od naravno pričakovanega, kar je predvsem posledica dosedanjega načina gospodarjenja, saj intenzivna redčenja in presvetljeni sestoji jelki manj ustrezajo. Posledično se je njen delež zmanjšal v korist plemenitih listavcev.

V RGR je evidentiranih 141,47 ha pomlajenih površin, od tega je sproščenega mladovja 39,99 ha. V podmladku prevladuje bukev, ki predstavlja 37,07 % podmladka, smreka predstavlja 34,65 %, gorski javor dosega 12,48 % podmladka in jelka 11,85 %. S primernim odpiranjem sestojev in ustreznimi negovalnimi ukrepi v podmladku je mogoče v prihodnje povečati delež bukke, javorja in jelke v lesni zalogi.

Ohranjenost gozdov

Glede na odstopanje dejanske drevesne sestave od naravne (evklidska razdalja) so gozdovi v RGR 090 spremenjeni na 24 % ter močno spremenjeni na 22 %. Ohranjenih je 54 %, gozdov v RGR.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 112/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)					Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4		1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	40,02	69,5	30,2	0,3	0,0		27,2	67,1	5,7	0,0	34,5	27,6	32,8	5,1
Drogovnjak	31,83	77,3	22,7	0,0	0,0		4,5	87,2	8,3	0,0	72,4	20,9	6,7	0,0
Debeljak	282,53						44,2	54,0	1,8	0,0	3,0	66,7	27,6	2,7
Sestoj v obnovi	126,30						42,1	57,9	0,0	0,0				
Skupaj	480,68													

V vseh razvojnih fazah prevladujejo dobre in bogate sestojne zasnove. Stopnja negovanosti mladih sestojev je v veliki meri povezana s sestojnim sklepom. Mladovja so na večjem delu površine (6717 %) ocenjena kot pomanjkljivo negovana, kar se kaže predvsem v tesnem ali vrzelastem sklepu. Približno na tretjini površine ima mladovje normalen (27,6) ali rahel sklep (32,8 %).

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

V drogovnjakih je 87,2 % površin pomanjkljivo negovanih, na kar opozarja tudi tesen sklep, prisoten na 72,4 % površine. Debeljaki so v primerjavi z mlajšimi fazami v boljšem stanju, saj je 44,2 % je dobro negovanih, a kljub temu 54,0 % pomanjkljivo negovanih. V debeljaki prevladuje normalen sklep (66,7 %) , na 27,6 % se pojavlja že rahel sklep.

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 55 % površin, s podmladkom, ki ima bogato (86 %) in dobro zasnov (14 %).

Razmere glede zasnov, negovanosti in sestojnega sklepa po razvojnih fazah jasno kažejo območja, kjer bodo potrebni intenzivnejši gozdnogospodarski ukrepi. Tesen sklep v letvenjakih in drogovnjakih opozarja na potrebo po pravočasnih redčenjih. Kakovosten podmladek, bogate zasnov in pretrgan sklep v sestojih v obnovi narekujejo pospešeno obnovo ter izvedbo končnih posekov teh sestojev. Pri tem je potrebno upoštevati tudi potrebe in ekonomski interes lastnika.

Kakovost drevja

Preglednica 113/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj iglavci	222	0,5	8,6	78,7	12,2	0,0
Skupaj listavci	114	2,5	17,5	57,5	22,5	0,0
Skupaj	336	0,8	9,9	75,6	13,7	0,0

Ocena kakovosti temelji na analizi 336 dreves, evidentiranih pri meritvah na stalnih vzorčnih ploskvah (SVP). V RGR prevladuje dobra (75,6 %), sledi zadovoljiva (13,7 %) in prav dobra (9,9 %) kakovost drevja.

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost sestojev znaša 6 %. Največ poškodb je ugotovljenih na deblu in korenčniku (4,4 %), predvsem kot posledica sečnje in spravila lesa. Med ostalimi poškodbami so prisotne še poškodbe vej (1,6 %).

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.2.2.7 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Posek

Za preteklo ureditveno obdobje je bil načrtovan najvišji možni posek v RGR 090 34.457 m³ (iglavci 23.634 m³, listavci 10.823 m³). Po evidenci iz programa Brestje bilo v preteklem ureditvenem obdobju posekano 29.468 m³ (iglavci 22.604 m³, listavci 6.864 m³). Skupna realizacija načrtovanega poseka je 85,52 % (pri iglavcih 65,60 %, pri listavcih 19,92 %).

Gojitvena dela

Preglednica 87/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega gošče	ha	32,52	17,45	53,7
Nega letvenjaka	ha	20,9	2,8	13,4
Nega mladja	ha	14,61	5,7	39,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	15,86	0,8	5,0
Obžetev	ha	3,34	0,4	12,0
Ostala biomeliorativna dela	dni	4,68	0	0,0
Priprava sestoja	ha	7,33	0,9	12,3
Sadnja	ha	2,66	1,93	72,6
Sadnja plodonosnega drevja	dni	5,25	12,82	244,2
Vzdrževanje grmišč	ha	0,18	0,09	50,0
Vzdrževanje travinj	ha	5,36	1,04	19,4
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	10.600	2.150	20,3
Varstvo pred žuželkami	dni	0	34,21	0,0
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	0	40	0,0
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0	0,25	0,0
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m3	0	40,41	0,0
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0	0,38	0,0

Za preteklo ureditveno obdobje so bila v gozdovih RGR 090 načrtovana gojitvena dela (obnova in nega) na površini 129,9 ha, izvedenih pa je bilo 24 % načrtovanih ukrepov.

V največjem deležu je bila izvedena sadnja na 73 % načrtovanih površin, ukrep nege gošče je bil realiziran na 54 % površine, nege mladja na 30 % površine.

Nega letvenjaka, obžetev in priprava sestojev so ukrepi, ki so bili v povprečju realizirani < 15 %, med tem ko nega drogovnjaka v zelo majhnem obsegu 5 %. Gozdnogojitvena dela (obnova in nega) so bila v primerjavi z ostalimi RGR dokaj dobro realizirana, predvsem načrtovana nega gošče, kar je pomembno za razvoj sestojev, ki v večini zajemajo manjšo gozdno posest in so pomembna za dolgoročno trajnost donosov.

V RGR je bila predvidena zaščita s tulci, ki je bila realizirana na 20 %. Od načrtovanih biomeliorativnih ukrepov je bil ukrep sadnje plodonosnega drevja po deležu presežen. Vzdrževanje grmišč je bil realiziran na 50% površine, vzdrževanje travinj pa na 19 %. rGojitvena in varstvena dela varstvo pred žuželkami, varstvo pred divjadjo, ohranjanje biotopov (nega in sečnja) puščanje stoječe biomase v gozdu v preteklem ureditvenem obdobju niso bila načrtovana, a so se izvajala.

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.2.2.8 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 115/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m3/ha			m3/ha			m3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	426,72	219,5	116,5	336,0	5,01	3,16	8,17	3,7	1,04	4,74
2016	435,17	257,8	129,6	387,4	6,56	3,77	10,33	5,43	2,49	7,92
2026	480,68	291,3	134,0	425,4	6,35	3,78	10,13	5,88	3,13	9,02

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani možni posek. V preteklem obdobju je odštet posek izven gozda.

V obdobju 1996–2005 je zaradi združevanja manjših osnovnih ureditvenih enot v večje in bolj zaokrožene celote prišlo tudi do sprememb pri oblikovanju gospodarskih razredov (GR) in posledično sprememb v površini. Razlike so nastale zaradi priključitve odsekov z prevladujočo združbo (GRT) v drug RGR, zaradi krčitev gozdne površine in natančnejših zarisov gozdnega roba.

V primerjavi s prejšnjim obdobjem se je skupna lesna zaloga povečala za 9,8 %, od leta 2006 pa za 26,6 %. Prirastek se je v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem povečal za 13,9 %. Načrtovani možni posek se povečuje, vendar je realizacija odraz potreb lastnikov, tržnih razmer, v veliki meri tudi večjega deleža sanitarnih sečenj.

Drevesna sestava

Preglednica 116/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	55,0	7,3	2,3	0,4	0,0	29,8	0,0	4,9	0,0	0,0
2016	50,6	13,2	2,4	0,4	0,0	24,3	0,0	9,1	0,0	0,0
2026	50,5	13,9	3,7	0,4	0,0	22,3	0,0	9,0	0,1	0,1

Razmerje med iglavci in listavci ostaja približno enako kot v prejšnjem obdobju. Pri iglavcih se je zmanjšal delež smreke, povečal pa delež jelke. V drevesni sestavi se je delež smreke v skupni lesni zalogi, v zadnjih desetih letih minimalno zmanjšal, v primerjavi z dvajsetimi leti se je zmanjšal za 8,2 %, medtem ko se je povečal delež jelke za 5,3 %.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

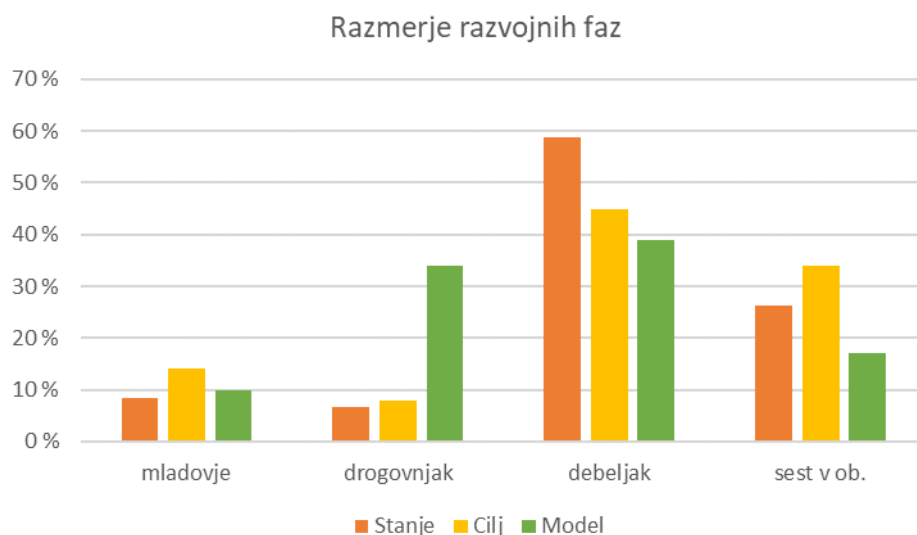
Preglednica 117/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran	Trajanje	Delež	Modelna	
			delež	razvojne		površina	
				faze			
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	40,02	8,3	8,3	13+10	11	53	-13
Drogovnjak	31,83	6,6	6,6	34+10	33	140	-108
Debeljak	282,53	58,8	58,8	50+10	43	205	77
Sestoj v obnovi	126,30	26,3	23,6	20+10	17	82	44
Skupaj	480,68	100,0	100,0	117+20	100	2.851,07	0,00

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

V RGR prevladujejo debeljaki (58,8 %) in sestoji v obnovi (26,3 %). V primerjavi s prejšnjim obdobjem se je povečal delež mladovji iz 17, 29 ha (4 %) na 40,02 ha (8,3 %). Medtem ko se je delež drogovnjakov, debeljakov in sestojev v obnovi zmanjšal. Povečanje deleža mladovja nakazuje, da so v prtekelem ureditvenem obdobju s pomladitvenimi sečnjami načrtno pristopili k prestrukturiranju razvojnih faz, a je bil proces premalo intenziven. Ker je bilo premalo zaključevanja obnove ter premalo debeljakov uvedenih v obnovo, je pri vseh razvojnih fazah razvidno odstopanje dejanskega stanja od modelnega. Kljub odstopanju, se v primerjavi s stanjem in zastavljenimi cilji iz prejšnjega ureditvenega obdobja, kažejo premiki v načrtovano smer, ki pa potekajo počasi. Osnovni poudarek prihodnjega gospodarjenja je v pospešenem nadaljevanju obnove in zaključevanju obnove že pomlajenih površin.

Grafikon 10: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.2.2.9 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

GOZDNOGOJITVENI CILJ - obdobje 10 let

Zgradba gozda: raznodoben mešan gozd iglavcev in listavcev

Drevesna sestava: smreka 49,6 %, jelka 13,4 %, macesen 0,3 %, bor 3,0 %, bukev 23,3 %, plemeniti listavci 9,9 % in ostali listavci 0,5%

Razmerje razvojnih faz: mladovje 14 %, drogovnjaki 8 %, debeljaki 45 %, sestoji v obnovi 34%;

Lesna zaloga: ciljna 449 m³/ha

<u>Ciljna kakovost</u> : (kakovostni razredi)	1	2	3	4	5
iglavci (%)	10	35	50	5	
listavci (%)	5	25	65	10	

Gozdnogojitvene usmeritve

- ohranjati in pospeševati je potrebno raznodobno zgradbo gozdov s poudarkom na pospešenem sproščanju podmladka in večanju mladih faz;
- malopovršinsko do večje površinsko enomerno zgradbo gozdov (v državnih gozdovih) in izkoristi mikrorastiščno pestrost;
- okvirna dolžina proizvodne dobe naj bo od 120 do 140 let, pomladitvene dobe pa okrog 20 do 30 let; dolžino je potrebno prilagajati razvojni dinamiki sestojev in stanju podmladka; v sestojih, ki ne izkoriščajo proizvodne sposobnosti rastišč, v sestojih poškodovanih po ujmi in prereditvenih ter pomlajenih sestojih naj bo pomladitvena doba krajša; za povečanje deleža jelke naj bo daljša, za zagotovitev željenega deleža macesna in plemenitih listavcev naj bo tudi krajša;
- vsi ukrepi morajo biti usmerjeni k povečevanju rastišču ustreznih drevesnih vrst, predvsem deleža listavcev; pozornost je potrebno posvečati tudi posamezni primesi jelke, macesna in plemenitih listavcev na bogatih rastiščih;

Usmeritve za obnovo

- pri obnovi naj bo poudarek na naravni obnovi, ki na tem rastišču poteka sicer brez večjih težav predvsem pri smreki in bukvi; mešanost drevesnih vrst naj se zagotovi s sadnjo rastišču ustreznih in tistih drevesnih vrst, pri katerih je naravna obnova otežena;
- priprava sestojov za naravno obnovo (posek grmovja in odstranitve zeliščnega sloja) naj bo prednostno na огоlelih površinah (ujme), v debeljakih s pretrganim sklepom, v sestojih, poškodovanih po ujmi in v sestojih v obnovi z namenom, da se zagotovijo boljši pogoji za naravno nasemenitev (upoštevati je potrebno semensko leto);
- pri naravni obnovi in odpiranju je potrebno upoštevati delež jelke, bukve in plemenitih listavcev; da s pravilnim doziranjem svetlobe lahko pospešujemo naravno pomlajevanje jelke ali listavcev;
- sadnje se poslužujemo le kot spopolnitev naravnega mladja in za zagotavljanje primerne mešanosti drevesnih vrst; sadimo predvsem plemenite listavce in jih tudi primerno zaščitimo;
- zaradi agresivnega zeliščnega sloja je na določenih površinah potrebna tudi obžetev sajenega in naravnega mladja
- posajene sadike je potrebno zaščititi pred objedanjem od divjadi (individualna zaščita, zaščita z ograjo, premazi), smiselna je tudi zaščita naravnih listavcev; zaščito je potrebno redno pregledovati, vzdrževati in ob primernem času tudi odstraniti.

Usmeritve za mladovja

- nega naj bo v vseh fazah intenzivna, predvsem pa prilagojena stanju mladovja in razvojni dinamiki; z ukrepi nege mladovja in drogovnjakov želimo pospeševati mešanost, povečati stabilnost in kvaliteto bodočih sestojev; prednostna naj bo na bogatih rastiščih in površinah, poškodovanih po ujmi, v mladovjih z bogatimi sestojnimi zasnovami in tesnim sklepom ter mešanih mladovjih z več listavci;
- obžetev naravnega mladja in posajenih sadik naj bo dosledna, intenzivnejša mora biti na rastiščih z bogatim zeliščnim slojem; ponovitve je potrebno prilagajati razvoju sadik (višini) in konkurenčnosti zeliščnega sloja; obžetev naj bo tudi na površinah, ki so nastale z ujmami z namenom, da se naravni pomladek lažje pojavi in razvije;
- pri negi mladja in gošče naj bo poudarek na rahljanju, uravnavanju zmesi v korist listavcev, macesnu in jelke; ukrepi nege morajo biti pravočasni in dovolj intenzivni, posebej pri listavcih in macesnu;
- nega letvenjakov mora biti zgodnja in dovolj intenzivna, da se sprostijo krošnje (listavcev in macesna), krepki stabilnosti in povečuje kvaliteta (nevarnost rdečega srca pri bukvi); z pravočasnim redčenjem naj se zagotavlja tudi hitrejša preraščanje v drogovnjake.

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Usmeritve za drogovnjake

- nujna so redčenja v drogovnjakih s tesnim sklepom, da se zagotovi mehanska stabilnost in sprostijo krošnje listavcev ter macesna; v drogovnjakih iglavcev je potrebna previdnost zaradi stojnosti, zato naj se redčenja izvajajo z nižjo intenziteto (
- intenziteta redčenj mora biti prilagojena rastišču in stanju drogovnjakov; v starejših drogovnjakih z zamujenimi redčenji naj bodo šibkejša (od 18 do 20% od LZ) z več ponovitvami, pri drogovnjakih z več listavci pa intenzivnejša (25 – 30%);
- v drogovnjakih, poškodovanih po vetrolomu (teh je 2%), je potrebno izvajati le sanitarni posek in upoštevati naravni podmladek;
- Z pravočasnimi ukrepi nege v mlajših razvojnih fazah, še posebej z redčenji, pozitivno vplivamo na kvaliteto bodočih sestojev.

Usmeritve za debeljake

- debeljake s tesnim in normalnim sklepom je potrebno ohranjati, akumulirati lesno zalogo in izvajati zmerna izbiralna redčenja z intenziteto 10% do 12% LZ; zaradi nevarnosti zapleveljenosti (bogata rastišča) je potrebno načrtno ukrepanje; intenzivnejša naj bodo redčenja v mlajših debeljakih; z izbiralnimi redčenji želimo povečati debelinsko in kakovostno strukturo lesne mase, predvsem pa kvaliteto pri skupinah listavcev (bukve, plemenitih listavcev);
- z intenzivnejšimi sečnjami (23% LZ) je v obnovo potrebno uvesti debeljake, ki so slabše kvalitete, kjer je že dosežen vrednostni prirastek;
- debeljake, ki so že pomlajeni in imajo rahel do pretrgan sestojni sklep, je potrebno uvajati v obnovo (povprečna intenziteta okrog 19% od LZ); intenziteta odpiranja in dotok svetlobe je prilagojen ciljnim drevesnim vrstam v podmladku; za povečanje deleža jelke je potrebno počasno odpiranje; za sproščanje macesnova podmladka naj bodo odprtine večje;
- v sestoji je potrebno puščati semenska drevesa jelke, bukve in javorja ;pri naravnem podmladku lahko s pravilnim doziranjem svetlobe vplivamo na zelene drevesne, ki se bodo pojavljale.

Usmeritve za sestoje v obnovi

- obnova naj temelji na naravnem pomlajevanju; v sestojih v obnovi, kjer je sestojni sklep sklenjen, podmladek še ni v zadostnem obsegu in je v mlajših fazah (mladje, gošča), je smiselno z obnovo nadaljevati zmerno, z intenziteto okrog 30% od LZ;
- v sestojih v obnovi, s prerahlim sestojnim sklepom in podmladkom starejših faz (gošča in letvenjak), je potrebno z obnovo nadaljevati pospešeno, jakost naj bo okrog 42% od LZ;
- v sestojih v obnovi, kjer je podmladek bogatih zasnov in že dosega fazo letvenjaka ali celo drogovnjaka, sestojni sklep pa je vrzelast, je potrebno z obnovo zaključiti z intenziteto okrog 93%;
- za naravno obnovo je potrebno v sestoji puščati kvalitetna semenska drevesa jelke, bukve in javorja;
- intenziteto odpiranja je potrebno prilagoditi tudi ciljnim drevesnim vrstam v podmladku (jelke, bukve in plemenitih listavcev).

Usmeritve za zagotavljanje funkcij gozda

- v vseh gozdovih, kjer so ekološke ali socialne funkcije poudarjene na 1. stopnji, je potrebno režim gospodarjenja podrediti prisotnim funkcijam in upoštevati ustrezno stopnjo poudarjenosti (Poglavje 6.2.2 Usmeritve za krepitev in usmeritev funkcij gozdov);
- na območjih s poudarjeno funkcijo za varovanje gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitno funkcijo na 1. stopnji poudarjenosti je potrebno skrbeti za strukturno razgiban gozd z večjim deležem listavcev;
- na erozijskih, plazljivih in plazovitih območjih je potrebno upoštevati usmeritve s področja upravljanja z vodami, poglavje 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev vseh funkcij;
- na območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov upoštevati usmeritve s področja upravljanja z vodami;
- V gozdovih neposredno ob kolesarski stezi Slovenj Gradec-Mislinja ter ob planinski poti po grebenu Kozjaka je potrebno dosledno izvajati gozdni red in skrbeti za ustrezno infrastrukturo;
- za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in izboljšanje prehranskih možnosti redkih ter ogroženih vrst je potrebno izvajati biomeliorativna dela za zagotavljanje in izboljšanje življenjskega prostora prosto živečih živali;
- v gozdovih na območju in v okolici objektov kulturne dediščine je potrebno upoštevati usmeritve iz poglavja 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov;
- za zagotavljanje funkcij gozdov je potrebno pospeševati raznodobno malopovršinsko zgradbo gozdov in ohranjati posamezne gozdne in negozdne površine kot ekocelice;
- na območjih, kjer se lesnoproizvodna funkcija na 1. stopnji poudarjenosti prekriva z ekološko (varovalna, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti ali zaščitna) in socialno funkcijo (rekreacijska, turistična), je potreben načrten pristop, usklajevanje interesov in upoštevanje lastnika gozda;
- gozdovi RGR 090 spadajo v območje Natura 2000 (Huda luknja), upoštevati splošne in podrobnejše varstvene usmeritve iz poglavja 6.2.3. in konkretne varstvene usmeritve za upravljavsko cono 3224-C.

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

UKREPI

Možni posek

Preglednica 88/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

Razmerje - dejansko (%)	68,5	31,5	100,0
- ciljno %	66,3	33,7	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	291,3	134,0	425,3
- ciljna (m3/ha)	297,91	151,43	449,33
Prirastek (m3/ha)	6,35	3,78	10,13
Možni posek (m3/ha)	58,8	31,3	90,2
Možni posek (m3/ha/leto)	5,89	3,14	9,02
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	20,2	23,4	21,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	92,7	82,9	89,0
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 89/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka							%	%
		Negovalni posek			Posek na	Posek za	Posek	Posek		
					panj	umetno	oslabelega	skupaj		
						obnovo	drevja in			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne			sanitarni p.			
Iglavci	m3	7.040	21.140	0	0	0	106	28.286	20,2	92,7
	%	24,9	74,7	0,0	0,0	0,0	0,4	100,0		
Listavci	m3	3.769	11.219	0	0	0	81	15.069	23,4	82,8
	%	25,0	74,5	0,0	0,0	0,0	0,5	100,0		
Skupaj	m3	10.809	32.359	0	0	0	187	43.355	21,2	89,0
	%	24,9	74,7	0,0	0,0	0,0	0,4	100,0		

V možnem poseku prevladujejo pomladitvene sečnje, katerih glavni namen je zmanjševanje deleža debeljakov ter postopno povečevanje površin mladovij. Predvidene so predvsem v debeljakih, ki jih uvajamo v obnovo, ter v sestojih v obnovi, kjer se proces pomlajevanja nadaljuje oziroma zaključuje.

Redčenja so načrtovana tako v drogovnjakih kot tudi v debeljakih. V drogovnjakih in mlajših debeljakih se izvajajo intenzivnejše, predvsem z namenom izboljšanja stabilnosti in kakovosti sestojev. V starejših debeljakih z normalnim sklepom pa so redčenja zmernejša in usmerjena predvsem v akumulacijo lesne zaloge.

Gojitvena dela

Preglednica 90/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoj	ha	10,69	10,69
Priprava tal	ha	0,28	0,28
Sadnja	ha	0,28	0,28
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	0,10	0,10
Obžetev	ha	0,28	0,28
Nega mladja	ha	30,25	30,25
Nega gošče	ha	39,35	39,35
Nega letvenjaka	ha	30,78	30,78
Nega drogovnjaka	ha	20,51	20,51
Zaščita s tulci	kos	20,00	20,00

Obnova je predvidena na skupni površini 135,63 ha. Večino obnovitvenih del (8,29 %) predstavlja priprava sestojev za naravno obnovo, ki je načrtovana predvsem v debeljakih, predvidenih za uvajanje v obnovo. Ker naravno pomlajevanje na teh rastiščih praviloma poteka uspešno, je sadnja večinoma načrtovana kot dopolnitev obstoječih mladovij s slabšimi zasnovami.

Glavni poudarek načrtovanih gojitvenih del je namenjen negi, ki predstavlja 91,71 % vseh predvidenih del. Največji delež zajemata nega gošče in letvenjaka, saj sta ti deli nujni v mladovijah s tesnim sklepom.

Za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti je predvideno vzdrževanje grmišč in travnišč ter ohranjanje biotopov z negovalnimi ukrepi. Zaradi izboljšanja prehranskih razmer za prostoživeče živali je načrtovana tudi sadnja oreha na opuščenih kmetijskih površinah kmetije Germitje na Kozjaku.

Gojitvena in pripadajoča varstvena dela so načrtovana na osnovi stanja gozdnih sestojev ter na osnovi predvidevanj o razvojni dinamiki sestojev. Nepredvidene naravne ujme in gradacije podlubnikov, ki lahko prizadanejo gozdove v

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

naslednjem desetletju, lahko dodatno povečajo potrebe po obnovi s sadnjo in posledično potrebe po zaščiti sadik. Zato je konkretna dela varstva in zaščite težko načrtovati vnaprej. Varstvena dela, ki so že bila planirana za leto 2026 smo že dodali v nabor varstvenih del.

Zaradi obstoječega razmerja drevesnih vrst v GGE in glede na rastiščni potencial, načrtujemo predvsem sadnjo listavcev, ki zahteva tudi pripadajočo zaščito. Vrsto zaščite in količino za konkretne objekte, je potrebno opredeliti z gozdnogojitvenim načrtom, ki se mora prilagajati konkretnim situacijam in slediti dinamiki razvoja sestojev. Med varstvena dela sodi tudi vzdrževanje in odstranitev načrtovane zaščite po opravljeni funkciji.

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi iglavcev na rastiščih toploljubnih bukovji – 111

RGR 111 obsega 353,99 ha gozdov, površina se je v primerjavi s preteklem ureditvenem obdobju povečala za 11,1 ha. Do sprememb je prišlo zaradi natančnejšega zarisa gozdnega roba, vključitve zaraščajočih gozdnih površin, ki so po ZG in v soglasju z lastniki gozdov opredeljeni kot gozdna površina.

Gozdovi v RGR 111 so vezani predvsem na južna pobočja z dolomitnimi rendzinami. Najobsežnejši kompleks se nahaja na južnih pobočjih Šentilja pod Turjakom, kjer se gozdovi razprostirajo od območja Črepičevega vrha proti Movžu ter nadaljujejo po dolini Pake v smeri Hude luknje. Na območju Kozjaka se pojavljajo na južnih pobočjih Pečenikovega vrha, Iršajna in Janškega vrha. Vsi gozdovi so v zasebni lasti, večnamenski ter z izrazito poudarjeno varovalno vlogo rastišča.

Na območju RGR je prevladujoča lesnoproizvodna funkcija, ki je zastopana na celotni površini in opredeljena na prvi stopnji poudarjenosti (353,99 ha). Poleg nje so na prvi stopnji poudarjene socialne funkcije na 8,47 ha med katerimi so na prvi stopnji zaščitna funkcija in funkcija varovanja kulturne dediščine. Ekološke funkcije so na prvi stopnji poudarjene na 222,45 ha, med katerimi so na prvi stopnji opredeljene funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, hidrološka funkcija, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in klimatska.

Za območje Natura 2000 SI3000224 Huda luknja neposredno pomembnih 124,6 ha gozdov, kjer so usmeritve in ukrepi načrta ključni za ohranjanje varstvenih ciljev. Dodatno so opredeljene tudi upravljavske cone: na 1,18 ha cona 3224-A (dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi), na 20,35 ha cona 3224-C (ilirski bukovi gozdovi), ob potoku Movžanka pa na 1,05 ha zaraščajočih površin cona 3224-B (Loeselijeva grezovka).

Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

V RGR so habitatni tipi razporejeni glede na posamezne gozdne združbe. Ilirski bukovi gozdovi (91K0) vključujejo združbe Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje, osojno bukovje s kresničevjem ter Predalpsko gorsko bukovje.

Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico spada v habitatni tip Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi (91I0). Bazoljubno rdečeborovje je uvrščeno v habitatni tip 91R0 – jugovzhodno evropski gozdovi rdečega bora, medtem ko je Jelovje s praprotni opredeljeno kot nevtrifilna jelovja (42.11).

9.2.3.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

V RGR je evidentiranih osem gozdnih združb, pri čemer prevladuje Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (56,66 %) z razmeroma nizkim rastiščnim koeficientom ($RK = 5$). Pomemben delež v strukturi prispevata tudi Bazoljubno rdečeborovje ($RK = 1$) ter Osojno bukovje s kresničevjem ($RK = 7$), ki skupaj pomembno oblikujeta značaj rastišč v enoti.

Preglednica 91/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
592	<i>Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje</i>	5	200,75	56,66
581	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	7	40,57	11,46
781	<i>Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico</i>	9	35,57	10,05
621	<i>Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje</i>	1	58,07	16,40
632	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	9	10,46	2,95
563	<i>Alpsko predalpsko črno gabrovje in malo jesenovje</i>	1	0,46	0,13
771	<i>Jelovje s praprotni</i>	17	6,83	1,93
643	<i>Predalpsko-jelovo-bukovje</i>	11	1,45	0,41
	Skupaj	7,5	353,98	100,0

Na stičnih območjih s sosednjimi RGR se na manjših površinah pojavljajo bolj produktivne in vrstno bogatejšje združbe, ki v povprečju izboljšujejo dejansko ravnost in jo dvigujejo nad pričakovano rastiščno zmogljivost, ocenjeno na podlagi rastiščnega koeficienta.

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Gozdovi so raznodobni in mešani, pri čemer se razvojne faze mozaično izmenjujejo na manjših površinah. V strukturi sestojev prevladujejo debeljaki.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 92/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	4,9	14,8	21,2	24,3	34,8	291,9	75,9	5,71	70,9
Listavci	9,7	19,1	28,1	23,7	19,4	92,5	24,1	2,35	29,1
Skupaj	6,1	15,8	22,9	24,1	31,1	384,4	100,0	8,06	100,0

Lesna zaloga v RGR znaša 384,4 m³/ha, pri čemer v njeni sestavi še vedno prevladujejo iglavci (75,9 %), listavci pa predstavljajo 24,1 % skupne zaloge. Struktura listavcev se v zadnjem obdobju postopno spreminja – njihov delež v IV. in V. debelinskem razredu se je v primerjavi s preteklim obdobjem povečal, v IV. debelinskem razredu iz 20,6 % na 23,7 % ter v V. debelinskem razredu iz 15,8 % na 19,4 %. Kar nakazuje na njihovo prehajanje v starejše razvojne faze. Večina listavcev je sicer še vedno skoncentrirana v nižjih debelinskih razredih, zato se v prihodnje ob ustreznem gospodarjenju pričakuje nadaljnje izboljšanje njihove zastopanosti v skupni lesni zalogi. Iglavci ostajajo izraziteje zastopani v debelejših debelinskih razredih, v V. debelinskem razredu se je delež povečal iz 29,8 % na 34,8 %.

Letni prirastek znaša 8,06 m³/ha, pri čemer listavci prispevajo 29,1 %, iglavci pa 70,9 % celotnega prirastka.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 93/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	205,1	13,0	72,5	1,0	0,4	68,0	0,0	18,7	5,6	0,1
	%	53,2	3,4	18,9	0,3	0,1	17,7	0,0	4,9	1,5	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha	10,3	0,0	3,6	0,0	0,0	51,0	0,0	1,5	0,3	0,0
	%	5,0	0,0	5,0	0,0	0,0	75,0	2,0	8,0	5,0	0,0

V lesni zalogi je najizraziteje zastopana smreka (53,2 %), pomemben delež pa prispeva tudi rdeči bor (18,9 %), ki se pojavlja predvsem na bolj sončnih legah ter zaobljenih grebenih. Bukev (17,7 %) je značilna za senčne dele rastišč, medtem ko se plemeniti listavci (4,9%) pojavljajo predvsem v manjših, vlažnejših mikrolegah ob jarkih.

Podmladek je v RGR111 evidentiran na 53,36 ha oziroma 15,01 % površin. V podmladku (priloga E2, tabela D-POM) predstavljajo listavci 38,16 % delež, pri čemer izstopajo bukev z 22,5 % in gorski javor z 10,6 %. Delež bora je v podmladku zelo nizek (0,6 %), kar kaže na njegovo omejeno naravno obnovo. Takšna struktura nakazuje, da je bila večja zastopanost rdečega bora v odraslih sestojih predvsem posledica preteklih človekovih vplivov, saj je v preteklosti uspešno naseljeval opuščene oziroma negozdne površine kot pionirska vrsta, danes pa se v okviru naravne sukcesije v podmladku pojavlja le še redko.

Ohranjenost gozdov

Glede na odstopanje dejanske drevesne sestave od naravne (evklidska razdalja) je večina gozdov spremenjenih, ohranjenih je le 23 % površine gozdov v RGR 111.

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 94/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	12,87	26,1	50,6	23,3	0,0	13,7	77,2	9,1	0,0	11,7	19,5	56,3	12,5
Drogovnjak	30,10	5,8	47,6	46,6	0,0	0,7	82,4	16,9	0,0	39,4	14,0	46,6	0,0
Debeljak	259,43					27,4	58,2	14,4	0,0	12,5	58,2	28,9	0,4
Sestoj v obnovi	50,07					53,5	46,5	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	1,48					13,5	0,0	86,5	0,0				
Skupaj	353,95												

Mladovja so po sestojni zasnovi večinoma dobro in bogato oblikovana, vendar se pri negovanosti kažejo pomanjkljivosti, saj je kar 77,2 % pomanjkljivo negovanih sestojev. V mladju prevladujeta normalen in vrzelast sklep.

Pri drogovnjakih se pomanjkljive in dobre zasnove pojavljajo na skupno 94,2 % površine, pri čemer je na nekoliko večjem deležu prisoten tudi rahel sklep (46,6 %). Gre predvsem za bolj razgaljene drogovnjake rdečega bora na južnih ekspozicijah.

Debeljaki so v povprečju pomanjkljivo negovani (58,2 %). Sestoji imajo na 28,9 % rahel sklep in 0,4 % vrzelast do pretrgan. Pomlajeni so na 6 % površin, zato je te sestoje smiselno uvajati v obnovo. Sestoji v obnovi so pretežno dobro negovani, pomlajeni pa so v povprečju 50 % površin.

Sestojne zasnove, negovanost, sklep sestojev in podmladek nakazujejo sestoje, kjer je potrebno intenzivno ukrepati z nego in sestoji, kjer je potrebno izvajati pomlajevanje in sproščati naravni podmladek..

Kakovost drevja

Preglednica 95/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj iglavci	210	0,0	6,7	84,7	8,1	0,5
Skupaj listavci	63	2,0	11,0	60,0	20,0	20,0
Skupaj	273	0,0	17,4	83,6	8,6	1,4

Ocena kakovosti temelji na analizi 273 dreves, evidentiranih pri meritvah na stalnih vzorčnih ploskvah (SVP). V RGR prevladujeta dobra (83,6 %) in prav dobra (17,4 %) kakovost drevja. Odlične kakovost je zabeležena le pri 2 % listavcev, med tem ko je slaba pri 1,4 % vseh dreves.

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanega drevja je 7,2 %. Največ je evidentiranih poškodb vej in krošenj so evidentirane v obsegu 4,6 %. Poškodbe debla in koreničnika so evidentirane na 2,6 % dreves.

Odmrla biomasa

Preglednica 96: Odmrla biomasa

Razširjen debelinski razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			m³/ha
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	
A	13,33	6,00	19,33	16,67	6,00	22,67	30,00	12,00	42,00	16,51
B	4,00	1,33	5,33	2,67		2,67	6,67	1,33	8,00	13,37
C				0,67		0,67	0,67		0,67	2,11
Sk	17,33	7,33	24,67	20,00	6,00	26,00	37,33	13,33	50,67	31,99

V RGR 111 je po podatkih iz SVP 31,99 m³/ha odmrle biomase, kar je v skladu s Pravilnikom o varstvu gozdov in je pomembno za ohranjanje biotskega ravnovesja. Stoječe biomase je 24,67 dreves/ha, ležeče pa 26,0 dreves/ha. Pretežno je drevje v prvem in drugem razširjenem debelinskem razredu.

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.2.3.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Posek

Za preteklo ureditveno obdobje je bil načrtovan najvišji možni posek v RGR 111 18.952 m³ (iglavci 14.001 m³, listavci 4.951 m³). Po evidenci iz programa Brestje bilo v preteklem ureditvenem obdobju posekano 11.519 m³ (iglavci 10.277 m³, listavci 1.242 m³). Skupna realizacija načrtovanega poseka je 60,78 % (pri iglavcih 54,23 %, pri listavcih 6,55 %).

Gojitvena dela

Preglednica 97/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega gošče	ha	8,89	6,1	68,6
Nega letvenjaka	ha	4,71	0,5	10,6
Nega mladja	ha	7,54	1,5	19,9
Nega ml. drogovnjaka	ha	3,42	0	0,0
Obžetev	ha	3,53	0	0,0
Priprava sestoja	ha	6,23	0	0,0
Sadnja	ha	1,84	0,85	46,2
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	7.000	150	2,1
Varstvo pred žuželkami	dni	0	10,4	6
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	0	12,93	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0	0,5	0,0
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0	1,88	0,0
Zaščita z ograjo	m	0	690	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0	780	0,0

Za preteklo ureditveno obdobje so bila v gozdovih RGR 111 načrtovana gojitvena dela (obnova in nega) na površini 45,11 ha, izvedenih pa je bilo 20 % načrtovanih ukrepov.

V največjem deležu je bila izvedena sadnja na 46 % načrtovanih površin, nato nega gošče (69 %), nega mladja (20 %) in nega letvenjaka (11 %). Nega drogovnjaka, priprava sestoja na naravno obnovo, obžetev ni bila realizirana, kljub načrtovanim ukrepom. Podatek realizacije je zaskrbljujoč in kaže na slabo postavljene prednostne naloge izvajanja gojitvenih del. Pri izvajanju nege se kaže na pomanjkanje pomanjkanje vzpodbud in strokovnega usposabljanja za lastnike. .

V RGR je bila predvidena zaščita s tulci, ki je bila realizirana na 2 %, v RGR je bila izvedena tudi kolektivna zaščita – zaščita z ograjo ter vzdrževanje zaščitne ograje kljub temu, da ukrep ni bil načrtovan. Gojitvena in varstvena dela varstvo pred žuželkami, varstvo pred divjadjo, puščanje stoječe biomase v gozdu in druga varstvena dela v preteklem ureditvenem obdobju niso bila načrtovana, a so se izvajala.

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.2.3.3 ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 98/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2006 do 2026

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m3/ha			Letni prirastek m3/ha			Letni realiziran posek* m3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	322,99	269,1	52,7	321,8	5,15	1,64	6,79	2,56	0,52	3,09
2016	342,89	257,3	84,9	342,1	5,02	2,03	7,04	4,08	1,44	5,53
2026	353,95	291,9	92,5	384,4	5,71	2,35	8,05	5,18	1,67	6,85

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek): V poseku za preteklo obdobje je odštet posek izven gozda.

V obdobju 1996–2006 je zaradi združevanja manjših osnovnih ureditvenih enot v večje, prostorsko zaokrožene enote prišlo do sprememb v takrat oblikovanih gozdnogospodarskih razredih. Posledično so bili številni razdrobljeni in manjši razredi priključeni večjim enotam. Zaradi teh strukturnih sprememb je smiselna primerjava podatkov o gozdnih fondih omejena le na zadnji dve ureditveni obdobji.

Lesna zaloga se je glede na preteklo ureditveno obdobje povečala za 12,36 %, prirastek pa za 23,7 %. Rast obeh kazalnikov je predvsem posledica večje zastopanosti listavcev, katerih delež se je v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem povečal. Povečanje je povezano z akumulacijo bukve, pri kateri se je večji del lesne mase iz I. in II. debelinskega razreda iz preteklega obdobja premaknil v višje debelinske razrede. V strukturi poseka še vedno prevladuje smreka, kar se odraža tudi v njenem zmanjševanju deleža v skupni lesni zalogi

Drevesna sestava

Preglednica 99/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju od 2015 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	64,3	0,7	18,7	0,0	0,0	12,7	0,1	3,3	0,3	0,0
2016	52,6	1,7	20,7	1,7	0,0	18,9	0,0	4,6	1,3	0,0
2026	53,2	3,4	18,9	3,4	0,1	17,7	0,0	4,9	1,5	0,0

Delež listavcev v skupni lesni zalogi narašča. Vendar se je pri bukvi delež v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem zmanjšal za 6,35 %, med tem ko se je pri plemenitih listavcih povečal za pa za 6,5 %. Povečal se je tudi delež trdih listavcev. V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem se je povečal tudi delež smreke in jelke.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 100/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

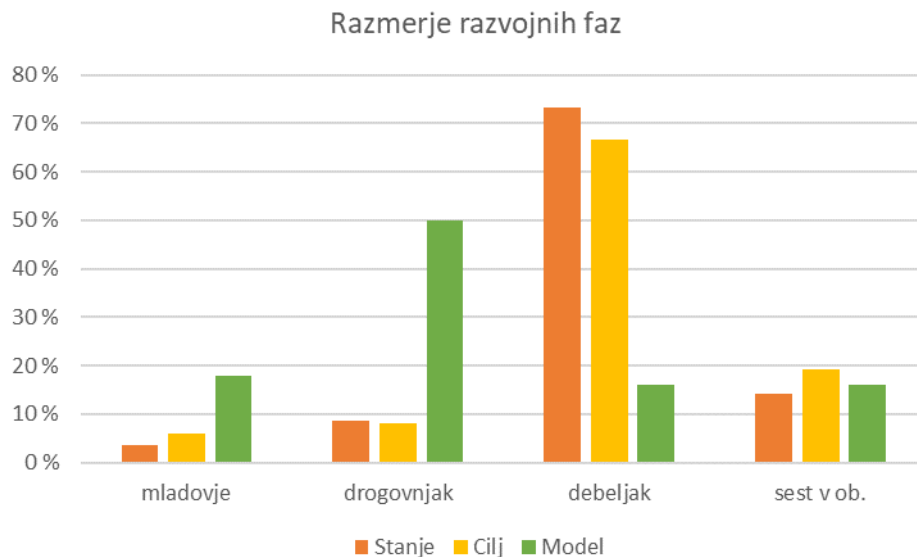
Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina ha	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
		%	%	let	%	ha	
Mladovje	12,87	3,6	3,6	26+10	19	67	-54
Drogovnjak	30,10	8,5	8,5	52+10	38	135	-104
Debeljak	259,43	73,4	73,7	39+10	29	101	159
Sestoj v obnovi	50,07	14,1	14,1	20+10	15	52	-2
RAZNOMERNO (ps-šp)	1,48	0,4					
Skupaj	353,95	100,0	100,0	137+20	100	354,3	

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

V RGR 111 je največji delež debeljakov. V primerjavi z modelnim stanjem je delež debeljakov previsok, medtem ko so deleži ostalih razvojnih faz prenizki. Posebej izrazito primanjkuje drogovnjakov in sproščenih mladovij.

Dejansko stanje mladih razvojnih faz je nekoliko ugodnejše, saj se pod zastorom v debeljakih in sestojih v obnovi nahaja 39,93 ha podmladka. Z izvedbo načrtovanih pomladitvenih sečenj v teh sestojih se pričakuje povečanje deleža sproščenih mladovij in postopno približevanje modelni strukturi razvojnih faz.

Grafikon 11: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.2.3.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

GOZDNOGOJITVENI CILJ za 10 letno obdobje

Zgradba: Malopovršinsko raznodoben gozd iglavcev in listavcev.

Razvojne faze: mladovje 6 %, drogovnjak 6 %, debeljak 67 %, sestoj v obnovi 19 %

Drevesna sestava: smreka 52,4 %, jelka 3,0 %, rdeči bor 18,2 %, bukev 18,6 %, hrast 0,1 %, plemeniti listavci 5,5 %, ostali listavci 1,9 %

Lesna zaloga : ciljna 417 m³/ha,

Ciljna kakovost: (kakovostni razredi)	1	2	3	4	5
iglavci	5	30	60	5	
listavci	10	20	60	10	

Gozdnogojitvene usmeritve

Pospeševati raznodobno malopovršinsko zgradbo gozdov, ki najbolj krepi funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, ki ima v tem RGR poudarjen značaj. Okvirna dolžina proizvodne dobe naj bo 120-130 let, pomladitvene pa 20-30 let. Ukrepe nege intenzivneje izvajamo na bogatejših delih rastišč, na ekstremnejših delih izvajamo le ukrepe za krepitev stabilnosti sestojev.

Usmeritve za obnovo in nego

- obnova sestojev mora temeljiti na naravni obnovi,
- s sadnjo obnavljati kadar naravna obnova ni mogoča ali kadar pride do predčasne odstranitve starega sestoja (ujme, podlubniki) in obstaja nevarnost zapleveljenja in ogrožanja funkcij,
- zaščititi posajene sadike in posamezne kvalitetne naravne listavce ter vzdrževati zaščito,
- v mlajših razvojnih fazah dosledno uravnavati zmes v korist listavcev (bukev, plemeniti listavci),
- v letvenjaki izvajati pravočasna redčenja zaradi krepitve mehanske stabilnosti in za sproščanje krošenj listavcev in bora.

Usmeritve za drogovnjake

- redčenje kot negovalni ukrep, izvesti v delih drogovnjakov s tesnejšim sklepom in delih, kjer so prisotni listavci (še posebej plemeniti listavci) in jim zagotoviti rastni prostor,
- v drogovnjaki rdečega bora z vrzelastim in pretrganim sklepom, ki so izločeni kot ekocelice, izvajati le ukrepe za krepitev zaščitne funkcije in funkcije biotske raznovrstnosti.

Usmeritve za debeljake

- na polovici površine debeljakov akumulirati in redčiti zmerno (do 11% od LZ),
- z izbiralnimi redčenji sproščati listavce in rdeči bor, ki so pomembni za ohranjanje stabilnosti sestojev,
- z intenzivnejšimi sečnjami (18-20% od LZ) v obnovo uvesti slabo polovico debeljakov, ki imajo rahel sklep in kjer se pojavlja naravni podmladek,
- pri pripravi na naravno pomladitev s pravilnim doziranjem svetlobe vplivati na svetloljubne drevesne vrste v podmladku (v sestavi podmladka je evidentiran 17% delež plemenitih listavcev) in odpirati večje površine.

Usmeritve za sestoj v obnovi

- na površinah sestojev v obnovi, kjer sestojni sklep še ni pretrgan in se pojavlja pretežno podmladek iglavcev, zadržano nadaljevati obnovo z jakostjo do 30 % LZ,
- na površinah sestojev v obnovi, kjer je sklep rahel in pretrgan, podmladek pa kvaliteten in mešan, pospešeno nadaljevati obnovo z jakostjo nad 50 % LZ in jo na delih, kjer podmladek dosega fazo gošče in letvenjaka zaključiti (10% površine),
- za naravno obnovo listavcev puščati semenska drevesa v sestojih; puščati kvalitetne rdeče bore kot prihranjence dve proizvodni dobi.

Usmeritve za zagotavljanje funkcij gozda

- v sestojih, kjer so ekološke ali socialne funkcije poudarjene na 1. stopnji je potrebno režim gospodarjenja podrediti prisotnim funkcijam;
- v delu gozda, ki je izločen kot območje Natura 2000 (Huda luknja) upoštevati splošne in podrobnejše varstvene usmeritve iz poglavja 6.2.3 ter v teh območjih izvajati tudi ustrezne ukrepe varstva vrst, vključno z upoštevanjem usmeritev za navadnega koščaka in izvajanjem sanitarnih sečenj v starejših drogovnjaki velikega jesena;

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

- v gozdovih ob turističnih in rekreacijskih poteh (Šaleška transversala, Črepičev vrh, Valdek) je potrebno dosledno izvajati gozdni red in skrbeti za ustrezno infrastrukturo v teh območjih;
- v gozdovih s povečano požarno ogroženostjo je potrebno postaviti opozorilne table, ki prepovedujejo kurjenje v gozdu, izvajati preventivno požarno varstvo ter obveščati širšo javnost o pomenu gozda in ukrepih požarne varnosti.

UKREPI

Možni posek

Preglednica 101/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	75,9	24,1	100,0
- ciljno %	73,9	26,1	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	291,9	92,5	384,4
- ciljna (m3/ha)	307,84	108,94	416,78
Prirastek (m3/ha)	5,71	2,35	8,06
Možni posek (m3/ha)	51,8	16,6	68,5
Možni posek (m3/ha/leto)	5,18	1,67	6,85
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	17,8	18,0	17,8
Intenziteta m. p. prirastek (%)	90,8	70,9	85,0
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 102/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Iglavci	m3	6.545	11.677	0,0	0,0	0,0	371	18.593	18,0	92,0
	%	35	63	0,0	0,0	0,0	2			
Listavci	m3	2.748	3.085	0,0	0,0	0,0	123	5.956	18,2	71,8
	%	46	52	0,0	0,0	0,0	2			
Skupaj	m3	9.293	14.762	0,0	0,0	0,0	494	24.549	18,0	86,1
	%	38	60	0,0	0,0	0,0	2			

Glede na stanje gozdov in dinamiko razvoja gozdov je načrtovan možni posek za prihodnje ureditveno obdobje v RGR 063 v višini 24.549 m³, kar pomeni 6,9 m³/ha/leto. Predvideni posek predstavlja 86,1 % prirastka oziroma 18,0 % lesne zaloge. V poseku prevladujejo pomladitvene sečnje, ki predstavljajo 60 % celotne strukture posea in so načrtovane predvsem v debeljakih, ki jih je potrebno uvesti v obnovo ter v sestojih v obnovi, kjer se bo proces pomlajevanja nadaljeval in zaključil.

V strukturi sečenj je 38 % redčenj, ki so predvidena v debeljakih in drogovnjakih. V debeljakih z normalnim sestojnim sklepom so ukrepi manj intenzivni in usmerjeni predvsem v akumulacijo, medtem ko so v drogovnjakih s tesnim sklepom predvidena močnejša redčenja

Sanitarni poseki (2%) so usmerjeni v sestoje, prizadete po ujmah in podlubnikih, prerahljane sestoje z več rdečega bora, ter v tiste, kjer zaradi ekstremnih rastiščnih razmer prevladuje varovalna vloga gozda.

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Gojitvena dela

Preglednica 103/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	3,86	3,86
Dopolnilna sadnja	ha	1,36	1,36
Priprava tal	ha	0,40	0,40
Sadnja	ha	0,40	0,40
Ohranjanje biotopov - nega	ha	1,26	3,78
Obžetev	ha	1,14	1,96
Nega mladja	ha	11,75	11,75
Nega gošče	ha	11,68	11,68
Nega letvenjaka	ha	4,86	4,86
Nega drogovnjaka	ha	4,86	4,86
Zaščita s tulci	kos	145,00	145,00

Gojitvena dela, ki vključujejo obnovo in nego, so v RGR 111 načrtovana na skupni površini 40,31 ha, pri čemer obnova predstavlja 14,93 %, nega pa 85,07 % vseh del. Na 38,8 % površin so ukrepi nujni, predvsem na območjih obstoječih mladovij, ogolelih površin in drogovnjakov.

Obnova je predvidena na 6,02 ha površin, od tega je nujna na 31,06 % površin. Večinoma je vezana na obstoječa mladovja, in praznine. Priprava sestojev (3,86 ha) za naravno obnovo je načrtovana predvsem v sestojih, poškodovanih po ujmah, kjer je zaradi zaraščanja potrebno odstraniti zeliščni ali grmovni sloj in tako omogočiti uspešnejšo naravno nasemenitev. Sadnja (0,4 ha) je predvidena predvsem na ogolelih in delno pomlajenih površinah, ki so nastale po ujmah in podlubnikih, v manjši meri pa tudi kot dopolnilna sadnja (1,36 ha) v vrzelastih mladovjih odraslih sestojih, predvsem z listavci in macesnom. Ob sadnji je načrtovana tudi zaščita sadik s tulci, predvsem za listavce in macesen.

Nega je načrtovana na površini 34,29 ha, pri čemer je 40,16 % načrtovanih del nujnih. Med najpomembnejšimi nujnimi ukrepi sta nega drogovnja in nega gošče. Nega drogovnjakov je predvidena v sestojih s tesnim sklepom in pomanjkljivo nego, medtem ko so ostali negovalni ukrepi v mladju, gošči in letvenjaku vezani predvsem na podmladek v odraslih sestojih ter na izvedbo sečenj.

Za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti so predvidena tudi biomeliorativna dela, med katerimi je načrtovano ohranjanje biotopov – nega.

Gojitvena in pripadajoča varstvena dela so načrtovana na osnovi stanja gozdnih sestojev ter na osnovi predvidevanj o razvojni dinamiki sestojev. Nepredvidene naravne ujme in gradacije podlubnikov, ki lahko prizadanejo gozdove v naslednjem desetletju, lahko dodatno povečajo potrebe po obnovi s sadnjo in posledično potrebe po zaščiti sadik. Zato je konkretna dela varstva in zaščite težko načrtovati vnaprej. Varstvena dela, ki so že bila planirana za leto 2026 smo že dodali v nabor varstvenih del.

Zaradi obstoječega razmerja drevesnih vrst v GGE in glede na rastiščni potencial, načrtujemo predvsem sadnjo listavcev, ki zahteva tudi pripadajočo zaščito. Vrsto zaščite in količino za konkretne objekte, je potrebno opredeliti z gozdnogojitvenim načrtom, ki se mora prilagajati konkretnim situacijam in slediti dinamiki razvoja sestojev. Med varstvena dela sodi tudi vzdrževanje in odstranitev načrtovane zaščite po opravljeni funkciji.

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 200

V GGE Paški Kozjak je na podlagi veljavne Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. list RS 31/2010, 01/2013) opredeljenih 131,75 ha varovalnih gozdov. Mednje sodijo predvsem borovi gozdovi na plitvih dolomitnih tleh na območju Šentvida nad Valdekom in Gornjega Doliča ter gozdovi na strmih in prepadnih pobočjih v okolici Hude Luknje in pod Janškim vrhom na Kozjaku. Rastiščnogojitveni razred ni bil določen glede na gozdne združbe, temveč predvsem na podlagi izrazite ekstremnosti rastišč, velikega nagiba terena in skalovitosti. Vsi varovalni gozdovi na tem območju so v zasebni lasti.

Na skoraj celotni površini (130,61 ha) je na prvi stopnji poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Poleg tega so na isti stopnji poudarjenosti evidentirane še hidrološka funkcija na 11,14 ha, funkcija biotske raznovrstnosti na 44,36 ha, zaščitna funkcija 24,81 ha ter funkcija varovanja kulturne dediščine na 1,18 ha. Na 1,23 ha je na prvi stopnji poudarjena tudi lesnoproizvodna funkcija

Pomemben del RGR 200 predstavlja tudi območje Natura 2000, ki zajema 83,95 ha gozdov. Večji del tega območja pripada SI3000224 Huda luknja (83,85 ha), manjši del pa SI3000293 Jenina (0,10 ha). Za ta območja so v načrtu posebej opredeljene usmeritve in ukrepi, ki so ključni za ohranjanje njihovih varstvenih ciljev. Znotraj Nature so upravljavske cone, največja je Cona dinarski gozdovi rdečega bora ki pokriva 46,44 ha (99,55 % RGR) in Cona koščaka – potoki, ki pokriva 0,21 ha (0,45 % RGR).

Gozdni habitatni tipi, v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Največji del RGR opredeljuje habitatni tip 91K0 Ilirski bukovi gozdovi za združbe Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje, Osojno bukovje s kresničevjem in Predalpsko gorsko bukovje. Habitatni tip 91R0 Jugovzhodni evropski gozdovi rdečega bora opredeljujejo združbo Bazoljubno rdečeborovje. Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje opredeljuje habitatni tip Termofilni gozdovi mešanih listavcev (41.8). Jelovje s praprotni, ki ga opredeljuje habitatni tip Nevtrofilna jelovja (42.11), se pojavlja le na 1,2% površine RGR.

9.2.4.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 104/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
621	<i>Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje</i>	1	42,78	32,47
581	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	7	26,11	19,82
592	<i>Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje</i>	5	45,45	34,5
632	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	9	1,38	1,05
563	<i>Alpsko predalpsko črno gabrovje in malo jesenovje</i>	1	14,38	10,92
771	<i>Jelovje s praprotni</i>	17	1,6	1,21
781	<i>Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico</i>	15	0,04	0,03
	Skupaj	7,9	131,75	100,0

V varovalnih gozdovih na območju Šentvida in Gornjega Doliča prevladujeta združbi Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje ter Bazoljubno rdečeborovje, ki se pojavlja predvsem na zgornjih in bolj zaobljenih delih pobočij. Na območju Hude luknje in pod Janškim vrhom pa se na najbolj izrazitih in ekstremnih pobočjih razvija združba Alpsko-predalpski gozd toploljubnih listavcev, ki se na bolj senčnih in rastiščno ugodnejših legah prepleta z združbo Osojno bukovje s kresničevjem.

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Na prisojnih in bolj sušnih pobočjih prevladujejo enomerno zgrajeni borovi sestoji v razvojni fazi mlajšega debeljaka, med katere se posamezno ali v manjših skupinah vključujejo tudi listavci. Na strmejših območjih, kjer je delež listavcev večji, pa je gozdna zgradba praviloma posamezno do skupinsko raznomerna.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 105/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	7,7	30,1	32,0	30,2	0,0	289,9	78,6	5,78	78,4
Listavci	13,7	19,9	32,1	26,7	7,6	79,1	21,4	1,59	21,6
Skupaj	9,0	27,9	32,0	29,5	1,6	369,0	100,0	7,37	100,0

Lesna zaloga v varovalnih gozdovih znaša 369,0 m³/ha in je v večini gozdov ocenjena okularno. V lesni zalogi prevladujejo iglavci z 78,6 % deležem, velik pa je delež listavcev (21,4 %). Največ lesne mase je skoncentrirane v III. debelinskem razredu (32 %). Listavci predstavljajo 21,4 % celotne lesne zaloge, njihov delež v prirastku pa znaša 21,6 %. Večina listavcev je zastopana predvsem v III. in IV. debelinskem razredu.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 106/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	159,0	1,3	129,6	0,0	0,0	57,9	0,0	1,2	19,5	0,5
	%	43,1	0,4	35,1	0,0	0,0	15,7	0,0	0,3	5,3	0,1

Največji delež v lesni zalogi imata smreka (43,1 %) in bor (35,1%). Pri listavcih prevladuje bukev in termofilni listavci, ki poraščajo prisojna, strma pobočja na karbonatih.

Varovalni gozdovi opravljajo varovalno funkcijo, zato je naravno pomlajevanje v teh gozdovih zelo pomembno. Evidentirano je 4,75 ha podmladka, od tega 1,42 ha sproščenega mladja. V podmladku je najbolj zastopana smreka (46,43 % podmladka). Listavci dosegajo 47,06 % delež, prevladuje bukev (27,31 %) in gorski javor (7,56 %).

Ohranjenost gozdov

V RGR 200 so gozdovi glede na rastiščne danosti še ohranjeni na 94 % površin, spremenjeni do na 6 % površine.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 107/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	1,42	0,0	45,8	54,2	0,0	0,0	45,8	54,2	0,0	0,0	21,8	23,9	54,3
Drogovnjak	3,38	0,0	27,8	72,2	0,0	0,0	27,8	72,2	0,0	0,0	27,8	0,0	72,2
Debeljak	77,75					0,0	73,1	26,9	0,0	11,1	31,8	55,0	2,1
RAZNOMERNO (ps-šp)	49,20					0,0	10,4	89,6	0,0				
Skupaj	131,75												

Podatki o zasnovi, negovanosti in sklepu so odraz neintenzivnega gospodarjenja v varovalnih gozdovih. Ocene zasnov in sklepa so slabše, negovanost je v vseh razvojnih fazah pomanjkljiva in slaba, Velik delež mladja in drogovnjakov ima vrzelast do pretrgan sklep ter debeljakov z rahlim sestojnim sklepom (55,0 %).

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Kakovost drevja

Preglednica 108/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj iglavci	44	0,0	4,5	65,9	27,3	2,3
Skupaj listavci	13	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0
Skupaj	57	0,0	4,3	65,9	27,7	2,1

Kakovost drevja je bila ocenjena le 57 drevesom. Po oceni je drevje dobre (66 %) in zadovoljive kvalitete (27,7). Ocena kvalitete zaradi majhnega števila podatkov ni povsem realna. Bolj kot kakovost je v varovalnih gozdovih za krepitev varovalne vloge gozda pomembna pestrost drevesnih vrst in raznomerna zgradba.

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanega drevja je 5,4 %. Največ je evidentiranih poškodb vej in krošenj so evidentirane v obsegu 3,9 %. Poškodbe debla in koreninika so evidentirane na 1,6 % dreves.

Odmrla biomasa

Preglednica 109: Odmrla biomasa

Razširjen debelinski razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			m ³ /ha
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	
A	6,67		6,67	3,33		3,33	10,00		10,00	3,70
B	3,33		3,33	6,67		6,67	10,00		10,00	15,10
C										
Sk	10,00		10,00	10,00		10,00	20,00		20,00	18,80

V varovalnih gozdovih je 18,80 m³/ha odmrle biomase, kar je v skladu s Pravilnikom o varstvu gozdov in je pomembno za ohranjanje biotskega ravnovesja. Tako stoječe kot ležeče biomase je 10,0 dreves/ha, ki jo predstavljajo predvsem iglavci in je prtežno v prvem in drugem razširjenem debelinskem razredu.

9.2.4.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Posek

V varovalnih gozdovih je bil v preteklem ureditvenem obdobju načrtovan najvišji možni posek 1.663 m³ (1.464 m³ iglavcev, 199 m³ listavcev), predvsem kot sanitarne sečnje za vzdrževanje funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Po evidenci iz programa Brestje bilo v preteklem ureditvenem obdobju posekano 1.205 m³ (iglavci 992 m³, listavci 213 m³). Skupna realizacija načrtovanega poseka je 72,46 % (pri iglavcih 59,65 %, pri listavcih 12,81 %).

Gojitvena dela

Preglednica 110/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega gošče	ha	0,2	0,0	0,0
Nega mladja	ha	0,05	0,0	0,0
Obžetev	ha	0,15	0,0	0,0
Ostala biomeliorativna dela	dni	9,2	0,0	0,0
Priprava sestoja	ha	0,1	0,0	0,0
Sadnja	ha	0,1	0,0	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	400	0,0	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0	0,88	

Od gojitvenih in varstvenih del načrtovanih v preteklem ureditvenem obdobju se je izvedel le ukrep varstvo pred žuželkami (0,88 dni). Ostala načrtovana dela niso bila izvedena.

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.2.4.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina varovalnih gozdov se je v različnih ureditvenih obdobjih spreminjala skladno z Uredbami o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. Zadnja veljavna Uredba je iz januarja 2013 (Ur.l.RS 01/2013). Uredbami o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13 in 39/15 191/20) Zadnja sprememba oziroma uskladitev po uredbi je bila v letu 2020.

Preglednica 111/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	129,34	127,1	31,5	158,6	2,29	1,02	3,3	0,61	0,22	0,83
2016	131,54	118,4	18,1	136,5	2,83	0,47	3,30	1,11	0,15	1,26
2026	131,75	289,9	79,1	369,0	5,78	1,59	7,37	2,46	0,46	2,92

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Lesna zaloga se je v dvajset letih povečala, prav tako se je povečal delež listavcev in iglavcev v lesni zalogi. Skupni prirastek se je v dvajsetih letih povečal iz 3,3 m³/ha, na 7,37 m³/ha, dvignil se je tako pri listavcih kot iglavcih.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 112/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	1,42	1,1					
Drogovnjak	3,38	2,6					
Debeljak	77,75	59,0					
RAZNOMERNO (ps-šp)	49,20	37,3					
Skupaj	24,45	100,0					

V RGR prevladujejo debeljaki smreke in bora s posamezno primesjo bukve. Za varovalne gozdove ni izdelanega modela razvojnih faz, ker so izločeni izključno zaradi funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

9.2.4.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

GOZDNOGOJITVENI CILJ - obdobje 10 let

Zgradba gozda: malopovršinska raznodobna in raznomerna zgradba gozdov, ki optimalno zagotavlja varovanje gozdnih zemljišč in sestojev

Drevesna sestava: naravna drevesna sestava, ki je prilagojena rastišču, s poudarkom na mehansko bolj odpornih vrstah z globokim koreninskim sistemom

Gozdnogojitvene usmeritve

- ohranjati in pospeševati malopovršinsko raznodobno in raznomerno zgradbo gozdov;
- izvajati ukrepe, s katerimi se v največji meri krepí funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev; izvajati v glavnem sanitarni posek in redčenja z nizko intenziteto ter krepiti mehanska stabilnost sestojev;
- odstranjevati je potrebno stara in debela drevesa iglavcev ter listavcev za zagotavljanje stabilnosti sestojev; odstranitev je še posebej pomembna v varovalnih gozdovih ob prometnicah in naseljih (Doliču), ki imajo poudarjeno zaščitno funkcijo (nad lokalno cesto Dolič - Vitanje); po izvedenih sečnjah je potrebno izvesti popolni gozdni red;
- na dostopnih predelih se načrtujejo in izvajajo tudi gojitvena dela, ki povečujejo stabilnost gozdnih sestojev in tal ter ustrezno mešanost drevesnih vrst;
- v sestojih, ki so bili poškodovani po naravnih ujmah, je potrebno odstraniti vsa poškodovana drevesa, ki ogrožajo stabilnost; kjer terenske razmere dopuščajo, spodbuditi naravno obnovo z obžetvijo naravnega podmladka;
- ukrepi za krepitev drugih funkcij gozdov, ki so tu poudarjene, morajo biti podrejeni varovalni vlogi gozdov; na ekološko ranljivih območjih je potrebno zagotavljati trajno pokritost z gozdnimi sestoji; prostorski posegi se izvajajo izjemoma, potrebna je presoja vplivov na okolje;
- na področjih, kjer je povečan dotok obiskovalcev zaradi rekreacijske in turistične funkcije je potrebno omejiti gibanje obiskovalcev na urejene poti;
- na področjih s poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti je potrebno načrtovati in izvajati tiste ukrepe za ohranjanje in izboljševanje stanja habitatov in habitatnih vrst, ki ne ogrožajo varovalne vloge;
- upoštevati iz poglavja 6.2.5 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom;
- v varovalnih gozdovih, kjer so tudi območja Natura 2000 in so evidentirane naravne vrednote, je potrebno usklajevati ukrepe ter upoštevati splošne in podrobnejše varstvene usmeritve iz poglavja 6.2.3 Usmeritve za ohranjanje biotske raznovrstnosti;
- intenzivnost načrtovanih ukrepov v varovalnih gozdovih je potrebno opredeliti tudi z gozdnogojitvenimi načrti, še posebej na večfunkcionalnih območjih, kjer je potrebno upoštevati vse druge dejavnosti in omejitve.

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

UKREPI

Možni posek

Preglednica 113/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	78,6	21,4	100,0
- ciljno %			
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	289,9	79,1	369,0
- ciljna (m3/ha)			
Prirastek (m3/ha)	5,78	1,59	7,37
Možni posek (m3/ha)	24,6	4,5	29,1
Možni posek (m3/ha/leto)	2,46	0,46	2,92
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	8,5	5,8	7,9

Preglednica 114/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Iglavci	m3	973	909	0,0	0,0	0,0	1.323	3.205	8,4	42,1
	%	30	28	0,0	0,0	0,0	41	100,0	0,0	0,0
Listavci	m3	101	96	0,0	0,0	0,0	397	594	5,7	28,3
	%	17	16	0,0	0,0	0,0	67	100,0	0,0	0,0
Skupaj	m3	1.074	1.005	0,0	0,0	0,0	1.720	3.799	7,8	39,1
	%	28	26	0,0	0,0	0,0	45	100,0	0,0	0,0

V dostopnih debeljakih in drogovnjakih z normalnim sklepom so načrtovana zmerna redčenja, v najbolj pomlajenih delih sestojev tudi pomladitvena sečnja. Vsi negovalni poseki so načrtovani z intenziteto, ki zagotavlja krepitev stojnosti. Na večini površine varovalnih sestojev so načrtovane sanitarne sečnje. Na 28,34 ha površine so izločene ekocelice brez ukrepanja.

Gojitvena dela

Preglednica 115/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega mladja	ha	0,24	0,24
Nega gošče	ha	0,08	0,08
Naravni razvoj biotopov	m²	28,34	28,34

Zaradi sanacij sestojev, so v manjšem obsegu načrtovana negovalna dela – nega mladja in nega gošče. Za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti je s ponovitvami načrtovan naravni razvoj biotopov.

Gojitvena in pripadajoča varstvena dela so načrtovana na osnovi stanja gozdnih sestojev ter na osnovi predvidevanj o razvojni dinamiki sestojev. Nepredvidene naravne ujme in gradacije podlubnikov, ki lahko prizadanejo gozdove v naslednjem desetletju, lahko dodatno povečajo potrebe po obnovi s sadnjo in posledično potrebe po zaščiti sadik. Zato je konkretna dela varstva in zaščite težko načrtovati vnaprej. Varstvena dela, ki so že bila planirana za leto 2026 smo že dodali v nabor varstvenih del.

Zaradi obstoječega razmerja drevesnih vrst v GGE in glede na rastiščni potencial, načrtujemo predvsem sadnjo listavcev, ki zahteva tudi pripadajočo zaščito. Vrsto zaščite in količino za konkretne objekte, je potrebno opredeliti z gozdnogojitvenim načrtom, ki se mora prilagajati konkretnim situacijam in slediti dinamiki razvoja sestojev. Med varstvena dela sodi tudi vzdrževanje in odstranitev načrtovane zaščite po opravljeni funkciji.

10 LITERATURA

- Gozdnogospodarski načrt GGO Slovenj Gradec (2011 – 2020).
- Gozdnogospodarski načrt GGO Slovenj Gradec (2021 – 2030).
- Gozdnogospodarski načrti GGE Paški Kozjak (2016 – 2025).
- ZGS. 2025. Informacijska baza Zavoda za gozdove Slovenije: Baza prostorskih podatkov. 2026. Evidenca gozdnih cest, Šifrant gozdnih rastiščnih tipov, Šifrant rastiščno gojitvenih razredov.
- ZG (Zakon o gozdovih).1993. Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS, 77/16, 78/23 – ZUNPEOVE in 85/25
- Zakon o divjadi in lovstvu. 2004. Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22, 158/22, 28/25 in 12/26
- Zakon o varstvu kulturne dediščine. 2008. Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 – ZNOrg in 78/23 – ZUNPEOVE
- ZV-1 (Zakon o vodah). 2002. Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US
- Zakon o ohranjanju narave. 2004. Uradni list RS, št. 96/04 - uradno prečiščeno besedilo, 61/06 - ZDru-1, 8/10 - ZSKZ-B, 46/14, 21/18 - ZNOrg 31/18, 82/20
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. 2010. Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20
- Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot. 2013. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Paški Kozjak (2026- 2035), september 2025, Maribor, Zavod RS za varstvo narave – OE Maribor.
- Splošne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulturne dediščine, 2020.
- Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Mislinja, oktober 2025. Maribor, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Služba za kulturno dediščino – OE MB.
- Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. April 2025. Ljubljana, MOP, Direkcija RS za vode.
- ARSO, 2026. <http://meteo.arso.gov.si/>.
- Pleničar, M., Ogorelec, B. & Novak, M. 2009. Geologija Slovenije. Geološki zavod Slovenije, Ljubljana, 612 str..
- Spletna stran Statističnega urada RS.
- Spletna stran. Seznam gozdnih semenskih sestojev, Gozdarski inštitut Slovenije.
- Bončina A., Rozman A., Dakskobler I., Klopčič M., Babij V., Poljanec A. 2021. Ljubljana. Gozdni rastiščni tipi Slovenije. Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Zavod za gozdove Slovenije: 575 str..
- Babij V., Marinšek A., Kutnar L., Kemavnar J., Podvinšek S., Valentar V., Medved L., Dolič, Paški Kozjak, 10. junij 2025. Vegetacijske in talne razmere v izbranih gozdovih Paški Kozjak, Završ in Gornjega Doliča (GGO Slovenj Gradec), delavnica Javne gozdarske službe in projektov.
- Uredba o habitatnih tipih, 2003. Uradni list RS, št. 112/03, 36/09 in 33/13
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. 2005. Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13 in 39/15 191/20.
- Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest. 1994. Ur. l. RS, št. 38/94, 20/95, 42/98, 12/99, 25/02, 35/03, 31/05, 9/06, 32/07, 36/09, 103/10, 35/12, 101/13 – ZDavNepr, 22/14 – odl. US in 42/15.
- Priročnik pravnih režimov varstva, ki jih je treba upoštevati pri prostorskem načrtovanju in posegih v prostor v območjih kulturne dediščine. 2011, Ljubljana; ZVKDS.
- Navodila za posodobitev obstoječih podatkov o funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN GGO 2021 – 2030, Interna navodila. Zavod za gozdove Slovenije, Ljubljana 2021.
- Pravilnik o varstvu gozdov. 2009. Uradni list RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.
- Pravilnik o gozdnih prometnicah. 2009. Uradni list RS, št. 104/04 in 4/09
- Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravi in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov. Uradni list RS, št. 55/94, 95/04, 110/08, 83/13.
- Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vloge za izdajo vodnega soglasja. Uradni list RS, št. 25/09.
- Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP, 18/23 – ZDU-10 in 97/25

11 NAČRT SO IZDELALI

Terenska ureditvena dela so v letu 2025 opravili:

Popis stanja gozdov v GGE, načrtovanje in usklajevanje ukrepov v osnovnih ureditvenih enotah:

Suzana PODVINŠEK, mag. inž. gozd.
Zdenka JAMNIK, univ. dipl. inž. gozd.
Miha MRAKIČ, dipl. inž. gozd.
Veronika VALENTAR, univ. dipl. inž. gozd.
Primož AREH, dipl. inž. gozd., mag. ekon. nar. virov
Matjaž KONEČNIK, inž. gozd.

Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah, vnos in priprava podatkov:

Suzana Podvinšek, mag. inž. gozd
Janez GOLOB, mag. inž. gozd.
Mateja MERKAČ, dipl. inž. gozd.(UN), mag. biolog. ekolog. znaravovar.

Inventarizacija in valorizacija funkcij gozdov:

Janez GOLOB, mag. inž. gozd

Baze atributnih podatkov in računalniške obdelave:

Janez GOLOB, mag. inž. gozd

Baze prostorskih podatkov in izrisi tematskih kart:

Janez GOLOB, mag. inž. gozd.

Analize in usmeritve za posamezna strokovna poglavja so pripravili:

Janez GOLOB, mag. inž. gozd. – odsek za načrtovanje razvoja gozdov
Miha MRAKIČ, dipl. inž. gozd – odsek za načrtovanje razvoja gozdov
Ljudmila MEDVED, univ. dipl. inž. gozd - odsek za načrtovanje razvoja gozdov
Jurij TAMŠE, univ. dipl. inž. gozd. – odsek za ukrepe v gozdovih
Mateja MERKAČ, dipl. inž. gozd.(UN), mag. biolog. ekolog. znaravovar.

Koordinator pri izvajanju del in odgovorni nosilec izdelave gozdnogospodarskega načrta:

Suzana PODVINŠEK, mag. inž. gozd. – odsek za načrtovanje razvoja gozdov

NAČRT SO IZDELALI

Odgovorni nosilec izdelave gozdnogospodarskega načrta:
Suzana PODVINŠEK, mag. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov:
Janez GOLOB, mag. inž. gozd.

Vodja območne enote Slovenj Gradec:
Simona OTO, univ. dipl. inž. gozd.

Direktor ZGS:
Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

12 PRILOGE

Priloge v načrtu

- Tabelarni pregledi za GGE (E1), RGR (E2) in oblike lastništev (E3)
- Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih
- Seznam tarif po odsekih
- Seznam gozdnih cest

Ločene priloge

Kartni del:

- Pregledna karta GGE Mislinja
- Karta tipov drevesne sestave gozdov
- Karta rastišč
- Karta kategorij gozdov
- Karta rastiščnogojitvenih razredov
- Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst
- Karta funkcij gozdov
- Karta ukrepov
- Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del
- Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila
- Karta požarne ogroženosti gozdov

Prostorski del:

- Stanje in razvoj gozdnih površin
- Večfunkcionalna območja - brez konfliktov
- Večfunkcionalna območja - možni konflikti
- Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi
- Območja varovalnih gozdov
- Območja pomembna za ohranitev prostoživečih živali
- Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti
- Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah
- Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda
- Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

Obrazec E4

12.1 Priloge v načrtu

Tabelarni pregledi za GGE, RGR in oblike lastništev

12.1.1 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	2.281,17	0,00	0,00	2.281,17
Delež (%)	100,00	0,00	0,00	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
00063-Zmerno kisloljubna bukovja	965,35	329,5	96,1	425,7	6,62	2,69	9,31	21,5	24,0	22,1	100,9
00072-Osojna bukovja	349,44	301,0	137,0	438,0	6,49	3,82	10,31	20,4	21,2	20,7	87,9
00090-Jelova bukovja	480,68	291,3	134,0	425,4	6,35	3,78	10,13	20,2	23,4	21,2	89,0
00111-Gozdovi iglavcev na rastiščih	353,95	291,9	92,5	384,4	5,71	2,35	8,05	17,8	18,0	17,8	85,1
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	2.149,42	310,1	110,6	420,8	6,39	3,06	9,45	20,5	22,5	21,0	93,5
00200-Varovalni gozdovi	131,75	289,9	79,1	369,0	5,78	1,59	7,37	8,5	5,8	7,9	39,6
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	131,75	289,9	79,1	369,0	5,78	1,59	7,37	8,5	5,8	7,9	39,6
Skupaj vsi gozdovi	2.281,17	309,0	108,8	417,8	6,35	2,98	9,33	19,8	21,8	20,3	91,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	137,67	6,0						
Drogovnjak	162,13	7,1	12,47	7,7	45,1	54,9	0,0	0,0
Debeljak	1.379,23	60,5	110,75	8,0	61,2	37,2	1,6	0,0
Sestoj v obnovi	543,65	23,8	279,50	51,4	68,3	31,7	0,0	0,0
RAZNOMERNO (ps-šp)	58,49	2,6	1,53	2,6	0,0	85,6	14,4	0,0
Skupaj	2.281,17	100,0	404,25	17,7	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	137,67	47,3	44,8	7,9	0,0	17,9	74,6	7,5	0,0	20,2	29,2	35,8	14,8
Drogovnjak	162,13	40,7	46,6	12,7	0,0	9,4	74,0	16,6	0,0	64,1	15,2	13,0	7,7
Debeljak	1.379,23					32,7	61,0	6,3	0,0	8,8	65,0	25,4	0,8
Sestoj v obnovi	543,65					33,8	65,3	0,9	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	58,49					0,3	12,1	87,6	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	2.281,17												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	5,1	14,8	21,2	24,5	34,4	75,3	243,3
Jelka	4,9	13,4	20,3	24,7	36,7	8,2	34,2
Bor	5,8	19,3	24,2	25,5	25,2	7,3	30,4

PRILOGE

Macesen	5,0	15,0	21,2	24,2	34,6	0,2	1,0
Ostali igl.	4,0	13,4	20,9	25,4	36,3	0,0	0,1
Bukev	10,0	19,0	28,0	24,0	20,0	17,1	70
Hrast	10,2	19,8	28,5	23,1	18,4	0,1	0,5
Pl. lst.	10,5	19,8	27,9	22,5	19,3	8,0	33,5
Dr. tr. lst.	11,6	22,5	29,1	23,4	13,4	0,7	2,8
Meh. lst.	13,5	25,1	29,5	19,1	12,8	0,2	0,7
Iglavci	5,2	15,1	21,4	24,6	33,7	74,0	309,0
Listavci	10,0	19,0	28,0	23,0	19,0	26,05	109,0
Skupaj	6,0	16,0	23,0	24,0	30,0	100	418

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	5,0	14,2	20,7	24,3	35,8	71,2	248,5
Jelka	4,9	13,3	20,3	24,7	36,8	10,4	36,2
Bor	4,9	15,8	21,8	23,9	33,6	7,0	24,3
Macesen	5,0	15,0	21,2	24,2	34,6	0,3	1,0
Ostali igl.	4,0	13,4	20,9	25,4	36,3	0,0	0,1
Bukev	10,0	19,0	28,0	24,0	20,0	17,09	70,0
Hrast	10,2	19,8	28,5	23,1	18,4	0,2	0,6
Pl. lst.	10,5	19,8	27,8	22,5	19,4	10,2	35,5
Dr. tr. lst.	11,0	21,6	28,8	22,4	16,2	0,5	1,7
Meh. lst.	13,4	25,3	29,5	18,9	12,9	0,2	0,7
Iglavci	5,0	15,0	20,8	25,0	34,0	73,95	309
Listavci	10,6	19,0	28,0	22,5	19,1	26,05	109
Skupaj	5,6	15,9	23,0	24,1	30,0	100,0	418

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,80	1,53	1,55	1,33	1,14	68,1	6,35
Listavci	0,71	0,76	0,76	0,48	0,27	31,9	2,98
Skupaj	1,51	2,29	2,31	1,81	1,41	100,0	9,33

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,80	1,49	1,55	1,34	1,21	67,6	6,39
Listavci	0,73	0,78	0,78	0,49	0,28	32,4	3,06
Skupaj	1,53	2,27	2,33	1,83	1,49	100,0	9,45

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	139.767	19,8											
Listavci	54.019	21,8											
Skupaj	193.786	20,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											

Priprava sestoja	ha	87,37	87,37											
Priprava tal	ha	3,70	3,70											
Sadnja	ha	12,70	12,70											
Obžetev	ha	4,07	5,43											
Nega mladja	ha	139,89	139,89											
Nega gošče	ha	148,78	148,78											
Nega letvenjaka	ha	84,09	84,09											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	78,92	78,92											
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	435,00	435,00											
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,31	0,31											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,50	5,25											
Vzdrževanje travinj	ha	3,29	32,90											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	27,50											
Sadnja plodonosnega drevja	dni	16,25	16,25											
Vzdrževanje plodonosnega drevja	dni	3,02	15,58											
Naravni razvoj biotopov	m ³	29,01	29,01											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	2,10	11,18											
Ohranjanje biotopov - secnja	m ³	60,00	60,00											
Vzdrževanje gnezdnic	kos	3,00	12,00											
Postavitev gnezdnic	kos	3,00	3,00											

Preglednica/D-DV: Delež drevesnih vrst po LZ (ni obvezna za načrt)

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	243,34	58,26
Jelka	34,21	8,19
Rdeči bor	30,33	7,26
Črni bor	0,03	0,01
Macesen	0,96	0,23
Duglazija	0,04	0,01
Ostali iglavci	0,06	0,01
Bukev	71,37	17,08
Graden	0,52	0,12
Robinija	0,03	0,01
Gorski javor	26,93	6,45
Ostrolistni javor	0,86	0,21
Veliki jesen	5,20	1,24
Gorski brest	0,44	0,11
Lipa	0,06	0,01
Beli gaber	0,10	0,02
Mokovec	0,75	0,18
Črni gaber	1,41	0,34
Mali jesen	0,48	0,11
Mehki listavci	0,05	0,01
Črna jelša	0,25	0,06
Siva jelša	0,04	0,01
Breza	0,23	0,06
Jerebika	0,05	0,01
Skupaj:	417,74	100,00

12.1.2 OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

Rastiščnogojitveni razred: Zmerno kisloljubna bukovja - 00063

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	965,35	0,00	0,00	965,35
Delež (%)	100,0	0,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	5,2	14,5	20,7	23,9	35,7	67,13	285,7
Jelka	5,0	13,6	20,4	24,5	36,5	7,5	32,0
Bor	4,5	13,7	20,8	25,0	36,0	2,6	11,0
Macesen	4,2	12,9	20,1	25,7	37,1	0,2	0,7
Ostali igl.	4,0	13,4	21,4	25,4	35,8	0,0	0,1
Bukev	10,0	19,0	28,0	23,0	20,0	12,8	54
Hrast	10,4	20,0	28,5	22,9	18,2	0,3	1,1
Pl. lst.	10,7	20,3	27,9	22,0	19,1	9,1	38,7
Dr. tr. lst.	11,7	21,3	28,4	22,6	16,0	0,1	0,6
Meh. lst.	13,0	25,2	29,4	19,3	13,1	0,3	1,2
Iglavci	5,2	14,4	20,7	24,0	35,7	77,4	329,5
Listavci	10,0	19,0	28,0	23,0	20,0	22,6	96,1
Skupaj	6,0	16,1	22,0	24,0	32,0	100,0	425,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,88	1,69	1,68	1,36	1,01	71,1	6,62
Listavci	0,71	0,71	0,66	0,39	0,21	28,9	2,69
Skupaj	1,59	2,40	2,34	1,75	1,22	100,0	9,31

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	178,08	18,4	323,06	33,5	464,21	48,1	0,00	0,0	965,35	100,0
Skupaj vsi gozdovi	178,08	18,4	323,06	33,5	464,21	48,1	0,00	0,0	965,35	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	7,5	1,7	9,2	11,6	4,8	16,4	19,1	6,5	25,6	11,6
30 - 49 cm	1,2	-0,2	1,0	5,3	2,7	8,0	6,5	2,5	9,0	16,7
50 in več cm	0,0	0,7	0,7	0,0	0,5	0,5	0,0	1,2	1,2	3,7
Skupaj	8,7	2,2	10,9	16,9	8,0	24,9	25,6	10,2	35,8	32,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	71,69	7,4							
Drogovnjak	87,13	9,0	6,58	7,6	45,0	55,0	0,0	0,0	

PRILOGE

Debeljak	515,30	53,4	45,24	8,8	64,4	35,1	0,5	0,0
Sestoj v obnovi	286,55	29,7	143,68	50,1	63,2	36,8	0,0	0,0
RAZNOMERNO (ps-šp)	4,68	0,5	1,01	21,6	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj	965,35	100,0	196,51	20,4	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	112,11	17,04	0,18	0,00	0,00	37,81	0,09	26,86	0,37	2,05	196,51
%	12,55	1,91	0,02	0,00	0,00	4,23	0,01	3,01	0,04	0,23	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	419	0,0	14,6	81,1	3,8	0,5
Jelka	31	0,0	6,5	87,0	6,5	0,0
Bor	38	2,6	10,5	84,3	2,6	0,0
Macesen	1	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hrast	9	0,0	33,3	55,6	11,1	0,0
Pl. lst.	69	1,4	13,0	56,7	21,7	7,2
Dr. tr. lst.	2	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	489	0,4	13,7	81,6	3,9	0,4
Skupaj listavci	80	1,3	15,0	54,9	20,0	8,8
Skupaj	569	0,5	13,9	77,8	6,2	1,6

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,9
Veje	1,0
Osutost	0,0
Skupaj	3,9

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2015	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2025	67,1	7,5	2,6	0,2	0,0	12,8	0,3	9,1	0,1	0,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	68.421	21,5											

PRILOGE

Listavci	22.277	24,0											
Skupaj	90.698	22,1											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	61,66	61,66											
Priprava tal	ha	2,55	2,55											
Sadnja	ha	10,19	10,19											
Obžetev	ha	1,99	2,27											
Nega mladja	ha	73,12	73,12											
Nega gošče	ha	74,05	74,05											
Nega letvenjaka	ha	39,84	39,84											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	50,98	50,98											
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	175,00	175,00											
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,31	0,31											
Vzdrževanje grmišč	ha	0,25	0,75											
Vzdrževanje travinj	ha	0,70	7,00											
Sadnja plodonosnega drevja	dni	4,06	4,06											
Vzdrževanje plodonosnega drevja	dni	0,63	2,52											
Naravni razvoj biotopov	m ³	0,67	0,67											

Rastičnogojitveni razred: Osojna bukovja - 00072*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	349,44	0,00	0,00	349,44
Delež (%)	100,0	0,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	4,6	13,4	20,6	25,1	36,3	53,96	236,4
Jelka	4,9	13,1	20,2	24,8	37,0	9,1	39,8
Bor	4,2	13,1	21,0	25,8	35,9	5,4	23,7
Macesen	4,5	13,0	20,5	25,4	36,6	0,3	1,2
Bukev	10,0	18,0	28,0	24,0	20,0	21,5	95
Hrast	9,0	17,2	32,0	22,1	19,7	0,0	0,1
Pl. lst.	9,8	18,4	27,6	23,8	20,4	9,1	39,9
Dr. tr. lst.	10,4	19,5	28,1	23,1	18,9	0,6	2,5
Meh. lst.	14,8	25,3	30,4	18,3	11,2	0,1	0,3
Iglavci	4,6	13,3	20,6	25,1	36,4	68,7	301,0
Listavci	10,0	18,0	28,0	24,0	20,0	31,3	137,0
Skupaj	6,0	15,0	23,0	25,0	31,0	100,0	438,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,74	1,33	1,50	1,44	1,48	62,9	6,49
Listavci	0,81	0,93	1,00	0,67	0,40	37,1	3,82
Skupaj	1,55	2,26	2,50	2,11	1,88	100,0	10,31

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	120,00	34,3	157,41	45,1	72,03	20,6	0,00	0,0	349,44	100,0
Skupaj vsi gozdovi	120,00	34,3	157,41	45,1	72,03	20,6	0,00	0,0	349,44	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	8,6	5,0	13,6	27,1	13,6	40,7	35,7	18,6	54,3	23,4
30 - 49 cm	3,6	2,1	5,7	2,9	2,9	5,8	6,5	5,0	11,5	19,3
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	3,6	3,6	0,0	3,6	3,6	10,7
Skupaj	12,2	7,1	19,3	30,0	20,1	50,1	42,2	27,2	69,4	53,4

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	11,67	3,3							
Drogovnjak	9,69	2,8	2,69	27,8	0,0	100,0	0,0	0,0	
Debeljak	244,22	69,9	18,25	7,5	68,7	31,3	0,0	0,0	
Sestoj v obnovi	80,73	23,1	41,35	51,2	65,9	34,1	0,0	0,0	
RAZNOMERNO (ps-šp)	3,13	0,9	0,12	3,8	0,0	100,0	0,0	0,0	
Skupaj	349,44	100,0	62,41	17,9	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	26,62	5,59	0,06	0,00	0,00	17,59	0,00	11,20	0,72	0,63	62,41
%	7,88	1,65	0,02	0,00	0,00	5,21	0,00	3,32	0,21	0,19	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	122	0,0	3,3	77,0	13,1	6,6
Jelka	17	0,0	11,8	76,4	5,9	5,9
Bor	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Macesen	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Hrast	3	0,0	0,0	33,3	66,7	0,0
Pl. lst.	27	0,0	29,6	48,2	18,5	3,7
Meh. lst.	5	0,0	0,0	40,0	0,0	60,0
Skupaj iglavci	141	0,0	5,0	76,5	12,1	6,4
Skupaj listavci	35	0,0	22,9	45,7	20,0	11,4
Skupaj	176	0,0	8,5	70,5	13,6	7,4

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	5,4
Veje	1,3
Osutost	0,4
Skupaj	7,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2015	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2025	53,9	9,1	5,4	0,3	0,0	21,5	0,0	9,1	0,6	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	21.468	20,4											
Listavci	10.170	21,2											
Skupaj	31.638	20,7											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	11,16	11,16											
Priprava tal	ha	0,47	0,47											
Sadnja	ha	0,47	0,47											
Obžetev	ha	0,66	0,92											
Nega mladja	ha	24,53	24,53											
Nega gošče	ha	21,35	21,35											
Nega letvenjaka	ha	8,18	8,18											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	2,06	2,06											
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	20,00	20,00											

Rastičnogojitveni razred: Jelova bukovja - 00090*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	480,68	0,00	0,00	480,68
Delež (%)	100,0	0,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	5,0	14,4	20,9	24,3	35,4	50,48	214,8
Jelka	4,9	13,2	20,3	24,8	36,8	13,9	59,3
Bor	4,2	13,2	20,9	25,8	35,9	3,7	15,8
Macesen	5,5	15,6	21,6	23,6	33,7	0,4	1,5
Bukev	10,0	19,0	28,0	23,0	21,0	22,3	95
Hrast	9,0	18,0	28,2	25,4	19,4	0,0	0,1
Pl. lst.	10,6	20,1	28,2	22,2	18,9	9,0	38,2
Dr. tr. lst.	10,3	17,8	27,1	25,6	19,2	0,1	0,6
Meh. lst.	16,3	27,9	30,7	15,4	9,7	0,1	0,2
Iglavci	4,9	14,1	20,8	24,4	35,8	68,5	291,3
Listavci	10,0	19,0	28,0	23,0	20,0	31,5	134,0
Skupaj	7,0	16,0	23,0	24,0	31,0	100,0	425,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,76	1,36	1,47	1,35	1,41	62,7	6,35
Listavci	0,83	0,94	0,98	0,64	0,39	37,3	3,78
Skupaj	1,59	2,30	2,45	1,99	1,80	100,0	10,13

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	260,61	54,2	113,39	23,6	106,68	22,2	0,00	0,0	480,68	100,0
Skupaj vsi gozdovi	260,61	54,2	113,39	23,6	106,68	22,2	0,00	0,0	480,68	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	6,5	1,5	8,0	6,5	7,0	13,5	13,0	8,5	21,5	9,2
30 - 49 cm	1,5	0,5	2,0	2,0	3,0	5,0	3,5	3,5	7,0	12,1
50 in več cm	2,0	0,0	2,0	1,0	2,5	3,5	3,0	2,5	5,5	17,9
Skupaj	10,0	2,0	12,0	9,5	12,5	22,0	19,5	14,5	34,0	39,2

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	40,02	8,3							
Drogovnjak	31,83	6,6	2,74	8,6	93,1	6,9	0,0	0,0	
Debeljak	282,53	58,8	29,07	10,3	78,7	17,6	3,7	0,0	
Sestoj v obnovi	126,30	26,3	69,67	55,2	85,9	14,1	0,0	0,0	
Skupaj	480,68	100,0	101,48	21,1	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	38,65	15,67	0,05	0,01	0,00	32,27	0,00	13,92	0,08	0,83	101,48
%	8,77	3,56	0,01	0,00	0,00	7,32	0,00	3,16	0,02	0,19	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	150	0,7	10,7	72,6	16,0	0,0
Jelka	63	0,0	4,8	90,4	4,8	0,0
Bor	9	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Hrast	4	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Pl. list.	35	2,9	20,0	54,2	22,9	0,0
Meh. list.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	222	0,5	8,6	78,7	12,2	0,0
Skupaj listavci	40	2,5	17,5	57,5	22,5	0,0
Skupaj	262	0,8	9,9	75,6	13,7	0,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	4,4
Veje	1,6
Osutost	0,0
Skupaj	6,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2015	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2025	50,5	13,9	3,7	0,4	0,0	22,3	0,0	9,0	0,1	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	28.286	20,2											
Listavci	15.069	23,4											
Skupaj	43.355	21,2											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

PRILOGE

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	10,69	10,69											
Priprava tal	ha	0,28	0,28											
Sadnja	ha	0,28	0,28											
Obžetev	ha	0,28	0,28											
Nega mladja	ha	30,25	30,25											
Nega gošče	ha	41,62	41,62											
Nega letvenjaka	ha	31,21	31,21											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	21,02	21,02											
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	95,00	95,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,25	4,50											
Vzdrževanje travinj	ha	2,59	25,90											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	27,50											
Sadnja plodonosnega drevja	dni	12,19	12,19											
Vzdrževanje plodonosnega drevja	dni	2,39	13,06											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0,84	7,40											
Ohranjanje biotopov - secnja	m ³	60,00	60,00											
Vzdrževanje gnezdnic	kos	3,00	12,00											
Postavitev gnezdnic	kos	3,00	3,00											

Rastičnogojitveni razred: Gozdovi iglavcev na rastiščih toploljubnih bukovij - 00111*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	353,95	0,00	0,00	353,95
Delež (%)	100,0	0,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	4,7	13,6	20,7	24,9	36,1	53,33	205,0
Jelka	4,8	13,0	20,2	24,8	37,2	3,4	13,0
Bor	5,6	18,3	22,8	22,4	30,9	18,9	72,5
Macesen	6,2	20,4	23,5	21,1	28,8	0,3	1,0
Ostali igl.	4,0	13,5	20,7	25,4	36,4	0,1	0,4
Bukev	9,0	19,0	28,0	24,0	20,0	17,7	67,0
Hrast	0,0	23,5	25,5	25,5	25,5	0,0	0,0
Pl. lst.	10,2	18,7	27,6	23,3	20,2	4,9	18,7
Dr. tr. lst.	11,2	23,1	29,6	21,5	14,6	1,5	5,6
Meh. lst.	12,2	23,0	26,9	18,0	19,9	0,0	0,1
Iglavci	4,9	14,8	21,2	24,3	34,8	75,9	291,9
Listavci	10,0	19,0	28,0	24,0	19,0	24,1	92,5
Skupaj	6,0	16,0	23,0	24,0	31,0	100,0	384,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,68	1,27	1,33	1,20	1,23	70,9	5,71
Listavci	0,54	0,61	0,61	0,38	0,21	29,1	2,35
Skupaj	1,22	1,88	1,94	1,58	1,44	100,0	8,06

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	82,60	23,3	104,89	29,6	166,46	47,1	0,00	0,0	353,95	100,0
Skupaj vsi gozdovi	82,60	23,3	104,89	29,6	166,46	47,1	0,00	0,0	353,95	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	13,3	6,0	19,3	16,7	6,0	22,7	30,0	12,0	42,0	17,2
30 - 49 cm	4,0	1,3	5,3	2,7	0,0	2,7	6,7	1,3	8,0	13,5
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0	0,7	0,7	0,0	0,7	2,1
Skupaj	17,3	7,3	24,6	20,1	6,0	26,1	37,4	13,3	50,7	32,8

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	12,87	3,6							
Drogovnjak	30,10	8,5	0,46	1,5	23,9	76,1	0,0	0,0	
Debeljak	259,43	73,4	15,13	5,8	21,0	75,8	3,2	0,0	
Sestoj v obnovi	50,07	14,1	24,80	49,5	52,4	47,6	0,0	0,0	
RAZNOMERNO (ps-šp)	1,48	0,4	0,13	8,8	0,0	100,0	0,0	0,0	

PRILOGE

Skupaj	353,95	100,0	40,52	11,4	0,0	0,0	0,0	0,0
---------------	---------------	--------------	--------------	-------------	------------	------------	------------	------------

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	23,86	2,42	0,32	0,00	0,00	8,44	0,00	5,06	0,19	0,23	40,52
%	7,00	0,71	0,09	0,00	0,00	2,47	0,00	1,48	0,06	0,07	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	125	0,0	2,4	89,6	7,2	0,8
Jelka	7	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bor	77	0,0	14,3	75,3	10,4	0,0
Macesen	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Pl. lst.	6	0,0	0,0	83,3	16,7	0,0
Dr. tr. lst.	2	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0
Meh. lst.	2	0,0	0,0	50,0	0,0	50,0
Skupaj iglavci	210	0,0	6,7	84,7	8,1	0,5
Skupaj listavci	10	0,0	0,0	60,0	20,0	20,0
Skupaj	220	0,0	6,4	83,6	8,6	1,4

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,6
Veje	4,6
Osutost	0,0
Skupaj	7,2

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m³	m³	%	%

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2015	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2025	53,2	3,4	18,9	0,3	0,1	17,7	0,0	4,9	1,5	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	18.350	17,8											
Listavci	5.900	18,0											
Skupaj	24.250	17,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												

PRILOGE

Listavci													
Skupaj													

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	3,86	3,86											
Priprava tal	ha	0,40	0,40											
Sadnja	ha	1,76	1,76											
Obžetev	ha	1,14	1,96											
Nega mladja	ha	11,75	11,75											
Nega gošče	ha	11,68	11,68											
Nega letvenjaka	ha	4,86	4,86											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	4,86	4,86											
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	145,00	145,00											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	1,26	3,78											

Rastičnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 00200*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	131,75	0,00	0,00	131,75
Delež (%)	100,0	0,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	7,3	30,0	32,3	30,4	0,0	58,8	159,0
Jelka	6,4	30,5	32,8	30,3	0,0	0,4	1,3
Bor	8,2	30,2	31,6	30,0	0,0	35,1	129,6
Bukev	14,0	19,0	33,0	27,0	7,0	15,68	58,0
Pl. lst.	18,0	14,8	32,7	28,7	5,8	0,3	1,2
Dr. tr. lst.	12,5	23,9	29,2	25,0	9,4	5,3	19,5
Meh. lst.	15,9	20,9	28,2	24,3	10,7	0,1	0,5
Iglavci	7,7	30,1	32,0	30,2	0,0	78,6	289,9
Listavci	14,0	20,0	32,0	27,0	8,0	21,4	79,1
Skupaj	9,0	28,0	32,0	29,0	2,0	100,0	369,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,89	2,11	1,61	1,18	0,00	78,4	5,78
Listavci	0,43	0,38	0,44	0,28	0,06	21,6	1,59
Skupaj	1,32	2,49	2,05	1,46	0,06	100,0	7,37

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	122,87	93,3	1,97	1,5	6,91	5,2	0,00	0,0	131,75	100,0
Skupaj vsi gozdovi	122,87	93,3	1,97	1,5	6,91	5,2	0,00	0,0	131,75	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	6,7	0,0	6,7	5,9	0,0	5,9	12,6	0,0	12,6	4,7
30 - 49 cm	0,7	0,0	0,7	6,7	0,0	6,7	7,4	0,0	7,4	11,2
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	7,4	0,0	7,4	12,6	0,0	12,6	20,0	0,0	20,0	15,9

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	1,42	1,1							
Drogovnjak	3,38	2,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Debeljak	77,75	59,0	3,06	3,9	0,0	100,0	0,0	0,0	
RAZNOMERNO (ps-šp)	49,20	37,3	0,27	0,5	0,0	18,5	81,5	0,0	
Skupaj	131,75	100,0	3,33	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

PRILOGE

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	1,51	0,08	0,05	0,00	0,00	1,01	0,00	0,47	0,20	0,01	3,33
%	1,16	0,06	0,04	0,00	0,00	0,77	0,00	0,36	0,15	0,01	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	21	0,0	0,0	76,2	19,0	4,8
Bor	23	0,0	8,7	56,5	34,8	0,0
Pl. lst.	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Dr. tr. lst.	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Skupaj iglavci	44	0,0	4,5	65,9	27,3	2,3
Skupaj listavci	3	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0
Skupaj	47	0,0	4,3	65,9	27,7	2,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	1,6
Veje	4,1
Osutost	0,0
Skupaj	5,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2015	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2025	43,1	0,4	35,1	0,0	0,0	15,7	0,0	0,3	5,3	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	3.242	8,5											
Listavci	603	5,8											
Skupaj	3.845	7,9											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega mladja	ha	0,24	0,24											

PRILOGE

Nega gošče	ha	0,08	0,08											
Naravni razvoj biotopov	m ³	28,34	28,34											

12.1.3 OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah**Zasebni gozdovi**

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	2.149,42	310,1	110,6	420,8	6,39	3,06	9,45	20,5	22,5	21,0	93,5
VAROVALNI GOZDOVI	131,75	289,9	79,1	369,0	5,78	1,59	7,37	8,5	5,8	7,9	39,6
Skupaj vsi gozdovi	2.281,17	309,0	108,8	417,8	6,35	2,98	9,33	19,8	21,8	20,3	91,0

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	137,67	6,0
Drogovnjak	162,13	7,1
Debeljak	1.379,23	60,5
Sestoj v obnovi	543,65	23,8
RAZNOMERNO (ps-šp)	58,49	2,6
Skupaj:	2.281,17	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	70,2
Jelka	9,9
Bor	8,8
Macesen	0,3
Ostali igl.	0,0
Bukev	17,1
Hrast	0,2
Pl. lst.	9,7
Dr. tr. lst.	0,8
Meh. lst.	0,2
Iglavci	74,0
Listavci	26,0
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	5,2	15,1	21,4	24,6	33,7	74,0	309,0
Listavci	10,2	19,1	28,1	23,3	19,3	26,0	108,8
Skupaj	6,5	16,1	23,1	24,3	30,0	100,0	417,8

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	139.767	19,8											
Listavci	54.019	21,8											
Skupaj	193.786	20,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	87,37	87,37											
Priprava tal	ha	3,70	3,70											
Sadnja	ha	12,70	12,70											
Obžetev	ha	4,07	5,43											
Nega mladja	ha	139,89	139,89											
Nega gošče	ha	148,78	148,78											
Nega letvenjaka	ha	84,09	84,09											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	78,92	78,92											
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	435,00	435,00											
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,31	0,31											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,50	5,25											
Vzdrževanje travinj	ha	3,29	32,90											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	27,50											
Sadnja plodonosnega drevja	dni	16,25	16,25											
Vzdrževanje plodonosnega drevja	dni	3,02	15,58											
Naravni razvoj biotopov	m ³	29,01	29,01											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	2,10	11,18											
Ohranjanje biotopov - secnja	m ³	60,00	60,00											
Vzdrževanje gnezdnic	kos	3,00	12,00											
Postavitev gnezdnic	kos	3,00	3,00											

12.2 Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne(P)	Vmesne(V)	Enodobne(E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
02001	52	52	52	50	50	50	49	50
02002	54	54	53	51	51	51	49	49
02003	53	53	53	50	50	50	49	49
02004	52	52	52	50	50	50	48	48
02005	54	54	54	52	51	41	49	49
02006A	51	51	50	48	48	48	47	47
02006B	49	46	46	48	46	46	46	46
02009A	50	50	49	48	48	48	47	47
02009B	50	49	48	48	48	48	47	47
02010	53	53	53	50	50	50	50	48
02011	54	54	53	51	50	50	50	48
02012	53	53	53	51	50	50	49	48
02013A	52	52	52	51	50	50	48	50
02013B	48	48	48	48	48	48	46	46
02015A	53	53	52	50	50	51	49	48
02015B	49	49	48	47	47	47	47	47
02016	53	53	53	51	51	51	49	48
02017	53	53	53	51	51	51	50	49
02018	52	52	51	51	50	50	49	48
02019	52	53	52	51	50	50	49	48
02020	51	51	50	50	50	50	48	48
02021	53	53	52	51	51	51	50	49
02022	52	52	50	50	50	50	48	48
02023A	51	51	51	50	50	50	48	48
02023B	49	49	48	49	49	49	47	47
02024	49	49	48	49	49	49	47	47
02025A	51	51	49	49	49	49	47	47
02025B	47	46	46	46	46	46	46	46
02026A	52	52	50	50	50	50	48	48
02026B	47	47	47	47	47	47	47	47
02027A	52	52	52	50	50	50	48	47
02027B	49	48	47	47	47	47	46	46
02028A	52	52	51	50	50	50	49	47
02028B	53	53	52	50	50	51	49	48
02029A	53	53	52	51	50	50	49	48
02029B	48	48	49	50	46	49	46	46
02030A	53	53	53	51	51	51	49	48
02030B	53	53	53	50	51	51	49	48
02030C	48	48	48	48	48	48	47	47
02031A	53	53	53	51	51	51	50	49
02031B	52	52	52	50	50	50	49	47

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
02032A	54	54	52	50	50	50	48	47
02032B	54	54	54	52	51	51	49	49
02033A	54	54	54	51	51	51	50	49
02033B	52	52	52	50	50	50	49	49
02034	54	54	54	51	51	51	50	50
02035	53	53	53	51	51	51	51	50
02036	54	54	54	51	51	52	50	50
02037A	54	54	54	52	52	52	50	50
02037B	52	52	52	50	50	50	49	48
02038	54	54	54	51	51	50	49	49
02039	53	53	53	50	50	50	50	49
02040A	53	53	53	51	51	51	50	49
02040B	52	52	52	50	50	50	49	48
02041	53	53	53	51	51	51	49	48
02042A	53	53	53	51	51	51	49	48
02042B	47	47	47	46	46	46	46	46
02042C	47	47	47	46	46	46	46	46
02047	53	53	53	50	50	51	49	48
02048	53	53	52	50	50	51	49	48
02049	53	53	53	50	50	51	49	48
02050	54	54	54	51	51	51	49	48
02051	54	54	54	52	51	51	49	48
02052	54	54	53	51	50	50	49	48
02056A	52	52	52	50	50	50	49	48
02056B	46	46	46	49	46	46	46	46
02057	53	53	53	50	50	50	49	48
02058	53	53	53	50	50	51	49	48
02059A	51	50	50	49	49	49	48	47
02059B	53	53	53	50	50	50	49	48
02060A	53	52	52	50	50	50	48	47
02060B	46	46	50	46	46	46	46	46
02061A	52	51	50	50	49	49	48	48
02061B	47	47	47	46	46	46	46	46
02062A	53	52	52	50	50	50	48	48
02062B	50	49	49	48	48	48	47	47
02063	52	52	51	50	49	49	48	48
02064	53	53	53	51	51	51	50	50
02065	54	54	54	52	51	51	50	50
02066	55	53	53	51	51	51	50	50
02067	53	53	53	50	50	50	49	49
02068	52	52	52	50	50	50	49	49

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
02069	53	53	52	51	51	51	50	50
02070	53	53	53	51	51	51	50	50
02071	52	52	52	50	50	50	48	48
02072	54	54	54	51	51	51	50	49
02073	54	53	53	51	51	51	50	49
02074A	55	53	53	51	51	51	49	49
02074B	53	51	51	51	50	50	49	49
02075A	55	52	52	50	50	51	50	49
02075B	55	54	53	50	50	51	50	49
02076	54	51	52	50	50	50	48	48
02077A	54	50	50	50	49	49	48	48
02077B	50	49	49	48	48	48	48	47
02078A	52	51	50	50	49	49	48	48
02078B	50	49	49	49	48	48	48	47
02079	52	53	52	51	51	52	49	48
02080	52	52	52	51	51	51	49	48
02081	55	53	52	51	51	51	49	49
02082	54	53	52	50	50	50	49	48
02083	55	53	53	51	51	51	50	49
02086	55	54	53	51	51	52	50	50
02087	54	54	54	51	51	51	50	50
02088	53	53	52	52	51	51	50	50
02089A	54	52	51	50	50	50	50	49
02089B	52	52	52	50	50	50	50	49
02090	51	51	51	50	50	50	50	49

12.3 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
00063	SM	031	0,0560	0,0467	0,0389	0,0324	0,0269	0,0224	0,0187	0,0156	0,0129	0,0108	0,0090	0,0075	0,0062	0,0052
	JE	031	0,0560	0,0467	0,0389	0,0324	0,0269	0,0224	0,0187	0,0156	0,0129	0,0108	0,0090	0,0075	0,0062	0,0052
	OI	031	0,0560	0,0467	0,0389	0,0324	0,0269	0,0224	0,0187	0,0156	0,0129	0,0108	0,0090	0,0075	0,0062	0,0052
	BU	032	0,0858	0,0580	0,0428	0,0334	0,0270	0,0225	0,0192	0,0166	0,0146	0,0130	0,0116	0,0105	0,0096	0,0088
	HR	032	0,0858	0,0580	0,0428	0,0334	0,0270	0,0225	0,0192	0,0166	0,0146	0,0130	0,0116	0,0105	0,0096	0,0088
	PL	032	0,0858	0,0580	0,0428	0,0334	0,0270	0,0225	0,0192	0,0166	0,0146	0,0130	0,0116	0,0105	0,0096	0,0088
	TL	032	0,0858	0,0580	0,0428	0,0334	0,0270	0,0225	0,0192	0,0166	0,0146	0,0130	0,0116	0,0105	0,0096	0,0088
00072	ML	032	0,0858	0,0580	0,0428	0,0334	0,0270	0,0225	0,0192	0,0166	0,0146	0,0130	0,0116	0,0105	0,0096	0,0088
	SM	041	0,0605	0,0453	0,0362	0,0302	0,0258	0,0226	0,0200	0,0180	0,0164	0,0150	0,0138	0,0128	0,0120	0,0112
	JE	041	0,0605	0,0453	0,0362	0,0302	0,0258	0,0226	0,0200	0,0180	0,0164	0,0150	0,0138	0,0128	0,0120	0,0112
	OI	041	0,0605	0,0453	0,0362	0,0302	0,0258	0,0226	0,0200	0,0180	0,0164	0,0150	0,0138	0,0128	0,0120	0,0112
	BU	044	0,0697	0,0522	0,0417	0,0347	0,0297	0,0259	0,0230	0,0207	0,0188	0,0172	0,0158	0,0147	0,0137	0,0128
	HR	038	0,0710	0,0500	0,0381	0,0305	0,0252	0,0214	0,0186	0,0163	0,0145	0,0131	0,0119	0,0108	0,0100	0,0092
	PL	038	0,0710	0,0500	0,0381	0,0305	0,0252	0,0214	0,0186	0,0163	0,0145	0,0131	0,0119	0,0108	0,0100	0,0092
00090	TL	044	0,0697	0,0522	0,0417	0,0347	0,0297	0,0259	0,0230	0,0207	0,0188	0,0172	0,0158	0,0147	0,0137	0,0128
	ML	044	0,0697	0,0522	0,0417	0,0347	0,0297	0,0259	0,0230	0,0207	0,0188	0,0172	0,0158	0,0147	0,0137	0,0128
	SM	041	0,0605	0,0453	0,0362	0,0302	0,0258	0,0226	0,0200	0,0180	0,0164	0,0150	0,0138	0,0128	0,0120	0,0112
	JE	041	0,0605	0,0453	0,0362	0,0302	0,0258	0,0226	0,0200	0,0180	0,0164	0,0150	0,0138	0,0128	0,0120	0,0112
	OI	041	0,0605	0,0453	0,0362	0,0302	0,0258	0,0226	0,0200	0,0180	0,0164	0,0150	0,0138	0,0128	0,0120	0,0112
	BU	044	0,0697	0,0522	0,0417	0,0347	0,0297	0,0259	0,0230	0,0207	0,0188	0,0172	0,0158	0,0147	0,0137	0,0128
	HR	038	0,0710	0,0500	0,0381	0,0305	0,0252	0,0214	0,0186	0,0163	0,0145	0,0131	0,0119	0,0108	0,0100	0,0092
00111	PL	038	0,0710	0,0500	0,0381	0,0305	0,0252	0,0214	0,0186	0,0163	0,0145	0,0131	0,0119	0,0108	0,0100	0,0092
	TL	044	0,0697	0,0522	0,0417	0,0347	0,0297	0,0259	0,0230	0,0207	0,0188	0,0172	0,0158	0,0147	0,0137	0,0128
	ML	044	0,0697	0,0522	0,0417	0,0347	0,0297	0,0259	0,0230	0,0207	0,0188	0,0172	0,0158	0,0147	0,0137	0,0128
	SM	039	0,0537	0,0403	0,0322	0,0268	0,0230	0,0201	0,0178	0,0161	0,0146	0,0134	0,0123	0,0114	0,0107	0,0100
	JE	039	0,0537	0,0403	0,0322	0,0268	0,0230	0,0201	0,0178	0,0161	0,0146	0,0134	0,0123	0,0114	0,0107	0,0100
	OI	039	0,0537	0,0403	0,0322	0,0268	0,0230	0,0201	0,0178	0,0161	0,0146	0,0134	0,0123	0,0114	0,0107	0,0100
	BU	038	0,0710	0,0500	0,0381	0,0305	0,0252	0,0214	0,0186	0,0163	0,0145	0,0131	0,0119	0,0108	0,0100	0,0092
00200	HR	038	0,0710	0,0500	0,0381	0,0305	0,0252	0,0214	0,0186	0,0163	0,0145	0,0131	0,0119	0,0108	0,0100	0,0092
	PL	038	0,0710	0,0500	0,0381	0,0305	0,0252	0,0214	0,0186	0,0163	0,0145	0,0131	0,0119	0,0108	0,0100	0,0092
	TL	038	0,0710	0,0500	0,0381	0,0305	0,0252	0,0214	0,0186	0,0163	0,0145	0,0131	0,0119	0,0108	0,0100	0,0092
	ML	038	0,0710	0,0500	0,0381	0,0305	0,0252	0,0214	0,0186	0,0163	0,0145	0,0131	0,0119	0,0108	0,0100	0,0092
	SM	047	0,0455	0,0336	0,0265	0,0219	0,0186	0,0161	0,0142	0,0127	0,0115	0,0105	0,0097	0,0089	0,0083	0,0077
	JE	047	0,0455	0,0336	0,0265	0,0219	0,0186	0,0161	0,0142	0,0127	0,0115	0,0105	0,0097	0,0089	0,0083	0,0077
	OI	047	0,0455	0,0336	0,0265	0,0219	0,0186	0,0161	0,0142	0,0127	0,0115	0,0105	0,0097	0,0089	0,0083	0,0077
00200	BU	047	0,0455	0,0336	0,0265	0,0219	0,0186	0,0161	0,0142	0,0127	0,0115	0,0105	0,0097	0,0089	0,0083	0,0077
	HR	047	0,0455	0,0336	0,0265	0,0219	0,0186	0,0161	0,0142	0,0127	0,0115	0,0105	0,0097	0,0089	0,0083	0,0077
	PL	047	0,0455	0,0336	0,0265	0,0219	0,0186	0,0161	0,0142	0,0127	0,0115	0,0105	0,0097	0,0089	0,0083	0,0077
	TL	047	0,0455	0,0336	0,0265	0,0219	0,0186	0,0161	0,0142	0,0127	0,0115	0,0105	0,0097	0,0089	0,0083	0,0077
	ML	047	0,0455	0,0336	0,0265	0,0219	0,0186	0,0161	0,0142	0,0127	0,0115	0,0105	0,0097	0,0089	0,0083	0,0077

12.4 Seznam gozdnih cest

Preglednica/D-GC: Seznam gozdnih cest

Šifra ceste	Ime ceste	ZG	DG	Dolžina v GGE [m]
111154	LOKE-OSONKAR	100	0	201
111150	MARŠNIK-HRIBERŠEK	100	0	718
111149	ŠPIK - KOTNIK	100	0	852
111148	Šukler - Pušnik	100	0	141
111147	Jenina - Merzdovnik - Kurtnik	100	0	1218
111145	Hribček	100	0	372
111143	Nantek	100	0	344
111142	Breznik - Kajžer	100	0	677
111141	Sp. Pustijenk - Pust. bajta	100	0	391
111140	Plebin	100	0	505
111139	Lipuš	100	0	194
111134	Tasič	100	0	602
111132	Cesar - Blažej	100	0	835
111131	Spodnji Golčar	100	0	366
111130	Navršnik	100	0	340
111129	Uršej	100	0	325
111128	Ograjček	100	0	387
111127	Jurij	100	0	397
111126	Štefanovo	100	0	107
111125	Miklavž	100	0	394
111123	Špegel - Podlesnik	100	0	530
111099	Štinjek	100	0	336
111098	Spodnji Navršnik	100	0	256
111097	Zalesnik	100	0	477
111096	Spodnji Marolt	100	0	582
111095	Koprivnik - Purger	100	0	361
111077	Goričnik-Križan-Zajamšek	100	0	5199
111076	Pr. Legner-Šmandl	100	0	1191
111075	Mrak-Žohar	100	0	2832
111074	Pr. Levovšek	100	0	803
111073	Jenina-Merzdovnik-Fric-Levovnik	100	0	1524
111072	Foltan Smolčnik	100	0	1222
111071	Pr. Štefan-Pongrac	100	0	1069
111070	Pr. Pušnik	100	0	1022
111069	Pr. Sp. Krajnc	100	0	202
111068	Ponikva-Zg. Pustijenk	100	0	2406
111067	Pr. Šola-Zg. Krajnc-Leviško	100	0	1048
111066	Pr. Rihar	100	0	833
111065	Pr. Korl-Zaponšek	100	0	843
111064	Mrak-Slaniker-Smonkar	100	0	2460
111063	Pr. Kun-Pastirk-Skočaj	100	0	1095
111062	Pristovnik-Ponikva	100	0	6299
111059	Cesta v Movžanko	100	0	484
111054	Pr. Cesar	100	0	657
111053	Pr. Tempran	100	0	1011
111052	Pr. Selišnik-Podlesnik	100	0	1432
111051	Slapernik-Podjavoršek-Dekmanik	100	0	1760
111044	Glažar-Sedovnik-Loke	100	0	1867
111043	Štefan-Basališče	100	0	3201
111042	Pr. Kričej-Sv. Mohor	100	0	1237
111041	Loke-Krejan-Podlesnik	100	0	2078
111040	Pr. Vivod	100	0	1123
111039	Pr. Hrustel-Bornik-Cenc	100	0	1756
111038	Pot. jarek-Lukež-Kotniško	100	0	1834
111037	Pot. jarek-Maršnikov most	100	0	3002
111036	Pr. Golčar(Črep)	100	0	638
111035	Pr. Smrečnik	100	0	593
111034	Pr. Pezman-Ramšak	100	0	600
111033	Ramšak-Pečenik	100	0	576
111032	Pr. Osonkar	100	0	715
111031	Pr. Pantner	100	0	905
Skupna vsota		67425	0	67425

13 KARTNI IN PROSTORSKI DEL GOZDNOGOSPODARSKEGA NAČRTA GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

13.1 Kartni del

Kartni del vsebuje 12 kart, ki dopolnjujejo in prostorsko prikazujejo najpomembnejše lastnosti gozdnogospodarske enote in najpomembnejše usmeritev ter ukrepe.

13.1.1 Pregledna karta

Pregledna karta prikaže umestitev gozdov predmetne GGE v GGO in druge prostorske enote, kot so občine in katastrske občine. Podlaga karte je državna topografska karta s prikazanimi cestami in naselji. Prikazana je tudi površina gozdov, ločenih po lastništvu.

Karta omogoča uporabniku hiter splošen pregled nad umestitvijo gozdov v GGE in drugimi prostorskimi enotami.

V GGE je 2281,17 ha gozdov, v katerih so le zasebni gozdovi. Celotna GGE leži v občini Mislinja. Podrobnejši podatki o površini gozdov glede na občine, katastrske občine in po oblikah lastništva so prikazani v Poglavlju 1

13.1.2 Karta tipov drevesne sestave gozdov

Karta 2 prikazuje tipe drevesne sestave gozdov glede na razvojne faze/tipe sestojev in poenostavljeno drevesno sestavo (iglavci, listavci). Ločeno so prikazani sestoji listavcev (delež listavcev višji od 75 %), pretežno listavcev (delež listavcev med 50 in 75 %), pretežno iglavcev (delež iglavcev med 50 in 75 %) in sestoji iglavcev (delež iglavcev višji od 75 %). Tipi drevesne sestave gozdov so določeni na podlagi terenskega opisa sestojev, zbrani pa so v sestojni karti ZGS. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejša razdelitev tipov drevesne sestave gozdov je opredeljena in prikazana v poglavju 3.5.

13.1.3 Karta rastišč

Karta 3 prikazuje površine gozdov po gozdnih rastiščnih tipih. Osnova za določitev gozdnih rastiščnih tipov so bili fitocenološki elaborati (XX) in knjiga Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Bončina in sod., 2021). Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobni podatki o površini in deležu posameznih gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč so podani v poglavju 1.1.7 Vegetacijski oris GGE.

13.1.4 Karta kategorij gozdov

Karta 4 prikazuje površine gozdov po štirih kategorijah gozdov: večnamenski gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, gozdovi s posebnim namenom brez dovoljenih ukrepov (gozdni rezervati), varovalni gozdovi. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

V GGE Paški Kozjak prevladujejo večnamenski gozdovi 2149,42 ha (94,2 %), varovalnih gozdov je 131,75 ha (5,8 %).

13.1.5 Karta rastiščnogojitvenih razredov

Karta rastiščnogojitvenih razredov (RGR) prikazuje površine RGR po gozdnih odsekih iz podatkovne baze ZGS. RGR se oblikujejo po skupinah rastišč in gospodarskih kategorijah gozdov. Oblikujejo se znotraj RGR GGO, pri čemer so upoštevane tudi razvojne težnje v pogledu drevesne sestave in zgradbe gozdov, funkcij gozdov in stopnja njihove poudarjenosti ter način in intenzivnost gospodarjenja. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

13.1.6 Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst

Na karti so prikazane vsebine s področja ohranjanja biotske raznovrstnosti, pridobljene v postopku vgrajevanja naravovarstvenih smernic s strani ZRSVN. Namen karte je prikazati območja gozdov, na katera se nanašajo Konkretna usmeritve s pripadajočimi upravljaljskimi conami, navedene v poglavju 6.2.3.

Na karti so prikazana Ekološko pomembna območja, območja Natura 2000, naravne vrednote, zavarovana območja in upravljaljske cone.

Preglednica K6: Prikaz območij pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti

Prikaz območij gozdov znotraj GGE za povezavo z usmeritvami iz poglavja 6.2.3	Površina (ha)
Celotni gozdni prostor	2288,33
Ekološko pomembna območja	2593,66
Natura 2000	1695,4
Naravne vrednote	103,31
Upravljaljske cone	
CGP Huda luknja	1.694,7
Cona dinarski gozdovi rdečega bora	60,33
Cona ilirski bukovi gozdovi -	80,37
Cona bazična in nizka barja	1,05
Cona koščaka - potoki	8,36

13.1.7 Karta funkcij gozdov

Karta funkcij gozdov prikazuje območja s poudarjenimi ekološkimi, socialnimi in proizvodnimi funkcijami gozdov. Funkcije gozdov so prikazane ploskovno, linijsko in točkovno. Funkcije gozdov se kartira na podlagi tehničnih navodil, ki so del Navodil za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Karta funkcij gozdov v merilu 1:50.000 je podana kot priloga načrta v formatu pdf (interaktivni pdf).

Funkcije gozdov so bolj podrobno opredeljene v 2. poglavju - "Prikaz funkcij gozdov".

13.1.8 Karta ukrepov

Karta ukrepov prikazuje vrsto sečnje in jakost načrtovanega možnega poseka (izraženega v deležu lesne zaloge sestoja), združeno po sestojih. Možni posek se določi ob terenskih meritvah (opisi sestojev), njegova jakost pa je odvisna od stanja sestoja ter usmeritev na ravni RGR. Možni posek se ne določa v rezervatih, ekocelicah in v že negovanih sestojih. Razvojna faza mladovja prav tako ni prikazana na Karti 8.

Največ površin (549,81 ha) ima jakost ukrepanja med 1 do 10 %. Najpogostejša vrsta sečnje je 102 – pomladitveni posek (ha). V skupini poseka 101 - redčenja je najpogostejša jakost poseka od 11 do 15 %. Pomladitveni posek ima najpogostejši delež ukrepanja nad 25 % (543,63 ha). Sanitarni posek ima najpogostejši delež ukrepanja med 1 in 10 %, njegova skupna površina znaša 127,32 ha.

Preglednica K8: Površina gozdov glede na vrsto in jakost možnega poseka (v ha)

Vrsta poseka	Delež možnega poseka od LZ (v ha)				
	1-10 %	11-15 %	16-20 %	21-25 %	nad 25 %
101 - redčenja	228,49	493,12	149,38	71,25	0,39
102 - pomladitveni posek	0,0	18,03	418,26	54,43	543,63
103 - drugo	0,0	1,13	2,88	0,0	0,0
300 - sanitarni posek	121,32	6	0,0	0,0	0,0
Skupaj	349,81	518,28	570,52	125,68	544,02

Možni posek je podrobneje opredeljen v poglavju 6.3.1.

13.1.9 Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

Karta 9 prikazuje območja načrtovanih gojitvenih oz. varstvenih del, združena v tri sklope: obnova, nega in varstvo. Gojitvena oz. varstvena dela se načrtujejo na ravni sestoja; na karti 9 so prikazana na ravni celega sestoja, čeprav so dejansko dela načrtovana samo v delu sestoja. V GGE skupna površina območij obnove znaša 75,85 ha, nege 154,72 ha in varstva 103,55 ha (Zaščita s tulci, odstranjevanje tulcev)

Podrobneje so načrtovana gojitvena in varstvena dela opredeljena v poglavju 6.3.2.

13.1.10 Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek

Na karti 10 so prikazana območja, kjer posamična izbira drevja za posek ni obvezna. To so manj donosni gozdovi na rastiščih z manjšo proizvodnjo sposobnostjo, panjevci, grmišča, pionirski gozdovi, v kolikor obsegajo večje zaokrožene celote, kjer ti gozdovi predstavljajo prevladujoč delež. Na teh območjih revirni gozdar ne označi vsakega drevesa za posek, kljub temu pa je za posek potrebna odločba ZGS. Takšnih območij v GGE Paški Kozjak ni, zato se karta ni izdelala.

13.1.11 Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila

Karta 11 vsebuje najprimernejše oblike/tehnologije in omejitve glede pridobivanja gozdnih lesnih proizvodov. Karta prikazuje vse gozdne prometnice in druge prometnice, ki se lahko uporabljajo za pridobivanje gozdnih lesnih sortimentov. Prevladujoč način spravila se določi na ravni odseka, kjer niso upoštevani vsi terenski pogoji, ki vplivajo na izbiro načina spravila. Natančnejše tehnološke karte so del gozdnogojitvenih načrtov, ki niso sestavni del GGN GGE.

Več o odprtosti gozdov in načinu spravila je opisano v poglavju 1.3.

13.1.12 Karta požarne ogroženosti gozdov

Karta 12 prikazuje gozdove glede na različno stopnjo požarne ogroženosti. Požarna ogroženost je določena na ravni odseka. Metodologija določitve požarno ogroženih kategorij je opisana v GGN GGO Slovenj Gradec 2021-2030 v Poglavju 9. Površine kategorij požarno ogroženih gozdov so opisane v poglavju 1.6.

Požarna ogroženost je določena po štirih stopnjah ogroženosti: 1 - zelo velika ogroženost; 2 - velika ogroženost; 3 - srednja ogroženost; 4 - majhna ogroženost.

13.2 Prostorski del načrta

Prostorski del načrta je povzetek vsebin gozdnogospodarskega načrta GGE in je namenjen kot pripomoček pri usklajevanju različnih interesov v gozdnem prostoru in presojanju poseganja v gozdni prostor. Sestavljen je iz preglednic, kratkega komentarja in kart, ki so priložene kot priloga GGN GGE.

13.2.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti 1 so v merilu 1:25.000 prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju (po uradni evidenci rabe zemljišč MKGP), površine, ki niso določene kot gozd ter površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene.

Velike površine krčitev v GGE Mislinja so posledice krčitev gozda v kmetijske namene na vrhu Pohorja z namenom širjenja planj v projektih. Majhen delež krčitev se je izvedel tudi v kmetijske namene pri zasebnih lastnikih. Novo določene površine so nastale predvsem zaradi zaraščanje kmetijskih zemljišč in natančnejšega zarisa gozdnega roba s pomočjo ortofoto podatkov ter podatkov o rabi zemljišč, ki jo vodi MKGP.

Preglednica P1: Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina (ha)	Indeks (%)
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	2262,59	100
1b) Novo določene površine gozdov	44,59	1,97
1c) Novo izločene gozdne površine	26,0	1,15
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	5,31	0,23
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	2281,17	100,82
1d) Površine v zaraščanju (niso gozd)	37,7	

13.2.2 Večfunkcionalna območja

Na Karti 2a se prikaže območja gozdov, kjer so na istem območju navzoče ekološke (vsaj 2. stopnja) in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, naravna dediščina, kulturna dediščina, higiensko zdravstvena, estetska in raziskovalna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

V enoti so območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar pa se po svojem pomenu ne izključujejo (karta 2a). Najbolj pogosto se pojavljajo kombinacije estetske funkcije, funkcije varovanja naravnih vrednot, funkcije varovanja kulturne dediščine ali zaščitne funkcije s funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti ali funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Na Karti 2b so prikazana območja gozdov, kjer prihaja do nesoglasij pri rabi gozdnega prostora; to so gozdovi, kjer so na istem območju navzoče ekološke (1. in 2. stopnja) in za okolje obremenjujoče socialne funkcije (turistična, rekreacijska, poučna in obrambna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

Praviloma prihaja do nesoglasij na območjih, kjer so poudarjene tako ekološke kot socialne funkcije (npr. povečana rekreacija v mirnih conah vnaša nemir in povzroča stres prostoživečim živalskim vrstam).

Na območju GGE Mislinja smo prepoznali štiri večfunkcionalna območja:

Ta območja se nahajajo ob turističnem naselju Pungart na Kopah in ob smučišču Rogla. Prav tako se ta območja nahajajo na območju Lovrenških jezer in v gozdovih ob naselju Mislinja. Skupaj območja predstavljajo okoli 1 % gozdnega prostora.

Preglednica P2b: Območja gozdov, kjer lahko prihaja do nesoglasij v rabi prostora

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
1. območje (E1, S1)	0,0	0,0
2. območje (E1, S2)	5,94	100
3. območje (E2, S1)	0,0	0,0
4. območje (E2, S2)	0,0	0,0
Skupaj	5,94	100

13.2.3 Intenzivnost gospodarjenja

Na Karti P3 je v merilu 1:25.000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50 %) in realiziran (50 %) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

- 1 - zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,
- 2 - velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,
- 3 - srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,
- 4 - majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,
- 5 - gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

Preglednica P3: Pregled površin intenzivnosti gospodarjenja

Intenzivnost gospodarjenja	Površina (ha)	Delež (%)
1 - zelo velika	20,3	0,89
2 - velika	200,92	8,81
3 - srednja	318,6	13,97
4 - majhna	1431,98	62,77
5 - brez načrtovanih ukrepov	309,37	13,56
Skupaj	2281,17	100

13.2.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi

Na Karti P4 v merilu 1:25.000 je predviden prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, ter varovane površine (gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno – režimi ne dopuščajo izkoriščanja gozdnih proizvodov skladno z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom ter s 44. členom Zakona o gozdovih).

Preglednica P4: Površina gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Kategorija	Površina (ha)	Delež od GGE (%)
Večnamenski gozdovi	2149,42	94,22
Gozdovi s posebnim namenom	0,0	0,0
Gozdovi s posebnim namenom (ukrepi niso dovoljeni)	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	131,75	5,78
Skupaj	2281,17	100

V GGE Paški Kozjak ni izločenih gozdov s posebnim namenom. Varovalni gozdovi so razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih v skupni površini 131,75 ha. V enoti ni gozdov s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni.

13.2.5 Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja

Karta prikazuje gozdove za sanacijo gozdov in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja. Gozdove za sanacijo se prikaže ob upoštevanju poškodovanosti zaradi emisij in/ali plazov oziroma usadov skladno z 18. točko 3. člena Zakona o gozdovih. Takšnih območij v GGE Paški Kozjak ni, zato se karta ni izdelala.

13.2.6 Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali in za ohranitev biotske raznovrstnosti

Karta št. 6a v merilu 1:25.000 je namenjena prikazu območij grmišč, zimovališč in mirnih con.

Preglednica P6: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Območja	Površina (ha)	Delež od GGE (%)*
Grmišča	0,0	0
Mirne cone	200,02	0,09
Zimovališča	21,16	0,01
Skupaj	168,99	0,10

* Delež je izračunan glede na površino gozdnega prostora (2.288 ha).

Preglednica : Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Območja	Površina (ha)	Delež od GGE (%)*
Natura 2000**	1107,11	39,2
EPO	1692,76	74,21

* Delež je izračunan glede na površino gozdnega prostora (2.288 ha).

**Območja Natura 2000 se med seboj prekrivajo zato je tu predstavljena površina območja, ki jo prekriva Natura 2000 brez prekrivanja.

Na območju GGE Paški Kozjak so prisotna območja Natura 2000: Huda luknja (SI5000224) in Jenina (SI3000293). Na območju GGE Paški Kozjak so prisotna EPO Velenjsko - Konjiško hribovje (11500) in EPO Jenina (41200).

13.2.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na Karti št. 7 v merilu 1:25.000 so prikazana varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah in druge zbirke podatkov o vodah skladno z Usmeritvami s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. Na teh območjih je glede na ZV-1 potrebno posegati v gozdni prostor na način, da se ne ogrozi stanje voda oziroma, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda. Na ogroženih območjih je potrebno pridobiti vodno soglasje, v kolikor bi poseganje v gozdni prostor pospeševalo erozijo oziroma drugače ogrožalo stabilnost zemljišč. Karta naj služi kot groba orientacijska osnova, konkretno poseganje naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6. Zaradi številnih slojev je karta prikazana kot interaktivni pdf, medtem ko so vsi sloji prikazani in dostopni na spletnem pregledovalniku [Atlas voda](#).

Prikazi na Karti št. 7 zavzemajo površino gozdnega prostora, z izjemo vodotokov in referenčnih odsekov, ki so prikazani na celotni GGE.

Preglednica P7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Varstvena območja		
Vodovarstvena območja - državni	103,21	4,52
Vodovarstvena območja - občinski	121,04	5,31
Kopalne vode	/	/
Referenčni odseki vodotokov	/	/
Referenčni odsek na jezerih	/	/
Vodna zemljišča		
Vodna zemljišča tekočih celinskih vodah	16,55	0,73
Vodna zemljišča stoječih celinskih vodah	0,5	0,02
Vodna telesa površinski voda		
Vodna telesa vodotokov	/	/
Vodna telesa jezer	/	/
Vodna telesa morja	/	/
Območja poplavne nevarnosti		
Območje razreda velike poplavne nevarnosti	0,19	0,01
Območje razreda srednje poplavne nevarnosti	0,36	0,02
Območje razreda majhne poplavne nevarnosti	0,3	0,01
Območje razreda preostale poplavne nevarnosti	0,35	0,02
Opozorilna karta poplav		
Območja pogostih poplav	0,16	0,01
Območja redkih poplav	0,06	0
Območja zelo redkih poplav	0,78	0,03
Plazovita območja	144,46	6,33
Plazljiva območja*		
Plazljiva območja iz NUV1		
1 - Ni verjetnosti pojavljanja plazov	35,34	1,55
2 - Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	406,01	17,8
3 - Majhna verjetnost pojavljanja plazov	648,84	28,44
4 - Srednja verjetnost pojavljanja plazov	496,98	21,79
5 - Velika verjetnost pojavljanja plazov	563,16	24,69
6 - Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	137,98	6,05
Zanemarljiva stopnja verjetnosti pojavljanja	14,79	0,65
Zelo majhna stopnja verjetnosti pojavljanja	0,15	0,01
Majhna verjetnost pojavljanja plazov	88,74	3,89
Srednja stopnja verjetnosti pojavljanja	1109,61	48,64
Velika stopnja verjetnosti pojavljanja	1057,95	46,38
Zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja		
Potencialna erozijska območja		
Običajni zaščitni ukrepi	1.178,57	51,67
Zahtevni zaščitni ukrepi	923,89	40,5
Strogo varovanje	0,33	0,01
Celotna površina GGE	2.281,17	

13.2.8 Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov

Karta P8 v merilu 1:25.000 prikazuje območja gozdov, kjer je krčenje prepovedano skladno s pravno podlago, s katero so razglašeni. To so območja gozdnih rezervatov, varovalnih gozdov, ter (pri)mestnih gozdov, kjer je gozd objekt razglasitve. V GGE je območij gozdov, kjer je krčenje prepovedano 129,81 ha, kar predstavlja 5,69 % površine gozdov.

Prikazana so tudi območja gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno, kar pomeni, da na teh območjih iz različnega kartnega gradiva ni absolutnih prepovedi krčenja gozdov, potrebna pa je dodatna presoja (npr. pridobitev vodnega soglasja). V ta območja so vključeni gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti, sklenjena območja gozdov, razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave, manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna, plazljiva območja s srednjo, veliko in zelo veliko verjetnostjo pojavljanja plazov (Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA – GeoZS 1:25.000, Portal e-vode, Direkcija RS za vode, 2025), erozijska območja s strogimi in zahtevnimi ukrepi (Opozorilna karta erozije), plazljiva območja iz NUV1 (velika in zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja), plazovita območja (karta lavinske nevarnosti NUV1) in vsa vodovarstvena območja. V GGE je območij gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno 2217,37 ha, kar predstavlja 97,20 % površine gozdov.

Na vseh ostalih površinah je krčenje gozdov dopustno ob konkretni presoji skladno z 21. členom zakona o gozdovih. V GGE je površin gozdov, kjer je krčenje gozdov dopustno ob presoji skladno z gozdarsko zakonodajo je 38,82 ha, kar predstavlja 1,7 % površine gozdov.

13.2.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

Na karti št. P9 so v merilu 1:25.000 poleg javnih, gozdnih cest in gozdnih vlak ločeno prikazana območja, ki z vidika gozdarstva niso zadostno odprta z gozdnimi cestami. Karta služi kot groba orientacijska osnova, konkretno umeščanje novih gozdnih cest poteka po jasno predpisanem postopku in naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6. V GGE Pohorje teh območij ni.

Na karti so prav tako ločeno prikazana območja gozdov, ki z vidika gozdarstva niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami. Karta služi kot groba orientacijska osnova, konkretno umeščanje novih gozdnih vlak poteka po jasno predpisanem postopku in naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6.

Na karti so predstavljena tudi območja z omejitvami umeščanju novih gozdnih cest in gozdnih vlak. Omejitve obstajajo zaradi poudarjenosti funkcij gozdov in območja, kjer večjih omejitev ni. Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami so določena na območjih, kjer je naklon manjši od 35°, kjer je delež odprtosti odseka manjši od 75% in kjer je možni posek večji od 4m³/ha/letno. Karta služi kot groba orientacijska osnova, konkretno umeščanje novih gozdnih vlak poteka po jasno predpisanem postopku in naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6.

Na karti so prikazana tudi območja z omejitvami. To so lahko plazljiva območja zelo velike, velike in srednje verjetnosti pojavljanja, erozijska območja z zahtevnimi ter strogimi ukrepi, vodovarstvena območja, arheološka dediščina, mirne cone ptic itd. Na teh območjih se pri morebitnem konkretnem umeščanju novih gozdnih prometnic lahko pričakuje večje omejitve, ki izhajajo iz različnih pravnih predpisov in smernic.

V GGE je gozdnih cest 85 km. Produktivna dolžina javnih cest je 56 km. Odprtost s produktivnimi cestami je 21,93 m/ha.

Skupna dolžina gozdnih vlak znaša 440,64 km in s tem odprtost gozdov z gozdnimi vlakami 144 m/ha. V GGE znaša površina območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, 1831,91 ha, od teh površin se 1685,56 ha nahaja na območjih, kjer obstajajo omejitve pri gradnji zaradi ogrožanja funkcij gozdov.